

www.burmeseclassic.com
မြန်တော်းဇော်က
(မဟုဖြင့်ဆော)

BURMESE
CLASSIC
.com

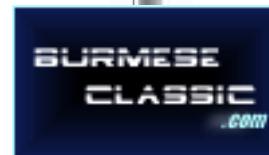
အလုတေဂျားမှုအမှန်တရားသို့。

ဒိတ္ထချို့သာမ္မ၏လျှို့ဝှက်ချက်

ကစ်ကိုယ်ဘည်းလည်းပျော်မပြခိုင်ယော

www.burmeseclassic.com

ဘရာတော်ခြီးဇော်က

အလုတရားမှအမျန်တရားသို့

စိတ်ချမ်းသမ္မ၏ လို့ဂုဏ်ချက်

တစ်ကိုယ်တည်းလည်းပေါ်မှဖစ်မယ်

အနာဂတ်ကိုကြိုတွေးပြီးပင်ထားပါ

ဆရာတော်ထံပေးစာများ

ရေတံခွန်တပေ စာအုပ်အမှတ်-၁၉

အများ

စာမျက်နှာပြုချက်အမှတ်	၀၁၀/၂၀၀၄(၁၂)
ပျက်စွာလုပ်ခွင့်ပြုချက်အမှတ်	၇၆၁/၂၀၀၄(၁၂)
ထုတ်ဝေခြင်း	ပထမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်ကာလ	၂၀၁၅ ဧပြီ
ဤပုဒ်	၅၀၀၀
နိုင်ထုတ်ဝေသူ	အော်ထက်ထက်ထုန်း၊ ရေတံခွန်တပေ ယာယို့၃၃၂ အမှတ်၆၅ (၁) နိုင်ရှုညွှန်လမ်း၊ ဒုပ္ပါယ်
ပုန်း	ဦးစိုးဝင်းသိန်း၊ ဘမ်းပတ်ပုန်းတို့ကို အမှတ်(၅)၊ ဇန်နဝါရီလမ်း၊ (၈)ရှင်ကွက်၊ ကမ္မာအေး၊ မရှင်းကျွန်းမြှေနှင့်
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမောင်မောင်အုန်း
တန်ဖိုး	၇၀၀ကျော်

BURMESE
CLASSIC
.COM

တရို့ရဲ့ GARDENER စာအုပ်ကို ၁၉၆၇ခုနှစ်က ဘုန်းပြီး ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီစာအုပ် ဘုန်းကြီးမှာ ဒ္ဓာသေးတယ်။ ဟောင်းနေပြီး။ ဟိုတို့က ခုကျပ်၆၀ပြား ပေးရတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကို မကြာခင်က ပြန်ပတ်ခဲ့ပါတယ်။ အခဲ နာလည်လာတဲ့ အမို့ယ်က ရှိပြီး သိမ်မွေနှင့်တယ်လို့ ခဲ့တဲ့ပါတယ်။ ပထမအားလုံးမှာ စစ်စိုးတို့တစ်ယောက်က ဘုရင်မပြီးကို လျှောက်ထားတယ်။

Make me the gardener of your flower garden.

ကျွန်တော်မျိုးကို ဘုရင်မပြီးရဲ့ ပန်းဥယျာနှုန်းအဖြစ် ခန့်ပါ။

I will give up my other work. I throw my swords and lances down in the dust. Do not send me to distant courts; do not bid me undertake new conquests. But make me the gardener of your flower garden.

ကြေားအလုပ်ကို ကျွန်တော်မျိုး စွန့်ဆွတ်ပါမယ်။

ခါးတွေ လျှော့တွေကို စွန့်ပတ်လိုက်ပါပြီ။ ရုပ်ဝေးကို မဆော်တ်ပါနဲ့တော့။ နယ်မြေ အသစ်တွေကို အောင်နိုင်စို့လည်း မရိုင်းပါနဲ့တော့။ ဘုရင်မပြီးရဲ့ ပန်းဥယျာဉ်မှုးအဖြစ်သာ ခန့်ပါ - လို့လျှောက်တယ်။

ကမျာ အစအဆုံးတော့ မရေးတေားပါဘူး။ လို့ရင်း အမို့ယ်တောက် ကိုပဲ ပြောတော့မယ်။

ဒီကဗျာကို ရေးတွင်၊ က တရို့ရဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ အင်ထိပ်
လက်အောက်မှာ ကိုလိုနဲ့ ဖြစ်နေပါတယ်။ တရို့ရဲ့ မိတ်ဆွေတွေ ဖြစ်တဲ့
ဂိန္ဓိတိုက အတင်တဲ့ ဆန္ဒပြုကြတယ်။ ဒီတန်း လမ်း၊ လျော်လျော်ကိုပြီး၊ ဆန္ဒပြုဖြေ
တယ်။ တရို့က အဲဒီလို မလျော်ဘူး။ အင်မတန် နှုန်းသိမ်းမွေ့တဲ့သူ ဖြစ်လို့
တရို့ဟာ ကြမ်းတမ်းတာ ဘာကိုမဲ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။

အဲဒါကြောင့် တရို့က သူကို ဥယျာဉ်မျှေးပဲ လုပ်ခွင့်ပြုပါလို့ ပြောတာပါ။
ဘုရင်မကြီးဆိုတာ သူနိုင်ငံကို တင်စားပြီး၊ ပြောတာလို ဘန်ကြီး ယူဆပါတယ်။
ဥယျာဉ်မျှေးဆိုတာ သူကိုယ်ကိုသူ တင်စားပြီးပြောတာလို ယူဆပါတယ်။

လူဘသိုင်းအိုင်းထဲမှာ ကိုယ့်သဘာဝနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ နေရာကို ရရှိ
လိုပါတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ထား၊ ကိုယ့်အရည်အချင်းနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့အလုပ်ကို
လုပ်ဖို့လိုတယ်။

သူကဗျာကို ဖတ်ရတော့ ဘုန်းကြီးတွေးမိတယ်။ ဘုန်းကြီးကိုလည်း
ဥယျာဉ်မျှေးပဲ လုပ်ခွင့်ပြုပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

လူတွေကို ပြုပေးတဲ့ ဥယျာဉ်မှူး လုပ်ချင်ပါတယ်။ ရေလောင်း
ပေးမယ်။ ပေါင်းသင်ပေးမယ်။ တတ်နိုင်သလောက် လောင်းရိုပ်တွေကို
ဖယ်ပေးမယ်။ ပန်းပင်တွေက သူသဘာဝအလျောက် ရှင်သန် ကြီးထွား
လာမယ်။

လောင်းရိုပ်တွေကို ဖယ်ရှားရတာ အခက်အခဲဆုံးပဲ။

ကြီးထွားနိုင်တဲ့ သဘာဝဟာ မျိုးမေ့ထဲမှာ ပါလာပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့
ရေမြေ၊ မြေညာ၊ နေရားခြောင်းတို့ကို ရရှင် သူဟာသူ ကြီးထွားလာမယ်။

လူဘဝဟာ အင်မတန်သိမ်းမွေ့တဲ့ ပန်းပင်လေးလိုပဲ။ ပြုပေးလို့
သိပ်လိုပါတယ်။ လှပတဲ့ဘဝလေးတစ်ခု ဖြစ်လာဖို့ တော်တော် ညာက်ပါပါနဲ့
ပြဇာရပါတယ်။

ဒီတော်ဟာလည်း ဥယျာဉ်မှူးတစ်ယောက်က ရေလောင်း ပေါင်းသင်း
လောင်းရိုပ်ရှင်းတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်တဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ ပန်းပင်က
သူမြို့သဘာဝ ရှိသလောက် ကြီးထွားလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဥယျာဉ်မှူး

ဆရာတော်ဦးလောတိက

မာတိကာ

အလှတရားမှ အမျန်တရားသို့

၁။အလှတရားကို ခဲ့တော်အပါ အသက်ဝင်နေတယ်	၂
၂။အလှအပ အကြောင်း ပြောသင့် မပြောသင့်	၃
၃။ရွှေထောင်တွေကို သဘောပါက်စေချင်တယ်။	၄
၄။မေတ္တာ၊ ကရာဇာ ဆိုတာ အလှအပတစ်ခိုး	၅
၅။ဒိတ်လွှတ်လပ်နေတာ အလှအပတစ်မျိုး	၆
၆။ရှင်ကျက်တည်ပြုမှုပေါ်နေတဲ့ မျက်နှာကို ကြည့်လို့ မဝန်ငြုံဘူး။	၇
၇။အလှတရားကိုခဲ့တော်တတ်မှ လုပ်သမယ်။	၁၀
၈။သန္တြင်အောင်မှ မနေတတ်ရင် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း မြင့်တယ်လို့	
ပြောမယာ။	၁၂
၉။အလွန်အသန္တဖြောက်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားပါ။	၁၃
၁၀။‘သိပ်သန္တြင်အာပံ’လို့ ချို့မြစ်ခဲ့ရတော်ကို ပြုဖြောက်ပါတယ်။	၁၅
၁၁။သဘာဝတရားနဲ့ ပါနဲ့ဟာ ခွဲလို့ မရဘူး။	၁၆
၁၂။ကိုယ် စွဲတဲ့ သုံးပါးလုံး ယဉ်ကျေး သိမဲ့မွေ့ လုပ်ရမယ်။	၁၈
၁၃။မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်တွေကို လမ်းလျှောက်နည်း သင်တယ်။	၁၉
၁၄။လောကကို လေးတားခြင်း	၂၀
၁၅။တိတ်ဆိတ်မှုဟာ အသိဉာဏ်လေးနက်မှုအတွက် အရေးကြီးတယ်	၂၂
၁၆။လွှတ်ငြင်း၊ ကိုယ်ဉာဏ်ဆိုကာကို ထိန်းသိမ်းခိုင်တဲ့သူ ဖြစ်မှ	၂၄
၁၇။လောကကြိုးကို ထိုးတက်စေချင်ရင်	၂၅
၁၈။ပညာရေးအားလုံး၏ ဦးတည်ဆောက်က အလှအပကို ချမ်တတ်အောင် သင်ပေါ့ပဲ့။	၂၆
၁၉။ကြည်လင်အေားချမ်းမှုကို ဖော်ပြုတဲ့ ရုပ်ပြီးတော်	၂၉
၂၀။သန္တြင်မျှသည် နှစ်တမ္မာအဆင့်အတန်းမြင့်၏။	၂၉
၂၁။အလှတရားကို တွေ့ဖြစ်ခဲ့စေခိုင်စိုး ဒိတ်ဟာ တိတ်ဆိတ်နေဖူး ဖြစ်မယ်။	၃၀

ပုံ။စိတ်ထားသန္တြင်တာလည်း ပါရမယ်။

ပုံ။အလှအပရဲ့ သဘာဝနဲ့ ဂွမ်းအားကို သိအောင်လျှပ်ရမယ်။

၃၀

ပုံ။ကိုယ်အာရုံပြုတဲ့အရဟာ ကိုယ့်လောက ဖြစ်လာတယ်ပါပဲ့။

၃၂

ပုံ။သဘာဝ ရေမြေတော်တော်ဟာ လူရဲ့နိုင်ကို ဖြင့်လန်းစေတယ်။

၃၆

ပုံ။တရားမျှတွေ့မြှင့်တဲ့ အသိုင်းအခိုင်းဟာ လုပ်တဲ့အသိုင်းအခိုင်း

၃၇

ပုံ။လွှာပတဲ့စိတ်ဟာ ဘဝကို နေပြုစေတဲ့စိတ်

၃၈

ပုံ။စိတ်ဟာ လွှာတဲ့နေရာမှာ အနားယူတယ်။

၄၁

ပုံ။အချို့ကျတာ စံနှစ်ကျတာဟာ လူပမူ

၄၂

ပုံ။သင့်မျက်စိတွေကို သဘာဝအလှအပတွေ တစ်ဝါကြီးသောက်ခွင့်ပြုလိုက်ပါ။

၄၅

၂၀။ဆရာတော်ကြီး၊ အနားမှာ ထိုင်ရရှင် ကျော်ပါပြီ

၄၆

၂၁။စိတ်ကူးရဲ့နဲ့ နေလို့ ကောင်းတယ်။

၄၈

၂၂။အလှတရားကို မြတ်နဲ့ခိုင်တဲ့ဘတွက် ပိုပြီးအဆင့်မြင့်တဲ့သူပြုစွာဘုရားပြီး

၅၁

၂၃။စိတ်ထား အဆင့်မြင့်လာလေလ ပိုပြီးအဆင့်မြင့်တဲ့အလှကို မြင်လေလေပေါ်။

၅၃

၂၄။လောကမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံးအလှ

၅၅

၂၅။အလှအပဆိုတဲ့ စံနှစ်ခင်း စိတ်တဲ့ပါးကား

၅၅

၂၆။“အလှအပနဲ့ အမျန်တရား”လို့ လျှို့ဝှက်နေရာမှာ ဖွက်ထားတယ်။

၅၆

၂၇။ကလေးတွေကို အလှတရားနဲ့ အမျန်တရားကို ခဲ့စေခိုင်းအတွက် လေ့ကြေားပေးရမယ်။

၅၈

၂၈။လွှာတွေရဲ့ ဆယ့်ချုပ်တွေ သဘောထားတွေဟာ ငယ်ငယ်တဲ့က

၆၀

၂၉။လောကကြိုးကို ဘယ်လို့ အမိုးယောက်သွားအောင် လုပ်နေသလဲ။

၆၂

၂၁။စိတ်နဲ့ အနားတရားဘာ ဘာသာတရားပါး ..

၆၅

၂၃။အလှအပကို သိမ်းသိမ်းမွေ့မွေ့ ခဲ့စေးတတ်လာရင် ဘဝဟာ ပိုပြီး အမိုးယောက်လို့ ခဲ့စေးရလိုမြှုမယ်။

၆၇

၄၂။သတိဆိတာ အလှတရာ့တစ်မျိုး	၆၉
၄၃။သူသာဝနဲ့ အလှကို ခဲ့စာတတ်မှသာ	၇၀
၄၄။ပါ လျှပြင်နေတာ လောကကို လွှာပတေတွေ ပေါ်ပါ။	၇၁
၄၅။စုစုပေါ်သာတိုင်းဟာ အလှတရာ့ရဲ့ ခေါ်သိကို ကြားတယ်။	၇၂
၄၆။မိတ်ကျွန်းမာတဲ့သူဟာ လောကပေါ်မှာ သဘောထား မှန်တယ်။	၇၆
၄၇။အရာတွေ အားလုံးမှာ လွှာပတေနဲ့ မလွှာပတာ နှစ်မျိုးဖို့နေတယ်။	၇၇
၄၈။လူတိုင်းဟာ အနာပညာရှင်တွေပါပါ။	၇၈
၄၉။လူတွေကို ချိန်တတ်တာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အနာပညာ	၈၈
၅၀။လွှာပတဲ့ စေတသိကြောင့် လွှာပတဲ့မိတ် ဖြစ်တယ်။	၈၀
၅၁။ဂျို့ပို့မိတ်ကို သန့်စချင်တယ်ဆိုရင်	၈၂
၅၂။သိနေတဲ့ မိတ်ကို ပြန်သိပါ။	၈၅
၅၃။အရေးကြီးတဲ့တာဝင်က လွှာပတဲ့ဘဝကို ဖန်တီးဖို့	၈၉
၅၄။ချိန်တတ်တဲ့မိတ် တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့ မိတ်ကို အရင်ရအောင် လုပ်။	၉၁
၅၅။တရာ့မျှတူမျှတဲ့ဘဝမှသာ မိတ်အေားချမ်းမျိုးတဲ့ဘဝ	၉၂
၅၆။ပါတာဝရဲ့ ဦးတည်ချက် မိတ်ချမ်းသာမျှ၏ ပျို့ခြင်းချက်	၉၃
၅၇။သတိထားပြီး ကြည့်တတ်တဲ့သူ	၉၉
၅၈။ရှိုးရှိုးလေးတွေကို တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့သူ	၁၀၀
၅၉။ခိုင်ဆိုင်လို့မိတ် မရှိတဲ့သူ	၁၀၁
၆၀။လွှာတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ချိန်တတ်တဲ့သူ	၁၀၂
၆၁။သူဘတ္တက် အကောင်းဆုံး ဘာဖြစ်မလဲ	၁၀၃
၆၂။နှိုင်းယျဉ်တဲ့ဘတ္တေး ဒါနေရင် မပျော်တော့ဘူး	၁၀၅
၆၃။တန်ဖိုးပြတ်လို့မရတဲ့အရာကို တန်ဖိုးပြတ်လိုက်တာဟာ တန်ဖိုး ချလိုက်တာ၁၀၆	၁၀၇
၆၄။ကွန်စံနှစ်မျိုးတော့ဘူး ဆိုပေ့ ကွန်စံတော့ ဒါနေကြတယ်။	၁၀၈

၆၅။ကိုယ်အတွက် အသုံးမဝင်သည်ဖြစ်စေ အသုံးမဝင်သည်ဖြစ်စေ	၁၀၉
၆၆။တွက်ခြေကိုကဲမှ လူတွေကို ပါင်းမယ်ဆိုရင်	၁၁၀
၆၇။ဘယ်တို့ ရှင်ပြုလို မရှိခိုင်လောက်အောင် နက်နဲ့ သဘာဝတရာ့၊	၁၁၃
၆၈။အုပ်စုတတ်တဲ့မိတ်ပျောက်သွားပြီးဆိုရင် ဘဝတစ်လုံးဟာ ပြောက်ခဲ့သွားပြီး။၁၁၄	
၆၉။ချိန်တတ်တဲ့သူမှသာ ဘဝဟာ ကြားလေ စိပောလေ	၁၁၆
၆၁။ထူးဆန်းတာက လိုချင်တာ များများရေလေ ပို့ပြီး မပြည့်စုံလေ	၁၁၇
၆၂။အနဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်လောက်ပြည့်စုံနေသလဲ	၁၂၀
၆၃။ကိုယ်ကျိုးဘတ္တ် အသုံး မချေချင်တဲ့အပါကျွဲ ဆူးတန်စိုး အမှန်ကို သိရတယ်။၁၂၂	
၆၄။မြင်ရရှုနဲ့ မိတ်ချမ်းသာလွှာပြီး	၁၂၆
၆၅။လောကပြီးအဲက ပါ ဘတ္တေမျှော်လင့်နေသလဲ။	၁၂၅
၆၆။လွှာတ်လပ်အေားချမ်းတဲ့မိတ်နဲ့ ကြည့်ရင် စိုးလွှာတယ်	၁၂၆
၆၇။ပို့တ်ထဲမှာ နေရာတွေအများပြီး ဒါနေတဲ့သူ	၁၂၈
၆၈။သုတေသနပါးလောကကို လွှာအောင်လုပ်ပေါ်လိုသလောက သင့်လောကလည်း အမြတ်နှင့် လွှာပါ၏။	၁၂၉
၆၉။တစ်ရိုးတို့ ဘတ္တေတာ့ အပြောက်ချက် လွှာကြုံပါသလို	၁၃၂
၆၁။အုပ်စုလည်း သူအုပ်စုသူ ကိုယ်လည်း ကိုယ်ဘုန်းကိုယ်	၁၃၅
၆၂။မိတ်စာတ်ရင်ဗျာ်မျိုးအောင် လေ့ကျင့်ဖို့လိုတယ်	၁၄၁
၆၃။ခုခွဲကို ညာ၏နဲ့ သတိနဲ့ ကြည့်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပို့ပြီး ရင့်ကျက် လာတယ်။၁၄၂	

၁၀။တန်သို့ရှိတဲ့ အလျင်တစ်ခုခုရှိလည်။ လုပ်နေဖို့ လိုတယ်။	၁၄၅
၁၁။မိတ်ဆွေကောင်၍ရှိအောင်ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မိတ်ဆွေကောင်၊ပါသတဲ့သူဖြစ်ရမယ်။	၁၄၆
၁၂။လောက္ဂီးကို အပြစ်မတင်သင့်ဘူး။	၁၄၇
၁၃။ကမ္ဘာလောက္ဂီးဟာ သင့်ဆိုက ရထွေင်စရာကို ဌားချင်တယ်။	၁၄၈
၁၄။မိတ်ခုကွဲကို တာ္တေသာ့မွေးမထားရှိ သတိထားပါ	၁၄၉
၁၅။နေမကောင်၊တာကို အခွင့်ကောင်၊ ဘယ်တော့မ မယူပါနဲ့။	၁၅၀
၁၆။ကိုယ့်ခုကွဲဟာ သူတို့ဘတ်က အသုံးမတည့်ဘူး။	၁၅၁
၁၇။ကိုယ့်အနာမှာ မိတ်ဆွေတွေ စိုင်၊နေခေါ်ချင်တယ်ဆိုရင်	၁၅၂
၁၈။ကျော်စိုင်တဲ့အခါမှာ စည့်သည်ပေါ်တယ်။	၁၅၃
၁၉။ပေးနိုင်သလောက်လည်း ပေးပါ	၁၅၄
၂၀။တည်တည်ပြိုမြို့မြို့ နေပြီးတော့ တည်တည်ပြိုမြို့မြို့ သေသွားတယ်။	၁၅၅
၂၁။ခုကွဲလမ်းကျဉ်းလေးမှာ လက်တွဲပြီး သွားမဲ့သူ မျှေား။	၁၅၆
၂၂။မိတ်ကို တုန်လှုပ်မွှန်လှုပ်အောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။	၁၅၇
၂၃။ခုကွဲနေ့ လွတ်ချင်ရင်တော့ လွတ်အောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ကို ရမှုပြစ်မယ်။	၁၅၈
၂၄။သေတဲ့အခါမှာ တင်ယောက်ထဲပါဘူး။	၁၅၉
အနာဂတ်ကို ဖြို့ခွေးပြီး ပြင်ထားပါ	၁၆၀-၁၆၁
ဆရာတော်ထဲ ပေးမာများ	၁၆၉-၂၀၇

အလူတရားများ အမှန်တရားများ

BURMESE
CLASSIC
.com

လူဟာ အလွှာအပကြိုန်သက်တဲ့ သတ္တဝါပြစ်ပါတယ်။
လူရိုင်းဘဝကနေ လူယဉ်ကျေးဘဝကို ရောက်လာတာ အလွှာအပကို
ဖန်တီးတဲ့နောကနေ စတာပဲ့၊ ကျောက်ခေါ်ကတည်းက အလွှာအပဆိုတာကို
လူတွေ ဖန်တီးခဲ့ကြတယ်။ လူသားနဲ့ အလွှာအပကို ခွဲလို့ မရရှိပါဘူး။
အဝတ်အတော်ကို လှအောင် ဖန်တီးတယ်။ နေအိမ်ကို လှအောင်
ဖန်တီးတယ်။ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတွေကိုလည်း လှအောင် တန်ဆာ
ဆင်တယ်။ လှအောင်လုပ်ဖို့ အချိန်ကုန်ခံတယ်။ ငွေကြေးဘများကို၊
အကုန်အကျော်ကြတယ်။ တတ်စိုင်ရင် တတ်စိုင်သလောက် ပိုပြီးလှအောင်
လုပ်တယ်။

အလွှာအပနဲ့ လုံးလုံးကင်းကွာပြီး နေစိုင်တဲ့လူကို မတော့လူးသေးဘူး။
လူသားထဲက လူသားတစ်ယောက်ပြစ်တဲ့ ဘုန်းကြီးလည်း လှတာကို
နှစ်သက်ပါတယ်။ အနာပညာကို မြတ်နိုးပါတယ်။ လှတာကို ရှာရင်းနဲ့ပဲ
တရားကိုတွေ့တော့ ဒါဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးအလှပလို့ ခဲ့တားရပါတယ်။
မိတ်ခုကွဲအလူဟာ အဆင့်မြင့်တယ်။ အမှန်တရားဟာ အဆင့်မြင်ကဲ့အလူ
ပြစ်တယ်။ မိတ်ထား သုန္တေသာ့လှပလေ အမှန်တရားကို သိမို့ လွယ်လေပဲ့။

လုတေဂါ ခံစားနေတဲ့ဘာ အသက်ဝင်နေတယ်

ဘုန်းကြီး အသက် ဆယ့်စွဲနှင့်အရွယ်လောက်ကပြီး စာပေ ကဗျာ
ဂိတ် ပန်းချို့ အနုပညာတွေကို စိတ်ဝင်စားလာတယ်။ တောတောင်ငရေမြဲ
သဘာဝအလှကိုလည်း စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ စာအုပ် မျက်နှာပုံးပုံး
တွေကို ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

အလှုအပအကြောင်ကို ဘုန်းကြီး ထောင်ထောကတည်းက စဉ်းစားတယ်။
အချုပ်ည်း စဉ်းစားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချုပ်အချိန်အထိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ
မသိသေးဘူး။

What is Beauty? အလှုတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

Beauty is the experience that gives us a sense of joy and a
sense of peace simultaneously.

အလှုတရားဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်ကို ရွှေ့လန်းမှုနဲ့ ပြီမ်းချမ်းမှုဆိုတဲ့
ခံစားမှု ဖြစ်ချို့ကို တစ်ပြီးတိုင်နှင်း ပေါ်နိုင်တဲ့ အတွေးအကြံပြုပါ။

စိတ်ကို ပူလောင်စေတယ်၊ ဆင်းရဲ့စေတယ်ဆိုရင် အဲဒါဟာ အလှုတရား
မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် တစ်ခုခုကိုမြင်ရလို့ စိတ်ဆင်းရဲ့သွားတယ် ဆိုရင်
ကိုယ်မြင်ရတဲ့အရဟာ အလှုတရားမဟုတ်ဘူးလို့ နားလည်ပါ။

Beauty is serene and at the same time exhilarating; it increases one's sense of being alive.

အလှုတရားဟာ ပြီမ်းသက်သောချမ်းမှု ရှိတယ်။ တစ်ချိန်ထဲမှာပဲ
စိတ်ကိုရွှေ့လန်းစေတယ်။ ရွှေ့မြှေ့စေတယ်။ ပြီးတော့ အသက် ရှင်သနနေတယ်
ဆိုတဲ့ ခံစားမှုကိုလည်း ပိုပြီး အားကောင်းစေတယ်။

လုတေဂါ ခံစားနေရတဲ့ဘာ ပိုပြီးအသက်ဝင်နေတယ်။ အတူသဖြင့်
တရားအလှုဂါ ခံစားနေရတဲ့ဘာပါမှာ အသက်ဝင်နေတယ်။ အားပြည့်နေတယ်။

Beauty gives us not only a feeling of wonder; it imparts to us
at the same moment a timelessness, a repose- which is why we speak
of beauty as eternal.

အလှုတရားဟာ ဘုံးယူတဲ့ ခံစားမှုကို ပေးရုံမကပါဘူး။ တစ်ချိန်ထဲမှာပဲ
အချိန်ကာလကို လွန်မြောက်သွားတဲ့ ခံစားမှုကိုပါ ပေးတယ်။ စိတ်ကိုလည်း
အနားပေးလိုက်တယ်။ စိတ်ကို ပြီမ်းချမ်းလည်း ပြီမ်းချမ်းစေတယ်။

အလှုတရားကို တကယ် ခံစားနေရတဲ့အချိန်မှာ အတွေးတွေ ရပ်သွား
တယ်။ အဲဒါကြောင့် အလှုတရားဟာ အချိန်ကာလကို လွန်မြောက်သွားတဲ့
ပြောကြပါတယ်။

အမှန်တရားကို သိတဲ့အချိန်မှာ အတွေးမရှိဘူး။ အမှန်တရားကို
သိနေတဲ့အချိန်မှာ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စာဖွံ့ဖြိုး အကြောင်း တွေ့နေတာ
မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အမှန်တရားဟာ အချိန်ကာလကို လွန်မြောက်သွားတဲ့
အရာဖြစ်တယ်။

Beauty is a mystery which enchants us.

အလှုတရားဟာ စိတ်ကို ပြီးတိုင်စွမ်းရှိတဲ့ - စကားလုံးတွေနဲ့ ပြောပြုလို
မရတဲ့ - အရာဖြစ်ပါတယ်။

အလုအပ အကြောင်း ပြောသင့် မကြောသင့်

ဒါကြောင့် အလှုအပဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့နက်နေတယ်။ (beauty)
အလှုအပ အကြောင်း ပြောမယ်လို့ စိတ်ကုံးတော့ ပြောသင့် မပြောသင့်
စဉ်းစားနေရပြန်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူတွေက ဘုန်းကြီးကို
တရားအားထုတ်တဲ့ ဘုန်းကြီးလို့ သိထားတယ်။ လူတွေကိုလည်း စာရာ၊
အားထုတ်လို့ ပြောပြနေတဲ့ ဘုန်းကြီးလို့ ဒီလို့ မြင်ထားတယ်။ ဘုန်းကြီး

အနုပညာ ဝါသနာပါတယ် ဆိုတာကို မသိကြဘူး။

အဲဒီတော့ အလွှာပအကြောင်းပြောရင် 'တရာ့အားထုတ်ဖို့ပြောတဲ့ ဤနဲ့ကြိုးက အလွှာပအကြောင်း ဘာကြောင့် ပြောနေတာလဲ' ဆိုတွေ့ကြ လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအလွှာပအကြောင်း မပြောတော့ဘူး၊ မရေးတော့ဘူးလို့ အကြိမ်ကြိမ်တွေ့မိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသက်ကြိုးလာလေလေ အလွှာပရဲ နက်နဲ့သိမ်းမွှေ့ကို ပိုပြီးမဲ့အာရာလေလေ ဖြစ်လာလို့ ဒီ အလွှာပ အကြောင်းကို ပြောချင်မိတ် မကြေခက် ဖြစ်ပြန်တယ်။

အလွှာပနဲ့ တရာ့အားထုတ်တာနဲ့ ဆက်စပ်မှု ရှိပါတယ်။ တရာ့အားထုတ်တာရဲ့ သဘောဝနဲ့အလွှေ့ကို ခံစားမိလေတော့ တရာ့နဲ့အလွှေ့ ဆက်စပ်မှုရှိပါတယ်ဆိုတာကို ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်လာတယ်။ တရာ့ဟာ စိတ်ကို သန္တြုင်းစေတယ်။ တည်ဥှုံးစေတယ်။ အေးချမ်းစေတယ်။ ရွှေ့လန်းစေတယ်။ ကောင်းတာ ဖုန်သမျှဟာ လှတာတွေပဲ။ အဲဒီကို သဘောပေါက်စေချင်တယ်။

အဲဒီစေတနာရဲ့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ပြောရ အင်မတန်ခက်တဲ့ အလွှာပအကြောင်းကို ကြိုးစားပြီး ပြောတာပါ။

လူငယ်လေးတွေကို သဘောပေါက်စေချင်တယ်။

Ethic follows beauty.

ကိုယ်ကျင့်တရာ့က အလွှာတရာ့နောက်ကနေ ကပ်ပြီးလိုက်တယ်။ စိတ်ထားလှရင် ကိုယ်ကျင့်သိကွာရှိမယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြိုးက စဉ်းစားနေတာ၊ အလွှာပ အကြောင်းကိုပဲ တရာ့အားထုတ်တာနဲ့ တွဲမိအောင် ဘယ်လိုလုပ် ပြောရမလဲ။ ဘထူးသဖြင့် ကုလ်လေးတွေကို သဘောပေါက်စေချင်တယ်။

လူငယ်တွေက အလွှာပကို ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားတယ်။ အသက်နည်းနည်းကြိုးလာရင် အလွှာပကို စိတ်ဝင်စားမှု နည်းသွားတတ်တယ်။

ဘုန်းကြိုးကတော့ အသက်ကြိုးလာလေလေ ပိုပြီးအဆင့်မြင့်တဲ့ အလွှာပမျိုးကို စိတ်ဝင်စား လာလေလေပဲ။

မေတ္တာ၊ ကရာဏာ ဆိုတာ အလွှာပတစ်မျိုး

မေခွန်းလေးတစ်ခု မေခွဲကိုမယ်။ "ဒီပရိသတ်ထဲမှာ လှတာကို မကြိုက်တဲ့လူ ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိသလဲ။"

"မရှိပါ ဘုရား" တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးလေး။ တပည့်တော်တော့ လှတာဆို သိပ်မျန်းတာပဲ၊ ဖြည့်ကို မကြည့်ချင်ဘူးဆိုတဲ့သူ ရှိသလား။ မရှိဘူး-နော်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကော မလှချင်တဲ့လူ ရှိသလား။ "မရှိပါဘူး ဘုရား" မရှိဘူး။ စိတ်ကျန်းမာရေး၊ ကောင်းနေသူတိုင်း၊ အလွှာပကို တန်ဖိုးထားပါတယ်။

No one can do without beauty entirely.

အလွှာပနဲ့ လုံးလုံးကင်းပြီး နေနိုင်တဲ့သူ မရှိပါဘူး။

စိတ်ရောဂါ ဖြစ်နေတဲ့သူတာချို့တော့ လှတာကို မျိုးတာ ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ်က ရုပ်ရည် မလှရင် ရုပ်ရည်လှတဲ့သူကို မျိုးတယ်။ မနာလိုပိုက်ကြောင့် မျိုးတာပါ။

ရဟန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ရင်တော့ လှတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို မသုံးကူဘူး။ ဘုန်းကြိုးတွေလည်း ကျက်သရော်တာ၊ ခန့်သားတာ၊ သပါယ်တာ၊ ကြိုက်တာပဲ။ ဘုန်းကြိုးတိုက်ယ်တိုင် ဆရာတော်တာချို့ကို မူးရင် မျက်နှာဖြင့်ရတာနဲ့ကို စိတ်ချမ်းသာလိုက်တာ။ မျက်နှာတော် တည်ဥှုံးစေအော်ချုပ်ပြုးတော့ ကြည့်လင်နေတယ်။ စိတ်ထားက နှေည့်ပြီးတော့ ပိုင်ဆန်နေတယ်။ စိတ်တော်က

လွတ်လပ်နေတယ်။ မျက်နှာမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ ပေါ်နေတယ်။ အဲဒါ
အင်မတန် လေးနက်တဲ့ လွပတဲ့ သဘောတစ်မျိုးပဲ။

တည်းပြုခဲ့တော်ချမ်းတဲ့ မျက်နှာကို မြင်ရရင် စိတ်ချမ်းသာတယ်။
ရှိသားဖြစ်တဲ့မျက်နှာကို မြင်ရရင် စိတ်ချမ်းသာတယ်။ စိတ်ချမ်းသာမှာကို
ပေးနိုင်လိုလာတယ်။

စိတ်လွတ်လပ်နေတာ အလုဆပ်မျိုး

ငယ်ငယ်တုံးက ဘုန်းကြီးက ဘာသာတရားအကြောင်း သိပ်မသိပါဘူး။
ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကနေခဲ့တာ စိန့်ပက်ထရစ်ကျောင်း၊ ခရစ်ယာန်သာသနပြု
ကျောင်း။ အဲဒီကျောင်းနဲ့ လမ်းပြေားတယ်၊ ဟိုဘက်မှာ မွန်ဘုန်းကြီးကျောင်း
တစ်ကျောင်း၊ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း နာမည်က “နွေ့ဂါလာကျောင်း” တဲ့။

အဲဒီကျောင်းဟာ ရွှေးကျောင်းကြီး။ သစ်ပင်ကြီးတွေနဲ့ အုံဆိုင်ပြီး
နေတယ်။ ပိဋ္ဌပင်ကြီးတွေ၊ သရက်ပင်ကြီးတွေ၊ ညားပင်ကြီးတွေ၊ သဖန်း
ပင်တွေ၊ အုန်းပင်တွေ၊ ဇော်းယာပင်တွေ၊ ငြက်ပျောပင်တွေ အပင်မျိုးစုံပဲ။

သစ်ပင်ကြီးတွေဟာ သိပ်လွှာတယ်။ တချို့သစ်ပင်ကြီးတွေဟာ
ဘုန်းကြီးထက် အသက်ကြီးတယ်။ အသက်ကြီးလိုလည်း ဘုန်းကြီး စိတ်ထဲမှာ
သစ်ပင်ကြီးတွေကို လေးစားတယ်။ ငါ မမွေးခေါင်ကတည်းက ဒီသစ်ပင်ကြီးတွေ
ရှိနေတယ်။ ဒီသစ်ပင်ကြီးတွေ ရှိနေတာဟာ ပါ့အတွက် ပြည့်စုံမှုတစ်မျိုးပဲ။
သစ်ပင်မရှိရင် ပါ့လောကဟာ ချို့တဲ့နေမယ်။ ပါ့လောကဟာ မပြည့်စုံဘူး။

တချို့ ဘာသာတွေမှာ သစ်ပင်ကြီးတွေကို မြတ်မြတ်စိုးစိုး ကိုကွယ်
ကြတယ်လို့ ကြားပူးတယ်။ ဘုန်းကြီး စိတ်ထဲမှာတော့ ကိုယ့်ထက် အသက်
အမှားကြီးကြီးတဲ့ အပင်ကြီးတွေကို တွေ့တဲ့အော် လေးစားတဲ့စိတ်ပြစ်တယ်။
ကိုကွယ်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ သစ်ပင်ကြီးတွေကို ကြည့်ရတဲ့

စိတ်ချမ်းသာတယ်။ တစ်ခါတလေ သစ်ပင်ကြီးတွေက ကိုယ့်ကို တစ်ခုခဲ့
ပြောပြနေသလို ခဲ့စားရတယ်။

အဲဒီကျောင်းထဲမှာ အေးချမ်းတယ်။ တိတ်ဆိတ်တယ်။ ကျောင်းရိုင်း
တစ်ခုလုံးဟာ သိပ်သန္တုံးတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတိုင်းဟာ စိတ်အေးချမ်းမှုကို
ပေးတဲ့နေရာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် သန္တုံးတဲ့နေရာ တိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာ
ဖြစ်ရမယ်။ တည်းပြုမှုကို ဖော်ပြုတဲ့နေရာ ဖြစ်ရမယ်။

ကျောင်းရိုင်းထဲကို ရောက်လာတဲ့လူရဲ့ စိတ်မှာ အပြင်လောကနဲ့
မတူတဲ့ ခဲ့စားမှုတစ်မျိုးကို ပေးနိုင်ရမယ်။ အပြင်လောကနဲ့ ကျောင်းနဲ့
ဘာမှမထူးရင် ကျောင်းကို လာရရှိပါး မဖော်ဘူး။ အပြင်လောကဟာ ဆူညံတယ်။
ကျောင်းဟာ တိတ်ဆိတ်တယ်။ အပြင်လောကမှာ စိတ်မအေးချမ်းကြဘူး။
ကျောင်းမှာ စိတ်အေးချမ်းတယ်။ အပြင်လောကမှာ လောဘက ကြိုးစိုးတယ်။
ကျောင်းမှာ အလောဘ၊ ရောင့်ရဲမှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ ပညာ ကြိုးစိုးတယ်။

အဲဒီ နွေ့ဂါလာကျောင်းမှာနေတဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား တစ်ယောက်က
ဘုန်းကြီးနေတဲ့ စိန့်ပက်ထရစ်ကျောင်းမှာ ကျောင်းတက်တယ်။ ဘုန်းကြီးနဲ့
အတန်းအတူတူ။ သူနာမည်က မောင်တင်ရေး တဲ့

နောက် ကျောင်းခက်ဆင်းရင် ဘုန်းကြီးက ဘုန်းကြီးကျောင်းကိုကို
ကူးသွားပြီးတော့ အဲဒီမှာပဲ အေးအေးအေးအေး နားတယ်။ တစ်ခါတလေလည်း
အဲဒီမှာပဲ စားတယ်။ ဘုန်းကြီးတွေ ဆုမ်းသျုံးပေးလိုပြီးရင် ဘုန်းကြီးကျောင်းသား
မောင်တင်ရေးနားတူတူ အဲဒီမှာပဲ ထမင်းစားလိုက်တာပဲ။ တစ်ခါတလေ
အဲဒီမှာပဲ စာကျ်က်တယ်။ အဲဒီကျောင်းမှာ ကျောက်သင်ဘုန်း ကြိုးကြီးတွေ
ရှိတယ်။ တစ်တောင်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒီကျောက်သင်ဘုန်းမှာ သူချို့
တွေ့က်တယ်။

အဲဒီကျောင်းက ဆရာတော်ကြီးတွေကို ကြည့်လိုက်ရင် တည်းပြု

အောချမ်းနေတာကို တွေ့ရတယ်။ လွတ်လပ်နေတယ်။ နှုံးညွှတယ်၊ မေတ္တာ
ကရုဏာ ကြီးအားတာကို တွေ့ရတယ်။

ဘုန်းကြီးက ဆရာတော်တွေ့ရဲ့ ရင်၊ ရင်၊ နှီးနှီး၊ မပြောတတ်ဘူး။
မပြောတတ်တော့ ဆရာတော်ကြီးတွေဆါ မသွားဘူး။ ကျောင်းထဲဝင်ပြီးရင်
ဆရာတော်ကြီးတွေ့ရဲ့ ဝေးတဲ့နေရာကို သွားနေတာ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ
ဆရာတော်ကြီးတွေဟာ ဘုန်းကြီးဝင်လာရင် သူတို့ မြင်တယ်။ မြင်တော့
ကျောင်းသား မောင်တင်ဆွဲကို “တင်နှေ့ ပိုကလေးကို သေသေချာချာ
ကျေးလိုက်” အဲဒီလို့ မှာတယ်။ အဲဒီတော့ “ငါကို အာရုံလိုက်လိုက်တယ်။
မြင်လိုက်တယ်။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် စာ၊ စေချင်တယ်။” သူတို့၏ မေတ္တာဟာ
ပြောပုံဆိပ် အမှာအရာမှာ ပေါ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် လွပတဲ့အမှာအရာဆိတာ
ရှိတယ်။

မျက်နှာတော် တည်ဗြိုင် အောချမ်းပြီးတော့ စိတ်လွတ်လပ်နေတာကိုက
တစ်မျိုး လှန်တယ်လို့ ခံစားရတယ်။ တည်ဗြိုင်တယ်။ ရောင့်ချုပ်လို့
တည်ဗြိုင်မှုပို့တယ်။ အောချမ်းနေတယ်၊ လွတ်လပ်နေတယ်။ မေတ္တာကရုဏာနဲ့
ပြည့်နေတယ်၊ နှုံးညွှနေတယ်ဆိတဲ့ စိတ်ရဲ့ အရည်အသွေးတွေ (qualities)
အသိဉာဏ်ရဲ့ အရည်အသွေးတွေကို အဲဒီဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ မျက်နှာမှာ
မြင်နေရတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ မျက်နှာတော်ကို မြင်ရတာ
စိတ်ချမ်းသာတယ်။ စိတ်ချမ်းသာစေလိုလည်း ကျက်သရေရှိတယ်။ ကျက်သရေ
ရှိလို့ လွပတယ်လို့ ခံစားရတယ်။

ရင်ကျက်တည်ဗြိုင်မှုပေါ်နေတဲ့ မျက်နှာကို ကြည့်လို့ မဝန်ငံဘူး။

တရှို့ ပန်၊ ချို့ဆရာတွေ အဖိုးအိုး၊ အားအိုးတွေရဲ့ ပုံတွေကို ပန်၊ ချို့
ဆွဲထားတာ တွေ့တယ်။ တွေ့ပူးလား။ တွေ့ပူးတယ်-နော်။ အဖိုးအိုး

အားအိုးတွေရဲ့ မျက်နှာမှာ အတွန်တွေ၊ အမြောင်းတွေနဲ့ သွားတွေတောင်
သိပ်မရှိတော့ဘူး။ ဆံပင်တွေလည်း ပြုနေတာ ဘာဖြစ်လို့ ပန်၊ ချို့ဆွဲသလဲ။
အဲဒီမျက်နှာမှာ အတွေးဆတ်မျိုး၊ ရှိနေလို့ပေါ့ - နော်။

*As a white candle in a holy place,
so is the beauty of an aged face.*

Joseph Campbell

အသက်ကြီးရင့်တဲ့သူရဲ့ (တည်ဗြိုင် အောဆောတဲ့) မျက်နှာအလှဟာ
မြင်မြတ်တဲ့ နေရာ (ဘရားခန်း)မှာ ထွန်းထားတဲ့ အပြုံရောင်ပယောင်းတိုင်ကြီး
လိုပဲ။

တရှို့ အသက်ကြီးကြီး၊ ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီးတွေရဲ့ မျက်နှာကို
ကြည့်လိုက်ရင် သူတို့၏ တည်ဗြိုင်မှာ၊ အောချမ်းမျှ၊ နှုံးညွှဲ
မြင်ရတယ်။ အသက်ကြီးပြီး၊ ဘဝအတွေးကြုံတွေကြောင့် ရင့်ကျက်တည်ဗြိုင်တဲ့ စိတ်ကို
သူတို့မျက်နှာမှာ မြင်ရတယ်။ သူတို့၏ စိတ်နှုံးညွှဲဟာ မျက်နှာမှာ ပေါ်နေတယ်။
ကြည့်တတ်ရင် ကြည့်လို့ မဝန်ငံဘူး။

ဒီနားမှာလည်း ဒကာကြီး၊ ဒကာမကြီးတွေ ရှိပါတယ်။ ဒကာကြီးကေား
ဒကာမကြီးကေား နှစ်ယောက်စလဲ့၊ ရိန်ပိန်၊ သွားတွေ သိပ်မရှိတော့ဘူး။
ဒါပေမယ့် အဲဒီဒကာမကြီး၊ ပြုလိုက်ရင် သိပ်ချုစ်ရာကောင်းတာပဲ။ သူမျက်နှာမှာ
အမြို့ညွှဲတဲ့သော ပေါ်နေတယ်။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ သဘောဟာ ပေါ်
နေတယ်။ လူတိုင်းအပေါ်မှာ နှုံးညွှဲညွှဲနဲ့ မေတ္တာ၊ ကရုဏာနဲ့ ဆက်ဆံတာကို
တွေ့ရတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေလည်း အမြို့တမ်းလျှပ်နေတယ်။ အမြို့တမ်း၊
ဆွမ်းလောင်းတယ်။

ဘုန်းကြီး၊ သူတို့အိမ်ရှေ့၊ ရောက်သွားရင် တစ်ခုခု ကပ်ချို့လို့
အထဲကြုံလို့ ပင်တယ်။ ဘုန်းကြီးက အတားအသေက် အင်မတန် အင်ခြင်း
နေရတာမျိုးလို့ သူ့အချိန်နဲ့သူ စာသင့်သလောက်ဘဲ စားရတယ်။ ဒါပေမယ့်

လမ်းလျောက်ရင်၊ သွားပြီးတော့ သူတို့နဲ့ စကားလေး နှစ်ခွန်၊ သုံးခွန်၊ လောက် ဖြစ်ဖြစ် ပြောလိုက်တယ်။ သူတို့၏မျက်နှာမှာ နှုန်းတဲ့ သဘော ပေါ်နေတယ်။ ရောင့်ရဲတဲ့ သဘောလည်း ပေါ်တယ်။ သည်ခံနိုင်တဲ့ သဘော၊ ခွင့်လွယ်နိုင်တဲ့ သဘောလည်း မျက်နှာမှာပေါ်နေတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး မြင်ချင်တယ်။

ဟိုပက်ခြားမှာ သားလေးတစ်ယောက် သမီးလေးတစ်ယောက် ငယ်ငယ် လေးတွေ ရှိတယ်။ အသက် ၅၇၀၌ ၆၉၀၌အရှယ်လောက် ရှိတယ်။ သူတို့ မျက်နှာလေးတွေ ကြည့်လို့ မဝန်းကောင်လောက်အောင် လှတယ်။ နှုန်းတဲ့ သဘော ရှိတယ်။ အပြစ်ကောင်နေတဲ့ သဘောလေးတွေ မျက်နှာမှာ မြင်နေရတယ်။ ပုပင်သောက မရှိတဲ့ သဘောတွေ မျက်နှာမှာ မြင်နေရတယ်။ လွတ်လပ် နေတယ်။ သူတို့စိတ်က အမြဲတမ်း ပျော်နေတယ်။ သူတို့ကို ကြည့်လို့ မဝန်းကောင်ဘူး။ ချို့စရာကောင်းလိုက်တာ၊ လွှလိုက်တာ။

အလုတရားကိုခံစားတတ်မှ လူပီသမယ်။

သွားလေရာမှာ အလွှာပတွေကို ရှုရှုကြည့်နေပါတယ်။

“အလွှာပကို မမြင်ရ မခံစားရတဲ့နောက် ခြားဆွဲတဲ့နေ့ပဲ။”

Today, explore ways to see your world differently. Let your eyes drink in the beauty that surrounds you.

ဒါနေ့ ကိုယ့်လောက ကိုယ့်ကမ္ဘာကြီးကို မြင်နေကျ မဟုတ်တဲ့ ထူးတဲ့ အမြန်နဲ့ မြင်နိုင်အောင် နည်းလမ်းသစ်တွေကို ရှာပါ။ သင့်မျက်စိတွေကို သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ အလွှာပတွေ တဝါးကြီး သောက်ခွင့်ပြုလိုက်ပါ။

“No issue is so relevant to our inner life and at the same time so illusive as beauty.”

အလွှာပလောက လူတွေရဲ့ အတွင်းဘဝ(စိတ်)အတွက် အရေးပါတာ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအလွှာပဟာ မိအောင် ကိုင်ရုပ်မြတ်တာ အင်မတန် ခက်တယ်။ အလွှာပ အရေးကြိုးတယ်ဆိုတာကို နားလည်ဖို့ သိပ်ခက်တယ်။

လူတွေရဲ့ (inner life) “အတွင်းဘဝ၊” လူတွေရဲ့ စိတ်၊ လူတွေရဲ့ အသိဉာဏ်အတွက် ဒီအလွှာပလောက အရေးပါတာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအလွှာပဟာ တိတိကျကျ ပြောပြီး တော်တော်ခက်တယ်။ မိအောင် ကိုင်ရ ဖမ်းရတာ အင်မတန် ခက်တယ်။

ခက်တယ်လို့ ပြောပေမယ့်လည်း လေ့လာလိုက်ရင် သိပ်မခက်ပါဘူး။ နည်းနည်းလေး သင်ပေးလိုက်ရင် တတ်သွားတာဘဲ။ သိသွားတာပဲ။ ဘာလိုလဲ ဆိုတော့ အလွှာပကို ခံစားတတ်တာဟာ လူသာဝပဲ။ ကလေးတွေတောင် လှတော့ မလွှတာကို သိတယ်။

စိတ်ဓာတ်ဖြောမှုအတွက် အလွှာပဟာ အရေးကြိုးတယ် ဆိုတာကိုတော့ လေးလေးနှက်နှက် သဘောပေါက်ထိုလိုတယ်။ အလွှာပကိုခံစားတတ်မှ လူပီသမယ်။ ပိုမြီးအဆင့်မြင့်တဲ့အလွှာပကို ခံစားတတ်လာရင် ပိုမြီး လူပီသလာမယ်။

စိတ်ဓာတ် အဆင့်မြင့်လာလေ ဤက်ပညာ အဆင့်မြင့်လာလေ အလွှာပကို ပိုမြီး မြင်တတ် ခံစားတတ်လေပဲ။

အလွှာပဟာ(higher need) အဆင့်မြင့်တဲ့လိုအပ်ချက် ဖြစ်တယ်။

(basic need) အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ စားဝတ်နေရေး၊ ပြည့်စုံလာတန်အား အဆင့်မြင့်ဘူး လိုအပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ အလွှာပကို ပြင်းပြင်းပြု တောင့်တလာတတ်။ အလွှာပကို ဖန်တီးချင်တဲ့ ဆုန်လည်း ပြင်းပြလာတတ်။ ကိုယ့်စိတ်ထားကိုလည်း လူအောင် ကြိုးစားလာတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် အလွှာပကို နားလည်အောင် ကြိုးစားဖို့လိုတယ်။ ခံစားတတ်အောင် ကြိုးစားမြို့ လိုတယ်-နော်။

သန်ရင်းအောင်မှ မနေတတ်ရင် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း
မြင့်တယ်လို့ ပြောမလား။

အလှအပဟာ ကိုယ့်ရဲ့ဘဝကို ဘယ်လို ဖွံ့ဖြိုးနေသလဲ။ အဲဒါကို
သိခို သိပ်ဘရေးကြီးတယ်။

အလှအပက ဖွံ့ဖြိုးတယ်ဆိုတော့ အလှအပနဲ့ ဆန်ကျော်ဘက်က
ဘာလဲ။ အရှပ်ဆိုတာ၊ အကျည်းတန်တာ၊ ကြည့်လို့မကောင်းတာ၊ မြင်လို့
မကောင်းတာ၊ ကြားလို့မကောင်းတာ အဲဒါကလည်း ကိုယ့်ရဲ့ဘဝကို ဖွံ့ဖြိုး
နေတော့ဘဲ။

“The danger that blindness to the beauty entails are great.”

အလှအပကို မဖြစ်တတ် မခံစားတတ်လို့ ဖြစ်လာတဲ့ နောက်ဆက်တဲ့
အန္တရာယ်ဟာ အင်မတန် ကြီးမာတဲ့ အန္တရာယ်ဖြစ်တယ်။

အခု ဖြော်တွေမှာ ကြည့်လို့ မကောင်းတာတွေ တဖည်းဖြည်း
များလာပြီ။ အလွန်အလွန် ကြည့်လို့မကောင်းတာ တစ်ခု နေရာတိုင်းမှာ
တွေ့ရတယ်၊ သွားလေရာမှာ တွေ့ရတယ်။ “ဘာလဲ”

“အမိုက်တွေပါဘုရား” “အဲဒါမှန်တယ်” အင်မတန် ကြည့်ရဆိုတဲ့
အရာတွေ၊ အင်မတန်လည်း ရှုက်စရာ ကောင်းတယ်။ ရာဘာနဲ့ လုပ်ထားတဲ့
ပြောလို့မကောင်းတဲ့ ပစ္စည်းတစ်မျိုးကို နေရာတိုင်းမှာ စည်းကမ်းမဲ့ ပစ်ထားတာ
တွေ့ရတယ်။ ကွမ်းဝါးပြီးတွေးထားတာလည်း နေရာတိုင်းမှာ တွေ့ရတယ်။
ပလပ်စတင်အိတ်တွေ အမျိုးမျိုး လမ်းပေါ်မှာ တွေ့ရတယ်။

ဘုန်းကြီး တဗြားနိုင်ငံတွေကိုလည်း မကြားခဲာ သွားပါတယ်။ တချို့
နိုင်ငံတွေမှာ ဖြော်းပြော်းပြော်းတွေ အင်မတန် သန်ရှင်းတာ တွေ့ရတယ်။

ကိုယ်နိုင်းအကြောင်း ကိုယ် ပြောရတာ မှန်တာကို ပြောတာပေမယ့်
အမှန်တွေ သိပ်မပြောချင်ဘူး။ မပြောချင်ပေမယ့်လည်း ပြောရအုံမှာပဲ။

ဘုန်းကြီး မနက်ပိုင်းမှာ လမ်းလျောက်သွားတော့ လမ်းဘေးမှာ
အမိုက်တွေဟာ ခြေလွှမ်း၊ ရွမ်းလိုတောင် မထွက်နိုင်လောက်အောင်
ပြစ်နေတာ တွေ့တယ်။ အမိုက်ပုံတွေ အနဲ့အသက် အင်မတန်ဆိုးတာ
တွေ့ရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လူတွေ အမိုက်ကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ပစ်ကြသလဲ။
ဒီလိုလုပ်ရင် ညစ်ပတ်သွားမယ်၊ ကြည့်ရလို့မယ် ဆိုတာကို သုတေသန။

လမ်းမှာသွားနေရင်နဲ့ လုံတွေချို့ အမိုက်ကို ပစ်ချုလိုက်တာ တွေ့တယ်။
ဟာ... ဒီလူဟာ တစ်ချိုက်မှ မစဉ်းဘေးပါလာ။ ဒီအမိုက်လေးကို ပါ
သမ်းထားမယ်။ ပစ်သင့်တဲ့နေရာတွေ့ရင် စနစ်တကျ ပစ်မယ်လို့ မစဉ်းစား
ပါလား။

အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပညာရေးထဲမှာ အမိုက်ကို တွေ့ကရာ
နေရာမှာ မပစ်ရဘူး၊ ဆိုတာကို မသင်ပေးလိုက်လိုဘဲ။ ဒီဘာတွေလည်း
မသင်ပေးလိုက်ဘူး။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမတွေလည်း မသင်ပေးလိုက်ဘူး။
ဒါဟာ ပညာရေးရဲ့ ချို့တဲ့မှုတစ်ခုပဲ။ အဲဒါတော့... ညစ်ပတ်အောင် မလုပ်
ရဘူး၊ ဆိုတာကို မသင်ပေးတဲ့ပညာရေးဟာ တော်တော်ချို့တဲ့တဲ့ ပညာရေးပဲ။

သန်ရှင်းအောင်မှ မနေတတ်ဘူးဆိုရင် ပညာတတ်လို့ ခေါ်မလား။
“မခေါ်နိုင်ပါဘူး ဘုရား” သန်ရှင်းအောင်မှ မနေတတ်ရင် ယဉ်ကျေးမှု
အဆင့်အတန်း မြင့်တယ်လို့ ပြောမလား။ “မပြောနိုင်ပါဘူး ဘုရား”

အလွန်သန်ကြိုက်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားပါ။

တွေးမိတာနဲ့ပဲ ပြောလိုက်အဲ့မယ်။ စိတ်မှန်းအနေနဲ့မှန်းကြည့်နော်
ဘုန်းကြီးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား၊ သိတ်းသုံးတော်မှုခဲ့တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီး။
ဘယ်ကျောင်းလဲ။ “တော်ကျောင်းတော်ကြီးပါ ဘုရား” ““တော်ကျောင်း
တော်ကြီးမှာ အမိုက်တွေ ရှုပ်နေတယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ဖုန်းကြည့်လိုက်

ဝမ်းပါ။” “ကြည့်လို ရသလာ။” “မရပါဘူးဘူး” မဖြစ်နိုင်ဘူးလို တွေ့တယ်... နော်။ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူး။

တောင်စု ကျောင်၊ တော်ကြီးထဲမှာ အနိုင်ရွှေပတယ်ဆိုတာ စိတ်ကူးနဲ့ တောင် မှန်းကြည့်လို မရဘူး။ အဲဒါဟာ မဖြစ်နိုင်တာပါ။ ဘာဖြစ်လိုလဲ။ မြတ်စွာဘူးဟာ အလွန်အလွန် သန္တုံးတာကို ကြိုက်တာ နော်။

ရဟန်းတွေရဲ့ စိန်ည်းတော်ထဲမှာ သန္တုံးရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စိန်ည်း သိက္ခာပုံတွေဟာ အင်မတ်များပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး သန္တုံးနောက် ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ ဆံပင်ကအစ ပါတယ်။ သွားတွေကို တဲ့ပူနဲ့ တိုက်ဖို့ ဆိုတာတွေ ပါတယ်။

အဘေးအသောက်အနေအထိုင် သန္တုံးဖို့ ဆိုတာကို မြတ်စွာဘူးက အများကြီး ဟောခဲ့တယ်။ သက်နဲ့ လျှော့တာနဲ့ ပတ်သက်လို သန္တုံးဖို့ ဆိုတာတွေ ပါတယ်။ သပိတ်ဆေးတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သန္တုံးဖို့ အထိအကျေပါတယ်။ မပြောင်ရင် အပြစ်ရှိတယ်။

နေတဲ့ထိုင်တဲ့ ကျောင်းမှာ မသန္တုံးရင် အပြစ်ရှိတယ်။ သေနာသန ဝတ်ကို မလျှပ်မနေရ။ သေနာသန ဆိုတာ နေထိုင်တဲ့ နေရာကို ပြောတာ။ ဝတ် ဆိုတာ ဝါဘူး။ သေနာသန ဝတ်ကို မပြုရင် အပြစ်ရှိတယ်။ အဲဒါလိုဟန်း တရားအားထွက်ရင် တရားထူး မရဘူးတဲ့။

အဲဒါတော့ တရားအားထွက်တဲ့နေရာမှာ အဆင်ပြေချင်ရင် လုပ်ရမဲ့ စည်းကမ်းထဲမှာ သန္တုံးရေးဆိုတာ ပါနေတယ်။ နောက်ဆုံး ဘယ်လောက် အထိတောင် ပါသလ သိလာ။ ဝမ်းချုပ်နေရင် အထဲမှာ မသန္တုံးဘူး။ ဝမ်းနှုတ်ဆေး ဘာတဲ့ အဲဒါလောက်အထိတောင် ပါတယ်။

မြတ်စွာဘူးဟာ တပည့်တွေအားလုံးကို အဆင်အတန် မြင်တဲ့သူတွေ ဖြစ်စေချင်ဘယ်။ ဒါကြောင့် ရှင်ပိုင်းသန္တုံးရုံး စိတ်ပိုင်းသန္တုံးရုံးကို အသေးစိပ်ဟောခဲ့တယ်။

ဘန်းကြီးက တွေးကြည့်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ပြီးတော့ သန့်သန့် ရှင်းရှင်း မနေတတ်သေးဘူး ဆိုရင်တော့ မြတ်စွာဘူးရဲ့တာပည့်ကောင်း သိပ်မပို့သသေးဘူး။ နာမည်ပဲ ဆံထားတာ ဖြစ်မယ်။ အဲဒါလို ပြောရင် လက်ခံနိုင်မလား။ “လက်ခံနိုင်ပါတယ် ဘူး” လက်ခံနိုင်တယ်—နော်။

အလွန်အသန့်ကြိုက်တဲ့ မြတ်စွာဘူးဟာ၊ သက်နဲ့ တွေ့ ညျမ်ပတ်ပြီးတော့ ဆံပင်ကလဲ ညျမ်ပတ်ပွဲနေတယ် ဆိုပါတော့နော်။ မပြောကောင်း ပြောကောင်း၊ မကောင်းတာ မပြောချင်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘူးရေးလည်း မချိုးဘူး ဆိုပါတော့ မှန်းကြည့်လို ရမလား။ “မရပါဘူးဘူး” လုံးဝ မှန်းကြည့်လိုတောင် မရဘူး။ မြတ်စွာဘူးလို ဖုန်းကြည့်လိုက်ရင် သန္တုံးနေတာပဲ့။ အ...ခြို့ဘူးဟာ အင်မတန် သန္တုံးတဲ့ ဘူးပါ။

‘သိပ်သန္တုံးတဲ့’လို့ချီးမွမ်းခံရတာကို ပို့ကြိုက်ပါတယ်။

သန္တုံးမှုနဲ့ လှပမှုဟာ တွဲနေပါတယ်။ မသန္တုံးတဲ့အရာဟာ မလွှာတဲ့အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ သန္တုံးမှုဟာ စိတ်ကို ကြည့်လင်စေတယ်။ သန္တုံးတာကို မြင်ရရင် စိတ်ချမ်းသာတယ်။

မသန္တုံးတဲ့နေရာကို ရောက်သွားရင် ကြာကြား မနေချင်ဘူး။ မြန်မြန် ပြန်ချင်တယ်။ အနဲ့အသက် မကောင်းတဲ့နေရာဆိုရင် ပိုလို့တယ်။ မသန္တုံးတဲ့သူ ကိုယ်နှစ်တဲ့သူနဲ့ ကော်ပြောရရင် ဝေးဝေးကနေ ပြောရတယ်။ ရုပ်ရည် ဘယ်လောက်ခြောချော မသန္တုံးတဲ့သူကို မလေးစားနိုင်ဘူး။ မချို့ခိုင်ဘူး။

မသန္တုံးတဲ့နေရာဟာ ကြောက်စရေကောင်းတဲ့ နေရာဖြစ်လာယ်။ မသန္တုံးတဲ့ သူဟာလည်း ကြောက်စရေကောင်းတယ်။

A clean and well lighted place for books.

သန္တြင်၍ အလင်းရောင် ကောင်းစွာပေးထားသော စာအုပ်များ အတွက် နေရာ။ (ဒီစာပိုဒ်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံက စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ တွေ့ခဲ့တယ်။)

မိတ်ဟာလည်း ဒီလိုပါ ဖြစ်ရမယ်။ မိတ်ဟာ သန္တြင်၍ လင်းနေသော နေရာ ဖြစ်ရမယ်။ သတိရှိနေရင် သန္တြင်၍ပြီး လင်းနေမယ်။

သန္တြင်၍မျှ လွယ်လိုက် တန်ဖိုးမထားတတ်တဲ့သူတွေ များလာရင် ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ။ နေရာတိုင်းဟာ မသန္တြင်းတဲ့နေရာတွေ ဖြစ်ကုန်မယ်...၊နော်။ မသန္တြင်းရင် ကျွန်းမာရေးလည်း ထိခိုက်မယ်။ ရောဂါဘယ်တွေ အများကြီး ဖြစ်မယ်။ မိတ်လည်း မကြည့်ဘူး။ အသိဉာဏ်လည်း မထွက်တော့ဘူး။

သန္တြင်းမျှနဲ့အသိဉာဏ် ဆက်စပ်မှုပြုပါတယ်။ ဉာဏ်ပညာ ကြိုးချင်ရင် သန္တြင်းမျှကို အလေးထားရမယ်။

"You are so beautiful." 'သိပ်ရွှေတာပဲ' လို ချို့မွမ်းတာကို ခံရတာထက် "You are so clean." 'သိပ်သန္တြင်းတာပဲ' လို ချို့မွမ်းတာကို ခံရတာကို ပိုကြိုက်ပါတယ်။

သဘာဝတရားနဲ့ ပါနဲ့ဟာ ခွဲလို့ မရဘူး။

သဘာဝကို ရက်ရက်စက်စက် ပျက်ဆီးနေကြတာ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သဘာဝတရားရဲ့အလှုကို မမြင်တတ်လို့ မခံစာတတ်လိုပါ။

ဘုန်းကြီး ဟောဒီနားက သရက်ပင် ရွက်နတွေ ထွက်ပြီးတော့ စိမ်းစိုး နေတာကို အပေါ်ထပ် ဝရံတာဘက်ကနေ ထွက်ပြီးတော့ ခက္ခ၊ ခက္ခ ကြည့်တယ်။ အပင်လေး စိမ်းနေတာကို မြင်ရတာကို မိတ်ကို ကြည့်လင် စေတယ်။ မိတ်ရဲလိုအပ်ချက်တစ်ခုကို ရှုလိုက်သလိုပဲ။ ဥပမာ— ရောင်းနေတာ ရောဇားအေးလေးတစ်ခွက် သောက်လိုက်ရသလို စိမ်းပြီးတော့ နှင့်တဲ့

အပင်လေးတစ်ပင်ကို ကြည့်လိုက်ရတာကိုက မျက်နှာကနေ အာဟာရတစ်ခုကို ရှုလိုက်ရသလိုပဲ။

ဒါတောင် မြှက်ခင်းလေးကို စိမ်းနေအောင် မလုပ်ရသေးဘူး။ ရှု နှုန်းမြှေ့လို့ ရန်ကုန်မြှေ့မြှေ့ ရော်းတယ် ဆိုတာနဲ့ ရောကျွေတာ ပေးနေရတာ။ ပါပိုသုံးလိုက်ရင် လွမ်းရတာ နည်းသွားမယ်လို့ တွေးပြီး ဘုန်းကြီး ရောက် ကျွေတာနေတာ။ မြို့ချာလာရင်တော့ မြှက်ခင်းလေး စိမ်းလာမယ်။ သစ်ပင်တစ်ပင် ခုတ်ဖို့ဆိုရင် တော်တော် စဉ်းစားရတာ၊ အရမ်းမလုပ်ရဘူး။

ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကတည်းက သဘာဝအလှုကို သိပ်ချက်တယ်။ အားတဲ့ရက်တွေမှာ တောင်ပေါ်ကို လမ်းရောက်သွားတယ်။ ရွှေခင်းကောင်းတဲ့ နေရာတွေမှာ ထိုင်ပြီးတော့ ရွှေခင်းကြည့်တယ်။ သစ်ပင်တွေ၊ မြှက်ခင်းတွေ၊ ရောက်တွေ၊ စမ်းချောင်းတွေ သိပ်လှတယ်။ တစ်ခါတလေ အဲဒီရွှေခင်းတွေကို ပန်းချို့ဆွဲတယ်။

နေဝါယာ၊ နေထွက်တာကို ကြည့်ချင်တယ်။ ညမှာ လထွက်ရင် လကိုကြည့်ရတာ သိပ်မိတ်ချမ်းသာတယ်။ ဘဏ္ဍားသဖြင့် လပြည့်ညန့် နဲ့တဲ့ ညတွေမှာ မအိပ်ပဲနဲ့ လသာတဲ့ညရဲ့ အလှုကို ခံစားတယ်။

သဘာဝကို မချို့တဲ့သူ၊ တန်ဖိုးမထားတဲ့သူ၊ သဘာဝအလှုကို မခံစား တတ်တဲ့သူတွေ များလာလို့ရင် လောကြီး ပျက်ဆီးသွားမယ်။

တချိုလှုတွေက သစ်ပင်တစ်ပင် မြင်ရင် ဘာမြှင့်သလဲဆိုတော့ ထင်း ဘယ်လောက်ရမလဲ ဆိုတာပဲ မြင်တယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ သစ်ပင်တစ်ပင်ကို မြင်ရင် ထင်းလို့ မမြင်ဘူး။ ပါ့အသက်နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ သဘာဝတရားလို့ မြင်တယ်။

သစ်ပင်နဲ့ လွှာအသက်နဲ့ ဘယ်လိုဆက်စပ်နေသလဲ။ ပြောပြပါဘူး။ "သစ်ပင်က အောက်ဆီးရွင်ကို ပေးပါတယ်ဘုရား။" သစ်ပင်က အောက်ဆီးရွင်ကို ထုတ်ပေးနေတယ်။ အဲဒီအောက်ဆီးရွင်ကို ဘယ်သွေ့

ရှုလိုက်သလဲ။ လူက ရှုတယ်။ လူက ပြန်ထွက်လိုက်တဲ့ ကာဘွန်အောက်ဆိုင်ကို
သစ်ပင်က ယူပြီးတော့ သုံးလိုက်ပြီးတော့ ဓာတ်ပြောင်း လိုက်ပြီးတော့
အောက်ဆိုင်ကို ပြန်ပေးနေတယ်။ အင်း— အဲဒီတော့ သစ်ပင်နည်းသွားရင်
ဘာဖြစ်မလဲ။ “အောက်ဆိုင် နည်းသွားမယ် ဘုရား”

သစ်ပင်နဲ့ လူနဲ့ လက်တွဲပြီး အလုပ်လုပ်နေတယ်။ သူအကျိုးနဲ့
ကိုယ်အကျိုး ဆက်စပ်နေတယ်။ သစ်ပင်က အမူအအေးကိုလည်း
ထိန်းပေးတယ်။ သစ်ပင် မရှိရင် သိပ်ပူလာမယ်။ အဲဒီတော့ သဘာဝတရားနဲ့
ပါနဲ့ဟာ ခွဲလို မရဘူး။ ငါ အသက်ရှုပြီး အောက်ဆိုင်ကို သစ်ပင်က
ထွက်လုပ်ပေးနေတာ။ ဒီလို နှင်းနှင်းနဲ့ သဘောပေါက်စွဲ လိုတယ်။
သစ်ပင်စိုက်ကြပါ။

ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးလုံး ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့ လွပ်ရမယ်။

အခုခေါ်မှာ ယူတ်ယင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ အမူအရာတွေ လုပ်ကြတာ
များလာတယ်။ ယူတ်ယင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ အပြောအဆိုတွေ များလာတယ်။
ဘာဖြစ်လိုလဲ။

အမူအရာ လွပ်ပောလည်း ရှိတယ်။ ပြောပုံဆိုပုံ လွှတာလည်း
ရှိတယ်။ ပြောပုံဆိုပုံ ဘသံနေအသံထားကအစ လွပ်အောင် လေ့လာသင့်တယ်။
ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေးလွပ်မှုဟာ တန်ဖိုးထားရမယ့်အရာ
ဖြစ်တယ်။

အေးဆေးတည်ပြုပြီး ကျက်သရေရှိတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ
ရှိတဲ့သူဟာ ချစ်သွေ်သွေ်ပါမှာ တယ်။

ချစ်တာကိုဖော်ပြတဲ့ အမူအရာဟာ လွှတဲ့အမူအရာဖြစ်တယ်။
ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ ကြမ်းတမ်းတာဟာ မလှတဲ့အမူအရာဖြစ်တယ်။

မောက်မောက်မာမာ ၂ပြာဆိုတာဟာ မလှတဲ့ အမူအရာဖြစ်တယ်။ အမူအရာ
မလှတဲ့သူကို မဆက်ဆံချင်ဘူး။ ဆက်ဆံရရင်လည်း စိတ်မချမ်းသာဘူး။

လူချွမ်လွှင် ပေါ်ချင်ရင် သန်သန္တုင်းရှင်း နေတတ်ရမယ်။ ဂိုလ်နှုတ်
နှစ်ပါးလုံး ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့ လွပ်ရမယ်။ စိတ်ထားလည်း လွှေရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတွေကို လမ်းလျောက်နည်း သင်တယ်။

လွှတ်ပေါ်ရဲ့ လမ်းလျောက်ပုံကအစ လွှတယ်လို ပြောလို
ရတာရှိတယ်။ ဟုတ်သလား၊ တချို့လမ်းလျောက်တာကို သင်တန်းတက်တယ်လို
ကြေားမှုးတယ်။ “ဘယ်လို လူတွေလဲ” “မော်သယ်တွေ – Model girlတွေ –
Model boy တွေပါ ဘုရား”

ကျက်သရေရှိပါ၍ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပါ၍ လွှလွပ်ပ လမ်းလျောက်ဖို့
လိုတယ်...နော်။ ဘုရားဟောစိနည်းထဲမှာ ရဟန်းတွေကို လမ်းလျောက်တာကို
သင်ထားတာ ရှိတယ်။ ခြေဖျေားကို ထောင်ပြီး ပစ္စာင့်နဲ့ထောက်ပြီးတော့
လမ်းမလျောက်ရဘူး။ ခြေဖျေားထောက်ပြီးတော့လည်း မလျောက်ရဘူး။
ပြေပြေပြေပြေလေး ခြေဖော်ကို ချရမယ်။ မစိပ်မကျွေခြေလျော်းကို လွမ်းရမယ်။
စိပ်လွန်းရင်လည်း ကြည့်လို မကောင်းဘူး။ ဇူးဇူးမရဘူး။ သိက္ခာမရှိဘူး။
ကျွဲ့ကွဲ့ရင်လည်း ဇူးဇူးမရဘူး။ သိက္ခာမရှိဘူး။ ကြည့်လို မကောင်းဘူး။
မနေ့မမြန် လျောက်ရမယ်။ ချို့ချို့ချို့ မလျောက်ရဘူး။

မြတ်စွာဘုရား လမ်းလျောက်တဲ့အပါမြား ဘယ်လိုလျောက်သလဲဆိုတာကို
ပါ့ဂို့တော်ပေါ်မှာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီကို ဘုန်းကြီးတို့ အတူယူတယ်။ ရဟန်း
ဆိုတာ ဒီလို လျောက်ရတယ်။ မြောက်ကြွေ၊ မြောက်ကြွေ မလျောက်ရဘူး။
ခဲ့ဘို့ကို ပို့ယမ်း၊ ဒီယမ်းနဲ့ မလျောက်ရဘူး။ လမ်းလျေားနဲ့ရင်
ဗုံးတွေ သဲတွေလည်း မကန်မိရဘူး။ ကျောက်ခဲ့တွေလည်း မကန်မိရဘူး။

အဲဒီလို လမ်းလျောက်တာက အစ ဗုဒ္ဓနြော သိက္ခာရှိတဲ့ လမ်းလျောက်နည်းဆိုတာ ရှိတယ်။

ဗုဒ္ဓနြော သိက္ခာမဲ့တဲ့ လမ်းလျောက်နည်း၊ ဆိုတာလည်း၊ ရှိတယ်။ ဘက်၏ လမ်းလျောက်တဲ့အပါ ရှုပ်တိုက်ပြီး လျောက်တယ် ဆိုပါတော့။ ဒရွတ်တိုက်၊ ဒရွတ်တိုက် လျောက်တယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို လျောက်တာမြင်ရင် မြင်ရတဲ့သူမိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုနေမလဲ။ ဟာ— လမ်းလျောက်တာတောင်မှ သတိမပါ၊ ဉာဏ်မပါ၊ ဗုဒ္ဓနြော၊ သိက္ခာမဲ့လိုက်တာ၊ ကြည်ညီစရာ မကောင်းဘူးလို့ တွေ့မယ်။ အဲဒီကြောင့် လမ်းလျောက်တာကအစ လှုပပလေး လျောက်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

လေကကို လေးစားခြင်း

အဲဒီလိုပဲ အဝတ်အစာဝတ်တာ၊ ဗုဒ္ဓနြောသိက္ခာရှိပြီး ဝတ်ဖို့လိုတယ်။ အဖိုးတန်တာ မတန်တာနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ခေတ်မိတာ မမိတ်တာနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ တချို့ အင်မတန်ရှိတဲ့ အဝတ်အစားလေး၊ ဝတ်ပြီးတော့ အင်မတန် ကျက်သရေ ရှိတာ ကြည့်လိုကောင်းတာ တွေ့ရတယ်။

ဘုန်းပြီးက စိတ်ဝင်စားတတ်တဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ အမူမဲ့ အမှတ်မဲ့ မနေဘူး။ ဘယ်နိုင်ငံကိုရောက်ရောက် လူတွေ ဘယ်လို ဝတ်သလဲဆိုတာ သေသေချာချာ ကြည့်တယ်။ တချို့နိုင်ငံ၊ တချို့လျှော့ပြီးတွေ့ဟာ အဝတ်အစား ဝတ်တာ သိပ်လျော့ရတာပဲ။ သိပ်သိက္ခာ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလို တွေ့မြင်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် ဘုန်းပြီးက စဉ်းစားတယ်။ မြန်မာပြည်က ဒကာ ဒကာမတွေ့ လူငယ်တွေ ဗုဒ္ဓနြော သိက္ခာရှိပြီး ခန့်ခန်းညားညား အဝတ်အစားကို ဝတ်စေချင်လိုက်တာ။ အဝတ်အစား ခန့်ခန်းညားညား ဝတ်တတ်ရင်ပဲ အဲဒီလူမျိုးဟာ အဆင့်အတန်း မြင့်လာမယ်။

အဝတ်အစား ကိုယ့်ကားယား ဝတ်တာဟာ ယူတ်ယင်းမှု ကြမ်းတမ်းမှု သဘောတစ်မျိုးပြုတယ်။ “violence” အကြမ်းဖက်မှုလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

စကားသာပြောဆိုကြမ်းတမ်းတာလည်း ယူတ်ယင်းမှု ကြမ်းတမ်းမှု ပြုတယ်။ အဲဒီ နားလည်ဖို့ လိုတယ်—နော်။

‘ပရှသဝါစာ’ ကြမ်းတမ်းသောစကားကို မပြောရဘူး။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အဆင့်အတန်းကို သူပြောတဲ့စကား၊ သူသဲ့တဲ့ စကားလုံးကို ကြည့်ပြီး မှန်လိုရတယ်။ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားကို ဂုဏ်ယူပြီးပြောလာရင် အဲဒီလူဟာ စိတ်ဓာတ်ပါ ကြမ်းတမ်းလာမယ်။ ကိုယ်ပြောတဲ့စကားဟာ ကိုယ့်စိတ်ကို အများဆုံး ဗျာမ်းလို့တယ်။

စကားကို အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ ပြောတာလည်း ယဉ်ကျော်မှု နိုင်တဲ့သော ပြုတယ်။ လိုတာထက် ပိုပြီး အသံကျယ်နေရင် မကောင်းဘူး။ တကယ် လေးနောက်တဲ့ စကားကို ပြောချင်ရင် မတို့မကျယ်ပြောမှ လေးနောက်တယ်။

လူတစ်ယောက်ဟာ ကြည့်မကောင်းလောက်အောင် ဆံပင်တွေ ကိုရှိကားယား၊ လုပ်လိုက်မယ်။ အဝတ်အစားတွေလဲ ကိုရှိကားယား ကြည့်မကောင်း၊ လောက်အောင် ဝတ်လိုက်မယ်ဆိုပါတော့နော်။ အကျိုးတွေမှာ အပေါက်တွေနဲ့ ဘောင်းဘိမှာလဲ အပေါက်တွေနဲ့ ဆိုပါတော့။ လုံချည်ဆိုလဲ အဲဒီလိုပဲ ကိုရှိကားယား၊ ဝတ်မယ်ဆိုပါတော့။ ပြီးတော့ လမ်းပေါ်မှာ သူ လျော်လျော်ရောက်သွားနေတယ် ဆိုပါတော့၊ သူ ဘယ်သူကို ဘာမှ မလုပ်ပေမယ် သူဟာ လူတွေကို အကြမ်းဖက်မှု (violent) တစ်ခုခု လုပ်လိုက်ပြီလို ပြောလိုရတယ်။ သူကို မြင်ရတဲ့သူတိုင်း စိတ်ချမ်းသာမှ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဟာ ရှိုင်းပျော် စောက်မှု တစ်မျိုးလို့ ပြုတယ်။

ကိုယ့်အိမ်ကို လာတဲ့သူဟာ အဝတ်အစားကို ကိုရှိကားယား ဝတ်လောက် ဆိုရင် ကိုယ့်ကို မလေးစားဘူးလို့ အမိပြုယ်ပေါက်တယ်။ အိမ်ရှင်ကိုလေးစားရင် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝတ်သွားရတယ်။ နိုင်ငံပြားမှာ တချို့စားသာက်ဆိုင်

တွေ့မှာ အဝတ်အစားကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝတ်မထားတဲ့သူကို ခိုင်ထဲကို
ဝင်ခွင့်တောင် မပေးဘူး။

လူအသိုင်းအပိုင်းမှာ နေတာ။ လူတွေကြားထဲမှာ နေတာ။ ဒါကြား
ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစားရမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း လေးစားရမယ်။
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် လေးစားရင် သတ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ရမယ်။ ဒါမှာလည်း
သူများရဲ့ လေးစားမှုကို ရမယ်။ ငါဟာငါ ဝတ်ချင်လို့ ဝတ်တာပလို့ ပြောလို့
မရဘူး။ ငါဟာငါ ဝတ်ချင်သလို့ ဝတ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်မှာ သွားနေရင်
ကောင်းမလဲ။ လူမျှတဲ့ နေရာမှာ သွားနေ၊ တောထဲမှာ သွားနေ နော်။
လူကြားထဲမှာ နေတယ်။ ဒါကြား သူများကို လေးစားရင် ငါ အူငြို
သိက္ခာ ရှိအောင် ဝတ်ရမယ်။

လောကကို လေးစားခြင်း၊ ဆိုတာ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့သူတိုင်း
ကျင်းသံးရမယ့် ကျင့်ဝတ်တစ်မျိုး၊ ဖြစ်ပါတယ်။ ပါမိုလို့ ‘လောကဂျု’
လို့ခေါ်တယ်။

တိတ်ဆိတ်မှုဟ အသိဉာဏ်လေးနှင်းမှုအတွက် အရေးကြီးတယ်

ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်အဆင့်အတန်း၊ ပညာရေးအဆင့်အတန်း
မြင့်တဲ့ သူဟာ ကိုယ့်အိမ်ကို အညွှန်သည်လာရင် အညွှန်သည်ကို မတွေ့ခေါင်မှာ
အရင်ဆုံး အကိုးသွားလေတယ်။ အကိုးအဝတ်အစား ကောင်းကောင်းလဲတယ်။
ဥပမာ ယောက်းဆိုရင်ပေါ့၊ စွပ်ကျယ်ရှိပို့၊ ပြတ်နဲ့ ထွက်တွေ့ရင် အမို့ယာယ်က
ဘယ်လိုပေါက်မလဲ။ အညွှန်သည်ကို မလေးစားဘူးလို့ အဲဒေါ်လို့ အမို့ယာယ်
ပေါက်တယ် နော်။ ကိုယ့်အိမ်ကို လာတဲ့ အညွှန်သည်ကို လေးစားရမယ်။
အညွှန်ကိုလေးစားရင် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သန့်သန်ပြန်ပြန် အဝတ်အစား
ဝတ်ပြီးတော့ ထွက်တွေ့ရမယ်။

ထိုအတူပဲ့ လမ်းပေါ်သွားရင်လဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝတ်ပြီးတော့
မသွားရင် အဲဒါ တွေ့သမျှလှုအားလုံးကို စောက်တာပဲ့။ ဒါဟာ ယုတ်ယင်းမှာ
ကြမ်းတမ်းမှာ၊ ရိုင်းပြုမှာ စောက်မှာ တစ်မျိုး ဖြစ်နေတယ်။

ထိုအတူပဲ့ကြားလို့မကောင်းတဲ့ အသံတွေ့နဲ့ အသံသော်။ အသံကြား
တွေ့နဲ့ တစ်ခါတလေ ညသန်းခေါင်လောက်၊ လူတွေ အိပ်နေတဲ့အချိန်မှာ
အောင်တယ်။ အဲဒါဟာလဲ ယုတ်ယင်းမှာ၊ ကြမ်းတမ်းမှာ မဟုတ်ဘူးလား။
အကြမ်းပက်မှာ၊ ရိုင်းပြုမှာ စောက်မှာ မဟုတ်ဘူးလား။ ဟုတ်တယ်နော်။

တိတ်ဆိတ်မှုဟ သန့်ချင်းမှာ တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ Noise pollution
ဆူညံသံ ည်စူးမှု ဆိုတာကို တော်တော် လေးလေးနှင်းနှင်း စဉ်စားသင့်တဲ့
အချက်ဖြစ်တယ်။ အသံချွေးစိုက် ဝယ်နိုင်တဲ့သူတိုင်း ကိုယ့်ကြိုက်သလို့ အသံ
ကျယ်ကျယ် ဆူညံသံကို လုပ်ခွင့်ရနေတာဟာ ည်စူးမှုကို လုပ်ခွင့်ရနေ
တာပါပဲ။

Silence and serenity are an essential part of beauty.

တိတ်ဆိတ်နေခြင်း၊ အေးချွေးစောင်း၊ ပြိုမ်းသက်ခြင်းဟာ လွှာခြင်းရဲ့
အနှစ်သာရတန်ခဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

Noise pollution has become a major problem.

ဆူညံသံဆိတ် ည်စူးမှုဟာ ကြီးမားတဲ့ပြဿနာ ဖြစ်လာပြီ။

တိတ်ဆိတ်တဲ့အချိန် တိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာဆိတ်တာ တော်တော်ရှာသွားပြီး။
တိတ်ဆိတ်မှုဟ အသိဉာဏ်လေးနှင်းမှုအတွက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို
မသိကြတော့ဘူး။

လူတိုင်း ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခကို ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်မှ

နေပုံတိုင်ပဲ ပြောပုံဆိုပဲ ဝတ်ပုံစာပုံမှာကို လှလှပပ၊ သေသေ သပ်သပ် စည်းကမ်း၊ လေးနဲ့ နေတတ်ဖို့ ဝတ်တတ်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီလို လူမျိုးဟာ တစ်နွေးတွေး၊ အဆင့်အတန်း၊ မြင့်သွားမယ်။

ရွှေးတုန်းက ဘုန်းကြီးတို့နေခဲ့တဲ့ ကျောင်းမှာ၊ ကျောင်းတက်ရင် ကျောင်းဝတ်ခဲ့ ဝတ်ရတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၁ခုနှစ်က ဘုန်းကြီး အက်လန်ကို ရောက်တယ်။ အက်လန်ကို ရောက်တော့ Oxford တက္ကသိလ်ကို သွားကြည့်တယ်။ အဲဒီ Oxford တက္ကသိလ်မှာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသာ တွေ့ဟာ အကျိုးဆင်အတာကို သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ရတယ်။ ဝတ်ပြီးရင် အပေါ်ကင် ဝတ်ရုံးတစ်ခု ထပ်ဝတ်ရသေးတယ်။ အဲဒီ အပေါ်က ထပ်ဝတ်ထားတာ မပါရင် အဲဒီ ကျောင်းသား၊ /ကျောင်းသူဟာ ကျောင်းတက်ခွင့် မရှိဘူး။ လူနှုန်းသိက္ခာရှိပြီး "dignity" ရှိရှိ ဝတ်ပြီးတော့ ကျောင်းတက်ရတယ်။ ကျောင်းသား၊ /ကျောင်းသူဆိုတာကို မြင်လိုက်တာနဲ့ သိသာတယ်။

ဘုန်းကြီး အဲဒီကို ဖြည့်ပြုးတော့ ခိုမြန်မာပြည်မှာလဲ အဲဒီလို လုပ်ရရင် ကောင်းမှာပဲ။ ကျောင်းသာဟာ သူကိုယ်သူ ဂုဏ်ယူနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ ကျောင်းသာဆိုတာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ လမ်းသူရဲ့ မဟုတ်ဘူး။ ကျောင်းသာဆိုတာ လုပေလူတေ မဟုတ်ဘူး။ ပညာတတ်၊ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့သူ၊ ခေါင်းဆောင်နိုင်တဲ့ လူတစ်ယောက် ဖြစ်လာရမည့်သူ ဖြစ်တယ်။

လူတိုင်း ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာ ကိုယ့်ရဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေကို ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ လူဖြစ်မှ ဒီလူမျိုးက အဆင့်အတန်း၊ မြင့်လာမယ်။ ဒီစိုင်း တိုးတက်မယ်။

လောကြီးကို တိုးတက်စေချင်ရင်

အလှာပကို မသိနိုင် မခံစာမြင်လိုပြီးရင် ဒီလောကြီးကို ဉာဏ်ပတ် သွားအောင် လုပ်မယ်။ ဒီလောကြီးကို ပျက်ဆီးသွားစေမဲ့ အမြဲးမှုမျိုး လုပ်မယ်။ ဝတ်တာ စာတာ ပြောတာ ဆိုတာကအစ ယုတ်ယင်းကြမ်းတမ်း လာမယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ လောကြီး ဆုတ်ယုတ်သွားမယ်။ ပျက်ဆီးသွားမယ် နော်။

အဲဒီတော့ လောကြီးကို တိုးတက်စေချင်ရင် လူတွေကို သေသေ သပ်သပ် လှလှပပ နေတတ်၊ ထိုင်တတ်၊ ပြောတတ် ဆိုတတ်အောင် သင်ပေးမို့ လိုတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန် အခရားကြီးတဲ့ကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။ မလုပ်မဖြစ်တဲ့ကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ အသက်ရှင်မှုအတွက် အထွန် အရေးပါတယ်။ ဒြိုင်းပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ လူပိုပိုသေ နေနိုင်ဖို့အတွက် အင်မတန် အရေးပါတယ်။

decent ဆိုတာ မြန်မာလို ဘယ်လိုပြန်မလဲ။

decent ဆိုတဲ့စကားလုံးကို Dictionary မှာ ရွှေးကြည့်တော့ respectable; worthy လို တွေ့တယ်။ လေးစားထိုက်တယ်။ ထိုက်တန်တယ်။ ဆိုတဲ့အမိပိုယ်ပါ။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

"I'm a decent human being." ဒါဟာ လူသာပါသတဲ့ လူဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ပါ။ လူယဉ်ကျေး တစ်ယောက်ပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒီလိုပဲ မြင်ချင်တယ်။ နည်းနည်းမှ လျှော့လိုမဖြစ်ဘူး နော်။ လောကြီးကို တိုးတက်စေချင်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဒီလိုပဲ မြင်မဖြစ်မယ်။

အလှာပကို မခံစာတတ်ဘူး။ အလှာပကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘူး။ သန့်သန်ရှင်းရှင်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် မနေ့တတ်ဘူး။ သနှုင်းမှာ အပ်ရပ်မှုကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘူး။ ဆိုရင်ကိုပဲ လူမပိုသေးဘူးလို့ ပြောလိုရတယ်။

၃။ တော်ကြည့်နော် အဲဒါ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ အချက်တွေပါ။

We need to learn to honour beauty.

အလှုအပကို လေးတတ်အောင် မြတ်နိုးတတ်အောင် တန်ဖိုးထား
တတ်အောင် လေ့လာင့် လိုအပ်ပါတယ်။

ကိုယ့်ရင်ထဲမှာ နှိုင်တဲ့ အလှုတရားကို လေးစားပို့ တန်ဖိုးထားပို့
မြတ်နိုးပို့ ပြုစုံပို့ လိုအပ်ပါတယ်။

We need လိုပြောတဲ့အတွက် မလျှပ်ရင်မပြစ်ဘူး။ မလျှပ်ရင်
ဆိုကျိုးကို ခံစားရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အလှုအပကို မလေးတာတတ်ရင်
မြတ်နိုးတတ်ရင် တန်ဖိုးမထားတတ်ရင် ဆိုကျိုးကို ခံစားရမယ်။

ပညာရေးအားလုံးရဲ့ ဦးတည်ချက်က အလှုအပကို ချိတ်တတ်အောင်
သင်ပေးဖို့ပဲ။

လူအများသိကြတဲ့ philosopher ဒီလော်ဆိုဟာ တစ်ယောက်ရှိတယ်။
Plato ပလာတို့ တဲ့ ပလာတိုက ဘာပြောလဲဆိုတော့ -

"The aim of all education is to teach us to love
beauty."

"ပညာရေးအားလုံးရဲ့ ဦးတည်ချက်က အလှုအပကို ချိတ်တတ်အောင်
သင်ပေးဖို့ပဲ။"

ရုပ်ပိုင်းအလှုအပကို ချိတ်တတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။ စိတ်ပိုင်းအလှုအပ
ကိုလည်း ချိတ်တတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။ စာပေ ဂါတ် အလှုအပကို
ပန်ချိ / ပန်ပူ အလှုအပကို ခံစားတတ်အောင် ချိတ်တတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။
သင်ပင်တွေရဲ့ အလှုကိုလည်း ခံစားတတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။

ပလာတိုက ပြောတဲ့အကားနော်။ စကားကို စဉ်စဉ်အား လေးလေး

နှုန်းကို ပြောတတ်တဲ့သူ၊ ပလာတို့ ပြောတဲ့အကား တော်တော်များများဟာ
တကယ်ကို ဖွတ်လောက် သားလောက်တယ်။ အင်မတန် အသိဉာဏ်
လေနှုန်းကိုလဲသူပါ။ ဒါကြောင့် ဒီစကားကို လေးလေးနှုန်းနော် စဉ်တော်ကြည့်ပါ။
အခု ဒီမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသား လူငယ်လေးတွေ ကျောင်းဆရာ
တွေလည်း ပါတယ်။ ဒီအတွေးမျိုး တွေးမိသလား။

"တွေးမိပါတယ် ဘုရား။"

အဲ ဟူတ်ပြီ။ ဒါ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်...နော်။

အဲဒီတော့ ပညာ သင်တာဟာ အလှုအပကို ခံစားတတ်ပို့ ချိတ်တတ်ဖို့တဲ့။
ဆိုမှာ အလှုအပဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ မှုက်စွဲနဲ့မြင်ရတာလောက်ကို ပြောတာ
မဟုတ်ဘူးနော်။ သို့ရာ "ဖော်မြှုလာ" လေး တစ်ခုကာအစ လှတယ် တဲ့။
ခံစားဘူးသလား။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ခံစားဘူးတယ်။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်
ဒီဖော်မြှုလာ ဘယ်လို့ ထွက်လာသလဲ ဆိုတာကို သဘာဝကို အခြေခံပြီးတော့
တဖြည့်ဖြည့်၊ ထွက်ထွက်ကြည့်တယ်။

ကဗျာလေး လှနေတာကေား၊ အဲဒီတော့ ခံစားလို့ ရပါတယ် နော်။
ကဗျာတင် မကဘူး။ စကားကို လှုလှပပ ပြောတာလည်းပါတယ်။ အခု
ပလာတို့ ပြောတဲ့ စကားလောက် ဘုန်းကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ သိပ်လှတယ်လို့
ထင်တာပဲ။ သူ့စကားလေးရဲ့ အလှုအပကို ဘုန်းကြီး ကောင်းကောင်း
ခံစားမိုင်တယ်။

ဉာဏ်ပါပါ သဘာဝကျကျ အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် ပြောတဲ့
စကားဟာ သိပ်လှတယ်။

ဘုန်းကြီးက စကားတွေရဲ့ အလှုအပကို သိပ်ခံစားတတ်တဲ့ အကျင့်
ရှိတယ်။ စာဖတ်တာလည်း စာရဲ့အလှုအပ၊ အသိဉာဏ်ရဲ့အလှုအပကို
ခံစားတာပါ။ ဒီစကားလေးကို ဘယ်လို့ အသိဉာဏ် ဘယ်လို့ပို့ထားနဲ့
ပြောလိုက်တာလဲ။ အဲဒီအသိဉာဏ်၊ အဲဒီစိတ်ထားရဲ့ အလှုအပကို ခံစားတယ်။

ကြည်လင်အေးချမ်းမှုကို ဖော်ပြတဲ့ ရပ်ပွါးတော်

အလှေအပဟာ ဉာဏ်ထဲမှာလည်း ရှိတယ်။ သဘာဝတရားထဲမှာလည်း ရှိတယ်။ သန္တာထဲမှာလည်း ရှိတယ်။ ပန်းချိပန်းပုဂ္ဂိုတ အနုပညာထဲမှာလည်း ရှိပါတယ်။

တစ်ခါတလေ ဘုန်းကြီးတော့လေ ဘုရားတွေကို သွားတဲ့အခါမှာ ဘုရားရပ်ပွားတော် တစ်ချို့ကြို မြင်ရတဲ့အခါမှာ ဒီရှင်ပွား။ ဒီဆင်းတွေတော်ကို ထုတဲ့သူဟာ အလှေအပကို လုံးဝ မမြင်တတ် မခံစားတတ်တဲ့သူဘဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လွတ်လပ်မှု၊ အေးချမ်းမှုကို နှန်လေးမှု မခံစားတတ်တဲ့သူပဲ။ ဒီလို ထုလုပ်ထားတဲ့ ရပ်ပွားတော်ကို ငါ ထပ်မပူးချင်ဘူး။

တရှို့ ရပ်ပွားတော် ဆင်းတွေတော်တွေကျတော့ ကြည်လိုက်တာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ အေးချမ်းသွားတာဘဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အေးချမ်းမှု၊ တည်ပြုမှု၊ နှုံးပြုမှု၊ လွတ်လပ်မှုကို ဖော်ပြန်တယ်။

အာရုံက စိတ်ကိုလွှမ်းမိုးတယ်။ ကြည်လင်အေးချမ်းမှုကို ဖော်ပြတဲ့ ရပ်ပွါးတော်ကို မြင်ရရင် စိတ်ကြည်လင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး၊ ယူဆတာက၊ ပြန်လည်ရင် ဘုရားရပ်ပွား၊ ဆင်းတွေတော်ကို ထုချင်တဲ့လွှာတိုင်းကို ထွေ့ခွင့် မပေးသင့်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကြည်လင်မှု၊ အေးချမ်းမှု၊ နှုံးပြုမှု၊ လွတ်လပ်မှု၊ ဘုရားရဲ့ ဉာဏ်ပညာကို နည်းနည်းပြစ်ပြစ် မြင်တတ်၊ သိတတ်၊ ခံစားတတ်ပြီး မျက်နှာတော်မှာ၊ ဆန္ဒမှာ ပေါ်လွှင်အောင် ထွဲ့ခြားတဲ့သူဟာ ထွေ့ခွင့်ပြုသင့်တယ်။ ကြိုတဲ့သူတိုင်း ဘုရားရပ်ပွား၊ ဆင်းတွေတော်ကို ထဲနေတာကိုတော့ လက်မက်သင့်ဘူးလို့ပဲ ထင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောလိုက်ရင် ကျိုးလွှဲတွေက ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။

သန္တုရှင်းမှုသည် နတ်တမ္မာဆင်းအတန်းမြင့်၏။

ပညာရေးရဲ့ တကယ်ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲဆိုတော့ လူသားတွေကို လူပိသတဲ့ လူသားတွေ ဖြစ်အောင်၊ အဆင်းအတန်းမြင့်တဲ့ လူသားတွေ ဖြစ်အောင်၊ နေတတ်အောင် ထိုင်တတ်အောင်၊ ပြောတတ်အောင် ဆိုတတ်အောင်၊ စိတ်ထားမြင့်မြတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။ ဒီလိုပြောရင် မှားမလား။ “မမှားပါဘူးဘုရား” ”မမှားပါဘူး...နော်။

ဒီဝကားကိုပဲ အမျိုးမျိုး ပြောင်းပြီး ပြောသွားမယ်...နော်။
ပညာရေးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က လူသားတိုင်းကို သန္တုသန္တုရှင်းရှင်း၊ နေတတ်အောင် သင်ပေးရမှာဘဲ၊ သန္တုသန္တုရှင်းရှင်း၊ မနေတတ်သေးဘူးဆိုရင် ပညာရေးအဆင်းအတန်း တော်တော် နိမ့်သေးတယ်။ ယဉ်ကျော်မှာ အဆင်းအတန်း တော်တော် နိမ့်သေးတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ဒီတစ်ခုနဲ့ လုံလောက်ပြီလို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒီအချက်တွေ ပါရမယ်လို့ စဉ်းစားစေချင်တယ် နော်။

ဘုန်းကြီး ပတ်လိုက်ရတယ်။

Cleanliness is next to godliness.

ဒီဝကားက ကဗျာဆန်ဆန် တင်စားပြီးတော့ ပြောတာ။ Cleanliness ဆိုတာ သန္တုရှင်းမှုကို ပြောတာ။ သန္တုရှင်းမှုဆိုတာ ဆောကိုယ် သန္တုရှင်းတာ၊ စိတ် သန္တုရှင်းတာ၊ နေတဲ့ ထိုင်တဲ့ နေရာ သန္တုရှင်းတာ၊ အိမ်ဝန်း သန္တုရှင်းတာ၊ အိမ်ရှေ့ကလမ်း သန္တုရှင်းတာ အကုန်ပါပြီ နော်။

“next to” ဆိုတာ အမိဘာယ်ဘာတဲ့၊ အေးချင်းယူးယူးထားကဲ့သောပေါ့၊ ကပ်လျက် သဘောမျိုး၊ သဘောချင်း နှီးနေတဲ့ သဘောမျိုး၊ နတ်ကို “good” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ “နတ်” တမ္မာဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။

သန္တုရှင်းမှုသည် နတ်တမ္မာဆင်းအတန်းမြင့်သေးသောပြစ်၏။

မြင့်မြတ်တယ်၊ အဆင့်အတန်၊ မြင့်တယ်လို ဆိုလိုချင်တာပါ။ သန္တြင်းတာဟာ အဆင့်အတန်၊ မြင့်တယ်လို အမိဘာယ်ရတယ်။

အလှတရားကို တွေ့မြင်ခဲ့တဲ့ စိတ်ဟာ တိတ်ဆိတ်နေမှ ပြစ်မယ်။

ပန်းချို့ဖွဲ့လုပ်မယ်ဆိုရင် သန္တြင်းပြီး တိတ်ဆိတ် အေးချမ်းတဲ့နေရာမှာ လုပ်သင့်တယ်၊ သန္တြင်းမျှနဲ့ တိတ်ဆိတ်မှုဟာ အလှအပကို ခံစားနိုင်ဖို့ အထောက်အကျ ပေါပါတယ်။ ရူည်ပြီး မသန္တြင်းတဲ့နေရာမှာ စိတ်ဟာ အလှအပကို ခံစားရတာ မလွယ်ဘူး။

တိတ်ဆိတ်နေတဲ့ တောင်ထိုကနေ မြင်ရတဲ့ရွှေခင်းဟာ ဂျိပြီးလှတယ်။ တိတ်ဆိတ်မှုဟာ ကြိုးမားတဲ့ သဘာဝလက်ဆောင်ဖြစ်တယ်။

သမီးမွေတာ နှုန်းတာကို သိချင်မြင်ချင်ရင် တိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာမှာ စေရမယ်။ စိတ်ကိုလည်း တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းအောင် လုပ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထွေတဲ့ နေရာဟာလည်း သန္တြင်းပြီး တိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာ ပြစ်ရင် ပိုကောင်းတယ်။

Our adventures in beauty are always closely bonded up with our silent moods.

အလှတရားကို ရှာဖွေတဲ့ ရွှေးဘားခန်းမှာ စိတ်ရွှေးတိတ်ဆိတ်ပြိုမ်းသက်မှုဟာ အမြတ်နဲ့ နီးနီးကပ်ကပ် တွဲစပ်နေတယ်။

တရားအားလုံးကို ရှာဖွေတဲ့ ရွှေးဘားခန်းမှာ စိတ်ရွှေးတိတ်ဆိတ်ပြိုမ်းသက်မှုဟာ မရှုံးမပြစ် လိုအပ်ပါတယ်။

အလှတရားကို တွေ့မြင် ခံစားနိုင်ပဲ စိတ်ဟာ တိတ်ဆိတ်နေမှ ပြစ်မယ်။ စိတ်လဲမှာ အတွေ့မျိုးမျိုး ရှုပ်ထွေးနေရင် အလှတရားကို တွေ့နိုင် ခံစားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဟာ တိတ်ဆိတ်နေတဲ့အခါန်မှာမှ လှတာကို ခံစားနိုင်တယ်။

ဒီနှစ်ခုဟာ အမြတ်နဲ့တွဲနေတယ်။

အလှတရားကို ရှာဖွေတာဟာ ဘာကြောင့် ရွှေးဘားခန်း၊ ဖြစ်သလဲ။ စဉ်းစားပါ။

လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ရှာမှ အလှတရားကို တွေ့နိုင်တယ်။ သူများက လှတယ် ဆိုလို လှတယ်လို လက်ခံလိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ် သိမြင်တဲ့အလှကို ရှာတာဖြစ်လို တကယ်အလှတရားကို ရှာတဲ့အပါမှာ သူများရဲ့ အယူဗာဆ စွမ်းမြို့မှ မရှိမှ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ သတ္တိရှိတဲ့သူများ လုပ်နိုင်တယ်။ နေက်လိုက် စိတ်ရှိတဲ့သူဟာ သူကိုယ်ပိုင် မျက်စိတ် မကြည့်ဘူး။ သူများ မျက်စိတ် ရှားပြီးကြည့်တာ။ အဲဒါလို သူများမျက်စိတ် ရှားတာဟာ သလို မရှိတာပဲ။ သူများမမြင်တဲ့ အလှကို ကိုယ်က မြင်ဖို့ဆိုရင် ကိုယ့်မျက်စိတ်ကိုယ် ကြည့်ရမယ်။ ဒါကြောင့် သတ္တိရှိရမယ်။

သွားတရားကို မြင်နိုင်ပဲလည်း သတ္တိရှိမှ ပြစ်တယ်။

စိတ်ထားသန္တြင်းတာလည်း ပါရမယ်။

သန္တြင်းမှုဟာ အင်မတန် အဆင့်မြင့်ပါတယ်။ အဲဒါတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆင့်အတန်၊ မြင့်တဲ့လူ ပြစ်ချင်သလား။ နှစ်တဲ့လူ ပြစ်ချင်သလား။

“မြင့်တဲ့လူ ပြစ်ချင်ပါတယ် ဘုရား။”

“အဖြေကတော့ လွယ်လွယ်လေးနဲ့ ထွက်လာပြီနော်။ အဆင့်အတန်၊ မြင့်တဲ့သူ ပြစ်ချင်ရင် သန္တြင်းတဲ့သူ ပြစ်မှုရမယ်။

သန္တြင်းဆိတ် စကားလုံးကိုလည်းပဲ အမိဘာယ် တပြည့်ပြည်း စဉ်းစားနော်။ ခန္ဓာကိုယ် သန္တြင်းတာ၊ အဝတ်အား သန္တြင်းကာ၊ နေတဲ့အိမ် သန္တြင်းတာ၊ အိမ်ပိုင်းထဲ သန္တြင်းတာ၊ အိမ်အပြင်က လမ်းပေါ် သန္တြင်းတာ၊ စားတာ သောက်တာ သန္တြင်းတာ ဒါတင်မကြသေးဘူး။

ခိတ်ထားသန္တုပြု၏တာလည်း ပါရမယ်။

မရှိသားတာဟာ မသန္တုပြု၏တာ။ လိမ့်လည်တာ လွှဲည့်တားတာဟာ မသန္တုပြု၏တာ။ အကျင့်စာရီဖွေ့ ပျက်တာဟာ မသန္တုပြု၏တာ။

ရှိသားတာ ပြောင့်မတ်တာဟာ သန္တုပြု၏တာ။ ဂိုယ်ချုပ်စာနာတတ်တာ သန္တုပြု၏တာ။ စည်းကမ်းရှိတဲ့စိတ်ဟာ သန္တုပြု၏တာ။

An ordered state of mind is highly enjoyable.

စည်းကမ်းရှိတဲ့စိတ်ဟာ အင်မတန် ခံစားလိုကောင်းတယ်။ အရသာ ရှိတယ်။ နှစ်သက်စရာ ကျေနပ်စရာကောင်းတယ်။

တရားအားထုတ်တဲ့အခါ စိတ်တည်ပြုမဲ့လာရင် အဲဒီစိတ်ဟာ စည်းကမ်း ရှိလာတယ်။ စည်းကမ်းရှိလို့ စိတ်ရှုပ်တွေ့မှု မရှိဘူး။ စိတ်ပြန့်လွင့်မှု မရှိဘူး။ သန္တုပြု၏တယ်။ လွှာပတယ်။ အဲဒီလိုစိတ်ရှိမှုနဲ့ နေရမှု နေပျော်တယ်။

ဒီလို သန္တုပြု၏လွှာပြုရင် အင်မတန် အဆင့်အတန်း မြင့်တယ်။ အင်မတန် မြင့်မြတ်တယ်။

အလွှာပရဲ့ သဘာဝနဲ့စွမ်းအားကို သိအောင်လုပ်ရမယ်။

Beauty has regenerative and healing influence.

အလွှာပဟာ ပျက်သွားတဲ့စိတ် နာသွားတဲ့စိတ်ကို အသစ်ပြစ်အောင် ပြန်အစားလို့ပေါ်တယ်။ regenerate လုပ်ပေါ်တယ်။

ဒက်ရာရလို့ အသားတွေ့ပဲထွက်သွားရင် အသားပြန်ပြည့်လာတယ်နော်။ ခန္ဓာကိုယ်က သွောက် regenerates လုပ်ပြီးတော့ ပြန်ပြည့် ပေါ်သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အလွှာပဟာ ဒက်ရာရတဲ့စိတ်ကို ပျက်ဆီးသွားတဲ့စိတ်ကို ပြန်ကောင်းလာအောင် လုပ်ပေါ်တယ်။

အလွှာပမှာ "healing effect" ရှိတယ်။ အလွှာပဟာ စိတ်အတွက်

ဆေးတစ်မျိုး ပြစ်တယ်။ ရောဂါ ပျောက်သွားအောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ အစွမ်း သတ္တိရှိတယ်။ သန္တုပြု၏တဲ့နေရာ လွှာပတဲ့နေရာမှာ နေရင် စိတ်ပင်ပန်းတာ ကိုယ်ပင်ပန်းတာ ပြောပျောက်တယ်။ ကျွန်းမာရေး မကောင်းရင် သန္တုပြု၏တဲ့ နေရာ လွှာပတဲ့နေရာမှာ နေရို့ ပိုပြီး လိုအပ်ပါတယ်။

မကျွန်းမာတဲ့အခါ စိတ်ကို အနားပေးသင့်တယ်။ စိတ်ကို အားပြန်ပြည့် ပေးတဲ့နည်း ရှိတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကို မကျွန်းမာတဲ့အခါမှာ ဆေးဝါး ကျော် ကြောင့် ကျွန်းမာသွားလို့ရင် healing ပြစ်သွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီလိုပဲ စိတ်မကျွန်းမာတဲ့အခါမှာ တိတ်ဆိတ်မှု့၊ အေးချမ်းမျှို့တဲ့နေရာ၊ လွှာပတဲ့နေရာမှာ ခကဲလောက် သွားနေလိုက်ရင် စိတ်ကပြန်ပြီးတော့ ကျွန်းမာလာတယ် နော်။

တရားအားထုတ်ရင်လည်း စိတ်တည်ပြုမဲ့ အေးချမ်းလေတဲ့အခါ စိတ်ဟာ ကျွန်းမာလာတယ်။ အသိဉာဏ်ပြစ်လာတဲ့အခါမှာ ပိုပြီး စိတ်ကျွန်းမာလာတယ်။ အသိဉာဏ်ဟာ စိတ်အတွက် အကောင်းဆုံး ဆေးပဲ။ အသိဉာဏ် ဟာ အလွှာဆုံးအရာပဲပဲ။

Beauty is power.

လွှာပတဲ့အရာဟာ စွမ်းအားရှိတဲ့အရာ ပြစ်တယ်။

ရုပ်ရည်အလွှာပ စွမ်းအားရှိသလို စိတ်ထားအလွှာပလည်း စွမ်းအား ပြီးပါတယ်။

လွှတ်လပ် အေးချမ်းနေတဲ့စိတ်ဟာ စွမ်းအား အင်မတန်ကြိုးပါတယ်။ မေတ္တာဟာ စွမ်းအားကြိုးပါတယ်။ ရှိသားမှုဟာ ပြောပြလို့ မရှိနိုင် လောက်အောင် စွမ်းအားကြိုးပါတယ်။

တကယ်စွမ်းအားကြိုးတဲ့သွားပြစ်ချင်ရင် စိတ်ထား တည်ပြုမဲ့ အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ ဉာဏ်ပညာရင့်ကျက်အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ စစ်မှန်တဲ့ မေတ္တာစိတ် ရှိခဲ့အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။

တကယ်လှတဲ့နိတ်ဟာ စွမ်းအားဘာကြိုးဆုံး အရာပြင်တယ်။ မိုက်တာဟာ ခွမ်းအား မဟုတ်ဘူး။ မိုက်တာဟာ ပျော်လှတဲ့ဘာ။

မိတ်ပညာကို မိတ်ဝင်စားတဲ့သူ ဘာသာတရားကို မိတ်ဝင်စားတဲ့သူ၊ အနုပညာကို မိတ်ဝင်စားတဲ့သူတိုင်း အလှာပရဲ သဘာဝနဲ့ စွမ်းအားကို သိအောင်လုပ်ရမယ်။

အလှာပကို ခံစားတတ်မှ အဆင့်မြင့်တဲ့လူသားလို့ ခေါ်စိုင်မယ်။

ကိုယ်အရုံပြုတဲ့အရာဟာ ကိုယ်လောက ဖြစ်လာတာပါပဲ။

ဘုန်းကြိုးကိုယ်တိုင် ငယ်ငယ်တွန်းက တစ်ခါတလေ မိတ်ဆင်ရဲနေတဲ့ အခါ၊ မိတ်မချမ်းမသာ ပြစ်နေတဲ့အခါ မိတ်ညီးကြိုးပြီးတော့ မိတ်အား နှည်းနေတဲ့ အခါမျိုးမှာ ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဘုန်းကြိုးတို့အတို့ အရွှေဖက်မှာရှိတဲ့ တောင်ပေါ်ကို သွားတယ်။

ဘာရင်တွန်းက လူပြီးရေနည်းတဲ့ ခေတ်တွန်းက အဲဒီတောင်ပေါ်မှာ လူသိပ်မရှိဘူး။ တောင်ပေါ်မှာ ဘုရားတွေ့ဥိုတယ်။ ဘုန်းကြိုးကျောင်းတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ကျောင်းလေးတွေ ရှိတယ်။

အဲဒီတောင်ပေါ် သွားပြီးတော့ သစ်ပင်တွေ အုပ်ဆိုင်ပြီးတော့ အရိုင် အာဝါသ ကောင်းတဲ့နေရာ၊ တိတ်ဆိတ်၊ အေးချမ်းပြီးတော့ သန္တြုင်းတဲ့နေရာကို ရှာတယ်။

အဲဒီလို အရိုင်အာဝါသ ကောင်းပြီးတော့ သန္တြုင်းတိတ်ဆိတ် အေးချမ်းတဲ့ နေရာလေး တွေ့ရင် အဲဒီမှာ သွားပြီးတော့ ထိုင်နေတာပဲ။ တိတ်နေတာလေး သန္တြုင်းနေတာလေး အေးချမ်းနေတာလေးကိုတဲ့ အာရုံပြီးတော့ ထိုင်နေတယ်။ တောင်ကုန်းတွေက မြင့်တော့ အဝေးကြိုးကို လှမ်းမြင် ရတယ်။ မြင်တွေ ချောင်းတွေ မြင့်ရတဲ့နေရာ ရှိတယ်။ အဲဒီလိုနေရာမှာ

ထိုင်ပြီးတော့ ရွှေချင်းကို ကြည့်နေတယ်။

အဲဒီလို နာရီဝိုက်လောက် တစ်နာရီလောက် ထိုင်လိုက်ရင် စိတ်ပင်ပန်း၊ တာ၊ စိတ်ညွစ်တာ ပျောက်သွားတယ်။ ဒါဟာ တရားအားထုတ်တာ မဟုတ် သေးဘူး...နော်။ သဘာဝရဲ့ ကြည့်လင်မှု၊ အေးချမ်းမှု၊ သန္တြုင်းမှု၊ တိတ်ဆိတ်မှုကို ခံစားပြီးတော့ အာရုံပြီးတော့ နေလိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို နေလိုက်တာနဲ့ကိုတဲ့ မိတ်ပင်ပန်းတာ၊ မိတ်ညွစ်တာ သက်သာသွားတယ်။

အခုလည်း အဲဒီလို သန္တြုင်းတဲ့နေရာ၊ တိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာ၊ အေးချမ်းတဲ့ နေရာကို သွားချင်တယ်။ ခက်လေးသွားထိုင်ပြီး တိတ်ဆိတ်တာ အေးချမ်းတာကို အာရုံပြီးနေချင်တယ်။

When you take a flower in your hand and really look at it, it's your world for the moment.

ပန်းလေးတစ်ပွင့်ကိုယျှပြီးတော့ သေသေချာချာ မိတ်ဝင်စားပြီး ကြည့်နေတဲ့အချိန်မှာ အဲဒီဘုရိုက်အတန်းအတွက် အဲဒီပန်းမြင့်ဟာ သင့်ရဲ့လောက ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်အာရုံပြုတဲ့အရာဟာ ကိုယ့်လောက ဖြစ်လာတာပါပဲ။ လှတာကို အာရုံပြီးနေတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်လောကဟာ လွှာနေတယ်။ မြင့်မြတ်တာကို အာရုံပြီးနေတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်လောကဟာ မြင့်မြတ်နေတယ်။ အေးချမ်းတာကို အာရုံပြီးနေတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်လောကဟာ အေးချမ်းနေတယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ် ဘာကို အာရုံပြီးနေသလဲ။ ဘယ်လို အာရုံဖျိုးကို ကိုယ့်စိတ်ထဲကို အဝင်ခံနေသလဲဆိုတာ သတိထားပါ။ ကိုယ့်စိတ်ထဲ ဝင်လာတဲ့ အရာက ကိုယ့်လောကကို ဖန်တီးလိမ့်မယ်။

တည်းမြစ်အေးချမ်းတဲ့မိတ်ကိုပဲ ပြန်ပြီးအာရုံပြုတတ်ရင် ပြင်ပကအာရုံကို ရှာနေဖို့ မလိုတော့ဘူး။ တစ်ခါတလေး အပြင်လောကကြိုးကို လုံလုံး မေ့ထားလိုက်ပြီး တည်းမြစ်အေးချမ်းတဲ့ မိတ်ကိုပဲ အာရုံပြီး နေရတာ ပို့ကာင်းတယ်။

ခို့လွှတ်လပ်တယ်။ ပြင်ပလောကရဲ့ ထွေမိုးမှု မရှိတော့ဘူး။ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ အေးချမ်းတဲ့ အာရုံးက ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာပဲ ရှိနေတယ်လေ။

သဘာဝ ရေမြေတော်တော်ဟာ လူရဲ့ စိတ်ကို ရွင်လန်းတော်။

Unusual and beautiful surroundings may in fact help us see situations more holistically and from novel viewpoints.

ယူးစားတဲ့ လွှပတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ ကိုယ် ပြုတွေ့နေရတဲ့ အမြေအနေကို ပိုမြီး၊ ပြည့်ပြည့်စုစု ပိုမြီးမြင်စိုင်တဲ့ အမြင်မျိုး။ အရင်တိန်းက မမြင်ခဲ့တဲ့ အမြင်မျိုး။ အသစ်ဖြစ်တဲ့ အမြင်မျိုးကို ရှိခိုး အထောက်အပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စကို စဉ်းစားရွှေတော့မယ့်အခါ အေးချမ်းတဲ့ နေရာ တစ်နေရာကို သွားပြီ၊ စဉ်းစားသင့်တယ်။ စိတ်ကိုလည်း တတ်နိုင် သလောက် တည်ပြုမေးချမ်းအောင် သန္တြိုင်းကြည်လင်အောင် ထားပြီး စဉ်းစားရှင် အကောင်းဆုံးအဖြောက် ရမယ်။

တချို့စာရေးဆရာတွေ တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းတဲ့နေရာကို သွားပြီ၊ စာရေးကြတယ်။

Depression may gradually overcome by exposure to beauty, nature and pleasing relationships.

လွှပတော်တွဲနဲ့ ထိတွေ့ရရှင် စိတ်ဓာတ်ကျနေတော်ဟာ တပြည့်ပြည့်း သက်သာမယ်။ သဘာဝ ရေမြေတော်တော်နဲ့ ထိတွေ့ရရှင် သက်သာမယ်။ နှစ်သက်စရွေကောင်တဲ့ ဆက်ဆံရေးကို ရရှင် စိတ်ဓာတ်ကျနေတော် သက်သာ မယ်။

အဲဒီစကားကို သေသေချာချာ စဉ်းစားသင့်တယ်။ ရောဂါ တစ်ခု ဖြစ်ရင် ဆေးသောက်ရင် ပျောက်မယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ ဆေးသောက်တာ တစ်မျိုးထဲနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ သန္တြိုင်းလွှာပတဲ့အရာဟာ စိတ်ကို ကြည်လင် တော်။ ဒါကြောင့် ရောဂါတစ်ခုခုကို ခံစားရရှင် အထူးသဖြင့် စိတ်ဓာတ် ကျတဲ့ ရောဂါကို ခံစားရရှင် လွှပတော်ကို ပြင်ရတဲ့နေရာမျိုးများ နေသင့်တယ်။ သဘာဝ ရေမြေတော်တော်ဟာ လူရဲ့စိတ်ကို ရွင်လန်းတော်။ အရေး၊ အကြိုးဆုံးက လွှပတဲ့ဆက်ဆံရေးပဲ ပြစ်တယ်။ ဆက်ဆံရေးတွေ မလှလို စိတ်ရောဂါ ပြစ်ကြတာ အများဆုံးပဲ။

Beauty has kept me alive.

အလှတရားက ပါကို ဆက်ပြီး၊ အသက်ရှင်နေအောင် လုပ်ပေး ထားတယ်။

သေချင်စိတ်ပေါက်နေတဲ့ သူတစ်ယောက်ဟာ တစ်နွေးတော့ တော်က တစ်နေရာမှာ ထိုင်နေတူနဲ့ ပန်းပွင့်ကလေးတွေ ပွင့်နေတာကို ပြင်ရတော့ “လွှာလိုက်တာ” လို့ သူစိတ်ထဲမှာ ခံစားရတဲ့အခါ အဲဒီအသွေးပိုမ်းမှာ သေချင်စိတ် မရှိတော်တာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီနေ့က စပြီးတော့ လောက်ကြီးမှာ ရှိတဲ့ ကောင်းတာတွေ လွှာတော်ကို သူ အမြဲတန်း ရှုရှုကြည့်တယ်။ အဲဒီလို ကောင်းတာတွေ လွှာတော်ကို ရှုကြည့်တဲ့အတွက် သေချင်စိတ် မဖြစ်တော့ဘူး တဲ့။

တရားမျှတမူရှိတဲ့ အသိင်းအရိုင်းဟာ လွှပတဲ့ဆလိုင်းအရိုင်း

Environments make a difference.

ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိပါတယ်။

သန္တြိုင်း လွှပတဲ့ နေရာမှာ နေရတဲ့သူရဲ့စိတ်နဲ့ ညစ်ပတ်ပြီး မြင်လို

မကောင်တဲ့ နေရာမှာ နေတဲ့လူရဲ့ စိတ်ဟာ မတူစိုင်ပါဘူး။

ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအစိုင်းဆိတ်ဘာမှာ လွှဲတွေ့လည်း ပါပါတယ်။ သန္တသန္တြင်းရှင်း၊ လွှဲလှပပ သပ်သပ်ရပ်ရပ် နေတတ်တဲ့သူတွေ့နဲ့ အတူနေရရင် သန္တြင်းတာ လှပတာ သပ်ရပ်တာကို တန်ဖိုးထားတတ်လာမယ်။

စည်းကမ်းရှိတဲ့သူတွေ့နဲ့ နေရရင် စည်းကမ်း ပို့ဗျာမယ်။

တိတွင်တတ်တဲ့သူတွေ့နဲ့ နေရရင် တိတွင်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်း ပို့ဗျာမယ်။

စိတ်ထားမြင့်မြတ်တဲ့သူတွေ့နဲ့ နေရရင် စိတ်ထား ပို့မြင့်မြတ်လာမယ်။

ဘကျင့်စာရို့တွေ့ကောင်းတဲ့သူတွေ့နဲ့ နေရရင်လည်း ဘကျင့် စာရို့တွေ့ ပို့ကောင်းလာမယ်။ ပို့ကောင်းတဲ့သူဖြစ်လာတာကို စိတ်ကျေနှစ်မွှဲ ရမယ်။ ပျော်မယ်။

ရှင်းပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းဖို့လိုသလို ဆက်ဆံရေး အသိုင်းအစိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းဖို့လည်း လိုတယ်။ သန္တြင်းတဲ့ ရှင်းပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် ရှိသလို သန္တြင်းတဲ့ ဆက်ဆံရေးအသိုင်းအစိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ပို့ပါတယ်။ မသန္တြင်းတဲ့ ရှင်းပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် ရှိသလို မသန္တြင်းတဲ့ ဆက်ဆံရေး ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ပို့ပါတယ်။

အဆိပ်ဓာတ်ငွေတွေ့ဖွေ့က်တဲ့ စက်ရှုမှာ အလျှပ်လျှပ်ရတဲ့သူဟာ ကြာရင် အဆိပ်သင့်ပြီး မကျန်းမမာ ဖြစ်မယ်။ အဲဒီလိပ် အဆိပ်နဲ့တဲ့ မှားယွင်းတဲ့ သဘောထား အတွေးအခေါ် အယူအဆ ရှိတဲ့သူနဲ့ ဆက်ဆံရင် စိတ်ဓာတ် အဆိပ်သင့်မယ်။ ဟန်ဆောင်ပြီး ဆက်ဆံရတဲ့သူ၊ မရှိသားတဲ့သူနဲ့ ဆက်ဆံရင် ကြာရင် အဆိပ်သင့်သလို ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ဓာတ် အဆိပ် သင့်ရင် ဖို့မျှကျန်းမာတော့ဘူး။

အမြဲ့ဘန်း လိမ့်ညာပြီး ပြောနေရမှု အဆင်ပြောတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်တဲ့ ဆက်ဆံရေးပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်တယ်။ အဆိပ်

အတောက် ဖြစ်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကြာကြာနေရင် အဆိပ်သင့်မယ်။ အဆိပ်သင့်ရင် မကျန်းမာတော့ဘူး။ ခနာကိုယ် ကျန်းမာရေးလည်း ထိခိုက် လာမယ်၊ စိတ်ကျန်းမာရေးလည်း ထိခိုက်လာမယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ ရောဂါကို သက်သာစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောရိုက ဆရာဝန် ဆရာမတွေ့ဟာ ဆက်ဆံရေး ကောင်းမို့ သိပ်အရေးကြိုးပါတယ်။ လူမှာဟာ ဆရာဝန် ဆရာမတွေကို ကြောက်နေရရင် အဲဒီလှုနာ ရောဂါသက်သာဖို့ မရွယ်ဘူး။

နေ့စဉ် တွေ့နေရတဲ့သူတွေ့နဲ့ ဆက်ဆံရေးကောင်းရင် ကျန်းမာရေး ကောင်းမယ်။ နေ့စဉ် တွေ့နေရတဲ့သူတွေ့နဲ့ ဆက်ဆံရေး မကောင်းရင် ကျန်းမာရေး မကောင်းနိုင်ဘူး။

The physical environment deeply affects our thoughts and feelings.

ရှင်းပိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ အတွေးအခေါ်နဲ့စိတ်ခံစားမှုကို နှုန်းနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ပို့ပါတယ်။

ညီညာတဲ့မျို့တဲ့ စည်းကမ်းရှိတဲ့ တရားမှု့တမ္မာ့တဲ့ အသိုင်းအစိုင်းဟာ လှပတဲ့အသိုင်းအစိုင်း ဖြစ်တယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မခံရတဲ့သူ မျို့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တကယ်အဆင့်မြှင့်တဲ့ အသိဉာဏ်ကို လိုချင်ရင် အဖက်ပက်က သန္တြင်းတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နေပါ။

လှပတဲ့စိတ်ဟာ ဘဝကို နေပျော်စေတဲ့စိတ်

ဘုန်းကြိုးအတွက် လှတဲ့အတွေးဘကြားဟာ ရှိတဲ့အရာတွေပါပဲ၊ ရေကျန်းဘေးက တောထမှာ လမ်းလျောက်ရတာ၊ တောတွေ လာပ်ပင်တွေ

မြတ်ခင်တွေကို ကြည့်ရတဲ့အချိန်ဘ စိတ်ကို အင်မတန်ချမ်းသာတော့
အလှာအပကို ခံစားနေရတဲ့ အချိန်ပါပဲ။

မန်ကော်တော့မှာ တောင်ပေါ်ကနေ နေလုံးကြီး တက်လာတဲ့အချိန်၊
နေမထွက်ခင် ရှင်၊ နေတဲ့ကောင်၊ ကင်ကြီး တပြည့်၊ ပြည့်၊ ပန်၊ ရောင်
သန်၊ လာတာ၊ ပန်၊ ရောင်ကနေ လိမ္မာ်ရောင် သန်၊ လာတာ၊ လိမ္မာ်ရောင်
ကနေ ရဲရဲတောက်နိတဲ့ အရောင်ကို ပြောင်းလာတာဟာ သိပ်လှတယ်။

မန်ပိုင်းအောင့်ရာသိမှာ မြတ်တွေ့မှာ နှင့်ရည်တွေ သိနေတတ်
တယ်။ နေထွက်လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီနှင့်ရည်ကို နေရောင်ထိုးလိုက်တော့
ရောင်ခဲ့ဖြာပြီး တလက်လက် တောက်နေတယ်။ အဲဒီဟာ သိပ်လှတာပဲ။
ဒိန်ပွင့်လေးတွေ ကျေထားသလိုပါပဲ။

ဘုန်းကြီး မန်ပိုင်း၊ လမ်းလျောက်သွားလေ့ရှိတယ်။ များသော
အားဖြင့်တော့ အခုံ ဘုန်းကြီးနေတဲ့နေရာနဲ့ သိပ်မဝေးတဲ့ ‘ဖြွဲတော်ဂါ်
ကွင်း’ကို သွားပါတယ်။ မြကန်သာကွင်းဖက်မှာ လျောက်ပါတယ်။ တစ်ခါ
တလေ ‘မြန်မာ ဂါ်က်ကလပ်ကွင်း’ကို သွားပါတယ်။ နေထွက်ခင်မှာ
ဂါ်က်ကွင်းကို ရောက်အောင် သွားတယ်။ နေထွက်လာတာကို တောင်ကုန်း
လေး ပေါ်ကနေ ကြည့်ပါတယ်။

လမ်းလျောက်ရှင်း မြတ်ခင်းမိမ့်မိမ့်ပို့ကို ကြည့်ရတာ သိပ်လှတယ်။
သစ်ပင်တွေကို ခံနစ်တကျ ခိုက်ထားတာ သိပ်လှတယ်။ ရေကန်လေးတွေ
ကိုလည်း ကြည့်ရတာ စိတ်အေးချမ်းတယ်။ အဲဒီဟာ ဘုန်းကြီးအတွက်
အကောင်းဆုံး မိမ့်ခံနည်း တစ်မျိုးပါပဲ။

လမ်းလျောက်ပြီး ပြန်လာရင် နေလို့ သိပ်ကောင်းတယ်။ လွပ်ပြီး
အေးချမ်းတဲ့ နေရာမှာ လမ်းလျောက်တာဟာ ကျွန်းမာရေးအတွက်
အကောင်းဆုံးဆေး ဖြစ်ပါတယ်။

လှတာကို ခံစားရလို့ လှတဲ့ဖိတ်ဖြစ်တယ်။ လှတာကို ဖန်တီးထားတဲ့

သူတွေကို သိပ်ကျော်တင်ပါတယ်။ ကျော်တင်တာဟာ လှတဲ့ဖိတ်ပဲ။
If the only prayer you ever say in your life is, "Thank
you." it will be enough.

သင့်တဲ့ခိုက်တာလုံးမှာ သင့်ရဲ့ တစ်ခုတည်းသော ဘုရားရှိခိုးဟာ
“ကျော်တင်ပါတယ်” ဆိုတဲ့ ဘုရားရှိခိုး၊ ဖြစ်ရင် အဲဒီဟာ လုံးလောက်ပါပြီ။

ကျော်တင်တဲ့ဖိတ်ဟာ အင်မတန် လွပ်တဲ့ဖိတ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဆင့်
အတန်း၊ မြင့်တဲ့ဖိတ် ဖြစ်ပါတယ်။

လှကို တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့ဖိတ်၊ လေးတားတတ်တဲ့ဖိတ်၊ မြတ်နှီးတတ်တဲ့
ဖိတ်ဟာ လွပ်တဲ့ဖိတ်ဖြစ်တယ်။ လွပ်တဲ့ဖိတ်ဟာ ဘဝကို နေပျော်ခေတဲ့ဖိတ်
ဖြစ်တယ်။ ဘဝရဲ့အမိမ့်ပါယ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

စိတ်ဟာ လှတဲ့နေရာမှာ အနားယူတယ်။

A thing of beauty is joy for ever:

Its loveliness increases; it will never

Pass into nothingness; but still will keep

A bower quiet for us, and sleep

Full of sweet dreams, and health, and quiet breathing.

(John Keats)

A thing of beauty is joy for ever:

လွပ်တဲ့အရာဟာ အမြဲတန်း စိတ်ကို နှစ်သက်ရွှေ့လန်းခေတယ်။

ဘထူးသဖြင့် ရှင်ထဲက အလှာတရားဟာ အမြဲတန်း စိတ်ကို နှစ်သက်
ရွှေ့လန်းခေတယ်။ တရားအလှာဟာလည်း ထိုးအတူပါပဲ။ အမြဲတန်း လွှားမှမယ်။
အမြဲတန်း စိတ်ကို ချမ်းသာမော်လွှားမှမယ်။ ရွှေ့လန်းမော်လွှားမှမယ်။

ဒီစကားကို ဘုန်းကြီးနားလည်သလို အမိပါယ် ကောက်လိုက်ပါတယ်။
နေထွက်တာကို ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။
ငယ်ငယ် တုန်းကလည်း နေထွက်တာဟာ လှတယ်လို့ ခံစားခဲ့ရတယ်။
အချုလည်း နေထွက်တာကို ကြည့်ပါတယ်။ လှတယ်လို့ ခံစားရတုန်းပဲ။
သေခါနီမှာ နေထွက်တာကို ဖြင့်ရရှင်လည်း လောကကြိုဟာ လှလိုက်တာလို့
ခဲ့တာရလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည့်ပါတယ်။ နေထွက်တာဟာ အမြဲတန်းလှနေမယ်။
အမြဲတန်းစိတ်ကို နှစ်သက်စေမယ်။ ချွဲလန်းစေမယ်။

Its loveliness increases;

သူရဲ့ နှစ်သက်စေရေးကောင်းတဲ့ အလှဟာ တိုးတိုးလာတယ်။

it will never

Pass into nothingness;

ဘာမှာမှ အမိပါယ်မရှိတဲ့အရာတန်းခု အဖြစ်ကို ဘယ်တော့မှာရောက်သွားမှာ
မဟုတ်ဘူး။ ဘူးအလှဟာ ဘယ်တော့မှာပျောက်ကွယ်မသွားဘူး။ သတိရတိုင်း
အေဒီအလှဟာ စိတ်ထဲမှာ ရှိနေမှာပဲ။

but still will keep

A bower quiet for us,

ဒါပေမဲ့ (အမိပါယ်မရှိတဲ့အရာတန်းခု အဖြစ်ကို ဘယ်တော့မှာရောက်
ရှုတ်မကဘူး) ပါတို့အတွက် စိတ်ဆိတ်ပြီမှုသက်တဲ့ နာမိုးစရာ အရိပ်အဝါသ
တန်ချက် ထားရှိအုံမှာပဲ။

လှတာဟာ စိတ်ကို အနားရတော်။ စိတ်ဟာ လှတဲ့နေရာမှာ
အနားယူတယ်။ တရားဟာလည်း စိတ်ရဲ့နားခိုးစရာ တစ်ချွဲပြုပါတယ်။

စိတ်ထဲမှာ စိတ်ဆိတ်ပြီမှုသက်ပြီး ပြီမှုချွဲမှုတဲ့နေရာတန်းခု ရှိပါတယ်။
အေဒီနေရာဟာ စိတ်ရဲ့ နားခိုးစရာနေရာပဲပဲ။

and sleep

Full of sweet dreams, and health, and quiet breathing.

လှပတဲ့အိမ်မက်တွေ မက်တဲ့ အိပ်စက်ခြင်း။ ကျွန်းမာခြင်းနဲ့ ည်သာစွာ
အသက်ရှုံးပြုပါတယ်။

လှပတဲ့စိတ်ဟာ ကောင်းစွာအိပ်ပျော်စေတယ်။ ကျွန်းမာစေတယ်။
မမောမပန်းစေဘူး၊ ည်သာစွာအသက်ရှုံးပြုစေတယ်။ အမောပြုချင်ရင် ကိုယ့်
ရင်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အလှတရားကို အာရုံပြုပါ။ ကိုယ့်ရင်ထဲမှာရှိနေတဲ့
အေးချွဲမှုကို ခံစားပါ။

အချိုးကျော စံနှစ်ကျောဟာ လှပနဲ့

Simple beauty delights. Serenity, harmony, and order soothe.

Simple beauty ရှိရှိလေးနဲ့ လှတဲ့အရာဟာ စိတ်ကို နှစ်သက်
ချုပ်ပြုစေတယ်။ (Serenity) တည်ပြုမှု (harmony)
လိုက်ပက်ညီထဲတဲ့မှုနဲ့ (order) စည်းစံနှစ်ကျောဟာ (soothe) စိတ်ကို
လန်းဆန်းစေတယ်။ ပြုမှုချွဲမှုပြုစေတယ်။ ပြုမှုသက်စေတယ်။ သက်တော့
သက်သာ ဖြစ်စေတယ်။

Order is beauty. စည်းစံနှစ်ရှိတာဟာ လှတယ်။

Beauty is harmony.

လိုက်ပက်တာ မဆန်ကျင်တာ အဆင်ပြုပြု ဆက်ပိုပိုတာဟာ
လှတယ်။

"Simple beauty" ဆိုတဲ့စကားကို ဘုန်းကြီး သိပ်ကြိုက်တယ်။

Simple နဲ့ beauty ကို တွဲထားရမယ်။ သိပ်ဆန်းကျယ်တဲ့ အလှဟာ
စိတ်ကို ပင်ပန်းသွားစေတယ်။ သိပ်ဆန်းကျယ်တဲ့ စာပေ အချိုးအသား

ဟာလည်း စိတ်ကို ပင်ပန်းစေတယ်။

ရှိုးရိုးလေးနဲ့ လျလိုက်တာ ဆိုတဲ့ ခဲ့တော်မျှကို ဘုန်းကြီး မကြာခဏ ခဲ့တော်တယ်။ ဂျပန် 'ဟိုက်ကူး' ကဗျာလေးတွေကို အိုက်တယ်။ ဂျပန် ပန်ချို့တွေလည်း သိပ်ရှိုးကြီး၊ သိပ်လှတယ်။ ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာ ရှိုးရိုးလေးနဲ့ လှေအောင် လုပ်တတ်တယ်။ "Japanese garden" ဂျပန်ဥယျာဉ်တွေဟာ လည်း၊ ရှိုးရိုးလေးနဲ့ လွှာတယ်။ ဒါကြောင့် ဤကြာကြာကြည့်လေ လှလေပဲ။

လွန်လွန်ကဲက အလှပြင်ထားတဲ့သူကို ကြာကြာ မကြည့်နိုးနော်။ ရှိုးရိုးလေးနဲ့လွှာနေဖို့ ကြည့်ရတာ မရှိုးနိုးဘူး။

တည်းပြုတဲ့အလွယ် စိတ်ကို အပန်းပြုစေတယ်။ ပြုပြစ်ပြီး အချို့ကျေတဲ့ အရာဟာလည်း စိတ်ကို နေသာအောင် လုပ်ပေးတယ်။ အချိုး မကျေတာကို ပြင်ရရင် စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ ဒါတ်ပုံတစ်ပုံကို ချိတ်ထားတာ စောင်းနေရင် ပြင်ရတိုင်း စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ တည်းသွားအောင် ပြင်လိုက်မှ စိတ်အနားရသွားတယ်။

အသလိုပဲ ဘယ်အရာပြစ်ပြစ် အချိုးမကျေရင် စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ ဓည်းဝံနစ်မကျေရင်လည်း စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ စံနစ်တကျ လုပ်တတ်တဲ့သူဟာ စိတ်ပင်ပန်းတာ သက်သာတယ်။ ဒါကြောင့် လှပမှုဆိုတာ အချို့ကျေတာ စံနစ်ကျေတာ ပြစ်တယ်။

အဆောက်အအို တစ်ခုမှာလည်း အချို့ကျေမှ စံနစ်ကျေမှ လွှာတယ်လို့ ဆို့နိုင်တယ်။ ဒီသုကာတွေဟာ အဆောက်အအိုရဲ့ အချို့ကျေပုံကို ပြီး၊ ခဲ့တော်မျှ တယ်။ တချို့လှတွေဟာ အဆောက်အအိုလွှာတာကို ကြည့်ချင်လို့ ငွေကုန်ခံပြီး ခရီးသွားကြတယ်။ ရောက်တဲ့နိုင်မှာ လှပပဲ့ အဆောက်အအိုတွေကို သွားကြည့်ကြတယ်။

Order is the shape upon which beauty depends.

(Pearl Buck)

လှပမှုဟာ ဓည်းကမ်းရှိုးမှု စံနစ်ကျေမှ ဆိုတဲ့ ပုံစံပေါ်မှာမှတည်ပါတယ်။ ဓည်းကမ်းမရှိုးရင်၊ စံနစ်မရှိုးရင် လှပမှုလည်း မရှိုးနိုင်ဘူး။

သင့် မျက်စိတွေကို သဘာဝအလွယ်အပတွေ တစ်ဝက္ခီး သောက်ခွင့် ပြလိုက်ပါ။

Today, explore ways to see your world differently.
Let your eyes drink in the beauty that surrounds you.

ဒါနဲ့ ကိုယ့်လောက ကိုယ့်ကဗ္ဗာကြီးကို ပြင်နေကျ မဟုတ်တဲ့ ထူးတဲ့ အမြင်နဲ့ မြင်အောင် နည်းလမ်းသစ်တွေကို ရှာပါ။ သင့် မျက်စိတွေကို သင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိုးနေတဲ့ အလှအပတွေ တစ်ဝက္ခီး သောက်ခွင့်ပြလိုက်ပါ။

တစ်ခါတလေ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လှတာတွေရှိုးနေပေး သတိမထား မိလို့ မမြင်ဘူး။ ကောင်းကင်းကြီးလှတာကို သတိမထားမိကြဘူး။ တိမ်တွေ လှတာကို သတိမထားမိကြဘူး။ နေထွက်တာနေဝင်တာကို သတိမထား မိကြဘူး။

တချို့လှတွေ နေထွက်တာ၊ နေဝင်တာကို ကြည့်ချင်လို့ အချို့နှုပြီး ကြည့်ကြတယ်။ အဲဒါလိုလုပ်တာ အလကား အချို့နှုန်းတာပါလို့ မတွေးပါနဲ့။ အဲဒါ စိတ်ကို အနားပေးရာ ရောက်ပါတယ်။ စိတ်ကို အားပြည့်ပေးရာ ရောက်ပါတယ်။ ကိုယ့် နေ့စဉ် ကြိုးတွေနေရတဲ့ စိတ်ရွှေ့စရာတွေကို မေ့ပြီး စိတ်ကို ရှင်းပေးရာ ရောက်ပါတယ်။ ကြည့်လင်တဲ့ ရောက်အနားမှာ အကောင်းပြီး၊ ရောက်ရဲ့ ကြည့်လင်သနရှင်းတဲ့ အလှကို ကြည့်နေရဲ့နဲ့ စိတ်ပင်ပန်းတာ ပြုပျောက်သွားပါတယ်။

စိတ်ရောက်ကုန်ည်းထဲမှာ အလှအပကို ခဲ့တော်အောင် သင့်ပေးတာ ပါတယ်။ သဘာဝအလှအပကို ခဲ့တော်ရင် စိတ်ကျေးမာတယ်။ သဘာဝ

ဘလူနဲ့ သိပ်ကင်းကွာလွန်ရင် စိတ်မကျန်းမာဘူး။

ဘရောက် ဖြုံနေရှုတန်းစာတွေဟာ သဘာဝနဲ့ ကင်းကွာလာကြတယ်။
ကြိုတွေ လတွေကို မကြည့်မိတော့ဘူး။ သစ်ပင်တွေခဲ့ဘလှကို သတိမထား
မိကြဘူး။

အိမ်မှာ သဘာဝ ရှောင်းပုံကို ချိတ်ဆွဲထားတက် တြားပုံတွေကို
ချိတ်ဆွဲထားတာထက် စိတ်ကို ပိုပြီး၊ အေးချမ်းစေတယ်။ ဘုန်းကြီး၊ ရဲ့
ကွန်ပြုတာမှာ လွှာပတဲ့ရောကန်ပုံ သိမဟုတ် ပင်လယ်ကမ်းခြေပုံကို တင်ထား
တယ်။ ကွန်ပြုတာကို ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ အဲဒီ သဘာဝရွှောင်းပုံကို မြင်လိုက်ရင်ပဲ
စိတ်ချမ်းသာတယ်။

ဆရာတော်ကြီး အနားမှာ ထိုင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီ

စိတ်ဆင်းရဲနေတဲ့အခါမှာ စိတ် အေးချမ်းတဲ့သူ၊ စိတ် တည်းခိုင်တဲ့သူ၊
မေ့ဗျာ၊ ကရှုဏာကြီးမာတဲ့သူ အသိညာဉ်ရှိတဲ့သူနဲ့ ဝကားသွားပြောရင်လည်း
စိတ်ချမ်းသာလာတယ်။ ခုနကပြောသလိုပေါ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်ရဲ့အလွှာ
ရှိနေတယ်။ သူမီတ်ရဲ့အေးချမ်းမျှက ကိုယ့်စိတ်ကို အေးချမ်း
စေတယ်။

ဘုန်းကြီး ကိုယ်တွေ ပြုခဲ့တာတစ်ခုကို ပြောပြုအံ့မယ်။ ဘုရားရတုန်းက
ဘုန်းကြီးရဲ့ ဥပမာဏဆရာတော်ကြီးနဲ့အတူ အမေရိက်နိုင်ငံကို လိုက်သွားတယ်။
ဆရာတော်ကြီးဘတ္တာကို ဝေယျာဝွှေတွေအများကြီး လုပ်ပေးရတယ်။ တရား
ဟောတာကို ဘာသာ ပြန်ပေးရတယ်။ လာတဲ့ ဒကာဒကာမတွေကိုလည်း
အသိန်ကန်သတ် ပေးရတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက သက်တော်ကြီးပြီး – ၁၀
ကျော်ပြီး ဆိုတော့ တစ်နောက်လုံး ဝကားမပြောနိုင်ဘူး။ အသိန်သတ်မှတ်ပြီးတော့
ဘုရားခဲ့တယ်။ ဖူးရှုမယ့် အသိန်ကျေရင် အနီအစဉ် လုပ်ပေးရတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ခါတလေ တရှို့ဒကာ၊ ဒကာမတွေက အနီအစဉ်မရှိဘဲ
ရောက်လာတယ်။ သူတိုကလည်း ခရီးဆက်စရာ ရှိနေတယ်။ အသိန်
မတော်နိုင်ဘူး။ ဆရာတော်ကြီးကို ဦးချောင်တာတဲ့ ဖူးခွင့်ပေးလို့ မရမက
ပြောကြတယ်။ “ခကေတော်ပါအေး၊ ညေနေ(၄)နာရီကျရင် ဖူးခွင့် ရပါမယ်”လို့
ဆိုတော့ အဲဒီအသိန်အထိ မတော်နိုင်လိုပါ။ သွားစရှို့ပါသေးတယ်။
တကယ် အရေးကြီးနေနိုင်လိုပါလို့ ပြောတယ်။ “ဆရာတော်ကြီး ခုအသိန်မှာ
နားနေပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက သက်တော်ကြီးလို့ ပင်ပန်ပါတယ်။
နားတဲ့အသိန်မှာ နားပါတော့။” ဆိုတော့ “ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးရှုရင် တော်ပါပြီး၊
ဘာမှုလည်း မမေးပါဘူး။ ဆရာတော်ကြီးကလည်း ဘာတရားမှု ဟောဖို့လည်း
မလိုပါဘူး” တဲ့

ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီလောက်တောင် သူတိုက
ဖူးချောင်နေတယ် ဆိုတော့ ဆရာတော်ကြီး၊ အခန်းထဲဝင်သွားပြီး လျှောက်တယ်။

“ဆရာတော်ဘရား ဇည်သည်တရှို့ ရောက်နေပါတယ်။ သူတို့က ဦးချောင်
တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘာမှုလည်း မမေးပါဘူး။ ဆရာတော် တရားဟော
ဖို့လည်း မလိုပါဘူး။ ခကေလေးပဲ ဆရာတော်ကြီး၊ အနားမှာ ဖူးပြီးတော့
ထိုင်ရရင် ကျေနပ်ပါပြီးလို့ ပြောပါတယ်။” ဆရာတော်ကြီးက “ဝင်ခွင့်
ပြုလိုက်ပါ” တဲ့

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက တံခါးဖွင့်ပေးတယ်။ သူတို့ ဝင်လာပြီးတော့
ဆရာတော်ကြီးကို ဦးချော်ပြီးတော့ ခကေထိုင်နေတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက
သူထိုင်နေကြ ကူလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်နေတာပဲ့။ အေးအေးချမ်းချမ်းလေး
နေတာပဲ့။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးပြီးတော့ သူတို့ကလည်း
ဒြိမ်ပြီး ထိုင်နေကြတယ်။ ဆရာတော်ကြီးကလည်း ဒြိမ်ဒြိမ်လေး ထိုင်နေတယ်။

ဝဝမီန်လောက်ကြာတော့ ဦးချော်ပြီးတော့ “ကျေးဇူးတင်ပါတယ်
ဘုရား” နှဲတ်ဆက်တယ်။ “ဘာမှုလည်း မမေးဘူး” ဘာကရားမှုလည်း

မနာရဘူး။ ဘာရသလ "လို ဘုန်းကြီးက သူတိုက် မောကယ်။" "မမောသင့် ဘူးလား" "မောသင့်ပါတယ်ဘူး" အဲဒီတော့ သူတိုက ဘယ်လိုပြောလဲ ဆိုတော့ "ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အေးချမ်းနေတဲ့ မျက်နှာတော်ကို ဖူးရတာနဲ့ ဆရာတော်ကြီးဘနားမှာ ခက္ခလေး နေရတာ သိပ်အေးချမ်းတာပဲ။" အဲဒီဟာ တန်ဖိုးပြတ်လို မရပါဘူး" တဲ့။

"အဲဒီကို ခံစားပြီးတော့ ပြန်သွားပြီး" အိမ်ရောက်တဲ့ဘာ အဲဒီကို ပြန်စဉ်းစားနေမယ်။ အဲဒီလို ပြန်စဉ်းစားနေရင် စိတ်ထဲမှာ အဲဒီအေးချမ်းမျှကို ပြန်ခံစားရတယ်။" တဲ့။

ဒါကို တော်တော် လေးလေးနောက် စဉ်းစားသင့်တယ်...နော်။ ဘုန်းကြီးတိုက်ယိုင်လည်း အဲဒီလို ကြြပှုတာတွေ ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ အင်မတန် မေတ္တာ၊ ကရာကာကြီးတဲ့ ဆရာတော်၊ ဘမြဲ့တမ်း ကြည်လင် အေးချမ်းနေတဲ့ ဆရာတော်တွေအနားမှာ နေခဲ့ရတာဆိုတော့ တစ်ခါတလေ ဆရာတော်ကြီးတွေအနားမှာ နေခဲ့ရတဲ့က အကြောင်းလေးတွေ ပြန်တွေးလိုက်ရင် စိတ် သိပ်အေးချမ်းတာပဲ။

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်က သူမျှားကို သိပ်အားကျေတတ်တဲ့စိတ် ရှိတယ်။ အတူယူတတ်တဲ့စိတ် ရှိတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာပဲ ဖတ်ရုံ ဖတ်ရုံ တော်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေဆိုရင် ဘုန်းကြီးက ဘတူယူတယ်။ သူ အဲဒီလိုလုပ်ရင် ငါလဲ အဲဒီလို လုပ်မယ်။ သူအဲဒီလိုပြစ်ရင် ငါလဲပြစ်ရမယ်။

ဆရာတော်ကြီးကို တွေ့တဲ့အပါမှာ တည်းပိုမ်းနေတယ်၊ အေးချမ်းနေတယ် လွတ်လပ်နေတယ်။ မေတ္တာ၊ ကရာကာတွေ ပြည့်နေတယ်။ အဲဒီလိုမျက်နှာမျိုး ပြင်ရတဲ့အပါမှာ ငါလဲ သူတို့လို ပြစ်ချင်တယ်။ အဲဒီလိုဆုံး ပြစ်လာတယ်။ အဲဒီဆုံးက ဘယ်လောက် အရေးကြီးသလဲ။ တကယ် ပြစ်လာတို့ ဆိုတာ အဲဒီဆုံးက ပထမ အစပဲ။ အဲဒီဆုံးမှ မျှိုးရင် တကယ် မဖြစ်နိုင်ဘူး...နော်။ ဒါကြောင့် ဒီလို တည်းပိုမ်းအေးချမ်းတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးကို

ဖူးရတာ၊ အဲဒီလို ပူးလိုက်ရရှိ၏ အေးချမ်းမျှတစ်မျိုးကို ရလိုက်ကာကိုက တန်ဖိုး မဖြတ်နိုင်ဘူး။ ဒါကို မမောသင့်ဘူး။ ခက္ခလေး ဒီအော့ကြုံလို ပြန်စဉ်းစားသင့်တယ်။ ပြန်အာရုံပြုသင့်တယ်။

ဆရာတော်ကြီးတွေဟာ အေးချမ်းလိုက်တာ။ လွတ်လပ်လိုက်တာ။ နှုံးညွှေလိုက်တာ။ ခိုင်မာလိုက်တာ။ ရင်ကျက်လိုက်တာ။ ဒါကို အာရုံပြုရမယ်။ အဲဒီလို အာရုံပြုရင် တစ်နည်းဘားပြင့်ဆိုရင်လည်း သံဃာနှုသာတိ ပြစ်နိုင်တာဘဲ။

စိတ်ကူးရုံနဲ့ နေလို့ ကောင်းတယ်။

ဘုန်းကြီး တစ်ခါတလေ နေမကောင်းတဲ့အပါမှာ အိပ်ရာထဲ အိပ်နေရတယ်။ တစ်ခါတုန်းက အရှင် (၂၀)ကျော် အိပ်ရာထဲ အိပ်နေရတယ်။ ထကို မထနိုင်တာ။ အဲဒီလိုအပါမှာ မျက်စေ့မြို့တေားပြီးတော့ အင်မတန် ကြည်လင်နေတဲ့ ရေကန်ကြီးတစ်ကန်ကို စိတ်ကူးထဲမှာ မှန်းကြည့်လိုက်တယ်။

ရေကန်ကြီးက အင်မတန် ကြည်လင်တယ်။ ရေက ကြည်လိုက်တာ။ ဒီးယိုပေါက် အကုန်လုံးကို မြင်ရတယ်။ ရေကန်ကြီးက ဌိုမြင်နေတယ်။ ရေကန်ကြီးရဲ့ အေးချမ်းတွေမှာ နှင့်တွေ့ကြပြီးတော့ ဖွေးနေတယ်။

ရေကန်ကြီးနဲ့ မနီးမဝေး ကျောက်ကမ်းပါးရဲ့ကြီး ကျောက်ကောင်ကြီးပေါ်မှာ နှင့်တွေ့ ရေခဲတွေ့ပုံနှင့်နေတယ်။ တချို့နေရာတွေမှာတော့ နှင့်တွေ့ ရေခဲတွေ့ပျော်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ စမ်းချောင်းလေးထဲမှာလည်း ရေခဲတွေ့ပျော်ပြီးတော့ ရေတသွင်သွင် စီးနေတယ်။

အဲဒီလိုချောင်းပုံကို စိတ်ကုမ္ပဏီပြီးတော့ ပုံဖော်ကြည့်တဲ့အပါမှာ ပြောပြာ သမာဓိကောင်းကောင်းနဲ့ ပုံဖော်လိုက်ရင် တကယ် မျက်စေ့နဲ့ မြင်နေရသလို ပြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို ပြစ်လာပြီးဆိုရင် နေမကောင်းတာ ကော်တော် သက်သာနေတယ်။ နေရတာ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ပြစ်နေတယ်။

ကြည်လင်နေတဲ့ အာရုံ၊ သန္တုံးနေတဲ့ အာရုံ၊ ပြိုမ်သက်နေတဲ့ အာရုံ၊ လှပတဲ့ အာရုံတစ်ခု စိတ်ကူးထဲမှာ အာရုံပြုကြည်ပါ။ စိတ်ကူးထဲမှာ လွှပ အေးချမ်းတဲ့ အာရုံကို အာရုံပြုလိုရင် ကျန်းမာရေးဘဏ် သိပ် အထောက်အကူရတာ တွေ့ရမယ်။

နောက်တစ်ခု ဘုန်းကြီး လုပ်တတ်တာက အိပ်ရာထဲ အဲဒီလို အရက် ပုံလောက် အိပ်နောက်တဲ့ ပြောင်းလာတယ်။ ဘုန်းကြီးက လမ်းလျော်ရာက်တာ အင်မတန် ပါသနာပါတယ်။ အိပ်ရာထဲမှာ အိပ်နောရတာကို မခဲ့နိုင်ဘူး။ မခဲ့ နိုင်တော့ ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ မျက်စွဲလေး မြို့ပြီးတော့ စိတ်ကူးထဲမှာ လမ်းလျော်ရာနေတာပဲ့။

တစ်ခါတွန်းက ရန်ကုန်က သံယူဆေးရဲ့မှာ ဘုန်းကြီး အေးရုံ တက်ရတယ်။ သိပ်အားနဲ့နေလို့ မတ်တတ်တောင် မရပ်နိုင်ဘူး။ လမ်းလျော် ဖို့တော့ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီအခါမှာ စိတ်ကူးထဲမှာ အေးရုံပေါ်ကနေ့ ဆင်းပြီးတော့ လမ်းလျော်ရာပြီးတော့ဘွား၊ သွားပြီးတော့ ရွှေတိဂုံးစော်တော်ကို အရွှေဖက်စောင်းတန်းကနေတက်၏ တက်ပြီးတော့ ရွှေတိဂုံးစော် ရှင်ပြင်တော် ပေါ်ကို ရောက်၊ ရှင်ပြင်တော်မှာ ပတ်ပြီးတော့ လျောက်ကြည့်တယ်။ စိတ်ကူးတာ။ အဲဒီလို စိတ်ကူးရင်ပဲ တော်တော်နေလို့ ကောင်းတယ်။

တစ်ခါတလေကျတော့ တော့တောင်ရှာခင်း ကောင်းတဲ့နေရာမှာ လမ်းကလေးက သေသေသပ်သပ်လေး၊ မကျဉ်းမကျယ်လေး လူဘွား လမ်းကလေး။ အဲဒီမှာ တက်ပါးထဲ တောင်ကုန်းလေးတွေ တက်လိုက် ဆင်းလိုက်... တက်လိုက်ဆင်းလိုက်နဲ့ တဖြည့်ပြည့်၊ တောင်ကုန်းလေးက ဖြင့်... မြင့်... မြင့်ဘွားလေလေ၊ လေက ပိုသန္တုံးလေလေ ဖြစ်ပြီးတော့ အဲဒီတောင်ကုန်းပေါ် ဟိုးထိပ်နားလောက် ရောက်တဲ့အခါမှာ ထိုင်လိုကောင်းတဲ့ အဆင်ပြေတဲ့ နေရာလေးတစ်ခုမှာ ထိုင်နောတယ်လို့ စိတ်ကူးလိုက်တယ်။ တော်တော်လေး ကြာကြာ ထိုင်ပြီးပြီးမှု အဲဒီမှာ ထိုင်ရင်းက

နှလုံးသွေးပြီးမှ အဲဒီတောင်ကုန်းလေးကနေ ပြန်ဆင်းလာတယ် လို့ စိတ်ကူးလိုက်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကူးရုံနဲ့ အတတ် နေလို့ ကောင်းတယ်။

အဲဒီလို စိတ်ကူးလိုက်ရင် စိတ်ရဲ့ကျန်းမာရေးတင်မကဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ် ကျန်းမာရေးလည်း ကောင်းလာတယ်။ စိတ်ကူးထဲမှာ တောင်ပေါ်ကို တက်လိုက် ရတာ အဆောင်းပါ နည်းနည်းပြောလို့ ပြန်လာတယ်။ အဲဒီ ပဲ့ပေါ့ တန်တန် သဘောမထားနဲ့ ဘုန်းကြီးတော့ လက်တွေ့စမ်းလာတာ အကြိမ်ပေါင်း များပြီး တက်ယူ အကျိုးရှိတယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ကူးထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ် သန္တုံးတဲ့နေရာ လှပတဲ့နေရာမှာ သွားပြီးတော့ နေတယ်။ ထိုင်တယ်ဆိုတာကို မှန်ကြည်ပါ။ အင်မတန် အကျိုးရှိတယ်။

အဲဒီလို တက်ယူ ကြည်လင်၊ အေးချမ်း၊ သန္တုံး၊ လှပတဲ့ တရား တစ်ခုချက် ခဲ့တဲ့လိုက်ရတဲ့အခါမှာ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဒက်ရာ ဒက်ချက်တွေ ပြစ်ခဲ့တာ ရှိခဲ့အုံတောင်မှ အဲဒီ ဒက်ရာ ဒက်ချက်တွေက ပျောက်ဘွားပြီးတော့ စိတ်ဓာတ်အင်အားတွေ ပြန်ပြည့်လာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အောင်မြင်မှု တစ်ခုကို ရှိပြီး

အလုတေဂါးကို မြတ်နိုးနိုင်တဲ့အတွက် ပိုပြီးအဆင့် မြင့်တဲ့သူဖြစ်ဘွားပြီး။

လူဘာဝမှာ အဆင်မပြေတာတွေ အများကြီး ကြော်တဲ့အခါမှာ စိတ်ည်တယ်။ စိတ်ဓာတ်ကျဘွားတယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးများ ကြည်လင်တဲ့ အေးချမ်းတဲ့ သန္တုံးတဲ့၊ လှပတဲ့အာရုံ တစ်ခုချက် အာရုံပြုလိုက်လို့ရင် အဲဒီစိတ်ဓာတ်ကျတာ ပျောက်ဘွားတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ကိုယ်တိုင် ငယ်ငယ်တဲ့က ခကာခကာ စိတ်ဓာတ်ကျလွှာ ပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းတဲ့ ရွှေခံးလွှေတဲ့နေရာမှာ သွား ထိုင်နေလိုက်ရင်လည်း နည်းနည်း သက်သာတယ်။ စိတ်ဓာတ်မြင့်မြတ်တဲ့ တော်တော်လေး ကြာကြာ ထိုင်ပြီးပြီးမှု အဲဒီမှာ ထိုင်ရင်းက

အေးချမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်နဲ့ စကားသွားဖြောရရင်လဲ သက်သာတယ်။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ မေတ္တာ၊ ကရုဏာထားတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ကို နားလည်တဲ့သူနဲ့ တွေ့ရရင် သက်သာတယ် နော်။ တရားအားဖြင့် ပတ်ရင်လည်း သက်သာတယ်။ တရားအားထုတ်ရင်ကော...ပိုသက်သာမယ်။ အဲဒီ အကြောင်းကို ဆက်ပြောရအုံမယ်။

မိတ်စေတ် အရမ်းကျသွားတဲ့အခါမှာ လူက ဘယ်လို ဖြစ်သလဲ။ ဘာမှ မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ သေတာသာ ကောင်းမယ်ထင်တယ်။ သေလိုက် ချင်ပြီ။ ဒီလိုတွေးတယ် နော်။ ဒါပေမယ့် မြင့်မြတ်တဲ့သဘော၊ လွှာပတဲ့သဘော၊ သန့်ချွင်းတဲ့သဘော တစ်ခုခုကို ခဲ့စားရတဲ့အချိန်မှာ သေချင်စိတ် ပျောက်သွားတယ်။ ကောင်းတာတွေ လုပ်ချင်တဲ့စိတ် ပြန်ဖြစ်လာတယ်။

“The moment we appreciate beauty we become more than we were.”

အလှုအပတစ်ခုကို မြတ်မြတ်နိုးနီး တန်ဖိုးထားပြီး ခဲ့စားလိုက်ရတဲ့ အချိန်မှာ အရင်တဲ့ကထက် ပိုပြီးတော့ အဆင့်မြင့်တဲ့ လုတစ်ယောက် ဖြစ်သွားတယ်။

လွှာပတာတစ်ခုနဲ့ ထိတွေ့လိုက်ရတဲ့အတွက် တစ်ခုခုကို နားလည်သွားပြီး။ အဆင့်မြင့်တာတစ်ခုကို ခဲ့စားတတ်တဲ့သူ နားလည်နိုင်တဲ့သူ မြတ်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်သွားပြီး။ ဒါကြောင့် အရင်ကထက် ပိုပြီး အဆင့်အတန်းမြင့်သွားပြီလို ဆိုနိုင်တယ်။

အလှုတရားကို ခဲ့စားနိုင်တာကိုက အဆင့်မြင့်တဲ့ မိတ်စေတ်နဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့ အသိဉာဏ် ရှိလိုပဲ။ ဒါကြောင့် အဆင့်မြင့်တဲ့သူ ဖြစ်လာအောင် အဆင့်မြင့်တဲ့ အတွေးအခေါ်၊ အဆင့်မြင့်တဲ့စာပေတွေကို နားလည်နိုင် ခဲ့စားနိုင်အောင် လေ့လာရတယ်၊ လေ့ကျင့်ရတယ်။ လူတဲ့ အေးချမ်းတဲ့ရှုချင်းကို ခဲ့စားတတ်အောင် သင်ပေးဖို့လည်း လိုပါတယ်။

နိတ်တော် အဆင့် မြင့်လေလေလေ ပိုပြီးအဆင့် မြင့်တဲ့အလုကို မြင် လေလေပဲ

The most beautiful emotion we can experience is the mystical.

ဒါတို့တွေကြိုးနိုင်တဲ့ အလှုပဆုံး ခဲ့စားမှုဟာ (*mystical*) စကားလုံး တွေနဲ့ ပြောပြလို့ မရနိုင်တဲ့ ဦးပြုလို့မရနိုင်တဲ့ ခဲ့စားမှုဖြစ်တယ်။

နှုန်းသိမ်မွေးလွန်နဲ့လို့ စကားလုံးတွေနဲ့သာယ်လို့မှ ပြောပြလို့ မရနိုင်တဲ့ အရာ၊ အသိဉာဏ်နဲ့သာ သိလိုရတဲ့အရာကို ခဲ့စားလိုက်ရတာဟာ အလွှာပဆုံး အရာကို ခဲ့စားလိုက်ရတာပဲ။

တရားအားထုတ်တဲ့သူတွေ တွေ့ကြုံရတဲ့ ခဲ့စားမှုဟာလည်း လွှာပတဲ့ ခဲ့စားမှုဖြစ်တယ်။ စကားလုံးတွေနဲ့ပြောပြလို့ မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် *mystical* လည်းဖြစ်တယ်။ အလှုပဆုံး ခဲ့စားမှုလည်း ဖြစ်တယ်။

တစ်ခါတလေ ညအခါမှာ မိုးကောင်းကောင်ကြီးကို မေ့ကြည့်ပြီးတော့ စကြောဝဲကြီးကို အာရုံပြုတဲ့အခါမှာ အင်မတန် ထူးပြားတဲ့ ခဲ့စားမှုတစ်မျိုးကို ခဲ့စားရတယ်။ စကြောဝဲကြီးနဲ့ ပါနဲ့ တစ်သားတည်း ဖြစ်နေတဲ့ ခဲ့စားမှုကို ခဲ့စားရတယ်။ အဲဒါဟာ အင်မတန် လွှာပတဲ့ ခဲ့စားမှုပဲ။

မိတ်ထားအဆင့် မြင့်လာလေလေ ပိုပြီးအဆင့်မြင့်တဲ့အလုကို မြင် လေလေပဲ။ အဲဒီလို့ အဆင့်မြင့်တဲ့အလုကို မြင်နိုင်လေလေလေ ကိုယ့်ဘဝရဲ့ အရည်အသွေးဟာ မြင့်လာလေလေလေဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ အင်မတန် ကျေနှပ်စရာကောင်းတယ်။ တန်ဖိုးရှိတယ်။ အရေးကြီးတယ်။

အဆင့်အမြင့်ဆုံး အလှုကို မြင်နိုင်ရင် အဆင့်အမြင့်ဆုံး ဘင်ကို ရတာပဲ။ အကောင်းဆုံးဘဝကို ရတာပဲ။

(ဒါစကားကို စာပေ ဝါသနာပါတဲ့သူတွေ၊ ကဗျာ ဝါသနာပါတဲ့သူတွေ

ဘန်ပညာ ဝါသနာပါတဲ့သူတွေ၊ တရားအားထုတ်တဲ့သူတွေ၊ ပိုပြီး၊ နားလည်ဖို့
လွယ်မယ်")

လေကမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံးအလု

ဘုန်းကြီး၊ ပြောတိုင်း၊ ပြောတိုင်း၊ အလွယ်အပဆိတ္တဲ့ စကားလုံးဟာ
ဗျက်စွဲနဲ့ ခြင်ရတဲ့ ရှုပ်ရည်လှတာ တစ်ခုထဲကို ပြောတော့မဟုတ်ဘူး...နော်။
အလွယ်အပ ဆိတ္တဲ့ စကားလုံးရဲ့ အမို့ယ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် နက်နက်နဲ့ အမြဲ့
အမြဲ့တမ်း၊ သတိထားပြီးတော့ အမို့ယ်ကောက်ပါ။

ဘုန်းကြီး၊ မြတ်စွာဘုရားကို စိတ်နဲ့ မှန်ပြီးတော့ ကြည့်တယ်။
မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ပတ်သက်တော့ အများကြီး၊ ပတ်ပူးထားတယ်။ မြတ်စွာ
ဘုရားကို တကယ် အသက်ရှိတဲ့ ဘုရားလို့ စိတ်ထဲမှာ မြင်လာအောင် မှန်၊
ကြည့်တယ်။ ရှုပို့၊ တော် ဆင်းတွေတော် မဟုတ်ဘူး။

မှန်၊ ကြည့်တဲ့ အသိမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကျက်သရေရှိတာ၊ တည့်စွမ်တာ၊
အေးချမ်းတာ၊ သန္တုဣ၌တာ၊ မေတ္တာ၊ ကရာဏာ ကြီးတာ၊ ခိုင်မာတာ၊
ရှင့်ကျက်တာ၊ လွတ်လပ်တာကို စိတ်က မှန်၊ လို့ရသွားပြီဆိုရင် ကိုယ့်စိတ်က
အရင်စိတ်နဲ့ မတူတော့ဘူး။ နည်းနည်းမြင့်သွားပြီ။

ဘုန်းကြီး၊ နားလည်သလို ပြောတတ်သလို ပြောရရင် လေကမှာ
အမြင့်မြတ်ဆုံးအလွယ် မြတ်စွာဘုရားပဲ့ပေါ့။

ဘယ်လို့ အလွယ်အပဖြစ်ဖြစ် သေသေချာချာ ခံစားမိလို့ရင် စိတ်က
နည်းနည်း၊ အဆင့်မြင့်သွားတယ်။ အခါကို သဘောပေါက်ဖို့၊ နားလည်ဖို့၊
တန်ဖိုးထားတတ်ဖို့ သိတ်အရေးကြီးတယ်။

အဲဒီလို့ မြင့်မြတ်တာကို အာရုံပြုတဲ့ အချိန်မှာ၊ သန္တုဣ၌တာ၊ လွပ်တာကို
အာရုံပြုတဲ့ အချိန်မှာ စိတ်က ကျွန်းမာရေးတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။

အလွယ်အပဆိတ္တဲ့ နံနက်ခင်း ဂိတ်တံ့ခါးကသာ

အမှန်တရားဟာလည်း၊ လွပ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ မှန်လိုက်တာ
ဆိုရင်ကိုပဲ အဲဒါ လျလိုက်တာလို့ အမို့ယ်ပေါက်တယ်။ အကြောင်း
အကျိုး ကိုက်လိုက်တာ၊ သဘာဝကျလိုက်တာ၊ သူ့ဟာနဲ့သူ အကြောင်းလေး၊
အကျိုးလေးနဲ့ကို အဆင်ပြေနေတာ၊ အဲဒါ လွပ်မူ တစ်ခုပဲ။ အချိုးကျတယ်။
လိုက်ပက်တယ်။ အင်ခွင်ကျ ပြစ်နေတယ်။ လို့ညွတ်ဖွို့ရတယ်။

ဒါကြောင်း "Truth is beauty." လို့ပြောလို့ရတယ်။ ဒါကို လေးလေး
နက်နက် စဉ်းစားပါ—နော်။ ပည့်ရှုံးတော်တော်များများဟာ အမှန်တရားနဲ့
အလွယ်အပကို တွဲပြီး၊ ပြောကြတယ်။ Truth or beauty တစ်မျိုးပဲ။
အမှန်တရားဟာ အလွယ်အပ တစ်မျိုးပဲ။ မမှန်တဲ့အရာဟာ မလွတ်အရာ
ပြစ်တယ်။ အကျည်းတန်တဲ့အရာ ပြစ်တယ်။

Only the morning gate of beauty

Leads you into the land of truth.

(Friedrich Schiller)

အလွယ်အပဆိတ္တဲ့ နံနက်ခင်း ဂိတ်တံ့ခါးကသာ သင့်ကို အမှန်တရားဆိတ္တဲ့
နယ်မြေထဲကို ပို့ဆောင်ပေးလိမ့်မယ်။

It is through beauty that we arrive at freedom.

အလွယ်အပနှင့် လွတ်လပ်မှုကို ရောက်သွားပါတယ်။

အမှန်တရားကနေး လွတ်လပ်မှုဆီလို့ရောက်တယ် ဆိုရင်လည်း မှန်
ပါတယ်။

အဲဒီတော့ အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှု ဒီနှစ်ပါးကို ရောက်ဖို့
သွားရှုံးလမ်းဟာ အလွယ်အပ်ပဲလို့ ဆိုရိုင်တယ်။

သတိဆိတ္တဲ့ အလွယ်အပ်မှု။ ရှိုးသားမှ ဆိုတာလည်း အလွယ်အပ်။

ဝင်ကျယ်မှုဆိုတာလည်း အလှတရားပါ။ ကောင်းတာမှန်သမျှ အလှတရား
တွေပဲ။

အလှတရားက အမှန်တရားနဲ့ လွန်လပ်မှုဆိုကို အရောက် ဂိုပေး
လိမ့်မယ်။

*Beauty is truth, truth beauty -- that is all
Ye know on earth, and all ye need to know.*

(John Keats)

အလှဘပဟာ အမှန်တရား၊ အမှန်တရားဟာ အလှဘပပဲ။
ဒီကမ္မာပြော သင်သာ ဒါပဲရှုတယ်၊ သိမြို့လိုတာလည်း ဒါပဲပါတယ်။
အမှန်တရားဟာ လှတယ် ဆိုတာကို နားလည်ဖို့ သိပ်အရော်ကြီးပါ
တယ်။ အမှန်တရား ဆိုတဲ့ အလှဘပကို တွေ့ရင် စိတ်အေးချင်မှုကိုလည်း
တွေ့မယ်။ အမှန်တရားဆိုတဲ့ အလှဘပကို မတွေ့မချင်း စိတ်အေးချင်မှုကို
မတွေ့နိုင်ဘူး။

အမှန်တရားဆိုတဲ့ အလှဘပ တစ်ခုကို စိတ်က သိသွားပြီဆိုတာနဲ့
တစ်ခြိမ်တည်း အဲဒီစိတ်က အဆင့်အတန်း မြင့်သွားပြီ။

“အလှဘပနဲ့အမှန်တရား”ကို လုံခြုံတော်ရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးတယ်။

ဂရိ ပုံပြင်တစ်ခု ဖတ်ဖူးတယ်။ ဂရိ နှစ်မင်းကြီး (Zeus)ဇူးစ် ဟာ
လောကကြီးကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။ ကြယ်တွေကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။
နေတွေ လတွေကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။ ကမ္မာပြောကြီးကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။
တော်တော်တွေကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။ ပင်လယ် သမ္မတရာတွေကို ပန်ဆင်
လိုက်တယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေကို ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။ နောက်တော့ ယောက်ဗျား၊
မိန့်မတွေကို ပန်ဆင်လိုက်တယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အလှဘပနဲ့အမှန်တရားကို

ဖန်ဆင်လိုက်တယ်။

“အလှဘပနဲ့အမှန်တရား”ကို ဖန်ဆင်ပြီးတဲ့နောက် နတ်သဘင်
အစဉ်းအဝေး ခေါ်လိုက်တယ်။ အစဉ်းအဝေးမှာ ရူးစ်နတ်မင်းကြီး
ကပြာတယ်။

“အလှဘပနဲ့ အမှန်တရား” ကို ပါ ဖန်ဆင်လိုက်ပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒါ
“အလှဘပနဲ့ အမှန်တရား” ကို လူတွေ လွယ်လွယ်နဲ့ ရွှေလို့မတွေ့အောင်
လျှို့ဝှုံးနေရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးရမယ်။ သိင်လွယ်လွန်ရင် လူတွေက တန်ဖိုးထားမှာ
မဟုတ်ဘူး။ အင်မတန် လျှို့လာရိရိယြို့တဲ့သူမသာ မတွေ့မနေရွှေ့မှာ
တွေ့နိုင်မယ့် နေရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးရမယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးရရင် ကောင်းမလဲ
ဆိုတာကို နတ်မင်းမှား ပြောကြပါ” လိုပြောတယ်။ (နတ်တွေက ဒီပိုကရေး
စံနှစ်ကို ကျင့်သုံးကြတယ်။)

နတ်မင်းတစ်ပါးက “ပင်လယ် သမ္မတရာ အောက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးရရင်
တော်တော်နဲ့ ရွှေလို့တွေ့နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး နတ်မင်းကြီး” လို လျောက်တယ်။
တွေားနှစ်တွေက “လူတွေဟာ အင်မတန် ရုံးစ်တတ်တဲ့ သတ္တဝါပြစ်တယ်။
ပင်လယ် သမ္မတရာအောက်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ရောက်အောင် သွားကြည့်နိုင်မှာပဲ၊
အဲဒီလိုဆိုရင် လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ တွေ့သွားနိုင်တယ်။” လို ပြောတယ်။

နောက်နတ်မင်းတစ်ပါးက “အမြင့်ဆုံး တောင်ထိပ်မှာ တင်ထားရရင်
ကောင်းမယ်။” လို ပြောတယ် တွေားနှစ်တွေက “လူတွေဟာ အင်မတန်
ရုံးစ်တတ်တဲ့ သတ္တဝါပြစ်တယ်။” တောင်ထိပ်ကိုလည်း လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ
ရောက်အောင် သွားကြည့်နိုင်မှာပဲ၊ အဲဒီလိုဆိုရင် လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ တွေ့သွားနိုင်
တယ်။” လို ပြောတယ်။

ပညာ၍ နတ်သားတစ်ပါးက လက်ထောင်ပြီးတော့ “ရွှေရာအောက်ဆုံး
နေရာကို ကျွန်းတော် သိပါတယ်။” လို ပြောတယ်။

(Zeus) ဇူးစ် နတ်မင်းကြီးက “ပြောပါ့” လို ဆိုတော့မှာ ပညာ၍

နတ်သာက “အလွှာပန္ဒာမှန်တရားကို လူတွေရဲ့နဲ့သားထဲမှာ ဖွံ့ဖြိုးထားလိုက်ထား၊ လူတွေဟာ အပြင်မှာပဲ ရှုပါဝါမယ်” ဒါကြောင့် နဲ့သားထဲမှာ ခွဲက်ထား၊ အလွှာပန္ဒာမှန်တရားကို တော်တော်တန်စုံတွေဖို့မှာ မဟုတ်ဘူး အင်မတန်ဗြောက်ကြီးတဲ့သူ အင်မတန်လုံးလုံးရို့တဲ့ သူမှသာ နတ္ထိုင်မယ်” နို့ပြောတော့ နတ်မင်းကြီးနဲ့ တွေ့မှုတော်တွေ အားလုံးက သဘောကြောက်တယ်၊ လက်ခဲ့ကြတယ်၊ (ပညာရှိတဲ့သူပြောတာကို လက်ခဲ့တဲ့ နတ်မင်းကြီးဟာ သူလည်း ပညာရှိလိုပါ...နော်။)

အဲဒါနဲ့ နတ်မင်းကြီးဟာ အလွှာပန္ဒာမှန်တရားကို လူတွေရဲ့ နဲ့သားထဲမှာ ဖွံ့ဖြိုးထားလိုက်တယ် လဲ။

တော်တော်ကောင်းတဲ့ ပုံပြုင်လေးပဲ၊ တော်တော် လေးနှင်းတယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ လိုချင်တဲ့သူတွေက အပြင်မှာ ရှုကြမယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ ရှုကြမယ်။ အဝစ်ကို တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အရိပ်ဂိုပ် တွေ့မယ်။

ကလေးတွေကို အလွှာတရားနဲ့ အမှန်တရားကို ခံစားတတ်အောင် လေ့ကျင့်သင့်ကြာပေးရမယ်။ အသက် ငယ်တဲ့မှာတော့ အသိဉာဏ်ပိုင်၊ သိပ်မြောင့်တဲ့ အလွှာပကို ခံစားတတ်မှာ မဟုတ်သောဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူသိမြိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာရှိသလောက် သိအောင် လမ်းပြပေးရမယ်။

သူရဲ့အဝတ်အစားနဲ့တကွ သူ နေတဲ့ ထိုင်တဲ့ နေရာကို သန္တုံးအောင် လုပ်ထားပေးရမယ်။ သူနဲ့ သူကို ထိန်းတဲ့သူ၊ ပြစ်တဲ့သူကလည်း သန္တုံးသန္တုံးရှင်း၊ ဝတ်တဲ့သူ ပြုစ်မယ်။ နဲ့တော်ညွှန်ပတ်နေတဲ့သူ မဖြစ်ရဘူး။ သူနေတဲ့ အိမ်ကလည်း သန္တုံးရမယ်။

သူရဲ့အဝတ်အစားနဲ့တကွ သူ နေတဲ့ ထိုင်တဲ့ နေရာကို သန္တုံးအောင် လုပ်ထားပေးရမယ်။ သူနဲ့ သူကို ထိန်းတဲ့သူ၊ ပြစ်တဲ့သူကလည်း သန္တုံးသန္တုံးရှင်း၊ ဝတ်တဲ့သူ ပြုစ်မယ်။ နဲ့တော်ညွှန်ပတ်နေတဲ့သူ မဖြစ်ရဘူး။ သူနေတဲ့ အိမ်ကလည်း သန္တုံးရမယ်။

ပြီးတော့ သူမြှင့်ရတဲ့အရာတွေကလဲ ကြောက်စရာ၊ လန့်စရာ ထိတ်လန့်စေတဲ့ အာရုံတွေ မရှိရဘူး။ အဲဒါတွေကို တတ်စိုင်သလောက ဖယ်ရှားထားရမယ်။ ငယ်တဲ့အချိန်မှာ ကြောက်စရာ၊ ထိတ်လန့်စရာ အာရုံတွေ စိတ်ထဲကို မကြာမကြာ ရောက်လေလေ အဲဒီကလေးဟာ လောကကြီးကို ကြောက်တဲ့သူ မယုံကြည့်တဲ့သူဖြစ်ရှင်း အလားအလာ များလေလေဖြစ်မယ်။

ငယ်တဲ့အချိန်မှာ သူကို ပြုစ်တဲ့သူတွေကလည်း ခန္ဓာကိုယ် မသန္တုံးရှင်းဘူး။ ညွှန်ပတ်နေမယ်။ ဓာတ်စုံပုံပါနေမယ်။ သူနေတဲ့နေရာကလည်း မသန္တုံးဘူး ဆိုရင် ဒီမသန္တုံးတာဟာ သူဘဝတစ်ခုလုံး ဆိုပါတဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

တုပြည့်ပြည့်နဲ့ သူကြီးလာလိုကြိုင် စိတ်ပိုင်၊ ဆိုင်ရာ အလွှာပတွေကို နားလည်အောင် ပြောပြုရမယ်။ ဥပမာ—ချို့တယ်ဆိုတာ လှုတယ်။ သနားတယ် ဆိုတာဟာ လှုတယ်။ ရှိုးသားတာဟာ လှုတယ်။ သူများကို ကိုယ်ချင်းစာတယ် ဆိုတာဟာလည်း သိပ်လှုတယ်။ ပေချင်တယ်၊ ကျေးချင်တယ် ဆိုတာဟာလည်း လှုတယ်။ ဒါလေးတွေကို နားလည်အောင် သင်ပေးရမယ်။

မနာလို ဝန်တိုက်ပါ ပြုတယ်ဆိုတာဟာ မလှုဘူး။ သိပ်နေမြောတတ်တာ၊ သိပ်တွေနဲ့တိတ်တာဟာ မလှုဘူး။ ဗုံးတတ်တာဟာ မလှုဘူး။ လိမ်တာဟာ မလှုဘူး။ ဒါကို သူနားလည်အောင် သင်ပေးရမယ်။

လူတစ်ယောက်က နောက်တစ်ယောက်ကို မုန်းတယ်။ အဲဒီမုန်းတဲ့လူရဲ့ မျက်နှာကိုကြည့်ရင် ဘယ်လို့နေမလဲ။ “လှုနေသလား။” “မလှုဘူး။” တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ချို့နေတဲ့သူတွေရဲ့မျက်နှာကိုကြည့်ရင် ဘယ်လို့ နေမလဲ။ သိပ်လှုတယ်...နော်။ မုန်းတဲ့ ထိတ်က မလှုလို မုန်းတဲ့ မျက်နှာလည်း မလှုတာပေါ့။

စောစောတဲ့က ဘုံးကြီးပြောသလိုပဲ အဖို့ကြီး၊ အလွှားကြီး၊ ဤသက်ထိ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် စကားပြောရင် ကြည့်ကြည့်သာသာ၊ နှုန်းည့်ည့်၊

ပြုပြုခြင်ဆဲ။ သူတိဖို့ယောက် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် စကားပြောတာ
ပြည့်ပြီးတော့ “ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ချစ်လှိုက်ကြတာ...နော်။ ”
သူတိဖို့ယောက်ရဲ့မျက်နှာယာ သိပ်လျှနေတာပဲ။ သားသမီးတွေ၊ မြေးအတွေ
ကိုလည်း သိပ်ချက်တယ်။ သားသမီးအပေါ်မှာ အင်မတန် စိတ်ရှည်တယ်။
သူတိမျက်နှာမှာ မေတ္တာတွေ ပြည့်ပြီးတော့ လျှနေတယ်။

အဲဒါတွေကို ကလေးတွေကို နားလည်အောင်၊ သိအောင်၊ ခံစားတတ်
အောင် သင်ပေးမြှုံး လိုတယ်...နော်။

လူတွေရဲ့ ခံယူချက်တွေ သဘောထားတွေဟာ ငယ်ငယ်တဲ့ ကြား၊
မြင်ခဲ့တဲ့ အလှုအပြစ်စေ (သို့မဟုတ်) မလှပတဲ့ မြင်ခဲ့တဲ့ ကြား၊
တွေက သူတိဖို့တဲ့ လျှမ်းပြီးတော့ သူတိ၏ ဘဝတစ်ခုလုံးကို လမ်းပြောင်း
သွားတော်။

စိတ်ထဲကိုရောက်လာတဲ့ အာရုံမှန်သမျှ ဘယ်လိုအာရုံဘဲ ဖြစ်ပြစ်
လှသည်ပြစ်စေ၊ အရုပ်ဆိုသည် ပြစ်စေ၊ အာရုံက ကိုယ်စိတ်ကို လျှော်
ပေးတယ်။ အာရုံရဲ့သလိုဟာ စိတ်ထဲကို စိမ့်ဝင်သွားတယ်။ စိတ်ရဲ့ အင်မတန်
နှင့်ရှင်းတဲ့နေရာကို ရောက်သွားတယ်။

ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်က ပြည့်ခဲ့တဲ့ ရှုပ်ပြင်ကားတွေ ဖတ်ခဲ့တဲ့စာအုပ်ထဲက
အယူဗာဆတွေက ဘုန်းကြီးရဲ့ဘဝကို လျှမ်းမြို့တာကို အခု ဘုန်းကြီး၊ သတိ
ထားမိတယ်။ ငယ်ငယ်က ဆက်ဆဲရတဲ့ အိမ်နဲ့နားချင်းတွေ၊ ကျောင်း၊
နေဖက်တွေ၊ ကျောင်းက ဆရာ/ဆရာမတွေရဲ့ လျှမ်းမြို့မှုဟာလည်း တော်တော်
ကြီးမားတာကို သတိထားမိတယ်။

မေတ္တာကြီးမားတဲ့ စေတနာပြုစ်တဲ့ ဆရာ ဆရာမတွေနဲ့ တွေ့ခဲ့ရလို့
ဘုန်းကြီးမားရတဲ့ အကျိုးယာ ပြောပြလို့ မရှိနိုင်ပါဘူး။ စေတနာပြုစ်တဲ့သူတွေ
ရှိတယ်ဆဲတာကို ကိုယ်တွေ့ ကြုံခဲ့ရတယ်။ အဲသလို အတွေ့အကြုပဲ့း
မကိုရဲ့တဲ့သူဟာ လူတွေအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုပါ့၏ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ထားမြင့်တဲ့

သူတွေနဲ့ ရေရှည်ဆက်ဆဲရလို့ စိတ်ထားမြင့်မြတ်တာကို တန်ဖိုးထားတတ်
လာတယ်။ အဆင့်မြင့်တဲ့ စိတ်ထားကို ရတာယာ အကောင်းဆုံးကို ရတာလို့
သဘောပါ်ပါက်လာတယ်။

သိသိသာသာ လျှမ်းမြို့တာထက် မသိမသာ လျှမ်းမြို့တာက ပြုပြီးတော့
ထိရောက်မှု ရှိတယ်။ ပြုပြီးတော့နှင့်ရှိတယ်။

လူတွေရဲ့ ခံယူချက်တွေ သဘောထားတွေဟာ သူတိ၏ ငယ်ငယ်တဲ့ က
မြင်ခဲ့တဲ့ အလှုအပြစ်စေ (သို့မဟုတ်) မလှပတဲ့ မြင်ခဲ့တဲ့ ကြား၊
ကြားခဲ့ရတာတွေ၊ မြင်ခဲ့ရတာတွေပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်။ အဲဒါ သဘောထား
တွေက သူတိဖို့တဲ့ လျှမ်းပြီးတော့ သူတိ၏ ဘဝတစ်ခုလုံးကို လမ်းပြောင်း
သွားတော်။

ခါကြောင့် ငယ်ငယ်ကတည်းက သန့်ရှင်းတဲ့နေရာမှာ နေခဲ့တယ်။
မိဘတွေကလည်း အကြောင်းသင့်၊ အကျိုးသင့် သွန်သင်ဆုံးမလဲတယ်။
ဆရာသမားတွေကလည်း မေတ္တာ၊ ကရာကာနဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးနဲ့ သွန်သင်ခဲ့
တယ်။ ဆုံးမလဲတယ်။ ကောင်းတဲ့စကားတွေ ကြားခဲ့ရတယ်။ ကောင်းတဲ့စာတွေ
ပတ်ခဲ့ရတယ်။ ကောင်းတဲ့လူတွေနဲ့ အတူတူ နေခဲ့ရတယ်ဆိုရင် ကြိုးလာတဲ့အပါ
အဲဒါလူဟာ ည်စိုးည်ပတ်နေရာမှာ သူ နေနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။
ယုတေသနတဲ့ စိတ်ထားနဲ့ သူတာဝကိုယူ နေနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ လူတွေကိုလည်း
အားလုံးကို မေတ္တာနဲ့ ကရာကာနဲ့ နားလည်မှုနဲ့ ဆက်ဆဲသွားမယ်။ သည်းခဲ့
နိုင်သလောက် သည်းမယ်။ ခွင့်လွှတ်နိုင်သလောက် ခွင့်လွှတ်မယ်။ လေးလေး
စားစားလည်း ဆက်ဆဲမယ်။ အကူအညီပေးမယ်။ ဆင်ချုပ်သည်ပြစ်စေ
ချမ်းသာသည်ပြစ်စေ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း သယ်သပ်ပုဂ္ဂိုလ်ရုပ်ရုပ် နေမယ်။

အခု ကြောင်းပုံတွေ တွေ့ရတယ်။ သိယာကြောင်း၊ တွေ့
ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး၊ ကြောင်းပုံတွေ နေရာတိုင်းမှာ တွေ့ရတယ်။ ဒါ
ကြောင်းပုံတွေဟာ လျှေ့ရဲ့စိတ်ကို လျှမ်းမြို့နေတယ်။ အချို့ကြောင်းပုံတွေမှာ

ဝတ်ထားတော့က သိပ်မကောင်းဘူး။ လူနှံမရဘူး။ သိက္ခာမရှိဘူး။ ကလေးတွေခဲ့စိတ်ကို ရွှေမြဲမြို့နေတယ်။ လူကြီးတွေနဲ့ စိတ်ကိုရော... ရွှေမြဲမြို့နေတယ်။

ပန်ချိကာလေး တစ်ခုပဲ ဖြစ်ပြစ်... ကောင်းတဲ့ပန်ချိကာက ကောင်းတဲ့ ရွှေမြဲမြို့မှု ရှိမယ်။ မကောင်းတဲ့ ပန်ချိကာက မကောင်းတဲ့ ရွှေမြဲမြို့မှု ရှိမှာပဲ။

ဒီဒီယိုတွေကလည်း ကလေးတွေခဲ့စိတ်ကို အများဆုံးရွှေမြဲမြို့တယ်။ တယ်လိမ့်ချောင်းမှာ တွေ့ရတဲ့ပုံတွေကလည်း ရွှေမြဲမြို့တာပဲ။ သတင်းစာထဲမှာ ပါတဲ့ ဓာတ်ပုံ၊ မရွှေင်းတွေ ရှာနှစ်တွေမှာပါတဲ့ ဓာတ်ပုံတွေ၊ လူတွေ တိုက်ကြတဲ့၊ ခုတ်ကြတဲ့၊ ထိုကြတဲ့၊ ပစ်ကြတဲ့၊ သတ်ကြတဲ့တွေ ဓာတ်ပုံတွေပါလာတယ် နော်။ အချိန်ရင် အဲဒီလို ဓာတ်ပုံမျိုးတွေ အင်မတန် များပါတယ်။ ဒါတွေကို ကလေးတွေက မြင်နေရတယ်။

အဲဒီရုပ်ပုံတိုင်း၊ ရုပ်ပုံတိုင်းဟာ အမိုးယ်တစ်ခုခုကို အော်ပြန်နေတယ်။ ဒီရုပ်ပုံကို မြင်လိုက်ရတဲ့ ကလေးရဲ့စိတ်ထဲမှာ အသိတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ လောကြီးကို သူမြှင့်ပုံကို အဲဒီရုပ်ပုံက ကောင်းကောင်းရွှေမြဲမြို့လိုက်ပြီး လောကြီးဟာ ကြောက်စရာကောင်းတယ်လို့ ကလေးက မြင်သွားမယ်။ လောကြီးက မလွှာဘူး။ လောကြီးက ညျှစ်ပတ်တယ်။ လောကြီးဟာ စိတ်မချေရဘူး။ အဲဒီလို မြင်သွားမယ်။

ကောင်းတာကို မြင်ရရင်လဲ လောကြီးဟာ ကောင်းတယ်။ လောကြီးက လှုတယ်။ ဒီလို သူ မြင်မယ်။

လောကြီးကို ဘယ်လို ဘမိဘယ်ကောက်သွားအောင် လုပ်နေသလဲ။

အခုခေတ်မှာ anxiety neurosis လိုခေါ်တဲ့ စိတ်ရောဂါ ဖြစ်ကြတာ သိပ်များလာတယ်။ လူတွေမှာ စိုးရိမ်စိတ် ပိများလာတယ်။ အထူးသဖြင့် ပညာတတ်တွေမှာ အဲဒီလိုစိတ် ပိများလာတယ်။ သတင်းတွေက လူတွေခဲ့စိတ်ကို မအေးချမ်းအောင် လုပ်နေတယ်။ သတင်းဆိုတာလည်း မကောင်းတာကိုမှ ပိုပြီး ဦးစားပေးတယ်။ ကောင်းတာဆိုရင် သတင်းအဖြစ်နဲ့ သိပ်မရောကြဘူး။

လိုယ် မြင်ရတဲ့ ကြားရတဲ့ အာရုံတိုင်းဟာ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ လောကြီးကို အမိုးယ်ကောက်စိုးအတွက် အကြောင်းအချက်တွေ ဖြစ်နေတယ်။

လောကြီးကို အမိုးယ်ကောက်တာဟာ မြင်ရတာပေါ်မှာ အခြေခံ တယ်။ ကြားရတာပေါ်မှာ အခြေခံတယ်။ နေရတာမှာ အခြေခံတယ်။ ထိရပြုရတာမှာ အခြေခံတယ်။ စာရတာမှာ အခြေခံတယ်။ ဝတ်ရတာမှာ အခြေခံတယ်။ ဒါတွေကို အခြေခံပြီးတော့ လောကြီးကို အမိုးယ် ကောက်တယ်။ ကိုယ်ယ်တဲ့ စာအုပ်တွေအုပ်မှာ အခြေခံပြီးတော့ လောကြီးကို အမိုးယ်ကောက်တယ်။ ဒီဒီယိုတွေ၊ တယ်လိမ့်ချောင်းတွေကို ကြည့်ပြီး တော့လည်း လောကြီးကို အမိုးယ်ကောက်မှာပဲ။။

အခုခေတ် ကလေးငယ်တွေခဲ့ စိတ်တွေဟာ ဘယ်လိုအာရုံတွေအပေါ်မှာ နေသလဲ။ ဒီအာရုံတွေဟာ ဒီကလေးတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ လောကြီးကို ဘယ်လို အမိုးယ်ကောက်သွားအောင် လုပ်နေသလဲ။ အဲဒါ အများကြီး စဉ်းစားလို သင့်တယ်။ အမိုးယ်မှားပြီး ကောက်စိုးသွားရင် ဒီကလေးရဲ့ ဘဝ တစ်ခုလုံး ဗုဒ္ဓ ရောက်သွားနိုင်တယ်...နော်။

မြင်ရသွေ့ ကြားရသွေ့ ထိတွေရသွေ့ အားလုံးဟာ ကိုယ့်လောကြီးကို မြင်ပုံ အမိုးယ်ကောက်ပုံကို တစ်နည်းတစ်ပုံအားဖြင့် ရွှေမြဲမြို့နေတယ်။ အဲဒီတော့ ကလေးတွေကို မဖြင့်သင့်တာတွေ၊ မကြားသင့်တာတွေ မကြားရာ

မမြင်ရအင် ကာကွယ်ပေးသင့်တယ်။

ဘုန်းကြီးတဲ့ ငယ်ငယ်တုန်းက တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည်ရတဲ့ အသိင်းအစိုင်းချို့မှာ နေခဲ့ရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်လည်း ကောင်းတယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ဘူတ်ပါးကိုလည်း ကောင်းတယ်လို့ အထင်ရှုတယ်။ ကောင်းတာတွေ လုပ်နေမယ်။ စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေမယ်။ ချမ်းတဲ့ ခင်တဲ့ သူတွေနဲ့ နေမယ်။ လူတွေကို ပေါင်းတတ်ရင် ပေါင်းလို့ ကောင်းတယ်လို့ နှားလည်တယ်။ ပေါင်းတတ်ဖို့လည်း ကြီးတားမယ်။ အခါလိုစိတ်နဲ့ နေခဲ့တော့ ဘဝဟာ အသက် ကြီးလာလေ အဆင်ပြေလေ ဖြစ်လာတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို မြင်ပဲနဲ့ လောကကြီးကို မြင်ပဲဟာ သဘာဝကျဖို့ ဖုန်းတို့ အရေးကြီးတယ်။ အသို့တွေပင်ရှိသော်လည်း အကောင်းတွေလည်း ရှိတယ်ဆိုတာကို မမေ့လို့တယ်။

တချို့လူတွေက လွှမ်နသူမျှ ဘယ်သူ့ကိုယ်ကို မယုံရဘူးလို့ ခဲ့တော့နေရတယ်။ ယုံရတဲ့သူကလည်း ရှာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါဖြင့် ငါကော ယုံရသလား။ ငါလည်း မကျန်ဘူး။ ငါလည်း အတူတူပဲ့။ “တျော်ရင်လည်း နှုန်းကိုယ်ပေါ့၊ ပေါ်ရင်လည်း ခံလိုက်ပေါ့။” လို ရုံးတစ်ရုံးက အရှုံးတစ်ယောက် ပြောတာ ကြားရတယ်။

ဘယ်သူ့ကိုမှ မယုံတဲ့သူဟာ လောကကြီးမှာ စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေလို့ ရမလား။ ရမှာ မဟုတ်ဘူး...နော်။

အချေခေတ်မှာ ယုံရတဲ့သူ သိပ်နည်းတယ်..နော်။ ရှေ့တုန်းက အရေးပေါ့ အကောက်အချို့ရင် အကုအညီပေးမယ့်သူတွေ ချက်ချင်းရောက်လာတယ်။ အချေခေတ်မှာ အခေါက်အချို့လို့ သက်ဆိုင်ရာကို အကုအညီ တောင်းလိုက်ရင်မှ ဒုက္ခလိုများသွားတယ်။

စစ်မှန်တဲ့ အနုပညာ ဘာသတရားပါ။

လှတေလေ၊ တွေ့ မြင်ရကြားရရင် သန္တရှင်းတာ၊ လှပတာကို ခဲ့တော်အင် ကိုယ့်ကို လေ့ကျင့်ပေးသလို သင်ပေးသလိုဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးဆိုရင် အမြဲတမ်း လျှေတွေနေရတဲ့ ရင်စိုးတဲ့သူကို ခဲ့တော်အင် သင်ပေးတယ်။

ဥပမာ - ငယ်ရွယ်တဲ့သူဆိုရင် သိချင်းကြိုက်တယ်။ သိချင်းနားထောင်ရှုံးလို့ ပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ မဖြစ်တော့ ဘယ်သိချင်းက ကောင်းတယ်ဆိုတာကို သူတို့ကို ထောက်ပြရတယ်။ ဒါလေး နားထောင်ပါ။ ဒါလေးက စိတ်ကို ကြည်လင်တော်တယ်။ စိတ်ကို မြင့်တင်ပေးတယ်။ မကောင်းတဲ့သိချင်းကို သွားနားထောင်ရင် ဘယ်နယ်နေမလဲ။ စိတ်ဓာတ် ညွှေသွားမယ်နော်။

“မည်သူမဆို ကူညီသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို မကူညီသည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ထူး ကိုယ်ထား၊ ကိုယ်ဘဝဘြေး၊ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုမှ ကိုယ်သာ သင်ဖြစ်မလေ။” ဆိုတဲ့ သိချင်းကို ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်တွေက သိပ်ကြိုက်တယ်။ အချေလည်း သိပ်ကြိုက်ပါတယ်။

ကိုယ်အားကိုယ်ကိုရင် သင်ဖြစ်မယ်။ သူများကို သိပ်အားကိုရင် ကျွန်ဖြစ်မယ် ဆိုတဲ့ အမိပို့ယ် ပါနေတယ်။

ရှိသော် ကောင်းလေ့လေ့ရှိသော် လို ဂိုဏ်ပို့ပါတယ်။ ဂိုဏ် လှတွေကိုလည်း ခဲ့တော်အင် သင်ဖြင့်လို့တယ်။ ပြစ်နိုင်ရင် တူရိယာပစွဲည်း တ်ချုပ် တိုးတတ်မှုတ်တော်အင်လည်း သင်သင့်တယ်။ ဘုန်းကြီးက ဒီကော်မျိုးကို ပြောတော့ တချို့အမိပို့ယ်ကောက် လွှားလို့ ပြီး ရွှေသွားအင်ပြောမှ ကောင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ ဘုန်းကြီးက ချစ်တတ်အင် ပြောနေတာ။

ဂါတကို တိရဲ့နှင့်တွေ့လည်၊ နှစ်သက်တယ်လို့ စမ်းသပ်တွေ့ခြားကြတယ်။

The violin and the flute were preferred by most animals.

တယောသံနဲ့ ပုံလျော့ကို တိရဲ့နှင့် တော်တော်များများ ပိုပြီး သဘောကျက်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်။ ကလေးငယ်တွေ့လည်၊ တယောသံနဲ့ ပုံလျော့ကို ပိုပြီး နှစ်သက်ကြတယ်။ ဖြေးဖြေးနှေးနှေး တယောသံ ပုံလျော့ဟာ စိတ်ကို ပြု၍ချမ်းစေတယ်။

အခုခေတ်များ သီချင်းတူချို့ကို နားစွာနားဖျား ကြားလိုက်တယ်။ အင်မတန် ကြော်တမ်းတဲ့အသံတွေ့နဲ့ ကြားလို့ မကောင်းလောက်အောင် အသံသေး အသံကြောင်တွေ့နဲ့ အော်ဟန်ဆိုနေတဲ့ သီချင်းတွေ ကြားရတယ်။ ဘုန်းကြီးတော့ အဲဒါကို music လို့ မပြောဘူး။ ဒါ violence ဒါ vulgarity လို့ပြောမယ်။ ယဉ်ရင်းကြော်တမ်းမှာ အကြော်ဖက်မှုလို့ ဆိုချင် ပါတယ်။

အနုပညာကို ဘုန်းကြီး တန်ဖိုးထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အနုပညာလို့ နာမည်တပ်ထားတိုင်း ကောင်းတဲ့အနုပညာလို့ မယ့်ကြည်ဘူး။ အနုပညာရဲ့ ပိုးတည်ချက်ဟာ ဘာလဲ။ ပျော်ပြောမှုသက်သက်လား။ ဆိုမဟုတ် ခံစားချက်ကို ထုတ်ပေါ်မှု သက်သက်လား။ ခံစားချက်ကို ဖွင့်ထုတ်ရှုနဲ့ အနုပညာလို့ ဆိုနိုင်မလား။

အနုပညာဟာလည်း ပညာရေးတစ်မျိုးလို့ ဘုန်းကြီး ယုံကြည်ပါတယ်။ လူတွေကို တစ်ခုခု သိအောင် ပြင်အောင် အထောက်အကူ ပေါ်နိုင်မှ အနုပညာဟာ အောင်ပြင်တယ်လို့ ဆိုနိုင်မယ်။ လူကြိုက်များတို့ ကောင်းတယ် လို့ ဘုန်းကြီး မယ့်ဆူဘူး။ သိမ်းမြော်နှင်းတဲ့ တစ်ခုခုကို သိအောင် သော်လောက်အကူ ပေါ်နိုင်မယ်။

Real art is religion, a search for the beauty deep in all things.

စစ်မှန်တဲ့ အနုပညာဟာ ဘာသာတရားပါ၊ အရာရာတိုင်းရဲ့နက်ရှိုင်းတဲ့ နေရာမှာရှို့တဲ့ ဘဏ်တရားကို ရှာဖွေခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အနုပညာနဲ့ ဘာသာတရား ဆက်စပ်မှုကို အနုပညာရှိုင်းတိုင်း စဉ်းစား သင့်တယ်။ တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့စိတ်၊ လေးစားတတ်တဲ့စိတ်၊ ချစ်တတ်တဲ့ စိတ်၊ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးတဲ့စိတ် လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးတဲ့စိတ် ဖြစ်လာအောင် အနုပညာက လုပ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်။

အလူအပကို သိမ်းသိမ်းမွေးမွေး၊ ခံစားတတ်လာရင် ဘဝဟာ ပိုပြီး အမိပါယ်ရှိုးတယ်လို့ ခံစားရလိမ့်မယ်။

ကျောက်စရစ်ခဲလေးတွေဟာ သိပ်လျှော့တယ်။ မြှင့်ပင်လေးတွေဟာ လှုတယ်။

အလူအပကို ခံစားတတ်အောင်ဆိုတဲ့ စကားကို အမိပ္ပါယ် နက်နက်နဲ့ ကောက်ရမှာ နော်။ ဒီခြိုင်းလေး သန့်ရှိုင်းနေတက်က ဘလွှာအပပဲ။ အပင်လေးတွေ စိမ့်စိုးနေတာ၊ သေသေချာချာ ရေလောင်းပြီး ရိုက်ထားတာ ဒါဟာ အလူအပပဲ။ အလူအပကို သိမ်းသိမ်းမွေးမွေး၊ ခံစားတတ်လာရင် ဘဝဟာ ပိုပြီး အမိပါယ်ရှိုးတယ်လို့ ခံစားရလိမ့်မယ်။ ဒါကို ခံစားတတ်အောင် သင်ပေးရမယ်။

ကလေးတွေကို အပင်စိုက်ချင်အောင် သင်ပေးရမယ် နော်။ တံပျက်စီး လွှဲချင်အောင် သင်ပေးရမယ်။ ဗုံးသုတေသနချင်အောင် သင်ပေးရမယ်။ ဗုံးသုတေသနလို့ ကြော်ပြင်လေး ပြောင်နေတယ်။ မနက်က ဒီမှာ ဗုံးမျိုးအောင် သေသေချာချာ သုတေသနတယ်။ ဒီအခန်းထဲကို ဝင်လာတဲ့အော်မျှ၊ ဘာအမိုက်မှ မရှိတာ၊ ဗုံးမျိုးတဲ့ မြင်ရတော့ စိတ်ထဲမှာ ဘယ်နှယ်နေသလဲ။ စိတ်ချမ်းသာတယ်။

လွှပတဲ့အရာဟာ စိတ်ကို ချမှုသာစေတယ်။ သန္တြင်၊ တဲ့အရာဟာ စိတ်ကို ချမှုသာစေတယ်။

မသန္တြင်၊ တဲ့အရာ ကြည့်ရလိုးတဲ့အရာဟာ စိတ်ကို ပင်ပန်းစေတယ်။ ဒေသပြောစေတယ်။ မသန္တြင်၊ တဲ့အရာကို လက်နဲ့ ကိုင်မိရင် စုံတယ်။ အံချေလာတယ်။ မြန်မြန် ဆေးပစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ မသန္တြင်၊ တဲ့အရာ ကြည့်ရလိုးတဲ့အရာကို မြင်မိရင် မြန်မြန် မျက်နှာဖွဲ့ချင်တယ်။ မသန္တြင်၊ တဲ့အရာ မလွှပတဲ့အရာနဲ့ ထိရတွေ့မှာကို ကြောက်တယ်။

Ugliness lowers our vitality, and disturbs our digestion and our nerves; it may produce nausea, or set the teeth on edge.

ရုပ်ဆိုအကြည်းတန်တဲ့ မနှစ်ဖြို့ဘယ် အနိုးကျော်ဟာ အင်အားကို လျော့နည်း သွားစေတယ်။ အစာချေမှုကို အောက်ယူက်တယ်၊ အာရုံကြာ တွေကိုလည်း အောက်ယူက်တယ်။ မူးနောက်ပြီးတော့ အော့ချင်အံချေအောင် လုပ်ခိုင်တယ်။ စိတ်ကို တင်းကျော်စေတယ်။ ပင်ပန်းစေတယ်။

ကလေးတွေကို အဂ္ဂအပကို တန်ဖိုးထားတတ်အောင် ခံစားတတ်အောင် အပြောခံက ပါပြီးတော့ အဆင့်မြင့်တဲ့အထိအောင် သင်ပေးရမှာ။ အဲဒီလို သင်ပေးလို့ရင် ဒီကလေးရဲ့ ဘဝတစ်ခုလုံး ပြောင်းလဲသွားမယ်။ နေရာတိုင်းမှာ သန္တြင်၊ ဖူး လွှပဖူး ဆိုတာကို သူချဉ်းစားတော့မယ်။ နောက်ဆုံး စိတ်နေး သဘောထားကအစ အကျင့်စာရိတ္ထကအစ သန္တြင်၊ ဖူး လွှပဖူးကို သူ စဉ်းစားတော့မယ်။

သတိဆိုတဲ့ အလှတရားတစ်မျိုး

ဒီအလွှာပရဲ့ healing powerဟာ ကိုယ့်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်တင် မကဘူး။ စိတ်ထဲထိအောင် နက်နက်ရှိုင်၊ ရောက်သွားနေတယ်။ ဘုန်းကြီး ဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေဟာ စိတ်ကို ကြည့်လင်စေတယ်။ ဒါကြောင့် healing power ရှိတယ်။ စိတ်ပင်ပန်းမှုကို သက်သာစေတယ်။ စိတ်သဘောထားတွေကို မြင့်မာစေတယ်။ မြင့်မြတ်တာတစ်ခုခုကို သိအောင် မြင်အောင် အထောက်အကြုံ ပြုတယ်။ လေးနက်တဲ့ နှုန်းညွှတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ခံစားမှုကို ဖြစ်စေတယ်။ ဒါကြောင့် အနုပညာတစ်မျိုး၊ ဖြစ်တယ်။

ဘာသာရေးနဲ့ အနုပညာ ဆက်ဝပ်မှု ရှိပါတယ်။ နှစ်မျိုးလုံးဟာ စိတ်ကို လှအောင် ပြုပြင်ပေးတယ်။ ဘဝတစ်ခုလုံးကို လှအောင် ပြုပြင်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ကို ကျွန်းမာစေတယ်။

တရားအားထုတ်တာဟာလည်း ကျွန်းမာရေးကို ပိုကောင်းစေစိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိ (healing power) သိပ်ကြီးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စိတ်ကို ပြိုမ်းသက်စေတယ်။ တည်ပြုစွာသာဘာ ရှိတယ်။ စိတ်ကို သန္တြင်၊ စေတယ်။ စိတ်ပြုစွာသာဘာ ပြုစေတယ်။ စိတ်ပြုစွာသာဘာ သန္တြင်၊ ခြင်းလို့ အမိပိုယ်ရတယ်။ စိတ်သန္တြင်၊ ရင် စိတ်ကျွန်းမာတယ်။

It is only when you are living in the present that you are living spiritually.

စိတ်ဟာ ပစ္စာပြန်မှာ နေမှုသာ စိတ်ရဲ့ တည်ပြုစွာသာချမှုမှု၊ မြင့်မြတ်မှု အဆင့်အတန်း၊ မြင့်မားမှု၊ အရည်အသွေးပိုးတက်မှု ဖြစ်စိုင်မယ်။

ဒီပို့ စိသွေး အမြင် စင်ကြောယ်ခြင်းဆိုတာလည်း ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီက ညာက်ပညာဖြစ်လာလို့။ အမြင်စင်ကြောယ်ရင် စိတ်က ပြီပြီး ကျွန်းမာလာတယ်။ အမှန်တရားကို သိလာတယ်။ မြင်လာတယ်။ အမှန်ကိုသိလဲ ညာက်မှာ

အင်မတန်ကြီးမာတဲ့ "healing power" ရှိတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စိတ်က သိပ်လွှေနေတယ်။

သတိဆိုတာ အလှတရာတစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ သတိဟာ စိတ်ကို အလှဆင်ပေးတယ်။ သတိဆိုတဲ့လမ်းကနေ သွားရင် အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုဆိုကို ရောက်မယ်။

သတိနဲ့ အမြဲနေရင် ကိုယ်ကျင့်တရား(သီလ) ဆိုတာလည်း ပြည့်စုံလာလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားဟာလည်း အလှတရားပဲ နော်။ သတိနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိမှုသာ ဉာဏ်ပညာဆိုတာ ရှင်ကျက်လာနိုင်တယ်။ သတိလို့ ဆိုလိုက်ရင် သမာဓိလည်း ပါတယ်လို့ နားလည်လိုက်ပါ။ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ တွဲဖိုင် အင်မတန် အင်အားကြီးတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ အင်မတန် လှပတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်လည်း ဖြစ်လာတယ်။

သူ့သာဝနဲ့ အလှကို ခံစားတတ်မှသာ

အလုပ်တစ်ခုကိုလုပ်တဲ့အခါမှာ အဲဒီအလုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ (nature and beauty) သာဝနဲ့ အလှကို (with feelings) ခံစားမျှိုးမှသာ အဲဒီအလုပ်ကိုလုပ်ရတာ ပျော်ဆွဲမှုပြုမယ်။ စိတ်ဝင်စားမျှိုးမှုပြုမယ်။ အမိပိုယ် ရှိမယ်။

ခံစားမှုမျိုးပဲ ဝေါ်ရားဘရ လုပ်ရတယ်၊ ငွေရဇ်း လုပ်ရတယ်၊ ဂုဏ်ရှိလို့ လုပ်ရတယ်ဆိုရင် ဟန်ပြေလောက်ပဲ လုပ်မယ်။ တစ်သက်လုံး လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ခံစားမှုမျိုးပဲ လုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ ရှိသားမှုလည်း မျှိုးဘူး။ ဥပမာ ခံစားမှုမျိုးပဲ ရေးတဲ့စာဟာ ခြောက်သွေ့နေမယ်။ ခံစားမှုမျိုးရိုင် ယုံကြည်မှုလည်း မျှိုးဘူး။ သူများသဘောကျိုး ရေးတဲ့စာဟာ ကိုယ်ကိုယ် တိုင်က ခံစားမှုမျိုးရိုင် ကိုယ် တကယ် မသိတာကို ရေးသလို ဖြစ်နေမယ်။

တရားအားထုတ်တာမှာလည်း ဒီလိပါပဲ။ သတိရဲ့ (nature and beauty) သာဝနဲ့အလှကို မခံစားရပဲ ဝေါ်ရားဘရ အားထုတ်တဲ့သူဟာ ရော်ည် အားထုတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ပျော်မှာ မဟုတ်ဘူး။ တရားအားထုတ်ရတဲ့ကို ကျော်မှုရာ့ မဟုတ်ဘူး။ သတိရဲ့ သာဝနဲ့အလှကို ခံစားတတ်တဲ့ သူ ဆိုရင် သတိနဲ့ နေနေတာကိုက ကျော်စရာ အင်မတန်ကောင်းတယ်လို့ ခံစားရမယ်။ သတိနဲ့နေတာ ဘဝကို လှလှပေနေနည်းပဲ။

ဒါကြောင့် သစ်ပင်အကြောင်းကို လေ့တော်မယ်ဆိုရင် သစ်ပင်လဲသာဝနဲ့ အလှကို ခံစားမျှိုးရမယ်။ ခံစားတတ်ရမယ်။ အဲဒီလို့ ခံစားတတ်ရင် သစ်ပင် အကြောင်းကို တစ်သက်လုံးလေ့လာနေတော်မှ ပျင်းသွားတယ်လို့ မရှိနိုင်ဘူး။

ဘယ်လိုအကြောင်းအရာကိုဖြစ်စေ သူသာဝနဲ့ အလှကို နှက်နှက်နဲ့နဲ့ ခံစားတတ်ရင် သူအကြောင်းကို နှက်နှက်နဲ့နဲ့ သိမယ်။ သူနဲ့နေရတာ ပျော်မယ်။ အဲဒီဟာ ကိုယ်ဘဝရဲ့အိပိုယ် ဖြစ်လာမယ်။ ဘာကိုမှ မခံစားတတ်တဲ့သူဟာ ဘာကိုမှ ချစ်တတ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာကိုမှ သိနိုင်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အပေါ်ယဲ အချက်အလက်လောက်ကို သိရှုမှုနဲ့ သိတယ်လို့ဆိုရိုင်ဘူး။ တကယ် ချစ်တဲ့သူမှသာ တကယ်သိတဲ့သူ ဖြစ်မယ်။ တကယ်ချစ်လို့ ဆိုရင်လည်း သူ သာဝနဲ့ အလှကို ခံစားတတ်မှသာ ဖြစ်နိုင်မယ်။

ငါ လူဖြစ်နေတာ လောက်ကို လုပ်တော့ ပေးဖို့ပါ။

May your world always be as beautiful as you make it for others.

"သူတဲ့အတွက် လောက်ကို လုပ်တော် လုပ်ပေးနိုင်သလောက် သင့်လောကလည်း အစဉ်အမြဲ လုပ်ပါပေး။"

ဒီချေတော်က တကယ် အနုပညာဆန်တဲ့ ဆုတောင်းပဲ။ ဒီလို့ ဆုတောင်းတာမျိုးကို တစ်ခါမှ မကြားမှာဘူး။

I am here to contribute beauty to the world.

ဒီလေကကြီးမှာ ငါ ရုပ်ဖိန္ဒတာ လေကကို လျပတာတွေ ပေးစွဲပါ။
လျပတာတွေကို ပေးနိုင်ပို ပထမဉီးဆုံးလိုအပ်ချက်က စိတ်ထားလျပပို
ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာတော် အရှင်နန်းကာဘိဝံသ (အမရပူရ၏ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်း
တိုက်) ရဲ့ ကျောင်းမှာ ‘စိတ်ထားကောင်းပို ပထမ’ လို ရေးထားတာ
တွေရတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန် ညာ၏ကြီးလို့ ပြောတာ။

“စိတ္တေန နိယတိ လေကော်” လို ဘုရားဟောတနဲ့လည်း
ကိုက်ညီပါတယ်။

နလုံးသားတိုင်းဟာ အလှတရားရဲ့ ခေါ်သံကို ကြားတယ်။

“Seeking beauty has become a great part of our responsibility.”

အလှတရားကို ရွှေဖွေတာဟာ ကိုယ့်ဘဝမှာ အင်မတန် ကြီးမားတဲ့
တာဝန်တစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။

အလှတရားကိုရွှေဖွေတာဟာ အင်မတန် ကြီးမားတဲ့ တာဝန်တစ်ခုလို့
မတွေ့မိကြဘူး။

ပညာရော့မှာ အလှတရားကိုရွှေဖွေတာဟာ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်
လို ဘုန်းကြီး နားလည်တယ်။ အလှတရားကို ရွှေဖွေတာဟာ အင်မတန်
ကြီးမားတဲ့ တာဝန်ပဲ။ ဒီတော် ကျေမှုဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် အလှအပ အင်မတန်ကြိုက်တာပဲ။ ဒါကြောင့်
ဘုန်းကြီးရဲ့စာအုပ်တွေကို လောင်လုပ်ပါတယ်။

Every heart hears the call of the beautiful.

နလုံးသားတိုင်းဟာ အလှတရားရဲ့ ခေါ်သံကို ကြားတယ်။
ဆိုလိုတာက လူတိုင်း လှတာကို မြင်ရကြားရ သိရတဲ့အခါ နစ်သက်တဲ့
စိတ် ပျော်တဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ အလှအပဟာ လူတွေရဲ့စိတ်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်
တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ပျော်နေတဲ့မျက်စာဟာ လှသလို တည်ပြုမေးချမ်းနေတဲ့ မျက်စာဟာ
လည်း လှတယ်။

ဘုရားဂိုဏ်နေတဲ့သူ လက်အပ်ချိထားတာကို မြင်ရတာဟာ လျပတာကို
မြင်ရတာ၊ တရားထိုင်နေတဲ့သူကို မြင်ရတာဟာ အေးချမ်းမှာ တည်ပြုမှုနဲ့
လျပမှုကို မြင်ရတာ ဖြစ်တယ်။

If you recognize a flower's beauty, it's because you
are beautiful at that moment.

ပန်းပွဲနှင့်ကလေးတစ်ပွဲနဲ့ အလှကို သတိထားမိတယ်ဆိုရင် အဲဒီ
အိုက်ဘတ်နှာ သင့်စိတ်ဟာ လှနေလိုပဲ။ လှတဲ့စိတ်ကိုမျှ လှတာကို မြင်တယ်။

သန္တုရှင်းမှုကိုလဲ ဘုန်းကြီးက အလှအပလို့ ယူဆတယ်။ ဥပမာ
ဒီနံပါတ် သန္တုသန္တုရှင်းလေး လုပ်ထားလို့ လှနေတယ်။ ဟောဒီမှာ
လက်ရာလေးထင်နေတယ်။ မလှတော့ဘူး။ အဲဒီကို စိတ်ထဲက ဖျက်ချင်နေတာ။
စိတ်က အဲဒီကို မြင်လိုက်ရင် စိတ်ထဲမှာ ဖျက်နေတယ်။ ဟောဒီမှာ ရွှေင်း
ပန်ချိကားလေးကို ချိတ်ထားတယ်။ ဒီလိုတောင်းနေရင် ဘယ်နယ်နေမလဲ။
စိတ်က မနေနိုင်ဘူး အဲဒီကို သွားတည်နေတယ်။ စိတ်ထဲမှာ သွားတည်နေတယ်။

အဆင်မပြောတာတစ်ခုကို မြင်နေရရင် စိတ်က အနားမရဘူး...နော်။
မလှတဲ့အရာဟာ စိတ်ကိုပင်ပန်းစေတယ်။ မလှပတာ အဆင်မပြောတာဟာ
စိတ်ကို အနားမပေးဘူး။ ဒါကိုပြင်လိုက်၊ ဒါကိုပြင်လိုက်၊ ဒါကို တစ်ခုခုလုပ်ပါလို့
ပြောနေတယ်။ ဒါကို လက်မခံရဘူးလို့ ပြောနေတယ်။

သန္တုရှင်းမှာ လျပမှု အဆင်ပြောမှာ စိတ်ကို ပြုမှုချမ်းသွားစေတယ်။

ခိတ်ကျန်းမာတဲ့သူဟာ လောကပေါ်မှာ သဘောထား မှန်တယ်။

အခုအချိန်မှာ “free floating psychological poison” တွေ သိပ်ကို မျှော်နေတယ်။ ပုံနေတာပဲနော်။ ခိတ်ကို အဆိပ်သင့်စေတဲ့ အရာတွေ၊ မြင်နေရတာတွေ၊ ကြားနေရတာတွေ၊ ဘယ်လောက်များသလဲ။ အဆိပ် အတောက် ဖြစ်စေတဲ့ များယွင်းတဲ့ သဘောထားတွေ အယုံအဆတွေကို ရေးထားတဲ့အပေါ်တွေ ဘယ်လောက်များသလဲ။ တယ်လီလီရှင်းမှာလည်း အဆိပ်အတောက်တွေ များတယ်။ ဒီဒီယိုတွေလည်း အဆိပ်အတောက်တွေ များတယ်။ အင်တာနှင်းမှာလည်း အဆိပ်အတောက်တွေ များတယ်။ အဲဒါဟာ အန္တရာယ် အင်မတန်ကြိုးနေတယ်။ လောကကို ဖျက်ဆီးမယ့် အန္တရာယ်။

နောက်မြင်၊ နောက်ကြားနေရတော့ ခိတ်ကို မသိမသာ လွှမ်းမိုးသွား နေတယ်။ ခိတ်ဓာတ်တွေ ယုတ်ယင်း၊ ကြိုးတမ်းလာတယ်။ အဲဒါဟာ လောကကြိုးတစ်ခုလုံးအတွက် အန္တရာယ်ပဲ။

လောကကို ဖျက်ဆီးနေတဲ့သူဟာ လောကနဲ့ ဆက်ဆံရေး မကောင်းတဲ့ သူပဲ ဖြစ်တယ်။

လောကကြိုးကို မကျေန်းတဲ့သူ၊ လောကကြိုးကို ရန်လုပ်ချင်တဲ့ သူ၊ လောကကြိုးဟာ ငါးအပေါ်မှာ မကောင်းဘူး၊ ဒါကြောင့်၊ ငါလောကကြိုးကို အက်ခတ်ရမယ်လို့ သဘောထားတဲ့သူ၊ လောကကြိုးဟာ ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်လို့ မြင်တဲ့သူ၊ မျှန်းစရာကောင်းတယ်လို့ မြင်တဲ့သူဟာ လောကကြိုးကို ဖျက်ဆီးမယ်။

လောကနဲ့ ဆက်ဆံရေးမကောင်းတာဟာ ခိတ်မကျေန်းမာတဲ့ သဘော ဖြစ်တယ်။ ခိတ်ကျေန်းမာတဲ့သူဟာ လောကပေါ်မှာ သဘောထား မှန်တယ်။ ဆက်ဆံရေးကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် မဖျက်ဆီးဘူး။

အရာတွေ အားလုံးမှာ လုပ်တော့မလုပ်တော့ နှစ်မျိုးရှိနေတယ်။

ကိုယ်က လွှလွှပပ သန်သန္တြင်းရှင်း၊ ရှိနေတာကို မြင်ချင်ရင်လဲ ကိုယ်အပေါ်မှာ မူတည်တယ်နော်။ ကိုယ်နေရာလေးကို လွှပအောင်၊ သန္တြင်းအောင် ဖန်တီးထားရင် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အချိန်ကုန်ခံရမလား၊ ခံမယ်။ ငွေကုန်ရင်လည်း ကုန်ပါစေ။

ကိုယ်အိမ်လေးကို သန္တြင်းနေအောင် လုပ်ပါ။ ကိုယ်အိမ်ဝန်းကျင်၊ သန္တြင်းအောင် လုပ်ပါ။ ကိုယ်အိမ်ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးက လမ်းတွေဘာတွေပါ သန္တြင်းအောင်လုပ်ပါ။ ဂိုဏ်ဆဲ ကုန်ရင်ကုန်၊ အချိန် ကုန်ရင်ကုန်၊ လွှပင်ပန်ရင်လည်း ပင်ပန်ပါစေ။ အဲဒါဟာ ကိုယ်စိတ် ကျွန်းမာရိုး၊ ကိုယ် ခန္ဓာကိုယ် ကျွန်းမာရိုး၊ ကိုယ်ရဲအာသိဉာဏ်နဲ့စိတ်ထား မြင့်မာရေးအတွက်ပါ လိုအပ်ပါတယ် ဆိုတာကို နားလည်ဖို့လိုတယ်။

အဆင့်အတန်းမြင်လာရင် ရေနဲ့ဆပ်ပြာကို ပို့သုံးလာတယ် လို သူတေသန စာတန်းတစ်ခုမှာ ပတ်လိုက်ရတယ်။ အမိပါယ်က အဆင့်အတန်း မြင်လာရင် သန္တြင်းတာကို ပို့ပြီး တန်ဖိုးထားလာတယ်။ သန္တြင်ရေးအတွက် ငွေကို ပို့သုံးလာတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

အလှေအပ ဆိုတဲ့စကားမှာ မျက်စိနဲ့မြင်နိုင်တဲ့ အလှေအပတွေကိုလည်း ထည့်ပြီး ငြုံးစားမြို့လိုတယ်။ မျက်စိနဲ့မြင်နိုင်တဲ့အရာတွေမှာလည်း လှတယ် ဆိုတာရှိသလို မလှတာလည်း ရှိတယ်နော်။ အာခေါင်းက အနဲ့ရတာမှာလည်း ဒီအမိပ္ပါယ်ပျော် ကောက်လိုက်ပါ။

အမျိုက်တွေကို မို့မို့ကြတယ်။ အမျိုက်တွေထဲမှာ အဆိပ်ဖြစ်တဲ့ အမျိုက်တွေကို မို့မို့ကြတယ်။ အမျိုက်တွေထဲမှာ အဆိပ်ဖြစ်တဲ့

အရာတွေ အများကြီး ပါနေတယ်။ အဲဒီ မီးခိုးတွေဟာ အဆိပ်တွေပဲ။ အဆင်ကင်ဆာရောဂါကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ မကောင်းတဲ့ အနဲ့အသက်တွေ ရေနေတာ မကောင်းဘူး။

မနက်တဲ့ကပဲ ဘုန်းကြီးတစ်ခု လုပ်ရင်းကနေ ဆေးရည်ပူလင်းတစ်ခု မျောက်သွားတယ်။ အနဲ့က မကောင်းဘူး။ အဲဒီအနဲ့ မျောက်မချင်း ဘုန်းကြီးတော့ သုတေသနတာဘဲ။ ဒီအနဲ့ကို မကြိုက်ဘူး။ ဒီအနဲ့ ရနေရင်ကိုပဲ စိတ်က မကျေမနပ်ပြစ်နေတယ်။

မကောင်းတဲ့အနဲ့ကို ရနေတဲ့အချိန်မှာ ကောင်းတဲ့အရာတစ်ခုကို အာရုံပြုလို မရဘူး။ ကောင်းတဲ့ စာဗုပ်ကို ဖတ်မယ်ဆိုရင် ဖတ်လိုမရဘူး။ တရားထိုင်မယ် ဆိုရင်လည်း ဒီအနဲ့ကြောင့် ထိုင်လိုရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီအနဲ့ကို မျောက်လို မပြစ်ဘူး။

အဲဒီတော့ မျက်စွဲရော၊ နားရော၊ အာခေါင်းရော၊ ရွှေရော၊ ဓန္မာကိုယ်ရော၊ စိတ်ရော အကျဉ်လှုမှာ လာပြီးထိတွေ့နေတဲ့ အရာတွေ အားလုံးဟာ လွှာပတာနဲ့ မလွှာပတာ နှစ်မျိုးရှိနေတယ်။ အဲဒီကို လေးလေး နက်နက် သဘောပေါက်ဖို့လိုတယ်။ မလွှာပတာတွေနဲ့ ထိတွေ့ရတာ များနေရင် မကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခံရမှာပဲ။

လူတိုင်းဟာ အနုပညာရှင်တွေပါပဲ။

လူတော်တော်များများဟာ ကိုယ် ထိတွေ့နေရတဲ့လူတွေ၊ ကိုယ် ဆက်ဆံနေရတဲ့ လူတွေနဲ့ ကိုယ် နေ့စွဲမြင်နေကြားနေရတဲ့ အရာတွေကြောင့် ကိုယ့်စိတ်ထားတွေ၊ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်တွေ ဘယ်လို ပြစ်လာနေတယ် ဆိုတာကို သတိမထားမိကြဘူး။ သတိထားပါ။

‘ဝါနောင်းမြင်တွေနေရတဲ့ အရာတွေက ပိုစိတ်ထားကို ဘယ်လို

ပြစ်အောင် လုပ်နေသလဲ’ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို မကြာမကြာ မေးပါ။

ကိုယ့်အမြင်တွေ ကိုယ့်စိတ်ထားတွေ ပိုပြီး အဆင့်မြင့်လာအောင် ဘယ်လိုလွှာနဲ့ ဆက်ဆံရမလဲ၊ ဘယ်လိုအာရုံမျိုးကို အာရုံပြုရမလဲဆိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်တော်ပြီး ရွှေးချေယ်ဖို့ လိုတယ်။ ကောင်းတာကို ရွှေးချေယ်ပါ။

With every choice, every day, you are creating a unique work of art.

ရွှေးချေယ်မှုတိုင်းနဲ့ နေ့တိုင်း ထူးပြားတဲ့ အနုပညာလက်ရာ (၁၀) တစ်ခုကို ဖန်တီးနေပါတယ်။

လူတိုင်းဟာ အနုပညာရှင်တွေပါပဲ။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ပုံပေါ်နေတဲ့ ပန်းပုံဆုရာ ပြစ်ပါတယ်။ တချို့ လက်ရာသိပ်ကောင်းတယ်။ တချို့တော့ ပုံပျက်တဲ့ဘဝကို ဖန်တီးလိုက်တယ်။

လက်ရာကောင်းချင်ရင် လွယ်ပါတယ်။ သတိနဲ့နေတဲ့ အလေ့အကျင့်ကို လွှုပါ။ သတိနဲ့နေရင် ဆုံးပြတ်ချက်တွေ မှန်လာပါလိမ့်မယ်။ ရွှေးချေယ်တာ မှာလည်း ကောင်းတာ မှန်တာကို ရွှေးချေယ်လိမ့်မယ်။ စိတ်ထား စင်ကျယ် လာမယ်။ အသိဉာဏ် ရင့်ကွက်လာမယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ကိုယ့်ဘဝဟာ အနုပညာ လက်ရာကောင်းတစ်ခု ပြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှ ကိုယ့်ဘဝကို ကျေနှပ်မှုရမယ်။

ကိုယ့်စိတ်ထားကို အဆင့်အတန်း၊ နိမ့်သွားစေတဲ့လူတွေကို တတ်နိုင် သလောက် ရွှောင်ဖို့လိုတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ထားကို အဆင့်အတန်း၊ နိမ့်သွားစေတဲ့ အာရုံမျိုးကို တတ်နိုင်သလောက် ရွှောင်ဖို့လိုတယ်။ မရွှောင်နိုင်တဲ့ အခါမျိုးမှာ ဒီအာရုံက ကိုယ့်စိတ်ကို ဘယ်လိုပြစ်အောင်လုပ်နေတယ်ဆိုတာကို သိနေဖို့ လိုတယ်။ သိနေရင် သက်သာမယ်။

ကိုယ်တွေးနေတဲ့ အတွေးတွေးကိုလည်း သိနေဖို့လိုတယ်။ ကိုယ့် အတွေးတွေးက ကိုယ့်ဘဝကို အများဆုံး ရွှေ့မို့တယ်။ အာရုံတွေက အတွေးကို ရွှေ့မို့မို့တယ်။ အတွေးက ဘဝကို ရွှေ့မို့မို့တယ်။

လူတွေကို ချစ်တတ်တာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အနုပညာ

မိတ်ရဲအလှအပကိုလဲ မြင်တတ် သိတတ် ခံစားတတ်ပြီးတော့
အဲဒါကို လေ့ကျင့်ပြုပြုးထောင်ဖို့ အင်မတန်အရေးကြီးတယ် နော်။
လူတစ်ယောက်ကိုကြည့်ရင် သူတိတ်ထားကို မြင်ရေအောင်ကြည့်ပါ။ ကြည့်တတ်ရင်
အဲဒီလူရဲ့ခိုးတော့နာလေးတွေကို မြင်ရတယ်။

လူတွေကို ကြည့်တတ်ရင် သူတိအလှကို မြင်ရတယ်။ တစ်ခါတလေ
သူတိရဲ့ မျက်နှာမှာလည်း ပေါ်တယ်။ အမှာအရာမှာလည်းပေါ်တယ်။
တစ်ခါတလေ သူတိပြောတဲ့ ဝကားထဲ မှာလည်း ပေါ်တယ်။

Good character will long outlast physical attractiveness.

ကောင်းမွန်တဲ့ မိတ်ထားနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားက ရုပ်ရည်ချောမောလှပမှု
ထက် အများကြီး ပိုပြီး တာရှည်တည်တန်ပါလိမ့်မယ်။

Beauty without virtue is a flower without perfume.

(French Proverb)

အကျင့်သိလမရှိတဲ့ အလှဟာ အမွှေးနဲ့ မရှိတဲ့ ပန်လိုပါပဲ။

Good looks are worthless if unsupported by good character.

ကောင်းမွန်တဲ့ မိတ်ထားနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားရဲ့ အထောက်အကူး မရှိရင်
ရုပ်ရည် ချောမောလှပတာဟာ ကန်ဖို့မရှိပါဘူး။

အချောက်မှာ ရုပ်ရည်လှပမှုကို ပိုပြီး အလေးထားလာကြတယ်။
မိတ်ထားနဲ့ အကျင့်တရို့ကို အလေးထားတာ နည်းလာတယ်။ လူ
တစ်ယောက်ကို မြင်ခါဝါမှာ ရုပ်ရည်ကို ပထမမြင်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရောည့်
ဆက်ဆံလာတဲ့ အခါမှာ မိတ်ထားကို မြင်လာတယ်။ မိတ်ထားမကောင်းရင်

ရောည့်မှာ ဆက်ဆံရေး မကောင်းနိုင်ပါဘူး။ မိတ်ချမ်းသာမှုလည်း မရရှိနိုင်
ပါဘူး။

ဘုန်းကြီးသိတဲ့ တချို့ ဒက္ခာကြီးတွေ၊ ဒက္ခာမျက်းတွေ တစ်ယောက်ကို
တစ်ယောက်ဆက်ဆံတာ သိပ်ကို ကြင်နာတယ်။ သူတိနှစ်ယောက်ကို
မြင်ရတာ အေးချမ်းလိုက်တာ၊ မိတ်ဆွဲ သူငယ်ချင်းတွေလည်း တစ်ယောက်ကို
တစ်ယောက် ရင်းရင်းနှိုးပြီး ပွင့်ပွင့်းလင်းလင်း ပြောဆို ဆက်ဆံကြတာ
သိပ်လှတယ်။ လှပတဲ့ ဆက်ဆံရေးကို မြင်ရတယ်။ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း
လှပတဲ့ ဆက်ဆံရေးဆိုတာ ရှိတယ်။ မလှပတဲ့ ဆက်ဆံရေး ဆိုတာလည်း
ရှိတယ်။

The more I think, the more I feel that there is nothing more truly artistic than to love people. (Van Gogh)

လူတွေကိုချစ်တာထက် ပိုပြီး အနုပညာရိသတာ မရှိတော့ဘူး ဆိုတာကို
ကြားကြာတွေးလေလေ ပိုပြီးခံစားမီလေလေပါပဲ။

လူတွေကို ချစ်တာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အနုပညာဖြစ်ပါတယ်။
လှတဲ့ဆက်ဆံရေးဟာ အနုပညာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်မိဘတွေ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဆက်ဆံကြတာ ရှိုသာမှု
ရှိတယ်။ ကြင်နာတယ်၊ ယူယတယ်၊ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ယုံကြည်
တယ်၊ သွားရှိတယ်၊ လွည်းစားတာ မရှိဘူး၊ အနိုင်ကျင့်တာ မရှိဘူး၊ တိုင်တိုင်
ပင်ပင် လုပ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီလို လှပတဲ့ ဆက်ဆံရေးကို ငယ်စဉ် ကတည်းက
မြင်နေရတဲ့ သားသမီးဟာ သင်နေစေရာ မလိုတော့ပဲနဲ့ လှပတဲ့ ဆက်ဆံရေးကို
အားလည်းလာမယ်။ သူကိုယ်တိုင် လှပတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးနဲ့ပဲ ဆက်ဆံမယ်။

ဆက်ဆံရေးလွှာ ဘဝလွှာမယ်။

ဆက်ဆံရေးမှာ ရှိုသာမှုမရှိလို မိတ်ဆင်းရေးနောက်တာ အများဆုံးပဲ။
တစ်ပက်သတ် အနိုင်ကျင့်ထားတဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေ သိပ်မှားလာတယ်။

နိုင်လိုရတိုင်၊ အနိုင်ကျင့်နေကြတေတွေ သိပ်များလာတယ်။ သူများကို အနိုင်ကျင့်ရတာကို အရသာတွေကြတယ်။ အနိုင်ကျင့်လိုရတာဟာ ကိုယ့်ဒဲ အင်အားလို့ ထင်နေကြတယ်။ အင်အားကြီးလို့ အနိုင်ရတာလို့ ထင်ကြတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ထား အောက်တန်းကျသွားတာကို မသိကြဘူး။

ဆက်ဆံရေး မလွှဲလို့ ဘဝပျက်ရတာ အများကြီးရှိတယ်။

ကိုယ့် ဘယ်လိုခိုက်ထားနဲ့ ဆက်ဆံနေသလဲ ဆိုတာကို သတိထားပါ။ ငါ့မိတ်ထားတွေ ဘယ်လို့ ဖြစ်နေသလဲ။ လွှာသလား။ မလွှာဘူးလား။

လွပတဲ့ စေတသိကြောင့် လွပတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။

စိတ်ထားအလွှဲလို့ ပြောလိုက်တော့ ဘုန်းကြီး က်ခွဲသွားသတိရတယ်။ ဒီပရိသတ်ထဲမှာ အဘိဓမ္မသင်္ဘာတဲ့သူ ပါမယ်ထင်တယ်။ ဒကဗြီးတို့ ပါတယ်နော်။ “ဒကဗြီး အဘိဓမ္မသင်္ဘာတယ် ထင်တယ်။”

“နည်းနည်းပါးပါး သင်ဇူးပါတယ်။”

ဘုန်းကြီးလည်း နည်းနည်းပါးပါးဘဲ သင်ဇူးတာပါ။ အဘိဓမ္မသရှိယ်ထဲမှာ စေတသိက်တွေထဲမှာ သောက်စေတသိက် ဆိုတာ ပါတယ်။ “သောက် ဆိုတာ အမိဘာယ် ဘာလဲ။” “လွပတယ်၊ တင့်တယ်တယ်” ဆိုတဲ့အမိဘာယ် ရှိတယ်နော်။ “သောကေတီ” ဆိုရင် လွပပဲ့၊ တင့်တယ်၏ ဆိုတဲ့ အမိဘာယ်။ သောက် ဆိုရင် လွပသော၊ တင့်တယ်သော လို့ ဒီလိုအမိဘာယ်ထွက်တယ်။ ပါဉိုးအားလုံး shining, resplendent, beautiful, good လို့တွေတယ်။ တောက်ပြောင်သော၊ တင့်တယ်သော၊ လွပသော၊ ကောင်သော လို့ အမိပြုယ်တွေ ရတယ်။

ရဟန်းဘဲမှာလည်း ဦးသောက် ဆိုတာရှိကယ်။ အဲဒါဆို ဖမာလို့ ဘာသာပြန်လိုက်ရင် ဦးလွှာ၊ ဦးတင့်တယ်၊ ဦးကောင်း၊ လို့ခေါ်ရမယ်။

အဲဒါ သောက်စေတသိက်ကိုလဲ သရှိလိုကို အက်လိပ်လို့ ဘာသာပြန်ထားတဲ့စာအုပ်မှာ ဘယ်လိုတွေသလဲဆိုတော့ “morally beautiful” နာမ်အလွှဲလို့ တွေတယ်။ သောက်ဆိုတာ beautiful ဘဲ။

စေတသိက်တွေထဲမှာ လွပတဲ့ စေတသိက်ရှိတယ်။ morally beautiful ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒါလွှာပတဲ့ စေတသိက်ကြောင့် လွပတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ စိတ်ဆိုတာ စေတသိက်ကို လိုက်ပြီးတော့ နာမည်တပ်လိုက်တာဘဲ။ ဥပမာ— မေတ္တာဆိုတာ အမှန်တော့ မေတ္တာစေတသိက် ပြီးစီးတဲ့စိတ်ကိုပဲ မေတ္တာဆိုတ်လို့ ခေါ်လိုက်တာ...နော်။

(morally beautiful consciousness) လွပသောစိတ်ဆိုတာ အဘိဓမ္မထဲမှာ ပါနေတယ်။ အဲဒါတော့ အလွှာအပကို စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ အဲဒါလောက် နက်နက်နဲ့နဲ့ နားလည်လိုက်ပါ။ လွပတဲ့စိတ် ဆိုတာ ရှိတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ မလွပတဲ့စိတ်ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်။

ဘရေးဆရာတ်ယောက်အတွက်၊ ဘူရေးယားတဲ့ စာအုပ်ကို ပုံစိန်ထားတာကို မြင်ရတာဟာ အင်မတန်လွှာတဲ့အရာကို မြင်ရတာလို့ ခံစားရမယ်။ မိဘတွေအတွက်တော့ သားသမီးရွှေမွှေက်နာကို မြင်ရတာ အင်မတန်လွှာတယ်လို့ ခံစားရမယ်ပဲ။

ရိုက်တာပျိုးတာ ပါသနာပါတဲ့ သူတွေအတွက်တော့ ကိုယ့် ရိုက်ထားတဲ့ အပင် ဣ်သန်ကြီးထွားနေတာကို မြင်ရရင် လွှာတဲ့အရာကို မြင်ရတာလို့ ခံစားရမယ်။

ဘာသီးအနဲ့တွေဟာ သိပ်ရှာတယ်။ ဌာက်ပျောသီး၊ လိုမြောသီး၊ ပန်းသီး၊ သရှိသီးတွေဟာ သိပ်လွှာတယ်။ မဓားရှုက်လောက်အောင် လွှာတယ်။

လွှာတွေကို မြင်ရတာနဲ့ပဲ ကျော်ဗုံးတင်လွှာပါတယ်။ ပုံးစီးဆိုင် ချင်ပါဘူး။

လမင်၊ ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်လိုမရဘူး။ မြင်ရတာနဲ့ပဲ ကျေနပ်ပါပြီ။ လူတွေမှာလည်း လူပမ္မကို မြင်ရတယ်။ ပန်းပွင့်လေးတွေမှာလည်း လူပမ္မကို မြင်ရတယ်။ အန်ပင်လေးတွေလည်း လူတယ်။ ကြောင်ကလေးတွေ ခွေးကလေးတွေလည်း လူတယ်။ ချိုင်းကလေးတွေ ပျုံသွားတာလည်း လူတယ်။ မိုးကောင်းကင် ပြာပြာဟာလည်း လူတယ်။ တိမ်ပြုပြီ၊ တိမ်တောင် တိမ်လိပ်ကြီးတွေဟာလည်း သိပ်လူတယ်။ ကြည့်လိုမဝနိုင်ဘူး။

စမ်းချောင်းထဲမှာ ရေတွေ တာသွေ့သွေ့ ပါးဆင်းနေတာလည်း လူတယ်။ နှုံးညွှတဲ့ လရောင်လည်း လူတယ်။ မိတ်ထဲမှာလည်း လူတာကို မြင်ရတယ်။ ဘယ်မှာကြည့်ကြည့် လူတာတွေကို တွေ့ရပါတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို သန့်စချင်တယ်ဆိုရင်

အလွှာပကို ခံစားတတ်ရမယ်။ အလွှာဘပကို ခံစားတတ်ရမယ်ဆိုတာ မျက်စွဲနဲ့ မြင်ရတဲ့ အလွှာဘပလည်း ခံစားတတ်ရမယ်။ မျက်စွဲနဲ့ မမြင်ရတဲ့ အလွှာဘပလည်း ခံစားတတ်ရမယ်။ အမိုက်ပုံဟာ မလွှာဘူး။ သန့်ရှင်းနေရင် လူတယ်။ ဒါလဲ ခံစားတတ်ရမှာနော်။

အဲဒီလိုဘဲ မရှိးသားတဲ့စိတ်၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့စိတ်၊ လောဘ အားကြီးလွန်းတဲ့စိတ်၊ ဒေါသ အားကြီးလွန်းတဲ့စိတ်၊ ခက်ထန်တဲ့စိတ်၊ ကြိမ်းတမ်းတဲ့စိတ်၊ အနိုင်ကျင့်ချင်တဲ့စိတ်၊ မနာစိတ်၊ မနာလိုဝန်တဲ့စိတ်တွေဟာ လွှာသလား။

“မလွှာဘူးပါဘူး ဘာရား” “အလွန် အရှပ်ဆိုးတာပဲ့။ အလွန်ညစ်ပတ် တာပဲ့။ မသန့်ရှင်းဘူးလို့လဲ ပြောလိုရတယ်နော်။ အဆင့်ဘတန်းနိမ့်တဲ့ စိတ်မျိုးတွေလို့ ပြောရမယ်။ (morally ugly consciousness) အရှင်ဆိုး အကျဉ်းတန်းစိတ် ဖြစ်တယ်။ မလွှာဘူးလို့ ပြောလိုရသလို မသန့်ရှင်းဘူးလို့လဲ

ပြောလို ရတယ်။ “unclean”

ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ အဲဒီလိုမလွှာပတဲ့စိတ်၊ မသန့်ရှင်းတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေရင် လက်ခံထားမလား။ ” “လက်ခံ မထားပါဘူး” ” “ကိုယ့်အိမ္မာ အနဲ့အသက် မကောင်းတာတွေ ရှိနေမယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။ ” ” မကောင်းတဲ့ အနဲ့တွေကို ပြောက်အောင်လုပ်မယ်။ ရွှေ့နေတာတွေကိုရှင်းရတော့မှာဘာ” ”

အဲဒီလိုပဲ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မလွှာပတာ၊ မသန့်ရှင်းတာတွေ ဖြစ်နေရင် ဘယ်နှုန်းလုပ်မလဲ။ ရှင်းရမယ်...နော်။ အိမ္မာ မသန့်ရှင်းတာတွေ အနဲ့အသက် နဲ့စော်နေတာတွေ ထားရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ အနဲ့ရှုလို့ မကောင်းဘားဆိုရင် စိတ်မကြည့်မလင် ဖြစ်မယ်။ မကောင်းတဲ့အနဲ့ဟာလည်း (stress) ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ရော်စိတ်ပါ ပင်ပန်းစေတယ်။ ကျွန်းမာရေးလဲ ထိခိုက်မယ်။

ထို့အတူပဲ စိတ်မှာ မသန့်ရှင်းတာတွေ ဖြစ်နေတာကို လက်ခံထားရင် ဘယ်နှုန်းနေမလဲ။ စိတ်မှာ stress ဖြစ်တယ်။ စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ စိတ်မကျွန်းမာဘူး။ စိတ်ကျွန်းမာချင်ရင် စိတ်သန့်ရှင်းလို့လိုတယ်။ စိတ် လွှို့ လို့လိုတယ်။ ရှိုးသားလို့ လို့လိုတယ်။ မရှိးသားတဲ့တာဟာ မလွှာဘတော်လို့ပြုပဲ။

စေပေအရေးအသားကိုဝေဖန်တီးမှာ-သူ့တာဟာ ရှိုးသားတယ်လို့ ဝေဖန်တီးကြားပူးတယ်။ authentic ဖြစ်တယ်လို့ဝေဖန်တီး။ authentic ဖြစ်တယ်လို့ဝေဖန်တီး။ truthful စစ်မှန်တယ်လို့ ပြောတာ...နော်။ အတုမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုလိုတယ်။ မရှိးသားတဲ့တာဟာ မလွှာဘူး။ တန်ပိုးမျှိုးဘူး။

စိတ်လွှို့ လွှုပ်ရမလဲဆိုတော့ မလွှာတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်တဲ့ အခါမှာ မလွှာဘူးလို့ သိပို့လိုပါတယ်။ ဘုရားဟောတာ လောဘ ဖြစ်နေတဲ့ အခါမှာ လောဘဖြစ်နေတယ်လို့ သိလိုက်ပါတဲ့။ မလွှာတဲ့ လောဘစိတ် ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ မလွှာဘူးတဲ့လောဘစိတ် ဖြစ်နေတယ်လို့ သိပါ။ ပူလောင်တယ်။ မအေးချော်ဘူး။ မသန့်ရှင်းဘူး။ မသန့်ရှင်းတဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ညစ်ပတ်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ သိလိုက်ပါ။ သိနေတာက မဲ့ရတယ်။

သတိဆိုတဲ့သဘောဟာ ကောင်းတဲ့သဘော၊ ကျွန်ုပ်သဘော။ သူက သန္တြင်းဘောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိတယ်။ အခု ရေသန့်စက်တွေက ရောဂါးသန့်အောင်လုပ်ပေးသလို့၊ အဲဒီလိုပဲ သတိကလဲ စိတ်ကို သန့်အောင် လုပ်ပေးနေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ အဲဒီတော့ သတိအားကောင်းလာရင် သမაစ် အားကောင်းလာဖြီးတော့ ဉာဏ်ပညာပါ ဖြစ်လာတယ်။ သတိမပါပဲ ဉာဏ်ဖြစ်တာ မရှိဘူး။

သတိ၊ သမစ်၊ ပညာ ဒီသုခလုံးဟာ စိတ်ကို သန္တြင်းအောင် လုပ်ပေးတယ်။ သန့်စေတဲ့ သတ္တိရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ့်စိတ်ကို သန့်စေ ချင်တယ် ဆိုရင် သတိ၊ သမစ်၊ ပညာဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ အမြဲလေ့ကျင့်နေရမယ်။ အဲဒီဆို သတိပြုနေလေပါး ဒီထဲမှာ ပါလာဖြီးနော်။

ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ကောင်းတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်တဲ့အခါ ရှိမယ်။ အဲဒီစိတ်ကလေးကိုပြန်ဖြည့်ပါ။ မေတ္တာစိတ် ကလေးဟာ နှုံးလုံးလိုက်တာ။ ချမ်းသာလိုက်တာ။ သန္တြင်းလိုက်တာ။ မေတ္တာဆိုတာ အဆိပ်အတောက် မဟုတ်ဘူး။ အဆိပ်ကိုတောင် ဖြေပေးနိုင်တဲ့ သတ္တိ ရှိတယ်။

ဒေါသစိတ်ဖြစ်နေရင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အဆိပ်သင့်နေဖြီး မေတ္တာစိတ် ပြင်ရင် အဲဒီရဲ့ ပြောင်းပြန်...နော်။ အဆိပ်အတောက်ကို ဖြေပေးနေတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကြောင့် ကိုယ်မှာ ချက်ချင်း ဘကျိုးခံစားရတယ်။ အချိန်မဆိုင်းဘူး။

အဲဒီတော့ ကိုယ့်စိတ်မှာ မေတ္တာစိတ်ဖြစ်နေရင် အဲဒီမေတ္တာစိတ်ဟာ ဆေးဖြစ်တယ်။ "toxic" အဆိပ်ကိုဖြေပေးတဲ့သဘော ဖြစ်သွားပြီ။ အဲဒီလိုပဲ ကရာဇာစိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ရှိုးသားတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ကိုယ်ချင်းစာတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ကောင်းတဲ့စိတ်ကလေး ဒီလိုစိတ်မျိုးဟာ သိပ်လှတယ်။ ခံစားပါ။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ့်ခံစားပါ။

သိနေတဲ့ စိတ်ကို ပြန်သိပါ။

We enjoy our own consciousness.

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်ခံစားတယ်။

တကယ်တော့ ကိုယ် တကယ် ထိထိမိမိခံစားလို့ရတာဟာ ကိုယ့်စိတ် ဘဲ လူတွေဟာ စိတ်ကို ခံစားတယ်...နော်။ ဒါကို လေးလေးနောက်နောက် သဘောပေါက်စေချင်တယ်။ ကိုယ် တကယ် အထိအမိန့်း ခံစားရတာ ကိုယ့်စိတ်ဘဲ။ ကျွန်တာတွေက တစ်ဆင့်ခံပြီးသိရတာတွေပါ။ တစ်ခုခုကို ကြည့်လို သိတယ်ဆိုတာ တစ်ဆင့် ခံစားရလို သိတာ။ စိတ်က ခံပေးလို ရောက်တာ။ စိတ်က မယူရင်၊ မခံစားရင် စိတ်ထဲ မရောက်နိုင်ဘူး။ စိတ်ကို စိတ်နဲ့ ပြန်ကြည့်တာဟာ တိုက်ရှိပါ သိနေတယ်။

အဲဒီတော့ စိတ်ကိုပြန်ခံစားရတယ် ဆိုတာကို ဥပမာဏ ပြောနိုင်မလာ။ တစ်ချို့လျှင်တွေ ရယ်စရာ ရှုပ်ရင်ကားတွေ သွားကြည့်တယ်။ ဘာဖြစ်လိုတဲ့။ အဲဒီစိတ်ကို ပြန်ခံစားတာပဲနော်။ တချို့လျှင်တွေက တစ္ဆေး သူရဲကားတွေ ကြည့်တယ် ဘာဖြစ်လိုတဲ့။ ကြောက်တဲ့စိတ်ကို ခံစားတာ...နော်။ တချို့လျှင်တွေက အလွမ်းကားတွေ ကြည့်တယ်။ ကောင်းလွန်းလို လိုလိုက်ရတာ ပုဂ္ဂိုလ်ခြေနေတာပဲ။ အဲဒီ နောက်တစ်ပါ သွားကြည့်ပါမှာပဲ။ ဘာဖြစ်လိုလဲ။ စွမ်းရတဲ့စိတ်၊ လွမ်းရတဲ့ "emotion"ကို ခံစားတာ...နော်။ လူဟာ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ပြန်ခံစားတယ်။

အဲဒီလိုပဲ စိတ်ထဲမှာ ကောင်းတဲ့စိတ်ကလေး ဖြစ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ စိတ်ကလေးကို သေချာကြည့်ပြီးတော့ ထိထိမိ သိပြီးတော့ ခံစားစမ်းပါ။ မေတ္တာစိတ် ကရာဇာစိတ်ဆိုတာ ခံစားလို့ရတာပဲ။ တစ်နောက်အတွင်းကဲ့ အကြိမ်ပေါင်းမှားစွာ ဖြစ်တယ်။

ဒေါသ ဖြစ်ရင်လဲ ဖြစ်မှာပဲ၊ ဒေါသရဲ့ပူဇော်မှုကို ခံစားပြီး သိပါ။

လောက ဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မှာပဲ။ လောဘရဲ့ မပြည့်စုတဲ့သဘောကို ခံစားပါ။ မန်ဖြစ်တဲ့ အခါမြာလည်း နိုင်၊ ယျို့ပြီးတွေးနေတဲ့ စိတ်ကို သေသေ ချာချာ သိပြီး မန်ကြောင့် ဖြစ်ရတဲ့ စိတ်ပင်ပန်းမှုကို ခံစားကြည့်ပါ။

တချို့ မန် ဖြစ်ရတာကို ဖြောက်တဲ့ သူ၏တယ်။ မန်နဲ့ လုပ်မှု စိတ်မှာ အားတစ်မျိုး ရှိတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ မှန်ပါတယ်။ လောဘဆိုတာလည်း အားတစ်မျိုး၊ ဒေါသဆိုတာလည်း အားတစ်မျိုး၊ မန်ဆိုတာလည်း အားတစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပင်ပန်းဘာတော့ အမျှန်ပါပဲ။

လူသာ မစွဲရှိယတို့လည်း ဖြစ်မှာပဲ။ ဖြစ်တဲ့ အခါမြာ သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်ပါ။ သေသေချာသိပါ။ ခံစားပါ။ သူတို့ကြောင့် ပင်ပန်းတဲ့ ခံစားမှု ဖြစ်တယ်။

ကောင်းတဲ့ စိတ်ကို ခံစားချင်ရင် မေတ္တာပွားနေပေါ့နော်။ အဲဒီလိုပဲ မေတ္တာ၊ ကရာဏာဆိုတ်တွေ၊ ကိုယ်ချင်းစာဆိုတ်တွေ၊ သေချာ ခံစားပါ။

သိနေတဲ့ စိတ်ကို ပြန်သိပါ။ အဲဒီလည်း သိတဲ့ သဘောကို ပြန်ခံစားနေတာ။ အဲဒီလည်း ဘရသာတစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ သိရတဲ့ အရသာ။

သတိကို ခံစားပါ။ ဒါ သိပ်အရေး ကြိုးတယ် နော်။ တရားအား ထုတ်တဲ့ သူတွေမှာ သတိကို ပြန်ပြီးတော့ ခံစားပြီး သိနေနို့ ဘလွန်ပဲ အရေး ကြိုးတယ်။

တရားအား ထုတ်တာ ဘလေးအကျင့်များလာရင် စိတ်ထဲမှာ သတိ ဖြစ်လာတဲ့ အခါမြာ ကြည့်ပြီးတော့ သိနေတယ်။ အဲဒီ သတိပဲ။ ဒါ သတိရဲ့ သဘာဝပဲ။ သိနေတယ်။ ထိထိမိ သိနေတယ်။

သမမီဖြစ်နေတဲ့ အခါ သမမီကို ကြည့်ပြီးတော့ ခံစားလို့ရတယ်။ ဒါသမဟာပါပဲ။ ပြုမ်သက်နေတဲ့ သဘောလေး ရှိတယ်။

ပိတိဖြစ်တဲ့ အခါလည်း ပိတိကို ခံစားလို့ရတယ်။ ပိတိ ဖြစ်နေတယ်။ နှစ်သက်နေတယ်။ တရားအပေါ်မှာ နှစ်သက်နေတယ်။ သဘောတွေ ကျနေတယ်။ တရားအား ထုတ်ရတာ မပွင့်ဘူး။

အဲဒီလိုတဲ့ သုဒ္ဓါတာရား ဖြစ်တဲ့ အခါလည်း ခံစားလို့ရတယ်။ အော်- ဒါ သုဒ္ဓါတာရားပဲ။ ကြည့်လင်တယ်။ ကြည့်သိတယ်။ စိတ်ကို အား ပြည့်ပေးတယ်။ တရားအား ထုတ်ဖို့ အား ပြည့်ပေးတဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဂီရိယူ ဖြစ်နေ ရင်လည်း ခံစားလို့ရတယ်။ ပသုဒ္ဓဆိုတဲ့ အေးချမ်းမှုသဘော ဖြစ်နေလည်း ခံစားလို့ ရတယ်နော်။

ဥပေက္ဗာမှာ အမိပ္ပါယ်တွေ အများ ကြိုးရှိတယ်။ ဂီရိယူ အပိုအလို မျိုးတာလည်း ဥပေက္ဗာပဲ။ စိတ်က ပြီးမြှုပြုတော့ နေတယ်။ balance ဆိုတာ ရှိနေတယ်။ နေရတာ သက်သာလိုက်တာ။ တရားအား ထုတ်ရတာလည်း သူ့အလိုလို ဖြစ်သွားနေတာ။ လုပ်နေတာ မဟုတ်တော့ဘူး။ သူသဘောအတိုင်း သူဟာသူ တရားအား ထုတ်နေတာ။

အဲဒီတော့ စိတ်မှာ ဖြစ်တဲ့ ကောင်းတဲ့ စိတ်တွေရေား ဆိုတဲ့ စိတ်တွေရေား သန်ရှင်းတဲ့ စိတ်ကိုရေား လှတဲ့ စိတ်၊ မလှတဲ့ စိတ်ရေား အားလုံးကို ထိထိမိ သိဖို့ လိုတယ်... နော်။

အဲဒီလို သတာ များလာလိုရင် အလိုလိုပဲ မကောင်းတဲ့ စိတ်ထဲမှာ မနေချင်တော့ဘူး။ မကောင်းတဲ့ စိတ် ဖြစ်လာရင်ကိုပဲ ထိခိုက်တယ် ဆိုတာကို သိတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ပင်ပန်းတဲ့ သဘောတွေ ရှိလာတယ်။ စိတ် ကြမ်းတမ်း လာတယ်။ စိတ် မကျန်းမာဘူး။ စိတ်အနားမရဘူး။ စိတ်အား တွေ့ကျွန်းလာ တယ်။ အဲဒီကို ကိုယ်တိုင် သိလိုက်တဲ့ အခါ ဒီလိုစိတ်မျိုးကို လက်မဲ့နိုင်ဘူး။

အဲဒီလို သတိနဲ့ နေတဲ့ စိတ်ကို သမမီနဲ့ နေတဲ့ စိတ်မျိုး ဖြစ်လာရင် စိတ်က အနားရနေတယ်။ နေရတာ သက်တောင့်သက်သာရှိတယ်။ မေတ္တာ ကရာဏာဆိုတ် ဖြစ်ရင်လဲ စိတ်က ချမ်းသာနေတယ်။

ဉာဏ်ပညာ ဖြစ်လာပြီး ရိုင်းရိုင်နိုင်နိုင် သိတဲ့ စိတ်က ဖြစ်လာပြီး ရိုင်းရိုင် ရုပ်သဘောကို ရုပ်သဘောလို့ သိတယ်။ နှစ်သက်ဘို့ နှစ်သက်လို့ သိနေတယ်။ ဒါတွေဟာ ပုဂ္ဂိုလ် သဘာဝ

မဟုတ်ဘူး။ လိုသလိုဖြစ်အောင် ဖန်တီးလို မရဘူး။ သူဟာသူ အကြောင်းရှိလို ဖြစ်လာတဲ့ သဘောတွေပဲ။ အကြောင်းရှိလို ပြစ်လာပြီးရင်လည်း သူသဘောနဲ့သူ ပျက်သွားတာဘဲ။ သူကို အမှန်တော့ ချိန်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ မျှန်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ သူသဘောနဲ့ သူပဲ။ ဘယ်လိုမှ သဘောမထားရင် အကောင်းဆုံးပဲ။ ဥပေါက္ဌာက အကောင်းဆုံးပဲ။

အဲဒီလို ဉာဏ်ပညာနဲ့ သိနေတဲ့အပါမှာ အဲဒီဉာဏ်ပညာကို ပြန်ကြည့်လို ရတယ်။ ဉာဏ်ပညာရဲ့ နက်နဲ့မှာ၊ ဉာဏ်ပညာရဲ့ အင်အား၊ ဉာဏ်ပညာရဲ့ လွတ်လပ်မှု၊ ဉာဏ်ပညာရဲ့ ရဲရင်မှု သဲတိကို ပြန်ရှုလို ရတယ်။ ပညာဆိတာ ရဲရင်တဲ့ သဘောရှိတယ်။

ဂိပသာနာဉာဏ်ကို ဂိပသာနာပြန်ရှုလို ရတယ်နော်။ ရှုမှလည်း ပြစ်မယ်။ မရှုရင် မပြစ်ဘူး။ မရှုရင် ငါသိတယ်ဆိတဲ့ ဖိတ် ဝင်တတ်တယ်။

သူ့လို ဉာဏ်ပညာနေ့ပဲ ပြန်ရှုတဲ့ နောက်ရှု အော်-ဒါ ပညာရဲ့ သဘောပဲ။ ခိုင်၊ ခိုင်၊ ခြားခြား၊ တိတိကျကျ၊ ပြည်ပြည်စံစံ၊ မှန်မှန်ကန်ကန် သိနိုင်တဲ့ သဘောပါလား။ ဒီလိုသိနိုင်တဲ့ သဘောက လူသားမှာ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို သိတဲ့ အပါ လူသားဆိတာ အင်မတန် မြင့်မြတ်တဲ့ သဘာဝ ရှိနေပါလား ဆိတာကို သိလာတယ်။ သိလာတော့ လူရဲ့ မြင့်မြတ်မှုကို ပြီးတော့ တန်ပိုးထားလာတယ်။

ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ဖိတ်ထားလေး၊ မြင့်လာတာကို ကြည့်ပြီးတော့ တန်ပိုးထားလာပြီးတော့ လူတိုင်း လူတိုင်း အဲဒီလို ဖိတ်ထားတွေ မြင့်ကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ အားလုံး ဖိတ်ထားတွေ မြင့်မြတ်လို့ရှင် လူတောက်ကြီးက ပြီးတော့ နေပျော်တဲ့ လောကကြီးပြု ပြစ်မယ်။ အန္တရာယ် အင်မတန်နှင့်တဲ့ လောကကြီး ပြစ်မှာဘဲ။ အဲဒီလို လောကကြီးကို တန်ပိုးထားတဲ့ ဖိတ် ပြုပြစ်လာပြီး။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့ လူတွေ များလာအောင် အားပေးသင့်တယ်။ ကြိုးထားသင့်တယ် နော်။

ကိုယ့်ဖိတ်ထဲမှာ လူတဲ့ ဖိတ် တစ်နောက်အတွင်းမှာ အပြိုင်များစွာ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီကို သိအောင်လုပ်ဖို့ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ့်ဖိတ်ထဲမှာ မလွှဲတဲ့ ဖိတ်တွေ ပြစ်နေတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီတွေ သိအောင်လုပ်ဖို့လည်း အရေးကြီးတယ်...နော်။

အရေးကြီးတဲ့ တာဝန်က လွှာပတဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးဖို့။

အဲဒီတော့ ဖိတ်ထဲမှာ လွှာပတဲ့ ဖိတ်တွေ၊ အေးချမ်းတဲ့ ဖိတ်တွေ၊ သန္တရှင်းတဲ့ ဖိတ်တွေ အပြိုင်များအောင် နောက်ပို့ အမြဲတမ်း၊ လေ့ကျင့်နေရမယ်။ အဲဒီလို လေ့ကျင့်နေမှသာယျ် တဖြည်းဖြည်း၊ ဖိတ်ကပို့ပြီး လွှာပသန္တရှင်းပြီးတော့ ပို့ပြီး၊ လွတ်လပ်အေးချမ်း သွားလိမ့်မယ်။

It is through beauty that we arrive at freedom.

လွှာပမှာ ကတ်ဆင့် လွတ်လပ်မှုကို ရောက်ပါတယ်။

အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ အသိဉာဏ်၊ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ဖိတ်ထား၊ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ နေပုံထိုင်ပုံ၊ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ပြောပုံဆိုပုံကို အရင်ဆုံး၊ ရအောင် လုပ်လိုက်ပါ။ လွှာပတဲ့ ဘဝကို ရအောင် အရင်လုပ်ပါ။ နောက်မှ လွတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ရမယ်။

ကိုယ့်ဖိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ အလှအပတွေကို မြင်မှ ကိုယ်ဘဝဟာ အဆင့် အတန်း မြင့်လာမယ်။

လွှာပတဲ့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးဆိုရင် လွတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ရမယ်။

လူတွေရဲ့ အရေးကြီးတဲ့ တာဝန်က လွှာပတဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးဖို့ပဲ။

လွှာပတဲ့ ဖိတ်ရှိမှု လွှာပတဲ့ ဘဝကို ရမယ်။

အပေါ်တား အပျော်အပါးတွေနဲ့ နေတဲ့ သူရဲ့ ဘဝဟာ လွှာပတဲ့ ဘဝ

ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါမလဲ။

စည်းကမ်းမဲ့တဲ့သူရဲ့ ဘဝ၊ ပရမ်းပတာ ထင်ရှာလုပ်တဲ့သူရဲ့ ဘဝဟာ ဘယ်မှာ လျပတဲ့ဘဝ ဖြစ်နိုင်မလဲ။

လျပတဲ့ဘဝကို နားလည်လာမှသာ ဘပေါ်စာ၊ အပျော်အပါးတွေရဲ့ လွှမ်းချို့မှုကနေ လွတ်နိုင်မယ်။

ဘဝဆိုတာမှာလည်း အနုပညာသော ဒ္ဓပါတယ်။ ပရမ်းပတာ ဖြစ်သွားနိုင်တဲ့ ဘဝတစ်ခုကို ပရမ်းပတာ မဖြစ်ပဲ စည်းကမ်းရှိအောင် ပို့တည်ချက်ရှိအောင် ပုံစံတစ်ခုပေါ်လာအောင် လုပ်တာဟာ အနုပညာတစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ လျပတဲ့ဘဝတစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်တာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အနုပညာပါး။

သတိနဲ့ဘက်နဲ့ စည်းကမ်းနဲ့ နေတတ်မှသာ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝ လျပတဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးလို့ရမယ်။

ကျွန်းမာမျှဟာ လျပမူးအတွက် အရေးပါဆုံးအချက်ဖြစ်တယ်။ မကျွန်းမာတဲ့သူဟာ မလူဘူး။

မိတ်ရဲ့ကျွန်းမာမျှဟာလည်း ရုပ်ကျွန်းမာမျှအတွက် အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက် ဖြစ်တယ်။ မိတ်ကျွန်းမာရေးမှာ မိမိရဲ့အသိင်းဘဝိုင်း အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဟာ အစစ်ခဲရတဲ့အချက်ပါ။ မိမိရပ်ကွက်အကျိုးကို မိတ်ဝင်စာမှု မရှိတဲ့သူဟာ မိတ်ကျွန်းမာရေး ကောင်တဲ့သူလို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်သွားရင် ဒြို့ချာအကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုး၊ လူသားတွေရဲ့ အကျိုးထိအောင် ဆက်ပြီးစဉ်းစားရမယ်။

လူသားတွေရဲ့အကျိုးကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်သွားတဲ့သူဟာ မိတ်ကျွန်းမာတဲ့သူ ဖြစ်လိုပဲ။ အဲဒါလိုလူရဲ့ဘဝဟာ လျပတဲ့ဘဝဖြစ်တယ်။

မိတ်မကျွန်းမာတဲ့သူဟာ လူတွေကို သူကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချို့ပဲ အရေးထားတယ်။ အဲဒါလိုလူဟာ လျပတဲ့ဘဝကို မဖန်တီးနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကျိုး

တစ်ခုတည်းကို ပြီးစားပေးပြီးနေသွားတဲ့သူရဲ့ဘဝဟာ လျပတဲ့ဘဝ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

လျပတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို ဖန်တီးလိုက လူရဲ့ အနိကတာဝန်ပဲ။

Creating a beautiful life is our highest calling.

လျပတဲ့ဘဝတစ်ခုကို ဖန်တီးခြင်းဟာ တို့ရဲ့ အဆင့်အမြင့်ဆုံး ဘဝပေးတာဝန် ဖြစ်တယ်။

ချစ်တတ်တဲ့စိတ် တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့ စိတ်ကို အရင်ရအောင် လုပ်။

တိတ်ဆိတ်အော်ချမှုပြီး သန္တားကြည်လင်တဲ့ စိတ်မျိုးကို ရတဲ့သူဟာ လျပမှုကို ရှိပြီး သိနိုင် မြင်နိုင် ကြားနိုင် စံစားနိုင်တယ်။

Love is the mother of beauty.

မေတ္တာဟာ လျပမှုကို မွေးဖွားပေးတဲ့ မီခင်ဖြစ်တယ်။

ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်ရင် လှတာကို မြင်ရတယ်။ ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ လှတယ်။ မချစ်တတ်တဲ့သူဟာ လှတာကို မဖန်တီးနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ချစ်တဲ့စိတ်ဟာ အလှုအပရဲ့ မီခင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လှတာတွေကို မြင်ချင်ရင် ချစ်တတ်တဲ့စိတ် တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့ စိတ်ကို အရင်ရအောင် လုပ်ရမယ်။ လှတာကို မမြင်တတ်ရင် လှတာကို မဖန်တီးနိုင်ဘူး။ မချစ်တတ်တဲ့သူအတွက် အလှုအပဟာ မရှိဘူး။

ချစ်တတ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်မှ အလှုအပကို မြင်နိုင်တယ်။ အလှုအပကို မြင်နိုင်မှ အလှုအပကို ဖန်တီးနိုင်မယ်။ ဒါကြောင့် လျပတာကို ဖန်တီးချင်ရင် ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်ပါ။ ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။

အပြန်ရှာချင်တဲ့သူဟာ အလှုကို မမြင်နိုင်တော့ဘူး။ မလှတာလို့ မြင်မယ်။ အဲဒါဟာ သူအတွက် ကြိုးမာတဲ့ ဆုံးရုံးမှာကြီး ဖြစ်ပါကယ်။ သူတပါး အပြန်ကိုပဲ ရှာကြည့်တတ်တဲ့သူဟာ တကယ် အဆင့်မြင့်တဲ့

အလုပ်ကိုလည်း မလုပ်နိုင်ပါဘူး။

Sublimity is related to beauty.

မြင့်မြတ်မှု၊ အဆင့်အတန်မြင့်မာမျှဟာ လွှာပမူနဲ့ ဆက်စပ်မှုပို့တယ်။ ခန္ဓားလိုက်တာ၊ ကျက်သရေခြိုလိုက်တာ၊ ကြည်လိုစာရာကောင်းလိုက်တာ ဆိုတာတွေဟာ တစ်နည်းအားဖြင့် လွှာပမူနဲ့ ပြောတာပါပဲ။

တရှုံးတောင်ကြီးတွေဟာ သိပ်ခန္ဓားတယ်၊ သိပ်လွှာတယ်။ ဒါကြောင့် တရှုံးတွေ အဲဒီလိုတောင်ကြီးတွေကို ရှိသောကြတယ်။ မြတ်နိုးကြတယ်။

ဂျပန်တွေဟာ ဖူရှုံးတောင်ကို သိပ်အလေးအမြတ် ထားကြတယ်။ တောင်ကြီးကြီး ရှားတဲ့ တိုင်းပြည် ဖြစ်လိုလားတော့ မသိပါဘူး။ ဖူရှုံးတောင်ကို တက်ဖို့ သူတို့ လေးလေးစားစား ခန်းခန်းနားနား လုပ်ကြတယ်။

တရားမျှတွေရှိတဲ့ ဘဝမှုသာ စိတ်အေးချမှုနှိုတဲ့ ဘဝ

အမှန်တရားဟာ လွှာပတယ်။ အမှန်တရားကို ကိုကွယ်တယ်လို့ ဆိုရင် အလှာအပကို ကိုကွယ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။

အမှန်တရားနဲ့ အလှာအပကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပါ ရှာဖွေနေတယ်။ အဲဒီအသိက ပါကို သတ္တိရှိတော်ယ်။ ပါကိုယ်ကိုင် ဖုံးကြည်မှုကို ပါခဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ဦးတည်ချက်က ပေးတယ်။

Living well and beautifully and justly are all one thing.

(Socrates)

ကောင်းကောင်းနေတာ၊ လွှာလွှာပနေတာနဲ့ တရားမျှတွေနေတာဟာ အားလုံးတစ်ခုတည်းပါပဲ။ တူတူပါပဲ။

ဘဝကိုယ့်လွှာပနေချင်ရင် တရားမျှတွေကို တန်ဖိုးထားရမယ်။ မတရားတော်ကို လုပ်နေတဲ့ သူရဲ့ ဘဝဟာ လွှာပတဲ့ ဘဝ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မလှုတဲ့

ဘဝဟာ ရှုပ်ဆိုတဲ့ ဘဝပေါ့။ ကြည့်လို့မကောင်းတဲ့ ဘဝပေါ့။

မလှုတာကို လူမမြင်အောင် မသိအောင် လျှို့ဝှက်ရလိမ့်မယ်။ ကိုယ့် ဘဝကို လျှို့ဝှက်ရရင် အထိုက်နဲ့ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် မလှုတဲ့ ဘဝဟာ အထိုက်နဲ့ ဖြစ်တဲ့ ဘဝ ဖြစ်သွားမယ်။ တရားမျှတွေမှုမျိုးတော့ကို လုပ်တဲ့ သူရဲ့ ဘဝဟာ အထိုက်နဲ့ ဖြစ်တဲ့ ဘဝပဲ့။ အဲဒီလိုတွေ ဘယ်လောက် များသလဲ။

မတရားတာကို လုပ်တဲ့ သူမှာ မိတ်ဆွဲစစ် မိတ်ဆွဲကောင်း မရှိဘူး။ မိတ်ဆွဲတဲ့ ရှိမယ်။ မိတ်ဆွဲရောင်ဆောင်နေတဲ့ ရှိသွားပါရှိမယ်။ မိတ်ဆွဲရောင် ဆောင်နေတဲ့ ရှိသွားပါပီး ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ သူက အောင်ကောင်းကို ဆောင်ပြီး ဒုက္ခပေးစိုင်တယ်။ မတရားတာတွေကို လက်တွဲပြီး လုပ်နေကြတဲ့ သူတွေဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ယုံကြည်မှု မရှိနိုင်ဘူး။ မယုံရတဲ့ သူတွေနဲ့ လက်တွဲရတာ ပင်ပန်လွှာပါတယ်။ စိတ်အေးချမှု မရရှိနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မတရားတာကို လုပ်နေတဲ့ သူတွေဟာ ဘယ်တော့မှ စိတ်အေးချမှုမှုကို မရရှိနိုင်ဘူး။ ကောင်းတဲ့ ဘဝ လွှာပတဲ့ ဘဝ တရားမျှတွေမှုမျိုးတဲ့ ဘဝမှုသာ စိတ်အေးချမှုမျိုးတဲ့ ဘဝ ဖြစ်နိုင်တယ်။

It is not living that is important but living rightly.

(Socrates)

အသက်ရှင်နေရုံးမျှ နေနေတာဟာ အရောကြီးတဲ့ အချက် မဟုတ်ပါဘူး။ မှန်မှန်ကန်ကန် နေတာက အရောကြီးတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။

ဝါဘဝရဲ့ ဦးတည်ချက်

လွှာသဘဝမှာ အင်မတန်ထူးပြားတဲ့ ပြင်းပြတဲ့ ဆန္ဒန်မျိုး ရှိပါတယ်။ စိတ်အတ်အဆင့်အတန်း အသိဉာဏ်အဆင့်အတန်း မြင့်မားတဲ့ သူတိုင်းမှာ

ဒီဆန္ဒန်မျိုးဟာ ဘားကြီးတယ်။ ပထမဆန္ဒက သဘာဝတရားကို နားလည် ချင်တယ်။ သဘာဝကျေတဲ့ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်မှုကို သိချင်တယ်။ အမှန်တရားကို သိချင်တယ်။

ပြင်းပြတဲ့ဆန္ဒ နောက်တစ်မျိုးက အလွှာအပကို ဖြစ်သက်တယ်။ ဖန်တီး ချင်တယ်။ လူပတ္တကို ဖန်တီးရင် သိပ်ကျေနှင့်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ အလွှာအပကို ဖန်တီးကြတယ်။ မဖန်တီးစိုင်တဲ့သူက အနည်းဆုံး တော့ အလွှာအပကို ခဲ့စားတယ်။

လူသားရဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တွေဟာ အလွှာအပကို ဖန်တီးမှုတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လူပတ္တကို ဖန်တီးတာဟာ လွတ်လပ်မှုကို ပေါ်ပြတာပါ။

လွတ်လပ်မှုရှိမှ တကယ်လှုပတ္တကို ဖန်တီးစိုင်မယ်။ လွတ်လပ်မှု မရှိရင် လှုပတ္တကို မဖန်တီးစိုင်ဘူး။ အတင်းအကြောင်းလုပ်ခိုင်းလို လုပ်ရတဲ့ အရာဟာ အလှဆုံးအရာ မဖြစ်စိုင်ဘူး။ မလုပ်ချင်ပဲနဲ့ လုပ်ရတဲ့အရာကို အကောင်းဆုံး ပြစ်အောင် မလုပ်စိုင်ဘူး။ တကယ်လှုတ္တကို ဖန်တီးလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ ပါမရှိတော့ဘူး။ ပါက ဖန်တီးတာ မဟုတ်ဘူး။ အတွက် ဖန်တီးတာ မဟုတ်ဘူး။

အလွှာအပကို ဖန်တီးမှုက ဘဝကို သွေ့ခြောက်မသွားအောင်၊ သေမသွား အောင်၊ အသက်ဝင်နေအောင် လုပ်ပေးပါတယ်။ ဘဝရဲ့အရည်အသွေး မြှင့်မားချင်ရင် ဉာဏ်ကို အပြည့်ဘဝသုံးပြီး ဖန်တီးရတဲ့ အလွှာကို နေ့စဉ် လုပ်နေပါ။

Beauty is a function of life.

အလွှာပဟာ လူဘဝရဲ့ လုပ်ရမယ့်ကိစ္စတစ်ခု ပြစ်တယ်။

ဘဝရဲ့လုပ်ငန်းဟာ အလွှာအပကို ဖန်တီးတာပဲ။ ဘဝရှိရင် အလွှာအပ လည်း ရှိရမယ်။ အလွှာအပ မရှိရင် လူဘဝဟာ မပြည့်စုံဘူး။ ချို့တဲ့နေမယ်။

Love of beauty will save the world.

အလွှာတရားကို ချို့တတဲ့စိတ်က လေကကြီးကို (ပျက်ဆီးသွား ခြင်းကနေ) ကယ်တင်လိမ့်မယ်။

ငါဘဝရဲ့ ဦးတည်ချက်ဟာ ဘာလဲ။ ပါကိုယ်တိုင် အမှန်တရားနဲ့ အလွှာအပကို သိရှိခဲ့တဲ့ပြီးတော့ ပါ သိရှိခဲ့တဲ့ရတဲ့ အမှန်တရားနဲ့ အလွှာအပကို ဝေမျှဖို့ပဲ။ အဲဒါဟာ ငါဘဝရဲ့ ဦးတည်ချက်ပဲ။

ဤရားဟောတဲ့ တရားတော်တွေဟာ စိတ်ဓာတ်ရဲ့ လူပမှု သန္တံ့ရှင်းမှု စိတ်ဓာတ်ရဲ့ လွတ်လပ်အေးချမ်းမှုအတွက်ကို အမိက ဦးတည်တာ။

အဘိဓမ္မာထဲမှာ လူပတဲ့စိတ်ဆိုတာ ပါပါတယ်။ ဒီတော့ အလွှာအပကို တန်ဖိုးထားဖို့ လိုပါတယ်။ စိတ်ပိုင်းအလွှာအပကိုတော့ ပိုပြီးတော့ တန်ဖိုးထားဖို့ လိုပါတယ်။

ရုပ်ပိုင်းမှာလဲ ရုပ်ရည်ကြည်လင် သန္တံ့ရှင်းပြီးတော့ ကျက်သရေပြိုတဲ့ သူတွေ၊ လူပတဲ့သူတွေ၊ နေပုံထိုင်ပဲ ပြောပုံဆိုပုံကလဲ လူနှံရတဲ့ သူတွေ၊ သီက္ခာရှိတဲ့သူတွေ၊ အဝတ်အစားဝတ်တာ သန္တံ့ရှင်းသပ်ရပ်တဲ့သူတွေ၊ ဂုဏ်သီက္ခာ ရှိတဲ့သူတွေ၊ ကိုယ့်နေတဲ့အခန်းနဲ့ အိမ်မှာလဲ သန္တံ့ရှင်းသပ်ရပ်ပြီးတော့ လူပတဲ့ အိမ်လေးပြစ်အောင် ဖန်တီးနေတဲ့သူတွေ၊ ကိုယ့်အိမ်ပိုင်း၊ ကိုယ့် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း၊ လူပအောင် သန္တံ့ရှင်းအောင် ဖန်တီးစိုင်တဲ့သူတွေ ပြစ်စိုး၊ စိတ်ကိုလည်း သန္တံ့ရှင်းသပ်ရပ်ပြီးတော့ လူပနေအောင် ဖန်တီးစိုင်တဲ့ သူတွေ ပြစ်စိုး ကြိုးတဲ့ကြပါစိုး။

န န န

မိတ်ချမ်းသမ္မ၏ လျှို့ပြက်ချက်

The Secret of Happiness

ဒီကဗျာလေးတစ်ပုံကို ဖတ်ပြီးတော့ ကဗျာဆရာ ပြောချင်တဲ့
အမိန့်ပါယ်ကို ဘယ်လောက်စဉ်းစားလို့ရမလဲဆိတာကို ဂိုင်းစဉ်းစားကြပို့
ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတာက အဲဒီကဗျာဆရာ မပြောပနဲ့ ချွန်ထားတာ
ဘာတွေလဲ ဆိတာကို ပေါ်ကြည့်ကြဖို့ နေ့။ အဲဒါမှ ပိုပြီးတော့ လောနက်မှာ။
ကဗျာလေးကို အရင်ပတ်လိုက်မယ်။

How heart appealing, on the mountain-pass

Are wild violets hidden in the grass.

နှစ်ကြားငါးပဲ ရှိတယ်။ အဲဒါ ကဗျာ အစ-အဆုံးပဲ။ စကားလုံး
အမိန့်ပါယ်ကို အရင် စဉ်းစားကြပို့။

*How heart appealing တဲ့ appealing ဆိတာ နှစ်သက်စရာ၊
ပိတ်ဝင်စားရရာ၊ ဝမ်းသာစရာ၊ ပျော်စရာ ဆိတဲ့အမိန့်ပါယ်။ heart ap
pealing ဆိတာ မိတ်နှလုံးကို နှစ်သက်စေလိုက်တာ၊ မိတ်ကို ချမ်းသာ
စေလိုက်တာ၊ ပျော်စရာ ကောင်းလိုက်တာ။*

on the mountain pass

mountain pass ဆိတာ တောင်ကြားလမ်းကိုခေါ်တာ။ တောင်ကို
ကျော်တဲ့ဘာပါ အမြင့်ဆုံးနေရာက ကျော်ရရင် ခက်တာကို။ အဲဒီတော့
အမြင့်ဆုံး နေရာကနေ မကျော်ပဲ အဆင်ပြေတဲ့နေရာ တောင်ကွန်းနှစ်ခု
ဆုံးတဲ့ နေရာကနေ ကျော်တာပေါ့။ တောင်ကြားလမ်းပေါ်မှာတဲ့

Are wild violets

လူတွေက ပြုစွာထားတာမဟုတ်တဲ့ အလေ့ကျပေါက်နေတဲ့ wild
violets ပန်းအရှင်းလေးတွေ။ violets ဆိုတော့ ခရစ်းရောင် ပန်းပွင့်
လေးတွေ။ violets ကို မြန်မာလို ဘယ်လိုခေါ်သလဲ။

ရိုင်အိုလက်ပန်းလိုပဲ ခေါ်ပါတယ် ဘုရား။

အရောင်က ဘယ်လိုနေမလဲ။ ခရစ်းရောင်ပါပဲဘုရား။

သူ့အရောင်ကို ကြည့်ပြီးတော့ နာမည်ပေးထာလို ထင်ပါတယ်နော်။
hidden in the grass.

hidden ဆိုတော့ မြိုက်တွေ ကြားထဲမှာ ညည်နေတယ်။ ကွယ်နေတယ်။
လွယ်လွယ်နဲ့ မမြင်ရဘူး။ လွယ်လွယ်နဲ့ မြင်ရရင် hidden လို မပြောဘူး။
လွယ်လွယ်နဲ့မဖြင့်ရလို့ hidden လိုပြောတာနော်။

“မြိုက်တွေကြားထဲမှာ ခရစ်းရောင် ပန်းပွင့်လေးတွေ ပေါက်နေတယ်။
နှစ်သက်စရာ ကောင်းလိုက်တာ။ ပျော်စရာကောင်းလိုက်တာ။ စိတ်ချမ်းသာစရာ
ကောင်းလိုက်တာ။” ကဗျာလေးဟာ အဲဒီပဲ။ အဲဒီနေရာမှာပဲ ရှင်ထားလိုက်ရင်
ဘယ့်နဲ့နေမလဲ။ စကားလုံးတွေမှာ ပါလာတဲ့ အမို့ယို့ကတော့ ဒါလောက်ပါပဲ။
ထင်ပြောလဲ ဒီထက်ပိုဝင်ရာ မျှိုးဘူး။

ဒီကဗျာရေးတဲ့သူ မပြောပဲနဲ့ ချွန်ထားတွေ ဘာတွေ့ဦးမလဲ။ သူ
မပြောပဲ ချွန်တာ ဘာတွေ့လဲဆိုတာ သူပဲ သိမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူ ဘာတွေ
ချွန်ထားသလဲ ဆိုတာကို မှန်းပြီးတော့ တွေ့ကြည့်လိုက်တယ်။

သတိထားပြီး ကြည့်တတ်တဲ့သူ

တောင်ကြားလမ်းပေါ်မှာဆိုတော့ အဲဒီနေရာမှာ သူအိမ်တော့ ရှိမှာ
မဟုတ်ပါဘူး။ သူအိမ်က တဗြားတစ်နေရာမှာ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ သူ တစ်နေရာရဲ့
ကို သွားရင်းနဲ့ အဲဒီတောင်ကြားလမ်းကို ရောက်သွားတာပဲဖြစ်မယ်။

သူဟာ ခရီးတစ်ခုကို သွားနေတာ။ ဒီမြိုက်တွေ ကြားထဲမှာ မြပ်နေ
ကွယ်နေတဲ့ ခရစ်းရောင်ပန်းပွင့်လေးတွေကို သူမြင်တယ်ဆိုတော့ သူက
ခရီးသာ သွားနေတာ ဆိုပေမဲ့ သူမျှက်စိက မြင်ရတာတွေကို သေသေချာချာ
ကြည့်နေတယ်ဆိုတဲ့ အမို့ယို့ပါ ပါနေတယ်။ သေသေချာချာ မကြည့်ရင်
မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ hidden ဆိုတဲ့ စကားလုံး ပါနေတယ်။ ကွယ်နေတယ်လို့
ဆိုတာကို။

သူ သေသေချာချာ ကြည့်တယ်ဆိုတော့ သူ သတိထားနေတယ်ဆိုတဲ့
အမို့ယို့လည်း ပါနေတယ်။ အတွေးထဲမှာ မျေားပြီးတော့ ဟိုတွေး ဒီတွေးနဲ့
သွားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ မော့တော့ မော့တော့နဲ့ ဟိုတေားဒေါ်းနဲ့ သွားနေတာ
မဟုတ်ဘူး။ လမ်းသွားရင်း မြင်ရတာတွေကို သေသေချာချာ ကြည့်ပြီး
သွားတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ဒီကဗျာဆရာဟာ နိုင်ကတည်းက ဘာကိုမဆို သတိထားပြီး ကြည့်
တတ်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ အခုမ သတိနဲ့ကြည့်တာ မဟုတ်ဘူး။ အရင်ကတည်း
ကပဲ သွားရင်းလောင်းပြစ်ပြစ် ဘမှတ်တမဲ့ မသွားဘူး။ အမြှုတန်း သတိ
ထားပြီးတော့ ကြည့်တတ်တဲ့ အလေ့အကျင့် ရှိတယ်လို့ ဒီလို့ အမို့ယို့
ကောက်ရှာ့ပဲ နော်။

ပြီးတော့ တောင်ကြားလမ်းဆိုတော့ အိမ် မဟုတ်လို့ ခရီးသွားနေတာ
ဖြစ်လို့ သူ ခရီးသွားနေတာဟာလည်း သောကြီးကြီးနဲ့ ယူပြုလောင်လေးများနဲ့
မြန်မြန်ရောက်အောင် သွားနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သောကြီးကြီးနဲ့

မှန်မြန်ရောက်ချင်တော့၊ သွားနေရင် သူ သေသေချာချာ ကြည့်စိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကြည့်တို့ မအားတော့ဘူး။ အခုတော့ မြက်တွေကြားထဲမှာ ညျပ်ပြီး ပါက်နေတဲ့ ဖုန်းဂွယ်နေတဲ့ ခရမ်းရောင်ပန်းလေးတွေကို မြင်တယ် ဆိုတော့ သူ အေးအေးဆေးဆေး သွားနေတာပဲ ပြစ်ရမယ်။

ဒီလူဟာ နိုက်တည်းက ပူပူလောင်လောင် နေတတ်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ နိုက်တည်းက သူ့ဘဝကိုသူ ရှိုးရှိုးအေးအေး စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေတတ်တဲ့သူပဲ ပြစ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ခရီးသွားနေတုန်းများလည်း သိပ် အရင်စလိုကြီး မသွားဘူး။ အေးအေးဆေးဆေးသွားရင်းနဲ့ တွေ့ရတာတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ခံစားပြီးတော့ သွားတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ရှိုးရှိုးလေးတွေကို တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့သူ

ပန်းအရိုင်းလေးဆိုတော့ တမင်တကာ ပြုစားတဲ့ ပန်းမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူမှ အရေးတယူလုပ်မယ့် ပန်းမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီပန်းအရိုင်း လေးကို သူ သေသေချာချာ ကြည့်တယ်။ ကြည့်တဲ့အော်များလည်း နှစ်သက်စရာ ကောင်းလိုက်တာ၊ ပျော်လိုက်တာဆိုတဲ့ ခံစားမှုလည်း ခံစားရတယ်။ အဲဒါက ပြီးတော့ နက်နဲ့သွားပြီး။

ဒီပန်းလေးဟာ ဘာမှ မထူးဆန်းပါဘူး။ တော်တော်တန်တန် လူဆိုရင် ဂရိုရိုက်ပြီး ကြည့်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ပျော်လိုက်တာလိုလည်း ခံစားရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာမှ အရေးမကြိုးတဲ့ အရေးမပါတဲ့ ပန်းလေးတစ်ပွဲပဲ၊ အဲသလို သဘောထားမှပဲ နော်။

ဒီလူက မြက်တွေကြားမှာ ပန်းရိုင်းလေးတွေ ပွင့်နေတာကို မြင်တဲ့ အော်များ သူ့ဆိုတဲ့ နှစ်သက်စရာ ပျော်စရာ ကောင်းလိုက်တာလို့ ခံစားရတာ ဆိုတော့ သူ့ဆိုတဲ့ မြန်နိုင်တဲ့ စိတ်ထားကို ဖုန်းကြည့်မယ်ဆိုရင်

သဘာဝတာရားမှာ ရှိုနေတဲ့အရာအားလုံး ထူးထူးပြားပြား ဖြစ်သည် ဖြစ်စေ မဖြစ်သည် ဖြစ်စေ ရှိုးရှိုးလေး ဖြစ်နေတာတွေကို သူ တန်ဖိုးထားတတ်တယ်။ မြတ်နိုးတတ်တယ်။ ချစ်တတ်တယ်လို့ ဒီလို့ ဘုန်းကြီးတော့ တွေ့မိတယ်။

ပိုင်ဆိုင်လိုစိတ် မရှိတဲ့သူ

တော်ကြားလမ်းမှာ မြက်တွေကြားမှာ ခရမ်းရောင်ပန်းလေးတွေ ညျပ်ပြီးတော့ ပါက်နေတယ်။ မြင်ရတာ နှစ်သက်စရာ ပျော်စရာ ကောင်း လိုက်တာ ဒီပန်းလေးကို ငါ နှုပ်ပြီးတော့ အိမ်ကိုယူသွားပြီးတော့ အိမ်က ငါခြံထဲက ထောင့်တ်နေရာမှာ စိုက်ထားလိုက်မယ်လို့ သူ ရေးမထားဘူး။

သူ ပန်းတွေကို မြင်ရတာ နှစ်သက်တယ်၊ ပျော်တယ်၊ သဘောကျ တော်နေရင် နှုပ်သွားပြီးတော့ အိမ်မှာ စိုက်ထားလိုက်ပေါ့။ အဲဒါဆိုရင် နေ့တိုင်း မြင်ရမှာပဲ။ တော်ကြားလမ်းမှာ နေ့တိုင်း ထားကြည့်လို့ ရှာမှာ မဟုတ်ပဲ...နော်။ သူ အင်မတန် နှစ်သက်ပါတယ်ဆိုတဲ့ ဒီပန်းလေးကို နှုပ်ပြီးတော့ အိမ်ကိုယူသွားပြီးတော့ ပန်းအိုးလေးနဲ့ စိုက်ထားမယ် သို့မဟုတ် အိမ်ပိုင်းထဲက တစ်နေရာမှာ စိုက်ထားမယ်၊ အဲဒါလိုဆိုရင် နေ့တိုင်းမြင်ရမယ်လို့ ဒီလို့ သူ မတွေ့ဘူး။ သူဒါပန်းလေးကို ကြည့်ရဲပဲ ကြည့်ပြီးတော့ ခရီးဆက်သွားတယ်။ ဘာမှ ဓမ္မပဲလိုက်ဘူး။

အဲဒါတော့ အများ တန်ဖိုးမထားတဲ့ အများ သတ်ထားမိမှာ မဟုတ်တဲ့ တော်ပန်းအရိုင်းလေးတွေကို မြင်တာကို အင်မတန် ချစ်ခုံမြတ်နို့လိုစိတ် နှစ်သက်တဲ့ဆိုတဲ့ ပျော်တဲ့ဆိုတဲ့လေး ပြစ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပိုင်ဆိုင်ချင်တဲ့ဆိုတဲ့

မရှိဘူး။ အဲဒါကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီလျေဟာ လောကြီးတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ လောဘနည်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ ချစ်တော့ချစ်တယ် ပိုင်ဆိုင်လိုတဲ့မိတ် သူမှာ မရှိဘူး။ ပန်းလေးကို နှပ်ယူလိုက်တယ်ဆိုရင် ပန်းလေးကို အနိုင်ကျင့် လိုက်တာနဲ့ တူတယ်။ တစ်ရှို့ယောက်ကောင်းဆန်ရာ ရောက်တယ်။

လွှာလပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ချစ်တယ်တဲ့သူ

ဒီကဗျာလေးကို အခြေခံပြီးတော့ လူတွေဘက်ကနေ တွေ့ကြည့်မယ်။ သူကို ငါ ချစ်လိုက်တာလို့ဆိုရင် သူကို ငါ ပိုင်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ အမိပါယ် ပြစ်သွားတယ်။ သူကို ငါချစ်လိုက်တာလို့ ဆိုရင် သူ ဘယ်မှ မသွားရအောင် ပို့အိမ်မှာ ခေါ်ထားမယ်၊ လိုတာတွေ အကုန်လုံး ပေးထားမယ်။ ထွက်ပြုလို့ မရှေ့အောင် ခြို့ဆဲမှာ ထားပြီးတော့ ခြို့တဲ့၊ သော့ခတ်ထားမယ်။ ချစ်တယ်ဆိုရင် အပိုင်သမ်းထားလိုက်ချင်တယ်။ ဘန်းကြီးက နည်းနည်း ပို့ပြောလိုက်တာပါ။ သော့ခတ်မထားလောက်ပါဘူး။

လူတွေရဲ့သာဝာ တစ်ခုချုံကို ချစ်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊ သဘောကျ တယ် ဆိုရင် ပိုင်ချင်တဲ့မိတ်က နောက်ကနေ ပါလာတယ်။ အဲဒါ တကယ် ချစ်ရာ မရောက်ဘူး။ ဒီကဗျာရေ့တဲ့သူဟာ ဒီပန်းကို သိပ်ချစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အိမ်ကို ယူမသွားဘူး။ အဲဒါကိုက သူဟာ ဘယ်လောက် လွှာလပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ချစ်သလဲဆိုတာ စဉ်အားကြည့်ရင် ပေါ်လွှင်ပါတယ်။

ဒီပန်းပွင့်လေးဟာ မြောက်တွေကြားမှာ သူသာဝာအတိုင်း ပေါက်နေ တာဟာ သူအတွက် အကောင်းဆုံးပဲ။ မြောက်တွေကြားထဲမှာ ပေါက်နေတာဟာ သူနေရာမှုပါပဲ။ သူနေရာမှာ သူနေရတာ အကောင်းဆုံးပဲ။ သူနေရာမှာ သူပေါက်နေတာကို ပြင်ရတာ သဘာဝ အကျိုး။ အသင့်တော်ဆုံးပဲ။ သူကို မြောက်ကြားထဲက နှပ်လာပြီးတော့ ပန်းအိုးထဲ ထဲထားလိုက်ရင်

သူဟာ မြောက်ကြားထဲကပန်း မဟုတ်တော့ဘူး။ ပန်းအိုးထဲကပန်း ပြစ်သွားမယ်။ အဲဒါ သူနေရာမှုပါ မဟုတ်ဘူး။

နေရာမှုပါ မဟုတ်လို့ ပြုပြီးတော့လောက် လုပ်ထားရင် ရှိပြီး လှနေမယ် ဆိုပါတော့ - ဒါပေမဲ့ ဒီပန်းရိုင်းလေးဟာ မြောက်နဲ့ တူတူနေမပဲ သူဘဝာ ပြည့်စုံပါတယ်။ မြောက်တွေကြားက နှပ်လာပြီးတော့ ပန်းအိုးထဲ စိုက်ထား လိုက်ရင် ဒီပန်းလေးရဲ့ဘဝာ ပြည့်စုံတယ်လို့ ပြောလို့ မရှိနိုင်ပါဘူး။ အထိုက်နှင့် ပြစ်သွားမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပန်းလေး မြောက်တွေကြားထဲမှာ သူသာဝာအတိုင်း ပေါက်နေတာကိုပဲ တန်ဖိုးထားလိုက်တယ်။ သူကို နေရာ မဆိုဘူး။

သူအတွက် အကောင်းဆုံး ဘဖြစ်မလဲ

ဒါကို လူနဲ့ နှိမ်းပြီး စဉ်အားကြည့်။ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဆောက်ဆောက်ကြတာမှာ ဘယ်လို့ သဘောထားကြသလဲ။ ချစ်တယ်ဆိုရင် လွှမ်းချို့ ချစ်တဲ့မိတ်က များလာတယ်။ သစ်ပင်ကို ကိုင်းပြတ်သလို ဟိုနေရာပြတ် ဒီနေရာပြတ် လုပ်ချင်လာတယ်။ လိုသလို ပုံးပွဲချင်တယ်။ သူသာဝာအတိုင်း ဒါနေတာကို လက်မဆိုင်ဘူး။

ဒါက ပိုကောင်းတယ် ထင်တာကို သူ မကြိုက်လည်း အတင်းအကြပ် လုပ်ပေးရမယ်။ အဲဒို့လို့မိတ်မျိုး ပြစ်လာတတ်တယ်... နေ့။ တစ်ခါတလေ လည်း စောနာပါလို့ ပြစ်ချင်ပြစ်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဘုံးကြီးပြီးတော့ ထင်တယ် ညာက်မပါပဲ စောနာကောင်းတာဟာ အကျိုးပြုတယ်လို့ မထင်ဘူး။

တစ်ပက်သားကို လေးစားမျှမျို့ပဲ စောနာကောင်းတယ် ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ငါတိုက စောနာနဲ့ လုပ်ပေးတာ ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်ဘဝထဲ ဝင်ချက်တာ ကိုယ့်ကို အနိုင်ကျင့်တာ ဘယ်လောက်များသလဲ။

ပါကို မချစ်ဘူးလို မစားရမယ်။ အားငယ်သွားမယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်မိဘက ကိုယ့်ကို သုတေသနပါးနဲ့ နှိုင်၊ ပြီးတော့ ရပ်ရည်အား ဖြင့်ဖြစ်စေ ပညာ အရည်အချင်းပေါ်ဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းနဲ့ ညွှတ်ယ်လို ပြောလို့ရင် ဒီကေားဟာ စိတ်ထဲရောက်ပြီး စွဲသွားတဲ့အခါမှာ ကြာရင် ဒီဘက မပြောတောင်မှ သားသမီး စိတ်မှာ သူက ပါထက်သာတယ်၊ ပါကည့်တယ်လို မကြာမကြာ တွေ့မိမယ်။

ဒီကလေးဟာ ပါည့်တယ် ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ သူဘဝကို နေသွားတော့မှာပဲ။ အဲဒါလောက် စိတ်ဆင်းရဲ့စုရေကောင်းတာ မရှိဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အထင်သေးသွားတာဟာ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုကြီး ဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီး၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဒီဘတွေက တွေားတစ်ယောက်နဲ့စိုင်းရင် ဘုန်းကြီး၊ သိပ်စိတ်ဆိုတယ်။ အကြီးအကျယ် ပါက်ကွဲတယ်။ ပါကို သူများနဲ့ မနှိုင်းပါနဲ့။ မတူပါဘူး။

ကိုယ့်ထက် သူများက သာတဲ့အချက် ရှိနိုင်ပါတယ်။ သူများထက် ကိုယ်က သာတဲ့အချက်ကော ရှိနိုင်တာပဲ။ သူများထက် ပါ သာတယ်လိုလည်း မတွေးချင်ပါဘူး။ အဲဒီလိုတွေးရင် သူများကို နှိမ်ရဲ့ရောက်တယ် နော်။ သူများက ပါထက်သာတယ်လိုလည်း မတွေးချင်ဘူး။ အဲဒီလို တွေးရင်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ်ရဲ့ရောက်တယ်။ ဘယ်ဟာ ကောင်းသလဲ၊ ဘယ်ဟာမှ မကောင်းဘူး။

တန်ဖိုးဖြတ်လို မရတဲ့အရာကို တန်ဖိုးဖြတ်လိုက်တေဟာ တန်ဖိုး ချလိုက်တာ

ဒါကြာ့နဲ့ ဒီကဗျာလေးကို ဖတ်ရတော့ ဘုန်းကြီးက ဆက်ပြီးတော့ တွေးတယ်၊ ဒီရိုင်အိုလောက်ပန်းတွေဟာ နှင့်အော်ပေါ်လောက်တော့ မလွှားလို တွေးရင် ဒီရိုင်အိုလောက်ကလေးကို ချစ်လို မရတော့ဘူး။ ဒီရိုင်အိုလောက်ကလေးကို

မြင်ရတဲ့အခါမှာ ပျော်လိုက်တာ ဆိုတဲ့စိတ် ဖြစ်မှာမဟုတ်တော့ဘူး။

အခု Now heart appealing စိတ်နဲ့ကို နှစ်သက်စေလိုက်တာ၊ ပျော်စရာ ကောင်းလိုက်တာ၊ မြက်ကြားထဲမှာ ဂိုင်အိုလောကလေးတွေ ညျှပ်ပြီးတော့ ပေါက်နေတယ် ဆိုတော့ ဒီပန်းကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ တန်ဖိုး မဖြတ်တဲ့ အမိပြုပါယ်ပဲ။

ဘားလိပ်စကားလုံးတစ်ခု ရှိတယ်။ evaluate ကြားပူးတယ် နော်။ (တင်ပါဘုရား။) evaluate အမိပြုပါယ် ဘယ်လိုတုန်း။ တန်ဖိုး ဖြတ်တာ၊ evaluate လုပ်တဲ့ devaluate လုပ်တာ၊ အတူတူပဲ။ devaluate ဆိုတာ တန်ဖိုးချေတာ။

တန်ဖိုးဖြတ်လိုက်တာဟာ တန်ဖိုးချေလိုက်တာ တစ်မျိုးပဲ။ အထူးသဖြင့် လူတွေနဲ့ပတ်သက်လာရင် ပြောတာ-နော်။ လူတစ်ယောက်ကို တန်ဖိုး ဖြတ်လိုက်တာနဲ့ အဲဒီလူကို တန်ဖိုးချေလိုက်တာပဲ။ လူဆိုတာ တန်ဖိုး ဖြတ်လို ရတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။

ဘုန်းကြီး၊ အမေရိက်နိုင်ငံမှာနေနေ့က မြန်မာပြည် ပြန်ချင်လို ပြန်တော့မယ် ပြောတော့ အမေရိက်တာပည့်တွေက မပြန်ပါနဲ့ လိုတာ အကျွန်းလုံး ပေါ်ပါမယ်။ နေချင်သလို ကြိုက်သလို နေရအောင် စီစဉ်ပေးပါမယ် တဲ့၊ သူတို့က ဘုန်းကြီးကို အားကိုလို သံယောဇူးလို ပြောတာ ဖြစ်မှာပါ။ ဘုန်းကြီးက အခု ပြန်အုံမယ်၊ နောက် ပြန်လာပါမယ်။

‘ဘာလိုချင်သလဲ ပြောပါ။’ တဲ့ ဘုန်းကြီးက “ဘာမ မလိုချင်ပါဘူး။” အဲဒီတော့ တစ်ယောက်က ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုတော့ Everybody has a price. တဲ့၊ လူတိုင်းမှာ သူ ဘယ်လောက်တန်တယ်ဆိုတဲ့ တန်ဖိုးဟာ ရှိတယ်။ သူကြိုက်တဲ့ ဈေးကို ပေးရင် သူကို ဝယ်ထားသလို ကိုယ်လိုသလို သုလို့ကယ် လို ဆိုလိုတာပါ။ အဲဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။ I am now for sale. (ရယ်ကြသည်။) ပါဟာ ရောင်းကွန်ပစ္စည်း မလှုတ်ဘူး။

ဘန်းကြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ရောင်းမစာခဲ့ဘူး။ ကြိုက်တာကို ပေါ်ပြီ၊ ခိုင်းချင်တာကို ခိုင်းလို့ရတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ ဘန်းကြီးရွှေစိုက်က ခိုင်းတာကို လုပ်တာ သိပ်မရှိဘူး။ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာ ချွမ်တာကိုပဲ လုပ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် လွှတ်လပ်များဆုံးနဲ့ နေတယ်။ ကိုယ် ဘာလုပ်ချင်တယ် ဆိုတာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိတယ်။

ကျွန်စံနစ်မရှိတော့ဘူး ဆိုပေမဲ့ ကျွန်စိတ်တော့ ရှိနေကြတယ်။

လူတွေဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တွေ့တာနဲ့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ တန်ဖိုး ဖြတ်ချွဲလိုက်တယ်။ အဲဒီ တန်ဖိုး ဖြတ်ထားတာပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ဆက်ဆံကြတယ်။ အထင်ကြီးနေရင် တစ်မျိုးဆက်ဆံတယ်။ အထင်သေး နေရင် တစ်မျိုးဆက်ဆံတယ်။ အထင်ကြီးတယ်ဆိုတာ တန်ဖိုးဖြတ်တာ တစ်မျိုးပဲ။ အထင်သေးတယ်ဆိုတာလည်း တန်ဖိုးဖြတ်တာ တစ်မျိုးပဲ။ အထင်ကြီးတာ အထင်သေးတာ မရှိရင် တန်ဖိုးဖြတ်တာ မရှိဘူး။

ကိုယ့်ကို လူတွေက တန်ဖိုးဖြတ်တယ် ဆိုတာကို သိသလား။ ခံစားရ သလား။ ကိုယ့်ကို အထင်သေးတာကို လက်ခံသလား။ လူ တော်တော်များများ လက်ခံနေကြတယ်။ ဒုးထောက်ပြီးတော့၊ ခေါင်းငါးပြီးတော့ နေကြတယ်။ အခွင့်အရေးတစ်ခု ရမယ်ဆိုရင် ဒုးထောက်ရှိ ဝန်မလေးကြဘူး။ ကိုယ့် ဂုဏ်သိက္ခာကို ကိုယ် တန်ဖိုးမထားဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မလေးတာဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ရောင်းတာနေကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ရောင်းကုန် တစ်ခုလုံး သဘောထားကြတယ်။ ကျွန်စံနစ်မရှိတော့ဘူး ဆိုပေမဲ့ ကျွန်စိတ်တော့ ရှိနေကြတယ်။ ဒီလိုပြောတော့ ရှုက်စက်လွန်ရှုက်မယ် – နော်။ ကျွန်ဘဝက လွှတ်ပြောက်စေချင်လို့ ပြောတာလို့ သဘောပေါက်စေချင်ပါတယ်။

လူတွေဟာ တွေ့တာနဲ့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် နှင့်ပြီး တွေ့ကြ

တယ်။ ကိုယ်ဘထင်သေးတဲ့သူကိုတွေ့ရရင် ဘယ်လို့ ဆက်ဆံမလဲ။ ဝမ်းသာဘာရ ဆက်ဆံနိုင်မလာ။။ မဆက်ဆံနိုင်ဘူး။ ဘန်လုပ်ပြီးတော့ “တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်” လို့ ပြောရမယ်။ ဆက်ဆံရေးတော်တော်များများဟာ ဟန်လုပ်ပြီးဆက်ဆံနေတဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေပဲ။ တကယ် လိုက်လွှဲမှု မရှိပါဘူး။ တွေ့ရတာ တကယ်ဝမ်းသာတာ ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိသလဲ။ တကယ်လေးတာမဲ့ မရှိဘူး။ ရှိသာမဲ့ မရှိဘူး။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် နှင့်ယျဉ်တယ်ဆိုတာ မချွစ်တဲ့ သဘောထား ပါနေတယ်။ တချိုကတော့ ပြောမှာပေါ့ မခံချင်အောင်ပြောရင် ဒါကြိုးတာ၊ မှာပေါ့၊ ဒါကြောင့် မခံချင်အောင် ပြောတာလို့။ တစ်စိပ်တစ်ဒေသတော့ မှန်ချင်လည်း မှန်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကလေးရွှေစိတ်ထဲမှာ မခံချင်စိတ်ဝင်သွားတယ်ပဲ ထားအုံး။ သူက ပါထက်သာတယ် ပါက သူထက်သာအောင် လုပ်ရမယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ဝင်သွားရင် သူဘဝတစ်ခုလုံး၊ သူများနဲ့ နှင့်ယျဉ်ပြီး တွေ့တဲ့စိတ်နဲ့ နေသွားတော့မှာ။

ဘယ်သူက ပါထက် သာတယ်၊ ပါက ဘယ်သူထက် သာတယ်။ အဲဒီစိတ်မျိုးနဲ့ ဘဝကို နေရရင် ဘဝတစ်ခုလုံး အမိပိုယ် မရှိတော့ဘူး။ သူသာဝေး သူအလှကို သိပြီး ချမ်တဲ့စိတ်နဲ့နေမဲ့ ဘဝဟာ အမိပ္ပါယ်ရှိမယ်။

ကိုယ့်ဘတ္တာ အသုံးဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ အသုံးမဝင်သည်ဖြစ်စေ

နောက်တစ်ချက် စဉ်းစားကြဖို့ ဒါ စိုင်အိုလာက်ပန်းလေးဟာ ဆေးဖော်လို့ ရုတယ်လို့ ဆိုပါပြီ။ တချိုပန်းတွေကို ရေဖော်ကြမဲ့ ခတ်သောက်တာ ရှိတယ်။ နှုန်းကြီးမှာ ပန်းခြောက်တွေကို အထူးတော်လေးတွေ လုပ်ထားတာရှိတယ်။ သောက်ကြည့်တော့ နှင့်ဆီပန်း အနဲ့ရုတယ်။ တချိုပန်းတွေကို အမြောက်လွန်ပြီး ရေဖော်ထဲ ခတ်သောက်ရင် အင်မတန်ကောင်းတယ်။

ဒီရိုင်အိုလက်ပန်းလေးဟာ ရေနွေးကြမ်း ခတ်သောက်ရင် ဘမောပြောမယ်။ စိတ်ကြည်မယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ပြီးတော့ ဒီရိုင်အိုလက်ပန်းတွေကို ချုပေါ်တယ်၊ ချုပြီးတော့ အိမ်ကို ယူဆွားတယ် ဆိုပါတော့။ အိမ်ရောက်တော့ အခြောက်လမ်းပြီးတော့ ရေနွေးကြမ်း ခတ်သောက်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် တောထဲမှာ ဂိုင်အိုလက် ပန်းတွေကို တွေ့တဲ့အပါ ဟာ— ငါရေနွေးကြမ်း ခတ်သောက်ရှိ ဂိုင်အိုလက်ပန်းတွေ ရပြန်ဖို့ တွေ့မှာပဲ။ သူနည်းနည်းတော့ ပျော်မယ်—နော်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်အသုံးချုပြု ရလို့ ပျော်တာနဲ့ သူကို လက်နဲ့တောင် မတိုပါနဲ့ မြင်ရရှိသက်သက်နဲ့ ပျော်တာနဲ့ ဘယ်ဟက အဆင့်အတန်းမြင့်သလဲ။

မြင်ရရှိသက်သက်နဲ့ ပျော်တာက အဆင့်အတန်း မြင့်တယ် ဘုရား။

လောကမှာ ငါအတွက် သုံးလို့ ရတာမှ တန်ဖို့တယ်လို့ ပြောမလား။ မဟုတ်ဘူးနော်။ သုံးလို့ရတယ်ဆိုတာက ကိုယ်အခြောနေပေါ်မှာ မူတည်တယ်။ ကိုယ့်ရဲလိုအားဝျက်ပေါ်မှာ မူတည်တယ်။

လောကကြိုးမှာ ကိုယ် မသုံးတတ်တဲ့အပင်တွေ အများကြီးပဲ့။ သူဟနဲ့သူ စတ်သာဘဝ အနိုင်တော့ နှိုက်တယ်။ ဘယ်လို့သူမျန်း မသိလို့ မသုံးဘူး။ ဘသုံးမလိုလို မသုံးတာလည်း ဖြစ်မယ်။ ကိုယ်အတွက် အသုံးဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ အသုံးမဝင်သည်ဖြစ်စေ မြတ်နဲ့တတ်တဲ့စိတ်၊ ချိတ်တတ်တဲ့စိတ်၊ တန်ဖို့ထားတတ်တဲ့စိတ် ရှိသုင့်တယ်။ အဲဒီလိုစိတ် ရှိမှသာ အဲဒီလိုဟာ ဘာကို မြင်ရမြင်ရ ပျော်တဲ့စိတ် ဖြစ်မယ်။

တွက်ခြေကိုက်မှ လူတွေကို ပေါင်းမယ်ဆိုရင်

But people are not important only because they can help make our goals come true; when they are treated as

valuable in their own right, people are the most fulfilling source of happiness.

လူတွေဟာ ကိုယ်ရည်မျန်းချက် အောင်မြင်လို့ အကူအညီ ပေါ်စိုင်လို့ ကိုယ့်ဘဝမှာ အရေးပါကြတာတင် မကပါဘူး။ သူတို့ကိုယ်ကျိုးအတွက် ဘာမှုမျော်လင့်ချက်မထားပဲ လူလို့ အရှိအတိုင်း တန်ဖို့ထားပြီး ဆက်ဆံရင် လူတွေဟာ စိတ်ချမ်းသူမှာ အပြည့်ဝဆုံးပေါ်စိုင်တဲ့ အကြောင်းရင်း ဖြစ်လာတယ်။

ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချုပြု မရည်ရွယ်ပဲ ခင်မင်မှုကို အမိုကထားတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ စိတ်ကျော်မှုကို အများဆုံးပေးတဲ့ ဆက်ဆံရေး ဖြစ်တယ်။

သုံးလိုရမှ တန်ဖို့ရတယ်လို့ သဘောထားတာကို *Utilitarian* လို့ ခေါ်တယ်။ လူတစ်ယောက်က နောက်တစ်ယောက်ကို မြင်ရင် သူကို ငါ ဘယ်နေရာမှာ သုံးမလဲ။ ငါအတွက် အကျိုးပြိုအောင် သူကို ဘယ်လို့ လုပ်ရမလဲ။ ဘယ်လို့ ပေါင်းထားရမလဲ။ ဘယ်လို့ ကျေးထားရမလဲ။ အဲဒီလိုဆိုရင် ဒီလူကို တွေ့ရတဲ့အပါမှာ တကယ် ရှိသားမြှင့်စဲ့ မြှင့်မြတ်တဲ့ မေတ္တာတော်နဲ့ ဆက်ဆံလို့ရပါမလား။ မရပါဘူး ဘုရား။

အဲဒီလိုဆိုရင် ဒီဆက်ဆံရေးဟာ သိပ်အမိပိုအ် မရှိတော့ဘူး။ ဒီဆက်ဆံရေးဟာ စိတ်အေးချမ်းမှု စိတ်ကျော်မှုပဲ ရပါမလား။ မရပါဘူး ဘုရား။

ကိုယ်က ဒီလူဟာ တစ်နောက် ငါအတွက် အသုံးကျေမယ်ထင်ပြီးတော့ ဒီလူကို ကျေးပေါင်းတယ်။ နောက်တော့ ဒီလူဟာ ကိုယ်မျော်လင့်ထားသလို ကိုယ်အကျိုးကို လုပ်မပေးဘူးဆိုရင် စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို့ ခဲ့တာရမလဲ။ မကျေးမန် ဖြစ်မယ်။ မျန်းမယ်။ ငါ သူအတွက် အကျိုးခဲ့တာတော် မှားသွားပြီး သိပ်တွက်ခြေမကိုက်ဘူး။ အဲဒီတော့ တွက်ခြေကိုက်မှ ပေါင်းမယ်ဆိုရင် ပေါင်းရမယ့်ဘူး အင်မတန် နည်းစွားမယ်—

နော်။ ကိုယ့်ကို သုတေသနတွေနဲ့ သုပြီးတော့ သုလိမ်းမရတဲ့အခါ ဉွှတ်ပစ်တာကို ခံရရင် ဘယ်လိုနေမလဲ။

လူတစ်ယောက်ကို အသုချချင်တဲ့နိုင်နဲ့ ဘယ်တော့မှ မပေါင်းသင့်ဘူး။ လူတစ်မကပါဘူး၊ တဗြာ၊ သဘာဝတရားလည်း ဒီလိပါပဲ။ အသုမဝင်ရင် ဖျက်ဆီးလိုက်။ အသု၊ မဝင်ရင် ဉွှတ်ပစ်လိုက်။ အဲဒီလို သဘောထားမျိုး ထားမယ်ဆိုရင် တစ်လောကလုံးကို တန်ဖိုးချသလို ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီလိုခိုရင် လောကကြီးဟာ စိတ်ဝင်စားစရှု မကောင်းတော့ဘူး။

သဘာဝတရားကို မြင်ရတဲ့အခါ၊ ဥပမာ—ဒီအုန်းပင်ကို မြင်ရတဲ့အခါ ပျော်တဲ့နိုင် ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ဘယ်လို စိတ်ထားမျိုး ရှိဖို့လိုသလဲ။ သဘာဝတရား မှန်သမျှ သိပ်အဲပြောစရာ ကောင်းတာပဲ။ သူသုဘာဝနဲ့ ကိုယ့်သဘာဝဟာ တူတူလိုပဲ၊ ထပ်တူနည်ပါးလောက်ကို ဖြစ်နေတာပဲ။ ဥပမာ— သစ်ပင်တွေက အောက်ဆိုပဲ ထုတ်ပေးတယ်။ လူက အောက်ဆိုပျော်ကို ရှုလိုက်တယ်။ လူက ကာဗွန်ခိုင်အောက်ဆိုက်ကို ထုတ်ပေးလိုက်တယ်။ သစ်ပင်တွေက ကာဗွန်ခိုင်အောက်ဆိုက်ကို ယူလိုက်တယ်။ သစ်ပင်မရှိရင် အောက်ဆိုပျော် မရှိဘူး။ လူတွေနဲ့ အသက်ရှုတဲ့သူတော်တွေ သေမှာပဲ။ (ဒီလိုတွေးတောင် ကိုယ့်အတွက်အသုတွေးတည်တယ် ဆိုတဲ့ အမိပိုယ်ပါနေတယ်။) သဘာဝတရား အားလုံးဟာ တစ်ခုတည်ပါ။ တစ်ပူးထဲ တစ်ပေါင်းထဲ တစ်ဆက်ထဲ ဖြစ်နေတယ်။

တစ်ယောက်ထဲ ဘယ်လိုမှ နေလိုမ်းရဘူး။ ကိုယ့်နဲ့ မသိတဲ့သူတွေ တောင်မှ သူတို့နေလို ကိုယ့်ဘဝမှာ တစ်နည်းနည်းနဲ့ အဆင်ပြောနေတယ်။ ဒိုပြောနေတယ်။ ပြည့်စုံနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်သူကိုမှ မရှိရင်ကောင်းမယ် လို့ မတွေးသင့်ဘူး။ ဘာလူမျိုးပြစ်ပြစ် အထင်မသေးသင့်ဘူး။

ပစ္စည်းတစ်ခုကို အသုချချင်တဲ့နိုင် မပါပဲနဲ့ သူသုဘာဝကို နားလည် ပြီးတော့ မြတ်နိုင်တယ်။ တစ်နဲ့မှ အပိုဘူး။

စိတ်ဝင်စားစရှု ကောင်းနေမယ်။ ပျော်စရာလည်း ကောင်းတယ်။ စိတ်ဝင်စားတာနဲ့ ပျော်တာ တွဲနေတယ်။

ဘယ်လိုမှ ရွင်းပြလို့ မရနိုင်လောက်အောင် နက်နဲ့တဲ့ သဘာဝတရား

The secret of happiness is to admire without desiring.

(F.H.Bradly)

စိတ်ချမ်းသာမျှ၏ ရှိခြင်းကို လိုချင်စိတ်မရှိပဲ တအုံတယ် မြတ်မြတ်နိုင်း တန်ဖိုးထားတာ၊ ချစ်တတ်တာပဲဖြစ်တယ်။

လိုချင်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်နိုင်တဲ့ နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ချမ်းသာမျှကို တကယ် မရကြတာပါ။

အမှန်တရား၊ သဘာဝတရားကို နက်နက်နဲ့ လေ့လာမယ်ဆိုရင် နောက်ဆုံးအဆင့်မှာ မြင့်မြတ်တဲ့သဘောထား မြင့်မြတ်တဲ့အမြင်ကို ရမှာပဲ။ ဒီလော်ဆော်ပါတစ်ယောက်က ဘယ်လိုပြောသလဲ ဆိုတော့

That there is. Is a mystery.

(Wittgenstein)

“ရှိနေတယ် ဆိုတာကိုက ရှင်းပြလို့ မရနိုင်လောက်အောင် နက်နဲ့ပါတယ်”

ပါကျလောက အင်မတန်တိုတယ်။ စကားလုံး တစ်လုံးမှ အပို မပါဘူး။ အင်မတန် နက်နဲ့တော်။ အဲဒါဘကြောင်း၏ အမိပိုယ်လေးနက်မှုကို ဘုန်းကြီး ဖတ်ခါဝကတည်းက နည်းနည်း ရိပ်စိတယ်။ အခု အဲဒါကို ကြာလေပြီး၊ သဘောပေါက်လေ ဖြစ်လာတယ်။

ဘယ်အရာပဲပြုပြုပြု ရှိနေတယ် ဆိုတာကိုက အင်မတန် နက်နဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လို့ ဖြစ်လာသလဲ။ တစ်ချိန်က ဘာမှ မရှိဘူး။ နောက်တော့ ပြစ်လာ

တယ်။ ရှိလာတယ်။ ဘယ်လို့ ဖြစ်လာကဲလဲ။ အပြောကို တိတိကျကျ ရှိ
မလွယ်ပါဘူး။ အင်မတန် အံ့ဩစရာကောင်းပါတယ်။ ရေးပါးဟာလည်း
အံ့ဩစရာကောင်းတယ်။ ပုဂ္ဂက်ဆိတ်ကလေးဟာလည်း အံ့ဩစရာ
ကောင်းတယ်။

သဘာဝရဲ အံ့ဩစရာ ကောင်းပုဂ္ဂို တရှို့ ကများဆရာတွေလည်း
ခံစားတတ်တယ်။ တရှို့ အတွေးအခေါ် ပညာရှင်တွေလည်း ခံစားတတ်
တယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ သူတွေလည်း နဲ့တားတတ်တယ်။ ဥပမာ သဲလေး
တစ်ပွင့်ကို ကြည့်ပါ။ သဲလေးတစ်ပွင့်ဟာ ဘယ်လိမ့် ရှင်းပြလို့ မရရှိနိုင်
လောက်အောင် နှက်နဲ့ သဘာဝတရားပြစ်တယ်။ ပေါ်မှားလွန်းလို့ တန်ပို့
မထားကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ သဘာဝ ရွှေထောင်ကနေ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အင်မတန်
အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ အရာပြစ်တယ်။

အံ့ဩတတ်တဲ့ စိတ် ပျောက်သွားပြီးဆိုရင် ဘဝတစ်ခုလုံးဟာ
ခြောက်ခံစား သွားပြီး။

နောက် ဥပမာတစ်ခု စဉ်းစားကြစို့။ ဘုန်းကြီးတို့ အခု တတွေ
သင်တယ်။ ဘုန်းကြီးက ပထမတော့ အထက်တန်းကျောင်းမှာ ပထဝါနဲ့
သမိုင်း ဘာသာတွဲကို ယူတယ်။ နောက်တော့ ပထဝါနဲ့ သမိုင်းကို မပေးတော့
ဘူး။ သိပ္ပါး ဘာသာတွဲပဲ ပေးမယ်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက သိပ္ပါပြောင်ယူတယ်။
ရူပဇ္ဇာ၊ ပါတွေဇ္ဇာ၊ သချား ယူတယ်။

ပါတွေဇ္ဇာ သင်ရတော့ ရောက် ပါတွေဇ္ဇာ အခေါ် ဘယ်လို့ ခေါ်သလဲ။
 H_2O ခေါ်တယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး သိပ်အံ့ဩတယ်။ H_2 နဲ့ O နဲ့
ပေါင်းရတယ်။ H_3O မရှိဘူးလာ။ ရှိသလား။ မရှိဘူး ဘူး။ H_3O
မရှိဘူး။ H_4O မရှိဘူး။ H_2 နဲ့ O နဲ့ ပေါင်းမှပဲ ရော ဖြစ်တယ်။ H က

ဘာလဲ ဟိုက်ထရှိရှင်တဲ့။ 〇 ကတော့ အောက်ဆိုရင်တဲ့။

ဟိုက်ထရှိရှင်က အပြောကျလုံးစာတ်စင် ပြစ်တယ်။ ဟိုက်ထရှိရှင်ရဲ့
တည်ဆောက်ပုဂ္ဂို ဘယ်သူ ပြောနိုင်မလဲ။ အိုလက်ထရွှေန် တစ်လုံး ဖူးထရွှေန်
တစ်လုံး ပရိတ္ထန်တစ်လုံး ပေါင်းထားတယ်။ အိုလက်ထရွှေန်တစ်လုံး ဖူးထရွှေန်
တစ်လုံး ပေါင်းထားတာကို ဟိုက်ထရှိရှင်လို့ ခေါ်တယ်။

ဖူးထရွှေန်ပေါ်တွေက အလယ်မှာ အိုလက်ထရွှေန်က ဘေးမှာ ရှုညွှေ့တ်
နေတယ်။ အိုလက်ထရွှေန်ဟာ ဘာလဲ။ အိုလက်ထရွှေန်ဟာ အမပါတ် ရှိတဲ့
ဓမ္မတွဲလေး တစ်ခု။ အမဓမ္မတွဲတို့ဟာ ဘာလဲ။ ဆက်ခါ ဆက်ခါ မေးခွန်း
တွေကို မေးသွားမယ်ဆိုရင် နောက်ဆုံးမှာ မသိပါဘူး ဆိုတဲ့နောရာမှာ လမ်းဆုံး
လိမ့်မယ်။ အပေါ်ယံး အပြောတွေဟာရှိတာ နော်။ အပြောတစ်ခု ရရင်
မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်မံမှု။ အပြောတစ်ခုထပ်ရရင် မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်မံမှု။
နောက်ဆုံးကျောင်းမှာ ဘယ်နောရာမှာ လမ်းဆုံးမလဲ ဆိုတော့ “မသိပါဘူး”
ဆိုတဲ့နောရာမှာ လမ်းဆုံးလိမ့်မယ်။ “မသိပါဘူး” ဆိုတာဟာ mystery ပဲ။

Every thing is a mystery.

အရာရာတိုင်းဟာ ရှင်းပြလို့ မရရှိနိုင်လောက်အောင် နှက်နဲ့ပါတယ်။
သစ်ပင်တစ်ပင် ရှိနေတယ်။ ဘယ်လို့ ဖြစ်လာသလဲ။ ဘာကြောင့်
ဒီသစ်ပင် ပြစ်လာသလဲ။ ဘယ်သွားမှာ အပြောမရှိဘူး။ ဘယ်သွားမှာ ဘယ်တော့မှာ
အပြောမရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ တတ်နိုင်သလောက်တော့ အပြောကို ရှုံးပြီးတော့
ပေါ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အပြောတစ်ခုရတိုင်း မေးခွန်း
တစ်ခုကို ထပ်မံမှု ကြည့်ပါ။ နောက်ဆုံးမှာ ‘မသိဘူး’ ဆိုတဲ့ နောရာမှာပဲ
လမ်းဆုံးမယ်။ တစ်ခုတစ်ခုသောအရာ ရှိနေတယ် ဆိုတာကိုက သိပ်အံ့ဩ့ရာ
ကောင်းပါတယ်။

ကိုယ့်အကြောင်းကိုကိုယ် မေးကြည့်ရင်လည်း ဒီလိပ်။ ငါဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ နေနေတာ တကယ် သေသေချာချာ တရားအားထဲတို့း ကြည့်တော့ မတွေ့ရဘူး။ ဘယ်အရာကို ကြည့်ကြည့် ဘူးသာဘဝကိုပဲ တွေ့ရတယ်။ ငါ ဆိုတာကို မတွေ့ရဘူး။ ငါဆိုတာကို မတွေ့ရပဲနဲ့ ငါဆိုတာကို ရှိတယ်လို့ ခဲ့တာ၊ နေရတယ်။ အုံပြေစရာကြီး။

ဘုန်းကြီးက လောဘန်ကိုလည်း သိပ်အုံပြေတယ်။ တစ်ခုခုကို လိုချင်နေတယ်ဆိုတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတာ။ လိုချင်နေတာဟာ အုံပြေစရာကြီး။ သိပ်ထူးဆန်းတာပဲ။ အရာရာတိုင်းဟာ သိပ် အုံပြေစရာကောင်းပါတယ်။

အုံပြေတယ်တဲ့စိတ် ပြောက်သွားပြီးဆိုရင် ဘဝတစ်ခုလုံးဟာ ပြောက်ခမ်း သွားပြီး။ ဘာမှ စိတ်ဝင်စားစရာ မရှိတော့ဘူး။ ပိုက်ဆံရတာကိုပဲ စိတ်ဝင်စားတဲ့ သူရဲ့ ဘဝဟာ တော်တော် တန်ဖိုးနှစ်ပါတယ်။

ချစ်တတ်တဲ့သူမှာသာ ဘဝဟာ ကြေလေ စိုးပြေလေ

ဒီလို ကဗျာဆရာတွေ ဒီလို အတွေးအခေါ် ပညာရှင်တွေဟာ ဘယ်အရာကိုမဲ သူတို့နားလည်ပြီးလို့ မပြောဘူး။

ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကတည်းက အရာအရာတိုင်းကို နားလည်ချင်တယ်။ အရာရာတိုင်း ဆိုတာ ချွင်းချက်ကို မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါက တော်တော်ခက်ခဲတဲ့ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ အရာရာတိုင်းဆိုတာ အကန္နအသံ မရှိတော့ အင်မတန် များတယ်။ ဘဝဆိုတာ အင်မတန် တို့တောင်းတယ်။ အချိန်မရှိဘူး။ အရာရာ တိုင်းကို စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဒါပေမဲ့ အချိန်မရှိဘူး။ ‘ဒါတွေ ဖယ်ထားအုံး’ ဒါတွေ ဖယ်ထားဘုံး။’ ဆိုပြီး ဖယ်ထား နေရတယ်။

အခဲတော့ ဘုန်းကြီး နားလည်လာပါပြီး။ ဘုန်းကြီး ဘယ်တော့မှ နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်တဲ့ အရာတွေဟာ အများကြိုးပါတယ်။ အားလုံးကို

နားလည်နိုင်လောက်အောင် ညာက်မမိတာလည်း ပါတယ်။ အချိန်လည်း မရှိတော့ဘူး။ နားမလည်ပေမဲ့လည်း ချို့ပါတယ်။ နားလည်ဖို့ဆိုတာ ထင်သလောက် လွယ်ပါဘူး။ နားမလည်ပဲနဲ့ကိုပဲ ချို့ပါတယ်။ ပန်းလေး တစ်ပွဲင့်ကိုတောင် ဘုန်းကြီး တကယ်တော့ နားမလည်သေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပန်းလေးကို ချို့ပါတယ်။

ဒီကဗျာလေးကို ရေးလိုက်တဲ့သူဟာ ဒီပန်းလေးကို ဘာကြောင့် ချို့တော်လဲ။ သူနားလည်လို့ ချို့တော်လား။ မဟုတ်ဘူး—မန်း။ သူသာဘဝ အတိုင်း ပေါက်နေတဲ့ ပန်းလေးကို သူ မြင်လိုက်ရတော့ ချို့တဲ့စိတ် ဖြစ်လေတယ်။ ရှိုးရိုးလေးပဲ။ ဘာမှ ရှင်းပြုစရာမရှိဘူး။ ဘာကြောင့် ချို့တော် ပြောမနေတော့ဘူး။ ပြောလို့လည်း မရပါဘူး။

ချို့တော်မျိုး သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ပညာသင်တာမှာ ချို့တော်မျိုး သင့်မှသာ အဲဒိုလုံးဘဝဟာ ကြောလေစိုးပြေလေ ဖြစ်လာမယ်။ ပညာကို မျိုးတတ်အောင် သင်လိုက်ရင် အဲဒိုလုံးဘဝဟာ ကြောလေ ပြောက်ခမ်းလေ ဖြစ်သွားမယ်။

ထူးဆန်းတက လိုချင်တာ များများရလေ ပိုပြီး မပြည့်စုံလေ

ဒီကဗျာလေးတစ်ပွဲကို ဖတ်ပြီးတော့ ဖြည့်ဖြည့်း အေးအေးအေးအေး စဉ်းစားနေချင်တယ်။ အခု ဘုန်းကြီး စဉ်းစားလို့ရသလောက် တချို့ကိုတော့ ပြောလိုက်ပြီး။ ဒကာကြီးတို့ စဉ်းစားလို့ရတာကို တစ်ခု နှစ်းလောက် ပိုင်းကျပြီးတော့ ဖြည့်ပေါ်အုံး။ ဒီကဗျာဆရာ မပြောပဲနဲ့ ချို့ထားတော့ ဒါတွေ ရှိသေးသလဲ။

သူ့စိတ်ထားလေးကို မှန်းကြည့်။ အခုနား ဘုန်းကြီး မှန်းလို့ရသလောက် ပြောပြုတယ်။ ဒီပန်းလေးကို ပိုင်ဆိုင်လိုတဲ့စိတ် မရှိဘူး။ ဒါမ်းကိုလည်း

ယူမသွားချင်ဘူး။ မြင်ရတာ ဝစ်သာတယ်။ နောက်တစ်ခါ မြင်ချင်ရင် ဒီနေရာကို လာရုပဲ။ ဒီမိဂ္ဂ ယူသွားပြီးတော့ ပန်အိုထဲ ထည့်မထားဘူး။ ပိုင်ဆိုင်လိုတဲ့မိတ် မရှိပဲနဲ့ ချော်တတ်တဲ့ဘူး ဖြစ်တယ်။ သူ့မိတ်က လွတ်လပ် နေတယ်။

အတ္ထမျိုးဘုရား

ဟုတ်တယ်။ အတ္ထမျိုးဘုရား။ အေးချမ်းတယ်။ လူတော်တော်များများဟာ အတ္ထမိတ်ပြီးပြီးနဲ့ နေကြတယ်။ ဒီအတ္ထမိတ်က နေရာယူလွန်သွားရင် တြားဟာတွေကို တန်ဖိုးချေတဲ့မိတ် ဖြစ်လာတယ်။

အတ္ထဟာ ဘယ်တော့မှ သူများ ပြည့်စုတယ်လို့ မရှိဘူး။ အတ္ထဟာ အားငယ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အားကိုစရာကိုရှာတယ်။ ငွေကို အားကိုတယ်။ ဂုဏ်ကို အားကိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လောက်ရရှု အားငယ်တွေ့ပဲ။ ဒါကြောင့် ပြည့်ပြီးလို့ မခံစားရဘူး။ အားငယ်မိတ်ကြောင့် မပြည့်စုတာ၊ လိုချင်တာ၊ တကယ် အသုံးလိုလို လိုချင်တာ မဟုတ်ဘူး။

အတ္ထရဲ့ သဘာဝမှာ ပြည့်စုခြင်းဆိုတာ ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး။ သူများ အမြိတန်းလိုနေတယ်။ အတ္ထရဲ့ သဘာဝဟာ အမြိတန်းချို့တဲ့နေပါတယ်။

သူ သိန်းတစ်ရာရလည်း မပြည့်စုသေးဘူး။ သိန်းတစ်ထောင်ရလဲ မပြည့်စုသေးဘူး။ ဒေါ်လာ တစ်သန်းရာရလည်း မပြည့်စုသေးဘူး။ ဒေါ်လာ သန်းတစ်ထောင်ရာရလည်း ပြည့်စုသေးဘူး။ ဒါ ပိုက်ဆံဘက်ကနေ ကြည့်တာ နော်။ လူဘက်ကနေ ကြည့်ရင် တစ်ယောက်နဲ့ မပြည့်စုသေးဘူး။ နှစ်ယောက်နဲ့ လည်း မပြည့်စုသေးဘူး။ ဒါမိတ်လဲနဲ့ မလုံလောက်သေးဘူး။ နှစ်လုံနဲ့လည်း မလုံလောက်သေးဘူး။ ကားတစ်စီ။ မလုံလောက်သေးဘူး။ နှစ်စီ။

အတ္ထဟာ လောဘနဲ့ တွဲနေတတ်တယ်။ အတ္ထမိတ်က လိုချင်တာရရှင် ပြည့်စုသွားမယ်။ အားရှိမယ်လို့ ထင်တာ – နော်။ အားရှိချင်လို့ လိုချင်တာ။

သုံးချင်လို့ လိုချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ရှိရှိလောဘက သုံးချင်တာ။ အတ္ထက မသုံးချင်ဘူး။ အားရှိချင်တယ်။

ထူးဆန်းတာက လိုချင်တာ များများရလေ ပြီး၊ မပြည့်စုစေလ ဖြစ်လာတယ်။ (ဘာဖြစ်လိုလဲ။) နည်းနည်းရှိတွေ့က ရောင်ခဲမျိုးတယ်။ များများ ရှိလေတော့ မရောင်လဲ နိုင်တော့ဘူး။ ဆင်းခဲ့မှာ ပို့ကြောက်တယ်။

အတ္ထဟာ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့ သဘောဖြစ်လို့ သူ့အလိုပြည့်စုံ တစ်ခုကိုပဲ သူ စဉ်းစားတယ်။ သူ့အလိုပြည့်စုံ သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆုံး လိုက်ရတာကို ဝန်မလေးဘူး။ ဥပမာ ဒီပန်းလေးကို ဖြောက်တယ်ဆိုပြီး၊ ဆွဲတ်သွားပြီး လက်ထဲမှာ ကိုင်ထားပြီးတော့ တော်တော်ကြာတော့ တော်ပါပြီး၊ ပြုငွေသွားပြီးတော့ လွှတ်ပစ်လိုက်မယ်။

အတ္ထဟာ ပြီးငွေသွားတယ်။ မေတ္တာဟာ မပြီးငွေဘူး။ အတ္ထက တစ်ခုခုကို တန်ဖိုးထားတယ်ဆိုတဲ့ ခကုပဲ။ သူ ချော်တယ် ဆိုတာ အမျှနဲ့တော့ သူကိုယ်ကျိုးအတွက်ပဲ။ ဒီပန်းလေးကို ဆွဲနှုပ်ပြီးတော့ လက်ထဲမှာ ကိုင်ထားပြီးတော့ ကြာရင် သူ လွှတ်ပစ်မှာပဲနော်။ နှပ်လိုက်တဲ့ ပန်ပောင်လေးဟာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ လန်းဆန်းနေမလဲ။ စွမ်းသွားရင် သူ သိမ်းထားအုံးမှာလာ။ မသိမ်းထားဘူး။ လွှတ်ပစ်မှာပဲ။ အတ္ထမိတ်က သူ့အလို့ ခကုပြည့်စုံ ကိုပဲ အလေးထားတယ်။ တစ်ပက်သား ပျက်ဆံးတာကို ဂရုမလစိုက်ဘူး။

အတ္ထဟာ ပျက်ဆံးချင်တဲ့သဘော ရှိတယ်။ သူ့ရှုပ်တည်ရာ ပြီး သူတစ်ပါးကို နေရာပယ်ချင်တယ်။ အတ္ထမျိုးရင် ဘယ်သူကိုမှ မပျက်ဆံးချင်ဘူး။ အတ္ထမျိုးရင် အရာရာတိုင်းကို ပို့ပြီးတော့ တန်ဖိုးထားတယ်။ ပို့ပြီးသနားတတ်တယ်။ ပို့ပြီးသေးတတ်တယ်။ ပို့ပြီးလေးစားတယ်။

ဘန္တစိတ်ဟာ ဘယ်လေက ပြည့်စုံနေသလဲ

ဒက္ခာကြီးတစ်ယောက်အကြောင်း ဘုန်းကြီး ပတ်ဖူးတွေ့တယ်။ သူက သိမ်တော့ မချမှတ်သေပါဘူး။ လူက ခတ်ရှိရှိ ခ်ပော်အော်အော်။ အဲဒီ ဒက္ခာကြီးက ရှိုလွန်း အေးဂွန်းလို့ သူဇ္ဈိုင်းက သူကို ထားပစ်ခဲ့တယ်။ ပွဲသွားအုံမယ်လို့ ပြောပြီး၊ ထွက်သွားတာ ပြန်မလာတော့ဘူး။ ပစ္စည်းတွေကို အရင်ကတည်းက ချွေထားပြီးကို။

နေ့ပြန်မလာတော့ သူတစ်ယောက်ထဲ ကျန်ခဲ့တယ်။ ကျန်ခဲ့တော့ အိမ်ကိုလည်း ရောင်းလိုက်တယ်။ တောကျကျနေရာလေး တစ်နေရာမှာ ဖြစ်သလို့ အိမ်လေးဆောက်ပြီးတော့ နေတယ်။ ပထမတော့ သူ အမဲလိုက် တယ်။ ရတာကို ရောင်းပြီးတော့ အသက်မွေ့တယ်။ နောက်တော့ အမဲ မလိုက်တော့ဘူး။ သူက ဘယ်လို့ပြောသလဲဆိုတော့ ‘အရင်တုန်းက အမဲလိုက်လို့ရင် ရှိလေးတစ်ကောင်ဖြစ်ပြစ် ယဉ်လေးတစ်ကောင်ဖြစ်ပြစ် ရရင် သိပ်ပျော်တယ်။ အခြေတော့ယဉ်လေးတွေ ရှိလေးတွေကို မြင်ရရင် ကိုပဲ ပျော်ပါတယ်။’ တဲ့ ယဉ်လည်း မလိုချင်တော့ဘူး။ ရှိလည်းမလိုချင် တော့ဘူး။

သူက လက်မှုပညာကျမ်းကျင်တော့ ပစ္စည်းတွေ ရှာပြီးတော့ လုပတဲ့ စိတ်ဝင်စာစရာကောင်၊ တဲ့ ပစ္စည်းလေးတွေ လုပ်ရောင်းပြီးတော့ အသက်မွေ့ တယ်။ အခုန်ကပြောတဲ့ စကားလေးကို ဘုန်းကြီး ပြိုက်တယ်။ မြင်ရရင်း စိတ်ချမ်းသေပါပြီး။

ဘုန်းကြီးတို့လည်း တောထဲမှာနေခဲ့တုန်းက ယဉ်လေးတွေ ရှိလေးတွေ မြင်ဘူးတယ်။ သူတို့ကို မြင်ရရင် ပျော်တယ်။ တောထဲမှာ သူတို့ သဘာဝ အတိုင်း နေထိုင် သွားလာ စာသောက်နေတာ မြင်ရတာ သိပ်စိတ်ဝင်စာစရာ ကောင်းတာပဲ။ ယဉ်လေးတွေက ယဉ်နေတော့ ဘုန်းကြီးတို့ကို မြင်ရင်

ဝေးဝေးကို မပြောကြဘူး။ ဉာဏ်မှာ လသာသာနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ လမ်းလျှောက်ရင်း စကားပြောနေကြတဲ့အခါ ယဉ်လေးတွေက မပြောကြဘူး။ ယဉ်လေးတွေက ဘုန်းကြီးတို့ကို မကြောက်တာကို ဝမ်းသာတယ်။ အခုန်က ဒက္ခာကြီးက ဘယ်လိုပြောသလဲ ဆိုတော့

It didn't need much to be happy, and it needs even less now.

‘အရင်တုန်း စိတ်ချမ်းသာမျိုး နည်းနည်းပဲ လိုအပ်ပါတယ်။ အခုတော့ အရင်ကလောက်တောင် မလိုတော့ဘူး။’ ရောင့်ရဲ့လာတယ်။ အတ္တစိတ် နည်းလာတယ်။ လိုအပ်တာ နည်းလာတယ်။

အတ္တရဲ့သဘာဝကို သေသေချေချာ စဉ်စာပါ။ အတ္တမှာ လျှို့မှုဆိုတာ ဘယ်တော့မ မရှိဘူး။ secure မဖြစ်ဘူး။ စိတ်ချမ်းဘူး။ အမြှတ်န်း ရိုးရိမ်နေ တယ်။ အမြှတ်န်း ကြောက်နေတယ်။ အကြောက် ပြုပို့ကို နည်းဘမျှုံးမျိုးနဲ့ ကြိုးစားတယ်။ ပိုက်ဆဲရှိရင် အားရှုံးတယ်။ အဲဒီလိုတွေးတယ်။

လူတွေကို ငါ ချုပ်ကိုယာလိုရှင် ငါ ရိုးသလို လုပ်ရင် ပါနည်းနည်း လျှို့မှုမယ်၊ စိတ်အော်ရမယ်။ ဒါ ကြောင့် ငါ ရိုးတာကို လုပ်မယ့်သူတွေ များအောင်လုပ်မှ ဖြစ်မယ်။ ငါ ရိုးသလို မလုပ်တဲ့သူတွေကို ဖယ်မှ ဖြစ်မယ်။

အတ္တဟာ တစ်ပက်သာကို ချုပ်ချယ်ချင်တယ်။ သူတစ်ပါးကို ချုပ်ကိုင် ထားပြီးတော့ ကိုယ့်ဘဝ ရပ်တည်မှုကို ရှာချင်တယ်။ ကိုယ့်အတွက် အဆင်ပြုပို့ သူများကို အသုံးချုပိုက်တယ်။ အတ္တဟာ သူတစ်ပါးကို ဘယ်တော့မ လွှတ်လပ်မှု မပေးဘူး။ သူ ကိုယ်တိုင်ကော လွှတ်လပ်သလား။

မဂ္ဂတ်လပ်ပါဘူး ဘုရား။

သူကိုယ်တိုင်လည်း ဘယ်တော့မ မဂ္ဂတ်လပ်ဘူး။ ဒီအတ္တရဲ့ သဘာဝကို ပိုးသိလေတော့ မြတ်စွာဘုရားကို ပြီးပေးတယ်။ ကျေးဇူးတင်တယ်။ အနတ္တ

သဘာဝကို နားလည်နိုင်အောင် သဘောပေါက်နိုင်အောင် ဟောခဲ့တယ်။ တရားဘာထဲတိပြီးတော့ ကိုယ်ပိုင်ဗျာက်နဲ့ မြင်နိုင်အောင် နည်းလမ်းတွေ ပေါ့တယ်။

ဘုရားပေးတဲ့နည်းအတိုင်း၊ အားထူတ်လို့ အနဲ့ကို သိလာတဲ့အခါမှာ အနဲ့ဟာ ဘယ်လောက်အော်ချမ်းသလဲ လွှတ်လပ်သလဲဆိုတာ သိလာတယ်။ အနဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်လောက်ပြည့်စုနေသလဲဆိုတာ သိလာတယ်။ အနဲ့စိတ်နဲ့ နေတဲ့ဘချိန္ဓာ ဘယ်သူကိုမှ မချုပ်ချယ်ချင်ဘူး။ ချုပ်ချယ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ငင်လာတာနဲ့ တွိုင်နှက် ဘာဖြစ်ဖွားပြီးလဲ – အဘွဲ့ဖြစ်ဖွားပြီး။ လွှတ်လပ် သေးသလား၊ မလွှတ်လပ်တော့ဘူး။ အော်ချမ်းသေးသလား၊ မအော်ချမ်း တော့ဘူး။

ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံး မချုပ်တဲ့အခါကျေမှ သူရဲ့တန်ဖိုး အမှန်ကို သိရတယ်။

လောကြီးကို ကြည့်တဲ့အခါမှာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် အော်ချမ်းတဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်တတ်ဖို့ ဘင်းမတန် အရေးကြီးပါတယ်။ ချစ်တတ်တဲ့စိတ် တန်ဖိုးထား တတ်တဲ့စိတ် မြတ်နိုးတတ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်တတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

လှတဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်မှ လှတာကို မြင်မယ်။ လှတဲ့စိတ်နဲ့ မကြည့်တတ်ရင် လှတာကို မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ကြည့်မှ သေသေချာချာ မြင်တယ်နော်။ ချစ်တတ်တဲ့စိတ် မြတ်နိုးတတ်တဲ့စိတ် တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ကြည့်မှ သေသေချာချာ မြင်ရတယ်။

တစ်ခုခုကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံး မချုပ်တဲ့အခါကျေမှ သူရဲ့တန်ဖိုး အမှန်ကို သိရတယ်။ ငဉ်းစားကြည့် နော်။ ဒီကော်ဟာ အမိပါယ်နည်းနည်း ကောက်သလို ဖြစ်နေတယ်။

ဒီဒက္ခိုးကို ဘုန်းကြီးက ကိုယ်ကျိုးအတွက် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ အသုံးမချုပ်တဲ့ အခါမှာမှ ဒီဒက္ခိုး ဘယ်လိုလူလဲ ဆိုတာကို သိရမယ်။ အသုံးချုပ်ရင် ကိုယ်အသုံးချုပ်ရမယ့် အပိုင်းလေးကိုပဲ မြင်တော့တာ။ ကျွန်ုတဲ့အပိုင်းကို မမြင်တော့ဘူး။

တစ်ခုခုကို ကိုယ်အတွက် အသုံးမချုပ်တဲ့ အခါကျေမှ သူရဲ့ပင်ကိုယ် သဘာဝကို နားလည်လာမယ်။ အတ္ထိစိတ် ကုစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့စိတ်နဲ့ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချုပ်လိုအောက်ပဲ ဦးစားပေးနေလိုကိုရင် ပြည့်ပြည့်စုံလဲ မမြင်နိုင်တော့ဘူး။

အခါခေတ် ဘုန်းကြီး သတိထားမိတာ လူတွေဟာ အတ္ထိစိတ် ပိုအားကြီး လာတယ်။ ကုစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့စိတ် ပိုအားကြီးလာတယ်။ ကိုယ်အတွက် ဘယ်လို အသုံးချုပ်ရမလဲ ဆိုတာကို ပိုတွေ့လာတယ်။ အခါကြောင့် လူတော်တော်များများရဲ့ ဘဝဟာ ခြောက်ခမ်းသွားနေတယ်။ လူတော်တော်များများရဲ့ ဘဝဟာ မအော်ချမ်းဘူး။ မလျှော့ချိဘူး၊ မပြည့်စုံဘူး။

ပြီးတော့ ကိုယ်က သူများကို အသုံးချုပ်လိုတဲ့အတွက်နဲ့ တွေ့တယ် နော်။ ကိုယ်ကိုကော သူများက ဘယ်လို့ တွေ့မယ်ထင်တူနဲ့ ဒီလိုကဲတွေ့မှာပဲ။ အခါလို့ ကိုယ်ကို အသုံးချုပ်လောက် တွေ့တဲ့အခါ ဘယ်လိုခိုးရမလဲ။ စိုးရိမ်စိတ် ဖြစ်မယ်။ မလျှော့ချိတဲ့စိတ် ဖြစ်မယ်။ အထိုက်နည်းဖြစ်မယ်။

ဒီစားပိုပြီး၊ ခံရောက်တာ ဒီသေားတယ်။ ကိုယ်ကို အသုံးချုပ် စိတ်ကူးတယ် ဆိုတာကိုက တန်နည်းအားဖြင့် စောက်တာကို ခံလိုက်ရ သလိုပဲ။ ကိုယ်ကို ချစ်တာမှုမဟုတ်တာ လေးစားတာမှ မဟုတ်တာ တန်ဖိုးထားတာမှု မဟုတ်တာ။ ကိုယ်ကို တန်ဖိုးချုပ်ကဲ တန်ဖိုးပြတ်လိုက်တာ၏ ခံလိုက်ရတာ။ တစ်နော် အသုံးမကျေတော့ဘူးလို့ ထင်တဲ့အခါ ဘာလုပ်မလဲ။ စွန်းပစ်ချင် စွန်းပစ်မယ် နော်။ ဖောက်ပျက်ချင်ရင် ပျောက်ပျက်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ အသုံးချုပ်လိုအောက် ငဉ်းစားတဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်လောက်

ထိအောင် ဆိုပါးနိုင်သလဲဆိုတာကို သေသေချုံချုံ စဉ်းစားမှု။ အင်မတန် ကြောက်ဝရ္တ ကောင်းပါတယ်။ ဘုန်း၊ ကြိုးတို့လည်း နှစ်ပေါင်းများစွာ လေ့လာရင်းမှု တဖြည့်ဖြည့် သိလာရတာပါ။

မြင်ရရှုနဲ့ စိတ်ချမ်းသာလှပြီ။

ဒီကဗျာဆရာဟာ ဒီပန်းမွင်းလေးကို မြင်ရတဲ့အပါမှာ ‘မြင်ရရှုနဲ့ စိတ်ချမ်းသာလှပြီ’ ဆိုတာကို သိပ်ခဲ့စားတတ်စေချင်ပါတယ်။ အသုံးချုပြု စိတ်မကူးဘူး။ ပိုင်ဆိုင်ဖို့ စိတ်မကူးဘူး။ ဒွဲမှုမြို့မြို့ စိတ်မကူးဘူး။

နားလည်တယ် ဆိုတာကတော့ အပြည့်အစုံဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ နားလည်နိုင်သလောက နားလည်တယ် ဆိုရင်လည်း ကောင်းပါတယ်။ တစ်ခါတလေကျတော့ နားလည်တယ် ဆိုတာကိုက တန်ဖိုးမထားတဲ့ အမို့ပါယ်မျိုး ပေါက်သွားတတ်တယ်-နော်။

ဥပမာဆိုပါတော့ တစ်ယောက်ယောက်က ကိုယ့်ကို စိတ်ဆိုးနေတယ်။ ကိုယ့်ကို အထင်မှားနေတယ် ဆိုပါတော့။ အထင်မှားနေတာကို ကိုယ်က သိတယ်။ ရွင်းပြပါရခေတဲ့ ပြောတယ်။ ပြောတဲ့အပါမှား၊ ‘မလိုပါဘူး’ ပါ နားလည်ပါတယ်။ လို့ပြောရင် ဘယ်နဲ့နေမလဲ။ အင်မတန် ခံရခက်သွားပြီး အောင့်သက်သက် ဖြစ်သွားပြီး။ ကိုယ်ကို တန်ဖိုးမထားဘူး ဆိုတဲ့အမို့ပါယ် ဖြစ်သွားပြီး။ နားလည်ပါတယ် ဆိုတဲ့စကားကို ပေါ့ပေါ့လေး ပြောလိုက်တာ ကိုက တန်ဖိုးမထားရာ ရောက်သွားတယ်။

လောကြိုးဆိုက ငါ ဘဏ္ဍာမြော်လင့်နေသလဲ။

ငါဟာ လောကြိုးကို ဘယ်လို့ သဘောထားနဲ့ မြင်နေသလဲ။ ငါဟာ လောကြိုးကို ဘယ်လို့သဘောထားနဲ့ ဆက်ဆံနေသလဲ။ လောကြိုး ဆိုက ငါ ဘဏ္ဍာမြော်လင့်နေသလဲ။ လောကြိုးဆိုတာ အားလုံးပေါ့၊ သက်ရှိ သက်မဲ့ အကျိုးလုံးပဲ။

ဘယ်လို့ မြော်လင့်ချက်တွေနဲ့ ငါဘဝကို ငါနေသွားနေသလဲဆိုတာကို နည်းနည်းသတိထားပြီးတော့ စဉ်းစားလို့လို့တယ် နော်။ မြော်လင့်ချက် လုံးဝ မရှိပဲ နေတာတော့ မရှိပါဘူး။ အဲဒီမြော်လင့်ချက်ကို သိနေဖို့ လိုတယ်။ သတိထားပဲ လိုတယ်။

အလုပ်တစ်ခု လုပ်တဲ့အပါ ဘာကိုလိုချင်လို့ လုပ်တာလဲ။ ပိုက်ဆံရရှိ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုလဲနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ် ဆိုရင်တော့ တော်တော် ဆုံးရှုံး ပါတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်လည်း အများကြီး အဆင့်အတန်း နိမ့်သွားမယ်။ သူတစ်ပါးလည်း ဒုက္ခရောက်မယ်။ ငါ ပိုက်ဆံရရင် ပြီးရော သူများ ဘာပြစ်ပြစ်လို့ သဘောထားတော့မှာကိုး။

အချိုင် ဆောတော်မှု အတွက်တွေ လုပ်ရောင်းတယ်လို့ ကြားရတယ်။ ပိုက်ဆံရရင် ပြီးရော ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်နေကြတာကိုး။ ဒါကြောင့် ပိုက်ဆံရချင်လို့ အလုပ်လုပ်တဲ့ နေရာမှာတော်မှု တကယ်မေတ္တာ စေတနာလေးနဲ့ ပြည့်ပေးလိုက်ပါ။

ပစ္စည်းတစ်ခု ရောင်းချင်တာတော်မှု ဈေးမှန်မှန် ပစ္စည်းမှန်မှန်လေးကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြောပြီးတော့ ရောင်းလိုက်ပါ။ အဖြတ်ရချင်လို့ ရောင်းကြတဲ့သူတွေ ဗျည်းပဲ။ အရှုံးခံပြီးတော့ ရောင်းချင်တဲ့ သူကတော့ သိပ်မရှိဘူး။

ဘယ်လို့နေရာမှာ ဘယ်လိုကိစ္စမှာပဲ ဖြစ်ပြစ် မေတ္တာ စေတနာလေး

နည်းနည်းပါရင် သူ့အတွက်လည်း ပိုကောင်းတယ် ကိုယ့်အတွက်လည်း
ပိုကောင်းတယ်။

တချို့ ဒကာမကြီးတွေ ဘုန်းကြီးကို လာပြောကြတယ်။ ရွှေးရောင်း
ကြတာ ဒကာမကြီးတွေက ပိုများလို့ တူတယ်။ အရင်တွန်းကတော့
ရွှေးများများရလေလေ ကြိုက်လေလေပဲ။ ပစ္စည်းအတူကို အစစ်လို့
ပြောပြီးတော့ ရောင်းလိုက်လို့ ဝယ်သွားရင် သိပ်သကောကျတာ၊
ပိုမ်တာကို။ အခြေတာ အဲဒီလို မဟုတ်တော့ဘူးတဲ့။ ရွှေးမြန်မြန် ပစ္စည်း
ဖုန်မှန်ကို အဖုန်အတိုင်းပြောပြီးတော့ ရောင်းတယ်တဲ့။

ဝယ်သွားတဲ့ သူ့က ပစ္စည်းကောင်းကောင်းလေး သုံးရလို့
နောက်တစ်ခါက် ပြန်တွေ့လို့ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်လို့ ပြောတော့
အဲဒီကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဆိုတဲ့စကားကို ကြားရတာ ပိတ်ပိုက်တာတဲ့။
ရောင်းလိုရတဲ့ အမြတ်က ဒါလောက် အရေးမကြီးတော့ဘူး တဲ့။ ကိုယ့်ပစ္စည်း
ဝယ်သွားပြီးတော့ ကိုယ့်ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်လို့ ပြောတာကို ကြားရတာ
လောက် ကျော်တာ မရှိတော့ဘူးတဲ့။

လောကကြီးနဲ့ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းလေးနဲ့
တန်ဖိုးထားတတ်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆက်ဆံတတ်တဲ့သူ့ဆိုရင် ငွေ့နဲ့ တန်ဖိုးဖြတ်လို့
မရတဲ့အရာတွေ အများကြီးရမယ်။ အဲဒါလေးကို နားလည်ဖို့လိုတယ်။

လွတ်လပ်ထေးချမ်းတဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်ရင် ပိုလှတယ်

ဘုန်းကြီးက ဒီကဗျာလေးကို ဖတ်ပြီးတော့ တွေးလိုက်တာနော်။
How heart appealing,
စိတ်နဲ့ကို နှစ်သက်ခြင်လန်း စေလိုက်တာ
on the mountain-pass

တောင်ကြားလမ်းပေါ်များ

Are wild violets hidden in the grass.

မြိုက်တွေကြားထဲမှာ ဖုံးကွယ်ပြီးတော့ ညုပ်ပြီးတော့ ဦးလိုက်ပန်းတွေ
ပေါက်နေတယ်—တဲ့။

ဒီကဗျာဆရာရဲ့စိတ်ဟာ လွတ်လပ်နေတယ်။ ဦးလိုင်လိုတဲ့စိတ် မရှိဘူး။
အိမ်ကိုလည်း ယူမသွားဘူး။ အသုံးလည်း မချွေဘူး။ ဘာမှ မလျပ်ဘူး။
မြင်ရတာနဲ့ကိုပဲ သူ ပျော်နေပါပြီး။

လူလွှေ့င်း ဆက်ဆံရေးမှာလည်း အဲဒီလို လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့
တန်ဖိုးထားတဲ့စိတ်နဲ့ ဆက်ဆံကြမယ်ဆိုရင် စိတ်ချမ်းသာမှာ ပိုရမယ်။
ဘာလေးမြင်ရမြင်ရ သစ်ပင်လေးမြင်လည်း အဲဒီလိုစိတ်နဲ့သာ ကြည့်တတ်မယ်
ဆိုရင် သစ်ပင်တွေဟာ ဂိုလှာမယ်။

သတိထားကြည့် ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ လွတ်လပ်အေးချမ်းပြီးတော့
ပိုင်ဆိုင်ချင်တဲ့စိတ် မရှိရင် အသုံးချွေးချင်တဲ့စိတ်မရှိပဲနဲ့ ကြည့်လိုက်လိုရှိရင်
ဂိုဏ်တယ်လို့ ထင်တယ်။ ဘယ်ဟာက ဘယ်လိုအသုံးဝင်မလဲလို့ ငြုံးစားနေရင်
သိပ်လွှာတယ်လို့ မထင်တော့ဘူး။ လူတာ လျှော့သွားတယ် ဆိုပါတော့။

အသုံးတော့ ဝင်ပါတယ်။ ဆေးပက်ဝင်တာတွေ တချို့ လိုချင်လို့
ဆေးပေါ်ပြီးတော့ သောက်ရတာတော့ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို အပြစ်တင်တဲ့စကား
ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆိုသော် အသုံးမဝင်ဘူးဆိုတဲ့အရာတွေဟာလည်း
လှပါတယ်။ အသုံးဝင်တဲ့အရာတွေလည်း လှပါတယ်။

လမင်းကြီးကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ဒီလိုပဲ။ ပိုင်လိုလည်း မရဘူး။
ယူထားလိုလည်း မရဘူး။ ‘လာပါ’ ဆိုတဲ့အချိန်မှာ သူ လာမှာ မဟုတ်ဘူး။
သူ လာချင်တဲ့အချိန်မှာ သူလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြင်လိုက်ရရင် စိတ်ချမ်းသာ
လိုက်တာ။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ တန်ဖိုးထားတဲ့စိတ်နဲ့ ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ သူကို
ကြည့်လိုက်ရတာ စိတ်ချမ်းသာလိုက်တာ နော်။

နိတ်ထဲမှာ နေရာတွေအများကြီး ရှိနေတဲ့သူ

ဘယ်သူများထပ်ပြီးတော့ ပြည့်ပြီးပြောစိုင်မလဲ။
တစ်ခွန်းလောက်ပြောပါ။ ဒကာကြီး၊ အတ္ထဆိတာ တစ်ခွန်း
ပြောလိုက်တာ တော်တော် ကောင်းသွားတယ်။

‘နိတ်ထဲမှာ peacefull အဲဒီ အလွက်ခံတာလိုခုတယ်’
ဟုတ်တယ်။ နိတ်ထဲမှာ နေရာတွေ ပြည့်နေရင် နောက်ထပ် ဝင်စရာ
မရှိတော့ဘူး နော့။ အကယ်၍ ဒီကဗျာဆရာတာ သောကတွေ အင်မတန်
များပြီးတော့ ပြဿနာတွေ မနိုင်မန်းပြည့်ပြီးတော့ ခရီးကို သွားနေတယ်
ဆိုပါတော့။ အဲဒီလိုရင် ဒီ ဂိုင်အိုလက်ပန်းလောက်၏ သူ သေသေချာချာ
ကြည့်ပါမလား။ မျက်စိက မြင်ရင်တောင်မှ မြင်တယ်လို့ သိမှာ မဟုတ်ဘူး။

တချို့လွှေတွေဟာ မျက်စိသာ ဖွင့်ထားတာ မမြင်ဘူး။ မြင်ကွင်းကို
နိတ်က မယူနိုင်ဘူး။ နိတ်ထဲမှာ သောကတွေ ပရီဒေဝတွေ အမျိုးမျိုးနဲ့
ပြည့်ကြပ်နေတဲ့ အချိန်မှာ နောက်ထပ်ဝင်လာလို့ မရတော့ဘူး။

သူ့နိတ်က ရှင်းနေတယ်လို့ ပြောရမယ်နော်။ (peacefull ပြစ်နေ
တယ်။) သူ့နိတ်ထဲမှာ နေရာ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ကွင်းထဲကို
ရောက်လာတဲ့အရာဟာ သူ့နိတ်ထဲကို ရောက်လာတယ်။

မိဘတွေ သောက သိပ်များနေရင် သားသမီးကို သေသေချာချာ
ကြည့်နိုင်ပါမလား။ မကြည့်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် ဆရာတပည့်
ဖြစ်ဖြစ် နေ့မောင်နဲ့ပြုဖြစ်ဖြစ် သူငယ်ချင်းပြဖြစ်ဖြစ် ရုံးမှာ အထက်ကအရှုံးက
အောက်က တပည့်တွေကို ကြည့်တာပြဖြစ်ဖြစ် သူ့နိတ်ထဲမှာ အတ္ထတွေ
ကြိုးနေမယ်၊ သူ့နိတ်ထဲမှာ သောကတွေ များနေမယ်၊ လောဘတွေ များနေ
မယ်ဆိုရင် သူဟာ လူတို့ လူလို့ မြင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ သူများမိတ်ထဲမှာ
ဘယ်လိုများ ခံတာနေရသလဲလို့ တွေ့မြှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကိုယ့်နိတ်မှာ

ခံတာနေရတာတွေနဲ့ပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြည့်သွားပြီး၊ သူများ ဘယ်လို
ခံတာနေရသလဲ ဆိုတာကို တွေ့မြှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

သူ့နိတ်မှာ peaceful ပြစ်နေတယ်၊ အေးချမ်းနေတယ်၊ သောက
မရှိဘူး၊ သူ့နိတ်က ရှင်းနေတယ်။ သူ့နိတ်က ပြည့်ကြပ် မနေဘူး၊ အဲဒီလို
နိတ်ထဲမှာ နေရာတွေအများကြီး ရှိနေတဲ့သူဟာ ဘာကို ကြည့်ကြည့်
ပြုမြင်ရတယ်။

သူ့တစ်ပါးလောကကို လွှေအောင်လုပ်ပေးနိုင်သလောက သင့်လောက
လည်း အမြဲတန်းလောက် လုပ်မယ်။

ဒါကြောင့် သေသေချာချာ မြင်ချင်လို့ရှိရင် ဘာမှ မတွေးပဲနဲ့
သတိလေးနဲ့ သေသေချာချာ ကြည့်မှုရမယ်။

သတိပြားန်တရားကို သေသေချာချာ အားထုတ်တက်တဲ့ သူ
အထူးသြားပြီး ဒီတ္ထာနသာကို သေသေချာချာ အားထုတ်ပြီးတော့ နိတ်ကို
ကြည့်လင်အောင် ရှင်းနေအောင် တိတ်နေအောင် ထားတတ်တဲ့သူဆိုရင်
ပြုမြင်တယ်၊ ပါကြားတယ်၊ ပိဿာလည်နိုင်တယ်၊ ပိုပြီးတော့
တန်ဖိုးထားတယ်။ မသိဘူး၊ ဆိုတာကို သိတယ်။ လူတော်တော်
များများဟာ သိတယ်လို့ ထင်နေကြတာ။

အရင်တို့က ဘုန်းကြိုးက တစ်ခုခုကို သိရှုရင် တော်တော်ပျော်တယ်။
အချွေတော့ ထူးထူးဆန်ဆန်၊ ပြောရမယ် - ကိုယ် မသိတာကို ငါ ဒါကို
မသိပါလားလို့ သိရှုတာကိုလည်း၊ နိတ်က တစ်မျိုး ကျော်လာတယ်။

အောက်တို့က ပြောသလိုပဲ။ တချို့အရာတွေကို ငါ ဘယ်လော့မှ
သိနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး... ဒါပေမဲ့ အဲဒီတွေဟာ အုံထိစရာ အင်မတန်
ကောင်းတယ် ဆိုတာတော့ သိတယ်။ တန်ဖိုးထားပါတယ်။ ချွဲပါတယ်။

လောကရွှေအလှကို တကယ် မြင်ချင်လို့ရင် တရားအားထဲတိပါ။
တရားအားထဲတိ သတိ သမဂ္ဂ ကောင်းလာပြီးတော့ အဖွဲ့စိတ် အဖွဲ့စွဲ
ကင်သွားတဲ့ အချိန်မှာ စိတ်ပို့ပြီးတော့ အေးချမ်းပြီးတော့ လွှတ်လပ်လာတဲ့
အခါမှာ လောကကြီးဟာ ပို့ပြီးတော့ လူလာပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် လောကကြီးကို တကယ် အလှဆင်ချင်တယ်ဆိုရင်
လောကကြီးရဲ့ အလှကိုလည်း တကယ် မြင်ချင်တယ်ဆိုရင် သတိနဲ့နေတဲ့
အလေ့အကျင့်ကို များများလျဉ်ပါ။ တဖြည့်ဖြည့် အသိဉာဏ်ရင့်ကျက်
လာပြီးတော့ စိတ်သန့်ချင်းအေးချမ်းလာတဲ့ အခါ အသိဉာဏ်လည်း
သန့်ချင်းလာတဲ့ အခါမှာ လောကကြီးရဲ့အလှကိုလည်း မြင်လိမ့်မယ်။
လောကကြီးကိုလည်း အလှဆင်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

May your world always be as beautiful as you make it for others.

“သူတစ်ပါးရဲ့လောကကို သူ့အတွက် ပို့လွှေအောင် လုပ်ပေးနိုင်
သလောက သင့်လောကလည်း အမြှတနဲ့ လွှေပါဝေ။” ဆုတောင်ထားတာ
နော်၊ အင်မတန်ကဗျာဆန်တဲ့ ဆုတောင်းလေးပေး ကိုယ့်လောက လွှေချင်ရင်
သူတစ်ပါးအတွက်လည်ပဲ သူတို့လောကကို လွှေအောင် လုပ်ပေးပါ။

ဒီကဗျာလေးနဲ့ ပတ်သက်တာတော့ ဒါလောကနဲ့ပဲ တော်လိုက်
တော့မယ်။ စဉ်းစားနေသေးရင်တော့ ထွက်လာအုံမယ် ထင်တာပဲ။
ဆက်ပြီးတော့ စဉ်းစားကြပါ။

တစ်ကိုယ်ထဲလည်း ပျော်ဖြစ်မယ်

လွှတွေဟာ အဖော် သိပ်လိုချင်တာဘူး။ ဘယ်သူမဆို အဖော် လိုချင်
တယ်။ မလိုချင်တဲ့သူရယ်လို မရှိဘူး။ အဖော် တကယ် လိုချင်နေတဲ့အချိန်
တကယ် လိုဘပ်နေတဲ့အချိန်မှာ အဖော်က ပို့ပြီးတော့ ရွှေးတတ်ပါတယ်။
အဖော်မလိုတဲ့ အချိန်မှာ အဖော်များချင်ရင် များနေမယ်။

အဖော် တကယ်လိုအပ်တဲ့ အချိန်ကျဖျ အဖော်မရှိတော့တာ
ဖြစ်တတ်တယ် နော်။ မလိုတဲ့အချိန်မှာ ပေါ်ပြီး တကယ်လိုအပ်တဲ့အခါမှာ
အဖော်ရွှေးတတ်တာကို စဉ်းစားမိတယ်။ ဒီလို ဖြစ်တတ်တာ လူတိုင်း
အနည်းနဲ့များ ကြွော်မှာပါ။

The deepest problem of people is loneliness.

လွှတွေရဲ့ အနက်နဲ့ပဲ။ အကြိုးမာခဲ့ပြီသာဟာ အဖော်မဲ့နော်ခြင်းပါပဲ။

ဒီကဗျာက အဲဒီလို အဖော်မရှိတာကို ကြုံပဲ့တဲ့သူက ရေးထားတဲ့
ကဗျာပါ။ ကဗျာရဲ့ခေါင်းစဉ်က အင်လိပ်လို "Solitude" တဲ့။

solitude ဆိုတဲ့ ဓကားလုံးကို Dictionary ထဲမှာ ရွှေကြည့်တော့
the state of being or living alone; lonely seclusion. လို
တွေ့ရတယ်။ တစ်ယောက်ထဲ ပြစ်နေတာ၊ တစ်ယောက်ထဲ နေတာ၊ လူသူ
မရှိတဲ့ နေရာမှာ တစ်ကိုယ်တည်းနေတာလို့ ဆိုလိုတယ်။ အဖော်မရှိဘူး
ဆိုတဲ့ အမိဘို့။

တစ်ကိုယ်ထပေမဲ့ အထိုးမကျန်ဘူး။

alone ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ lonely ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို စဉ်းစားကြဖို့

I am alone, but I am not lonely. လို့ ပြောတာ ကြေားမှုတယ်။
အမိပိုယ်က “တစ်ကိုယ်ထဲ ဖြစ်နေပေမဲ့ အဖော်မရှိ အထိုးကျန်တဲ့ ခံစားမှု
မရှိဘူး။” လို့ ဆိုလိုတယ်။

တစ်ကိုယ်ထဲ ဖြစ်နေလို့ အဖော်ကို ရွှေနေတာဟာ ငါးမှာ အဖော်မရှိ
ပါလားလို့ တွေးနေတာ။ I am lonely. ဖြစ်နေတာ။ တစ်ကိုယ်ထဲဖြစ်နေပေမဲ့
အဖော်ကို မရှေ့ရင် အဖော်မရှိတဲ့ ခံစားမှု မရှိဘူး။ lonely မဖြစ်ဘူး။
အခါကို I am alone. ခေါ်တယ်။

တရားအားထုတ်တဲ့သူဟာ စိတ်တည်ပြုမဲ့ အေးချမ်းနေတဲ့ အခါမှာ
အဖော်ကို လိုချင်တောင့်တတဲ့စိတ် ဖြေစ်ဘူး။ အဲဒါအခါမှာ အဖော်မဲ့နေတယ်
ဆိုတဲ့ ခံစားမှု မရှိဘူး။ အဖော်မရှိလို့ ပျင်းတဲ့စိတ်၊ အားငယ်တဲ့စိတ်
မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါအခြေအနေကို I am alone, but I am not lonely. လို့
ခေါ်တယ်။

ကိုယ် အင်မတန် စိတ်ဝင်စားတဲ့အလုပ်ကို တစ်ကိုယ်တည်း စိတ်ပါ
လက်ပါ လုပ်နေတဲ့သူဟာလည်း တစ်ကိုယ်တည်း ဖြစ်နေပေမဲ့ အဖော်ကို
ရွှေနေတာ မဟုတ်လို့ အဖော်မဲ့နေတဲ့ ခံစားမှု မရှိဘူး။ lonely ဖြစ်မနေဘူး။

If being alone is seen as a chance to accomplish goals that cannot be reached in the company of others, then instead of feeling lonely, a person will enjoy solitude and might be able to learn new skills in the process.

တစ်ကိုယ်တည်း ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာမှ အများနဲ့နေတဲ့အခါမှာ လုပ်လို့
မဖြစ်တဲ့ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်အောင် လုပ်စိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး ရတယ်လို့

မြင်နိုင်ရင်၊ အဖော်မဲ့နေလို့ ပျင်းနေတာ အားငယ်နေတာ မဖြစ်တော့ပဲ၊
(feeling lonely) ဖြစ်နေတာ မဟုတ်တော့ပဲ တစ်ကိုယ်တည်း ဖြစ်နေတာကို
နှစ်သက်ကျေနှင့်ပြီး တစ်ကိုယ်တည်းလုပ်မှ လုပ်လို့ဖြစ်စိုင်တဲ့ အလုပ်နဲ့
ပတ်သက်ပြီး အရည်အချင်း အသစ်တွေပါ ရလာနိုင်ပါတယ်။

Unless a person learns to enjoy solitude, much of life will be spent desperately trying to avoid its ill effect.

လူတစ်ယောက်ဟာ တစ်ကိုယ်တည်း နေရတာကိုနှစ်သက်လေအောင်
လေ့ကျင့်မထားရင် သူဘဝာ တစ်ကိုယ်တည်း ဖြစ်နေလို့ ခံရခဲ့တဲ့
ဆိုးကျိုးကို ရွှေ့ကြိုးစွဲ့စားရင်း အချိန် တော်တော်များများ ကုန်သွားလိမ့်မယ်။

အဖော်မရှိပေမဲ့ အဖော်မရှိပဲ ကိုယ်တန်ပြုးထားတာ၊ စိတ်ဝင်စားတာကို
လုပ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာအောင် နေတတ်ဖို့လို့တယ်။ တရားအားထုတ်တာကို
သေသေချာချာ လေ့ကျင့်ထားရင် ကိုယ်အနားမှာ ဘယ်သူမှုမရှိတဲ့ အချိန်မှာ
တရားသတိနဲ့ နေရင် အဖော်မရှိတာကိုက ကောင်းတဲ့အခြေအနေတစ်ခုပဲလို့
ဆိုးရမယ်။

ကိုယ်စိတ်နဲ့ကိုယ် အဖော်ရင်နေတယ်

Solitude can become your most meaningful companion.

တစ်ကိုယ်တည်းနေရတဲ့ အခြေအနေဟာ သင့်ရဲ့ အမိပိုယ် အျိုးဆုံး
အဖော်ဖြစ်လိမ့်စိုင်တယ်။

Solitude can be a creative, joyous, full aloneness. But loneliness is a painfull, dead empty aloneness. Loneliness is being acutely aware of one's isolation and alienation from others.

Solitude တစ်ကိုယ်တည်းနေရတဲ့ အခြေအနေဟာ ထူးပြားတဲ့ အသိအမြင်ကို ရှိနိုင်တဲ့ အခြေအနေဖြစ်ခိုင်တယ်။ ပျော်စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်ခိုင်တယ်။ ပြည့်ဝနေတဲ့အခြေအနေ ဖြစ်ခိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ Loneliness အဖော်နေရလို့ အဖော်ကို တောင်းတနေတဲ့ အခြေအနေဟာ အင်မတန်ခံရခိုက်တဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ အသက်မရှိတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်တယ်။ empty ပျော်စရာ ဘာမှာမရှိတဲ့ အခြေအနေ၊ ဘာအမိပို့ယ်မှ မရှိတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်တယ်။ အဖော်မရှိတဲ့ အခြေအနေဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ အဆက်အစပ်မရှိ အဆက်အသွယ်မရှိတဲ့ အခြေအနေကို ခံစား နေရတာ ဖြစ်တယ်။ လူတွေနဲ့ ကင်းကွာနေတယ်လို့ ခံစားနေရတယ်။

When one is not vitally in touch with oneself or others, loneliness can occur even in the midst of a crowd.

(David Reisman)

မိမိမိတ်နဲ့မိမိ ထိထိမိမိ သိနေတာမျိုး မရှိတဲ့အပါ၊ အဆက်ပြတ်နေတဲ့ အပါ (ကိုယ့်စိတ်ကိုယ့် သေသေချာချာ ထိထိမိမိ မသိတဲ့အပါ) တ္ထားလူတွေနဲ့ အဆက်ပြတ်နေတဲ့အပါ (ဘယ်သူနဲ့မှ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောလို့ မရှိတဲ့အပါ၊ မရင်းနှီးတဲ့အပါ) မျိုးမှာ ဆိုရင် လူအုပ်ကြီးကြားမှာ ရောက်နေရင်တောင်မှ loneliness အဖော်နေတာ ဖြစ်ခိုင်တယ်။ အဖော်နေတယ်လို့ ခံစားရမယ်။

ဒီကော်ကို သေသေချာချာ စဉ်စားကြည့်ရင် ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ထိထိမိမိ သိနေတဲ့သူဟာ အဖော်မဲ့နေတဲ့ ခံစားမှုပြင်တာ နည်းမယ်လို့ ဆိုခိုင်ကယ်၊ ဒါဟာ ဘရေးအကြိုးဆုံးအချက်ပါပဲ။

ဒါကြောင့် အဖော်မဲ့နေတဲ့ခံစားမှု ပျော်ချင်ရင် မလုပ်မဖြစ်တဲ့အလုပ်က ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ထိထိမိမိသိနေတဲ့ အလေ့အကျင့်ကို လုပ်ဖို့ပဲ။ တ္ထားနည်း၊ တွေက ရော်လျှော် တကယ် အဆင်မပြနိုင်ဘူး။ ပြင်ပအခြေအနေဆိတာ ကိုယ်လိုသလို ပြပြင်လို့ မရနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် သိနေတာကို

လုပ်ရင်တော့ တဖြည့်ဖြည့်၊ ပိုပြီးရလာမယ်။ အသက်ကြိုးလာလေ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ် အဖော်လုပ်ပြီး နေရလေ ဖြစ်မှ ကောင်ပါတယ်။ ဒါမှ အဖော်ပျော်သွားတာ မဖြစ်မှာ။

ဒါကြောင့် အဖော် ရှိတဲ့အပါ အဖော်နဲ့ အဆင်ပြောအောင် နေတတ်ဖို့ လိုသလို အဖော် မရှိတဲ့အပါမှာလည်း တစ်ယောက်တည်း စိတ်ချမ်းသာအောင် နေတတ်ဖို့ လိုတယ်။

အလေးနှက်ဆုံး အလုပ်ကို တစ်ယောက်ထဲနေပြီးလုပ်မှ ရတယ်။

အဖော်မရှိတဲ့အပါမှာ ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို တစ်ကိုယ်တည်း လုပ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာအောင် နေတတ်တဲ့သူဟာ အဖော်နဲ့နေရတဲ့အပါမှာ ပိုပြီး အဆင်ပြောတယ်။

တချို့ အလုပ်တွေက တစ်ကိုယ်ထဲနေပြီး စိတ် တည်တည်ဖြမ်ဖြမ်နဲ့ လုပ်မှုပြင်တယ်။ အလေးနှက်ဆုံး အလုပ်ကို တစ်ယောက်ထဲနေပြီးလုပ်မှ ရတယ်။

တရားဘားထုတ်တဲ့သူဟာ အနားမှာ တရားထိုင်နေတဲ့သူတွေ ရှိနေပဲ့ ရှုဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ စကားလည်းမပြောဘူး။ ဘယ်သူအကြောင်းမှ မတွေးဘူး။ ပစ္စာဖြန့်တည့်တည့် ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် ကြည့်ပြီး သိနေတဲ့အတွက် အဖော်နဲ့ တရားဘားထုတ်နေတယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူး။

အလေးနှက်ဆုံး အသိဉာဏ်ကို တစ်ယောက်ထဲနေတဲ့ အချို့မှာမှ ရတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ကိုယ်တည်းမနေနိုင်တဲ့သူဟာ အလေးနှက်ဆုံး အသိဉာဏ်ကို မရနိုင်ဘူး။ တချို့ တစ်ကိုယ်ထဲနေချင်လို့ လူသူကင်းတဲ့နေ့ရှာ ရှင်းတဲ့နေရာကို ရှုံးပြီး သွားနေကြတယ်။

တစ်ကိုယ်ထဲနေမှ လုပ်လို့ရတဲ့အလုပ်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့သူ စိတ်ဝင်စားတဲ့

သူဟာ တစ်ကိုယ်ထဲ ဖြစ်နေတာကို အဆင့်ဘရေး တစ်ခုလို့ ခံစားရမယ်။ ဒါမြောင့် တစ်ယောက်ထဲနေပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို စိတ်ဝင်စားတဲ့သူဟာ သူဘဝကို ပိုပြီး အဆင်ပြုအောင် နေတတ်မယ်။ ဒုက္ခန်ညွှေမယ်။ ဘဝမှာ ရွှေပွေ့ဖွေမယ်။ တစ်ယောက်ထဲနေရတာကို မနေနိုင်တဲ့သူဟာ အဖောက် ရွာရင်၊ သူဘဝဟာ ရွှေပွေ့လာတတ်တယ်။ တစ်ယောက်ထဲ နေတတ်တဲ့သူရဲ့ ဘဝမှာ ရွှေပွေ့မှု သိပ်နည်းတယ်။

အဖောက် အများနဲ့ လုပ်ရတဲ့အလုပ် နှိုးသလို တစ်ယောက်ထဲနေပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်လည်း ရှိတယ်။ ဒီအလုပ် နှစ်မျိုးကို အဆင်ပြုအောင်တွဲတတ်ဖို့တယ် ဆိုတာကို လေးလေးနှင်းနှင်း နားလည်ဖို့လိုတယ်။

ဤကိုရင် အဆိုးထဲက အကောင်းဖြစ်လာမယ်။

ဒီအဖောက် ဆိုတဲ့ သာဘဝကို ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကလေးထဲက စဉ်းစားပါတယ်။ အဖောက်လိုချင်လို့လဲ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်း အဖောက် ဆိုတာကို အများကြီး ရွာပါတယ်။ သူအတွက် အကျိုးပြုအောင် ကိုယ်က လုပ်ပေးတယ်။ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးပြုအောင်လည်း သူက လုပ်ပေးတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါတလေ ကိုယ် စိတ်ဆင်းခဲ့ရတဲ့ချွဲ့ကြံ့တဲ့အပါမှာ ဘယ်သူကို ပြောရမှန်း မသိတော့ဘူး။ ကိုယ်သိတဲ့ လွှေတွေကို ဘယ်သူမှ ပြောလိုမဖြစ်တာ ကြံ့ရတယ်။

ခေါ်လောက် အဖော်ဖြစ်တာပဲ များတယ်။ အမြဲတန်းအဖော် ဖြစ်တာ နည်းတယ်။

အဲဒါမျိုးတွေ ခကေခက ကြံ့ပြုတော့ ဒီကဗျာလေး ပတ်လိုက်တော့ ဖုန့်လိုက်တော်လို့ ခံစားရတယ်။ ဒီကဗျာကို ပတ်လိုက်တော့ စိတ်မကောင်း ဝရာ ကဗျာလို့ ပထမ တွေ့မိတယ်။ နောက်တော့ အကောင်းပက်ကနေ

လွှေည့်တွေ့ကြည့်တော့ အကောင်းမြင်လာတယ်။

ဒါမြောင့် စိတ်မကောင်းစေရာကိစ္စကို စိတ်ချမ်းသာစရာ ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ် ပြောရမလဲလို့ စဉ်းစားနေတာ။ သဘောထား မှန်အောင် ထားတတ်ရင်တော့ စိတ်မကောင်းစေရာကိစ္စကိုက နောက်ဆုံးတော့ စိတ် ချမ်းသာမျှကို ပေါ်နိုင်ဖို့ အထောက်အပဲ ဖြစ်သွားမှာဘဲ။ သဘောထား တတ်ရင် ဉာဏ်ရှိရင် အဆိုးထဲက အကောင်းဖြစ်လာမယ်။

ရယ်တန်းမှာ အတူတူ လိုက်ရယ်မဲ့သူ ရှိပေမယ့်

အဲဒါမြောင့် ဒီကဗျာကို ဖတ်ပြီးတော့ စဉ်းစားမိတာတွေ ပြောပြုမယ်။ ဒီကဗျာလေးဟာ တော်တော် Philosophy ဒီလော်ဆောင်း ဆန်တယ်။ တဖည်းဖည်း ပတ်ပြုရင်းနဲ့ ပြောပြုမယ်။ ပထမစာကြောင်းက –

Laugh, and the world laughs with you;

ရယ်ပါ၊ လောကြီးက သင်နှင့်အတူ ရယ်လိမ့်မယ်။

ဒီလို့ ကြားရတော့၊ ကြားလိမ့်ကောင်းတယ် နော်။ ဝမ်းသာစရာလေး၊ စိတ်ချမ်းသာစရာလေး၊ ကိုယ် ရယ်လိမ့်ရင် ကိုယ်နဲ့အတူ လိုက်ရယ်မဲ့သူတွေ အများကြီး ရှိတယ်။

အမိပိုယ်က သင်ပျော်နေလိမ့်ရင် သင်ပျော်နေတာကို သူဆီကို ရောက်လာအောင် လုပ်ပြီးတော့ သူပါ လိုက်ပျော်မယ့်သူတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ့်မှာ အဆင်ပြုနေရင် ကိုယ့်အနားမှာ လွှေတွေ့စိုင်းနေမယ်။ ကိုယ်က ပျော်နေမယ်၊ စိတ်ချမ်းသာနေမယ် ဆိုရင် အဖော်လုပ်မယ့်သူတွေ စိုင်းနေမယ်။ ဇုတ်ယုံ့ပို့က စိတ်မကောင်းစေရာပဲ –

Weep, and you weep alone.

“ငိုရင်တော့၊ နင်တစ်ယောက်ထဲ ငိုရလိမ့်မယ်” တဲ့။ အဲဒါ စကား

ကြားရတာ စိတ်ထဲ ဘယ့်နယ်နေသတုံး။

“စိတ်မကောင်းဘူး ဘုရား”

အထူးသပြိုင် ခိုဝင်ရွှေ ရွှေချို့ရင် တစ်ချွေက်ထဲ ရင်ထဲ ဆိုသွားလိမ့်မယ်။ အောင်... ငါရယ်တုံးမှာ ငါနဲ့အတူတူ လိုက်ရယ်မဲ့သုရှိတယ်။ ငါမှာ ခိုဝင်ရွှေရှိလို ဝမ်းနည်းစရာရှိလို ငါဝမ်းနည်းတဲ့အခါ ခိုဝင်ရွှေရှိလို မရှိပါလား။

လူတွေက ပျော်စရာကို မျှပြီး ယူချင်တယ်။ ကူးယူချင်တယ်။ ဝမ်းနည်းစရာကို မလိုချင်ဘူး။ ဝမ်းနည်းစရာ ကူးစက်မှာ ကြောက်တယ်။ အဲဒါ မဟုတ်ဘူးလား။

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”

စိတ်ဆင်းရဲနေတော် အပြစ်တစ်ခုကို လွန်ကျူးမိသလို

ကိုယ်ခိုဝင်ရွှေ မေတ္တာ၊ ကရာဇာကြီးတဲ့သူ၊ ကိုယ့်မိသားစု၊ မိဘ၊ မောင်နှမ၊ အော်လျှို့သားချင်း၊ သားသမီးချို့ပါတော့ သူတို့က ခေါ်တော့ ကိုယ်ကို စိတ်ဖြေပေးမယ်။ သူတို့ ကိုယ်ကို စိတ် ဖြေပေးတော်ကို ကြည့်ရင် လိုယ်စိတ်မကောင်းပြစ်တာ သူတို့သိ ကူးစက်မှာ ကြောက်တဲ့ သဘောလည်း ပါနေတယ်။ ကိုယ် စိတ်မကောင်းပြစ်တာ မြင်ရလို သူတို့စိတ်မကောင်းပြစ်တာလည်း ပါမယ်။ သူတို့ စိတ်မကောင်း ပြစ်ရတာကိုလည်း သူတို့ မခဲ့ဘားချင်ဘူး။ စိတ်မကောင်းတော့ ပြစ်ပေမဲ့ အဲဒါကို မလိုချင်ဘူး။ အဲဒါတော့ ကိုယ်ကို စိတ်ပြောင်းပေးလိုက်ချင်တယ်။ ကိုယ် စိတ်ချမ်းသာနေရင် သူတို့လည်း စိတ်ချမ်းသာတယ်။

သတိထားကြည့်ပါ။ ကိုယ်က စိတ်ဆင်းရဲစရာကို ပြောတဲ့အခါမှာ အေးအေးဆေးဆေး စကားဆုံးအောင် နားထောင်ပေးတဲ့သူ ရှားတယ်။ စိတ်ပြောအောင် မြန်မြန် စိတ်ဖြေပေးတဲ့စကားကို ပြောကြတာ များတယ်။

စိတ်ဆင်းရဲနေတော်ကို ဆုံးအောင်ပြောခွင့် မရလိုက်တာ ဘယ်လောက်များခဲ့ပြီလဲ။ စိတ်ဆင်းရဲ နေတော် အပြစ်တစ်ခုကို စွန်းကြေးမိသလို ဖြစ်နေတယ်။ ကိုယ်က စိတ်ပြောဘူးပြီး ပျော်ပျော်ဆွင်ဆွင် ဖြစ်သွားရင် သူတို့အတွက်လည်း သက်သာ သွားတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ ဘယ်လိုဘဲပြောပြော ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ဆင်းရဲမှာက မပျောက်ဘူးဆိုရင် ကြာရင် ကိုယ်ကို စိတ်ဆီးလာတတ်တယ်။ ကိုယ်ကို မကျေမန်ပဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အလကားဘုရားတွေ ပုံကြိုးခဲ့နေတယ်။ စသပြိုင် စသပြိုင်ပေါ့လေး။ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ဆင်းရဲမှာကို သူတို့ တာရှိပျော်ပြီးတော့ မခဲ့ဘားချင်ကြေား။

ကိုယ်ကို စိတ်ချမ်းသာအောင်တော့ အကူအညီပေးပေမဲ့ မြန်မြန် ပျောက်ဘူးရင် သူတို့ ကျောပ်တယ်။ သူတို့က စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြောပေး၊ လုပ်ပေးလိမ့် ကိုယ်က စိတ်မချမ်းသာသေးဘူးဆိုရင် ကိုယ်ကိုပြန်ဖြီး စိတ်ဆီးလာမယ်၊ စိတ်ပျက်လာမယ်၊ ပြီးငွေ့လာမယ်။ ကြာရင် ကိုယ်ကို ရွှေ့လာမယ်။ မမြင်ချင်တော့ဘူး။ မကြားချင်တော့ဘူး။ ဒါလို ဖြစ်လာတတ်တယ် နော်။

တချို့ မိဘနဲ့သားသမီးတော် အဲဒါလိုပြစ်တာ တွေ့ဘူးတယ်။ ဒါ မိဘကို အပြစ်တင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သားသမီးကို အပြစ်တင်တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီသားသမီး စိတ်ဆင်းရဲနေတော်ကို နေ့စဉ်နဲ့အာမျှ မြင်နေ ကြားနေရတော့ မခဲ့နိုင်တော့ဘူး။ မခဲ့နိုင်တော့လို မမြင်ချင်တော့ဘူး။ မကြားချင်တော့ဘူး။ ဘာမှုလည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဘာမှုလည်း မလုပ် ပေးနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါမျိုးတွေ့ဟာ အနည်းနဲ့အများ၊ လူတိုင်း မကြာမကြာ ကြံ့ရမှာဘဲ။

သူလည်း သူ့အပူနဲ့သူ ကိုယ်လည်း ကိုယ့်အပူနဲ့ကိုယ်။

ငါရယ်နေတဲ့အချိန်မှာ ငါပျော်နေတဲ့အချိန်မှာ ပါနဲ့ အတူတူ ရယ်မဲ့
ပျော်မဲ့သူတွေ ဒြိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ “ဝါမှာ စိုးစုံရှိလို စိတ်ဆင်၊ ရဲစုံရှိလို
ပါ၍တဲ့ဘဲ ဝမ်းနည်းတဲ့ဘဲ စိတ်ဆင်၊ ရဲတဲ့အခါမှာ ငါအာနားမှာ ဘယ်သူပဲ
မနေချင်ကြပါလာ၊” လို တွေးပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်မယ် နော်။ အဲဒါလို
စိတ်မကောင်းဖြစ်တော့ ဘယ်သူကို အပြစ်တင်ရမှာလဲ။

ကိုယ်ချင်းစာပြီး တွေးကြေည့်၊ ကိုယ်လည်း သူများရဲ့ စိတ်ဆင်၊ ရဲမှုကို
ဘယ်လောက်ကြားကြာ မူပြီးတော့ ယူချင်သလဲ။ ယူနိုင်သလဲ။ တာရှည်း
မယူနိုင်ပါဘူး နော်။ မြန်မြန် သက်သာသွားတယ် ဆိုရင်တော့ ကြိုက်တယ်။
မသက်သာနိုင်ဘူး၊ မပျောက်နိုင်ဘူး၊ သူ့စိတ်ဆင်၊ ရဲမှုက တာရှည်းနေတယ်
ဆိုရင်တော့ ဘင်း—နောက်တစ်ခါ လာခဲ့ပါဘုံးလို ခေါ်ရင် မအားသေးလိုပါလို
အာကြောင်းပြုမယ်။ သူနဲ့ တွေးရင် ကြားနေကျ စကားတွေပဲ ထပ်ကြားရာဘူးမှာ၊
အဆင်မပြောဘူး။ စိတ်ဆင်၊ ရဲတယ်ဆိုတဲ့စကားကို ကြားရာဘုံးမှာဆိုတော့
အာကြောင်းပြုချက် ဘမျိုးမျိုးနဲ့ ရွှေ့ရင်တော့မှာဘဲ။ သူလည်း အဲဒါလိုဘဲ။
ကိုယ်လည်း အဲဒါလိုဘဲ နော်။ ဘယ်သူမှာ အပြစ်တင်စုံ မျှော်ပါဘူး။

အဲဒါတော့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ... စဉ်းစားစရာဘဲ။ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ချမ်သာမှာ၊
ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ဆင်၊ ရဲမှုဟာ ကိုယ့်တာဝန်ဘဲဆိုတာကို နှက်နက်နဲ့နဲ့ နားလည်ဖို့
လိုတယ်။

ကိုယ် စိတ်ချမ်သာဖို့ဟာ ကိုယ့်တာဝန်။ ကိုယ့်မှာစိတ်ဆင်၊ ရဲမှု
နှုန်းနေရင် အဲဒါစိတ်ဆင်၊ ရဲမှု သက်သာဖို့ ပျောက်ပို့ကို ကိုယ်က အမိက
တာဝန်ယူရမှာ။ သူတစ်ပါးကတော့ နည်းနည်းပါးပါး၊ တတ်နိုင်တဲ့ အတိုင်း
ဘတော်လေးအတွင်းမှာ ကိုယ့်ကို တစ်ခါတလေ အကျအညီ ပေးမှာဘဲ။
ကိုယ်က ပြာချင်တယ်ဆိုရင်လည်း တစ်ခါတလေတော့ နားထောင်မယ်။

ခကောကာပြာရင်တော့ သူတို့လည်း နားမထောင်ချင်ဘူး။ အဲဒါသူတို့ကို
ဘပြစ်တင်လို မဖြစ်ဘူး။ လူတိုင်းမှာ သူ့အပူနဲ့သူ ကိုယ့်အပူနဲ့ကိုယ်။ သူများ
အပူကို မယူနိုင်ဘူး။ ဝန်ထုပ်က များလွန်းနေတယ်။ ကိုယ်ချင်းစားဖြည့်ပါ။

စိတ်ဓာတ်ရင်ကျက်မှုရှိအောင် လေကျင့်ဖို့လိုတယ်

ဝါမှာ အဆင်မပြုပြစ်လာရင် ငါဘာလုပ်ရမလဲ။ အဲဒါ အရင်ဆုံး
စဉ်းစားထားပါ။ တချို့လျှေတွေက ကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့အပိုင်းကို ကိုယ်မလုပ်ဘူး။
မလုပ်ဘဲနဲ့ ကိုယ့်ခွဲခြိုက်ဆင်၊ ရဲမှု၊ ကိုယ့်ခွဲခြိုက်ဘဲ လုတကာကို ပြာချင်တယ်။
အဲဒါလို ပြာချင်တဲ့ဘဲချက်တော့ ပြာပါများလာရင် တစ်ပက်က နားမထောင်
ချင်တော့ဘူး။ နားမထောင်ချင်ဘူးလို ပြာရင် အဲဒါလျေတွေကိုပါ စိတ်ဆိုး
လာတယ်။ စိတ်ပျောက်လာတယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒါစိတ်ဆိုးတဲ့စိတ်နဲ့ နေတော့ ကိုယ်ခံဗာနေရတဲ့ စိတ်ဆင်၊ ရဲမှု
ဝမ်းနဲ့ ဒုက္ခက္ခတွေဟာ လျော့သွားသလား၊ သက်သာသွားသလားဆိုတော့
ဒါလည်း လျော့မသွားဘူး။ မသက်သာဘူးနော်။ ပိုတောင် ဆိုးလာတယ်။
ဘယ်လိုဆိုးလာသလဲဆိုတော့ ငါဒုက္ခရောက်နေတယ် ဘယ်သူမှာ ငါအာနား
မလာကြပါလားလို တွေးပြီး စိတ်ဆင်၊ ရဲမှုတစ်ခု တိုးလာတယ်။ ဒုက္ခအပေါ်မှာ
ဒုက္ခ ထပ်နေပြီး

ဒါ့ကြောင့် ငယ်ငယ်ကတည်းက သိတတ်တဲ့ အချယ်ကတည်းက
ကိုယ့်စိတ်ကိုရိုက်ယ စိုင်မာအောင်၊ ရှင်ကျက်အောင်၊ အသိဉာဏ်ကိုလည်း
ပိုပြီးတော့ ရှင်ကျက်မှု ရိုးအောင်၊ လုပ်ရည်ရိုင်ရည် ရိုးအောင်၊ တွေ့ပြုလာမှု
ဝမ်းသာ၊ ဝမ်းနည်း၊ လောက်ခံတရားတွေကို ခံနိုင်ရည်ရိုးအောင် လေ့လာနေနို့
လေ့ကျင့်နေဖို့ လိုတယ်။

စိတ်ရိုင်းဆိုင်ရာ ရှင်ကျက်မှုကို ငယ်ငယ်ကတည်းက ငော့ကျင့်ပေးနေနို့

လိုတယ်။ ဒါ ဘာသာရေးထဲမှာပါသလို ပညာရေးထဲမှာလည်း ပါရမယ်။ အဲဒါတော့ ကိုယ့်ဖက်က ယူရမယ့်တာဝန်ကို ယျှော်းတော့၊ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်သိုးတော့ တတ်နိုင်သလောက် အေးချမ်းအောင်၊ ရင့်ကျက်အောင် နေရမယ်။ စိတ်ဓာတ်ရှင်ကျက်မှုပို့အောင် လောကျင့်လိုတယ် ဆိုတာကို မေ့နောတ်တယ်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု မလုပ်ကြဘူး။ တကယ်ကြုံလာတော့ နောက်ကျနေတာ များတယ်။

လောကမံတရားကတော့ ကြိုတွေ့အုံမှာဘဲ။ ကြိုတွေ့ရပေမဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရင် ပြင်ပြင်ထန်ထန်ကြိုးတော့ မခဲ့ဘာရဘူး။ ခကေတော့ ခဲ့ဘာရမှာဘဲ။ လူတိုင်၊ ပစ္စည်းဥွာတွေ ဆုံးရွှေ့သွားတာ ကြိုးတယ်။ ချမ်းတဲ့သူ ခင်တဲ့သူတွေနဲ့ ကွဲကွာသွားတာ။ မိပတွေ မောင်နှစ်မတွေ သေဆုံးသွားတာ။ စိတ်ဆင်ရဲရတာဘဲ နော်။ ဒါပေမဲ့ ဒီ စိတ်ဆင်ရဲမှုကြိုးကို မွေးထားမှာလား။ မွေးထားဘူး။ မွေးထားရင် ဘာဘာကျိုး ရှိသလဲ။ ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူး။ အဲဒါတော့ ဘာမှမပြန်သလို ဟန်လုပ်ပြီးတော့ နေရမယ်လိုတော့ မဆိုဘူးနော်။ ခကေတော့ ဘာလုပ်ရမှန်၊ မသိတော့ဘူး။ စိတ်ဆင်ရဲတယ်။

ခုက္ခကို ညောင်နဲ့ သတိနဲ့ ကြည့်တဲ့ဆတ်ကြောင့် ပိုပြီး ရင့်ကျက်လာတယ်။

ဘုန်းကြိုးတို့ဘာဝမှာလည်း လောကမံတရားတွေဆိုတာ ကြိုတွေ့နေတာဘဲး။ ကြိုတဲ့အခါမှာ ခကေတော့ ခဲ့ဘာရတယ်။ အဲဒါလို့ ခဲ့ရတဲ့အခါမှာ ဘုန်းကြိုးရဲ့သဘောထားက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ မြန်မြန် ပျောက်အောင် မလုပ်ဘူး။

အဲဒါတစ်ခုကတော့ ရုတ်တရာက်ပြောလိုက်ရင် နာလည်မှာ မဟုတ်ဘူး။ မြန်မြန်ပျောက်အောင် လုပ်လိုက်ရင် ကောင်းတာပေါ့ လိုတော့ ပြောမယ်နော်။

ဘုန်းကြိုးကတော့ ကိုယ်ခဲ့ရတဲ့ခုက္ခကို မြန်မြန် ပျောက်အောင် လုပ်လို့ မကြေားဘာဘူး။ ဘာပြုလိုပဲဆိုတော့ အဲဒီခုက္ခကို သေသေချာချာ ဖြေည့်နေတယ်။ သူကို သေသေချာချာ လေ့လာတယ်။ စိတ်ထဲမှာ မချိမဆန်ဖြစ်တဲ့အခါမျိုးတွေ ရှိတယ်။ အခံရ ခက်တာမျိုးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါကို သေသေချာချာ ဖြေည့်ပြီးတော့ နာလည်အောင်ကြိုးဘာတယ်။

တရာ့ချို့ကိုစွဲတွေက သိပ်ပြီး၊ ကြိုးကြိုးကျယ်ကျယ် ခုက္ခကိုးတွေတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တော်တော်နဲ့ မပြုပိုင်ဘူး။ မပျောက်ခိုင်ဘူး။ အဲဒါတော့ သူကို ပေါ်တိုင်ပေါ်တိုင်၊ ကြည့်၊ ကြည့်ပြီး နေတယ်။

ပထမတော့ ကိုယ် ခုက္ခက်ခုက္ခက် ခဲ့ရတဲ့အခါမှာ သူတို့ကြောင့် ဒါ ခုက္ခက်ပြုတာ။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ဘယ်လို လုပ်ရမလဲလို စဉ်းစားတယ်။ လုပ်သင့်တာလဲ ရှိမှာဘဲ၊ ပြောသင့်တာလဲ ရှိမှာဘဲ။ အဲဒါတော့ ပြောသင့်သလောက် ပြောတယ်။ လုပ်သင့်သလောက် လုပ်တယ်ဘဲ ထားရှုံးတော့ ခုက္ခက် မပြောလည်တဲ့အခါ ရှိတယ်။ အခက်အခဲတွေက မပြောလည်တဲ့အခါ ရှိတယ်။ အဲဒါဘဲ ကိုယ့်မှာခဲ့သေးနေရတဲ့ ခုက္ခက် ကြည့်၊ ကြည့်ပြီးတော့ သုံးသင်တယ်။ စိတ်ဆင်ရဲတို့ကိုယ်ကို ပြန်ပြီးတော့ သုံးသင်တယ်။ စိတ်ဆင်ရဲတို့ကိုယ်ကို ပြန်မေ့တယ်။ ဒီခုက္ခက် ချက်ချင်းပျောက်မှာလား။ ဒီအခက်အခဲဟာ ချက်ချင်း ပျောက်မှာလား။

တစ်ဖက်သာရဲ့သဘောထား မကောင်းလို မှာနေရလို ကိုယ့်မှာ စိတ်ဆင်ရဲရတဲ့အခါလည်း ရှိတယ်။ အိမ်ထောင်ဖက်တွေဆိုရင် ပြုတတ်တာ ရှိတယ်နော်။ သူခုင်ပွုနဲ့က တစ်ခုခုမဟုတ်တာ လုပ်နေလို အနီးမှာ စိတ်ဆင်ရဲရတဲ့အခါ ရှိတယ်။ နေ့က တာဝန်မကျေလို ခင်ပွန်း၊ စိတ်ဆင်ရဲတာ ရှိမယ်။ သားသမီးတွေ မလုပ်သင့်တာလုပ်လို့ လုပ်သင့်တာမလုပ်လို့ မိဘ စိတ်ဆင်ရဲတာ ရှိမယ်။

အဲဒါလို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စိတ်ဆင်ရဲရတဲ့အခါမှာ သူမှာကို

ပြုပြင်တယ်ဆိတာ ထင်သလေက မလွယ်ဘူး။ နည်းနည်းပါးပါး ရတဲ့ အခါရတယ်။ ခက္ခလေပေ့ မကြာခင် ဘျိမိတဲ့ အရင်အတိုင်း ပြန်ပြစ်သွား ပြန်ဖြီး ဒါတော့ ပြန်ပြန်ပြန်ပြန်ပြန်ပြန်။ အဲဒါတော့ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို သေသေချာချာ ပြန်မေးရတယ်။ ဘူး အဲဒါလို လုပ်တိုင်း ငါ ဒါလို ဒိတ်ဆင်းရဲ့ နေမယ် ဆိုရင် ဘယ်တော့ ဒိတ်ချမ်းသာမှာလဲ။ ဘယ်တော့မှ ဒိတ်ချမ်းသာစရာ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါလိုဆို ဘာလုပ်ရမလဲ။

အဲဒါလို ပြန်စဉ်းစား ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း အသိဉာဏ် တဖြည်းဖြည်း ရှင်ကျက်လာပြီး တော့ ဒိတ်ထားက ပိုပြီး တော့ သဘောထားကြိုးတဲ့ ဒိတ်ထားမျိုး ပြန်လာတဲ့ အခါမှာ အခက်အခဲကတော့ ပျောက်မသွားဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒိတ်နည်းနည်းချမ်းသာလာတာကို တွေ့ရတယ်။ ပထမဆုံး ကိုယ့်သဘောထားကို မှန်အောင်လုပ်ပြီးမှ ဖြစ်နေတဲ့ အခက်အခဲကို ပြော်ရှုပြီး နည်းလမ်းကို ရှာတာ ကောင်းတယ်။

ဗုံးကို ဉာဏ်ကလေးနဲ့ သတိလေးနဲ့ ကြည့်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အသိဉာဏ် ပိုပြီး တော့ ရှင်ကျက်လာတယ်။ ရှင်ကျက်လာပြီး တော့ ပိုပြီး တော့ အဆင့်မြင့်တဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နေသွားလို ရနေတယ်။

ဒိတ်ဆင်းရဲ့မှုကို တာရှည်ခံစားတဲ့ အချိန်မှာ ဘူးကို ဉာဏ်နဲ့ မကြည့်ရင် အသိဉာဏ် ရေးလျော့သွားတယ်။ တိုးမလာဘူး။ အဲဒါ ဒိတ်ဆင်းရဲ့မှုကို သတိနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ သေသေချာချာ ကြည့်ရင် အဓမ္မတော့ ဒါတော့ ဒိတ်ဆင်းရဲ့မှုက အားကြိုးနေတော့ သူကား လွမ်းမိုးသွားတာဘဲ။ အဲဒါကို နဲ့ ကောင်းကောင်းနဲ့ ဒိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ဆက်ပြီး တော့ ကြည့်နေလို့ရင် တဖြည်းဖြည်း သတိနဲ့ ဉာဏ်ကြိုးလာပြီး တော့ အဲဒါစိတ်ဆင်းရဲ့စရာကိုစွာက ကိုယ့်ဒိတ်ကို လွမ်းမိုးလို့ မရတော့ဘူး။ ခက္ခသတိရရင် နည်းနည်း ဒိတ်ထဲမှာ မခံချိမခဲ့သာ ပြစ်ပေမဲ့ ဒါကို ဆက်မတွေးတော့ဘူး။ လုပ်သင့်တာတွေး ဆက်လုပ်လိုရတယ်။

တန်ဘိုးရှိတဲ့ အလုပ်တစ်ခုခုကိုလည်း လုပ်နေဖို့ လိုတယ်။

ဒိတ်ဆင်းရဲ့စရာနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အချိန်မှာ ဘူးကို လုံးလုံး မေ့ပစ်လို့ ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူကို အေးအေးအေးအေး ကြည့်စိုး လိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခြား တန်ဘိုးရှိတဲ့ အလုပ်တစ်ခုခုကိုလည်း လုပ်နေဖို့ လိုတယ်။ အဲဒါ သိပ်အရေးကြိုးတယ်။ အလုပ်မရှိရင် ဒိတ်ဆင်းရဲ့စရာကိုပဲ တွေးနေမယ်။ များများတွေးလေ ပိုပြီး ဒိတ်ဆင်းရဲ့လေ ပြစ်တတ်တယ်။

ဘုန်းကြီး ကြုံဘုံးတာရှိတယ်။ ဒီပြဿနာကို ထိုင်ပြီး တော့ စဉ်းစားနေရင် ဘယ်လိုမှ မဖြော်ရင်းနိုင်ဘူး။ အဖြော်မတွေ့က်လာဘူး။ အဲဒါတော့ ခက္ခထားလိုက်ချုံးပေါ်ပြီး တော့ ကိုယ့်တန်ပိုးထားတဲ့ ကောင်းတဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို ဘွားလုပ်နေလိုက်တယ်။

လုပ်ခဲ့မှာ ဒိတ်က အဲဒါအလုပ်ထဲမှာ မနေဘူး။ ဒိတ်က အဲဒါ ဒိတ်ဆင်းရဲ့စရာကိုပဲ ပြန်ပြန် တွေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်ကို ကြိုးစားပြီး တော့ လုပ်ရင်းကနေ အော်... ဒီအလုပ်လေးက အကျိုးပြုလိုက်တာ။ တန်ဘိုးရှိ လိုက်တာပိုပြီး တော့ အလုပ်ကို တန်ဘိုးထားတဲ့ ဒိတ်ပြုလာပြီး တော့ အာရုံစိုက်ပြီး တော့ လုပ်သွားတဲ့ အခါ ကိုယ့်လုပ်တဲ့ အလုပ် ပြီးသွားတဲ့ အခါမှာ ဒိတ်ကလေး နည်းနည်း ချမ်းသာလာတယ်။

အဲဒါ ဒိတ်ချမ်းသာတာကိုက စိတ်ကို အားပြန့်ပေးသလို ပြစ်သွားတယ်။ ဒိတ်က အားပြန့်လာတယ်။ ခံခိုင်ရည် ပို့ရှိလာတယ်။ အဲဒါအခါမှာ ရုန်က ကိုယ့် ဒိတ်ဆင်းရဲ့ပါတယ်ဆိုတဲ့ ကိုစွဲကို ပြန်စဉ်းစားလိုက်တဲ့ အခါမှာ အရင်လောက် ဒိတ်မဆင်းရဲ့တော့ဘူး။

ဒိတ်ဆင်းရဲ့စရာ အဆင်ပြုမှတွေး တွေ့ရတဲ့ အခါမှာ ဘာမှ မလုပ်ကဲ ထိုင်တွေးနေတာ အကျိုးပြုဘူး။ အကျိုးပြုတာ တစ်ခုခုလုပ်နေပါ။ ရေးကိုမှ ခေါင်းအေးနဲ့ ပြန်စဉ်းစားပါ။ အကျိုးပြုတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်နေတာဟာ

မိတ်ဆင်ရဲမှုကို သက်သာစေတဲ့ အကောင်းဆုံးနည်းဖြစ်ပါတယ်။ တရား
အာထုတ်တာ မိတ်ချမှုသာမှုကို ရှုံး အကောင်းဆုံးနည်းပဲ။ ဒါကြောင့်
ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် တရားမှန်မှန် အာထုတ်ပါ။

မိတ်ဆွဲကောင်းရှိအောင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မိတ်ဆွဲကောင်း
ပီသတဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။

မိတ်ဆင်ရဲစရာ ရှိတဲ့အခါ မိတ်ဆွဲကောင်း တကယ်လိုတယ်နော်။
ငါ မိတ်ဆင်ရဲချိန်မှာ ငါမှာအဟောမရှိဘူး ဆိုပေမဲ့ ကိုယ်ကနိုင်က အဲဒီလို
အခါမျိုးမှာ ဘဖော်ရှိအောင် ဆိုပြီးတော့ မိတ်ဆွဲကောင်း ကလျာက
မိတ္တာကို ရှာထားမယ်၊ ကိုယ်ကလည်းဘဲ မိတ်ထားကောင်းကောင်းနဲ့
မိတ်ဆွဲကောင်းပါပဲ သူကို ဆက်ဆံ့မယ်ဆိုရင် လိုအပ်တဲ့အချိန်မှာ
ကိုယ်စိတ်ထဲမှာ ခံစာနေရတဲ့ ဘခက်အပဲ၊ ဥက္ကာ၊ ပြဿနာကို ကိုယ်က
ပြောချင်ရင် နာထောင်ချင်တဲ့လူ တစ်ယောက်လောက်တော့ ရှိမှာပါ။
တစ်ယောက်လောက် ရှိရင်ကို တော်တော် အကျိုးများနေပြီ။ တော်တော်ကို
သက်သာမျှရနေပြီ။

အဲဒီတစ်ယောက်ကို ကိုယ်က အောအောအောအေား ပြောပြုမယ်။
ပြောပြတဲ့အခါမှာ သူက မိတ်အေားအေားနဲ့ မိတ်ရှင်းရှင်းနဲ့ နာထောင်ပြီးတော့
ကိုယ်ကို နည်းနည်းစိတ်အေားအောင် မိတ်ရှင်းအောင် ဘမြင်ရှင်းအောင်
ကောင်းတဲ့လမ်းပေါ်ကို ကိုယ်ကို ရှုံးပေးနိုင်အောင် မှန်ကန်တဲ့
ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချပေးတို့ အကျားလျှော့ပေးနိုင်အောင် ဆိုဟဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့
ပြောပြလိုရင် တော်တော်သက်သာတယ်။

နာထောင်တဲ့သူက မိတ်ဓာတ် ရင့်ကျက်တဲ့သူ၊ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူ
ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ မိတ်ဓာတ်အင်အား နည်းတဲ့သူ၊ မိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်မှု

မရှိတဲ့သူဟာ သူများ၊ ဥက္ကာကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောချင်းရှိ နည်းလမ်း
မပေးနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဘခက်အပဲကို ပြောသင့်တဲ့သူကိုမှာသာ
ပြောပါ။

တစ်ခါတလေ ကိုယ်ခံစားရတဲ့ဥက္ကာကို သူလည်း ပြောက်အောင်
မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုတာ သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ကို ကိုယ်ချင်းစာတဲ့စိတ်နဲ့
နာထောင်တယ် ဆိုရင်ဘဲ ကျေန်တယ်။ နာထောင်ပေးမည့်သူရှိတယ်ဆိုရင်ပဲ
မိတ်က နည်းနည်းသက်သာမှု ရသွားတယ်။

လူအတော်များများ လိုချင်တာက ဥက္ကာရောက်နေတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်ကို
ကိုယ်ချင်းစာတဲ့သူ၊ နားလည်မဲ့သူ၊ အဲဒါ လိုချင်တာဘဲ။ ပြောက်အောင်
မလုပ်ပေးလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ အဲဒီလို မိတ်ဆွဲကောင်း ကိုယ့်ဘဝမှာ
ရှိနေအောင်က ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က စောတောကတည်းက ရှာထားရမှာ၊
ကိုယ်ကလည်း မိတ်ဆွဲကောင်း ပီသတဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။

ဓလေကကြီးကို အပြစ်မတင်သင့်ဘူး။

နောက်တစ်ခုကလည်း ကိုယ်က အဲဒီမိတ်ဆွဲကို ပြောတဲ့အခါမှာ
ဟုတ်တာထက် ပုံကြိုးချိပြုးတော့ မပြောရဘူး။ ပုံကြိုးချဲ့ပြောရင် ကြာရင်
အဲဒီမိတ်ဆွဲက သိတယ်။ ဟုတ်တာကနုန်းနည်း၊ ပုံကြိုးချဲ့ပြောနေတာက
များများ၊ ငါမသနား သနားအောင် တမ်းတကာပြောနေတာ၊ သနားတာကို
လိုချင်လိုကို ပြောနေတာ၊ ဆိုပြီးတော့ ကြာရင် မသနားတော့ဘူး။ ဒါက
သဘာဝတဲ့ စဉ်အောက်ပြည့်၊ ကြံ့ဘူးမှာပါ။

အဲဒီတော့ ကိုယ်ကပြောတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ဘက်က လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်ဘာ
လုပ်ပြီးမှ ပြောတယ်။ နည်းနည်းလောက်ဘဲ ပြောတယ်။ တက်ရသား
နားညီးသွားအောင် မပြောဘူး။ အဲဒီလိုဆိုရင် နာထောင်ရဲတဲ့သူဟာ

အဲဒီလေကတော့ နားထောင် ပေါ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်လုပ်သင့်တာကို ဘာမှ
မလုပ်ပဲနဲ့ ခကာခကာ တညည်းညည်း တညည်း ပြောနေမယ်ဆိုရင်တော့
နားမထောင်ချင်တော့ဘူး။

အဖော်ရှိတယ်၊ မရှိဘူးဆိုတာ ကိုယ့်အပေါ်မှာ ဘများကြီး မူတည်မယ်။
ဦးကြွန်းကြုံတဲ့ အချိန်မှာ အသိလေးနဲ့ ဉာဏ်လေးနဲ့ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် ထိန်းသိမ်း
ပြီးတော့ ရင့်ကျက်တဲ့ စိတ်နဲ့ သည်းခံပြီးတော့ နေမယ်ဆိုရင် တစ်ခါတလေ
ကိုယ့်ပတ်ဝန်ကျင်မှာ ရှိတဲ့ သူဟာ ပြောတော့ နိပ်စိလာတယ်။ သူဇူးက
မသေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူမညည်းဘူး...။ သူတော်တော် သည်းခံတာဘဲ
ဆိုတာ မြင်လာတာဘဲ။

အဲဒီလို့ မြင်လာတဲ့ အခါမှာ တစ်ခါတလေ ကိုယ်က မခံနိုင်လွန်းလို့
ပြောလို့ရင် သူတော်တော် မခံနိုင်လွန်းလို့ပြောတာ။ တော်ယုံတန်ယုံဆို
သူပြောမှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို့ နားလည်လာတဲ့ အတွက် ကိုယ့်အတွက်
သူတတ်နိုင်တာဆိုရင် တကယ် စိတ်ပါလေက်ပါ လုပ်ပေါ်ချင်တယ်။

ဒါပြောရင့် ကိုယ့်မှာ ဒုက္ခကြုံတဲ့ အခါမှာ ကိုယ့်ဘက်ကယူရမဲ့ တာဝန်ကို
ကိုယ်တတ်နိုင်သလေက အများဆုံး ယူဖြေစီးမယ်။ ကိုယ်က လုပ်နိုင်တာကို
မလုပ်ဘဲနဲ့ ကိုယ်ယူရမဲ့ တာဝန်ကို မယူဘဲနဲ့ ကိုယ် သည်းခံနိုင်သလေကို
သည်းမခဲ့ဘဲနဲ့ လိုတာထက်ပိုပြီးတော့ အော်နေမယ်၊ ညည်းနေမယ်၊
ငိုင်မယ်ဆိုယင် ကိုယ့်အနားမှာ ဘယ်သူမရှိမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

ဘယ်သူမှ စိတ်ဓာတ်အင်အား မကြိုးကြေဘူး။ လူတိုင်းမှာ စိတ်ဓာတ်
အင်အားဆိုတာ သူအတိုင်းအတာလေးတစ်ခု အနေနဲ့ ရှိတယ်။ လူတိုင်း
ကိုယ်လောက်၊ ကိုယ့်ဒုက္ခကြုံတဲ့ ကိုယ့်ဝန်ထုပ်ပြီးကို ကိုယ် ထမ်းပြီးတော့
သွားနေကြတာ။ သူများဆိုက ဝန်ထုတ်ကို ဘယ်သူကမှ တာရှည် ယူမထား
နိုင်ဘူး။ ကိုယ်ပျော်နေတယ်ဆိုရင်တော့ စိုင်းပျော်လိုက်လို့ရင် သူလည်း
နှည်းနည်း၊ အားပြည့်လာတဲ့ အတွက်ပြောရင့် အဲဒီတော့ ယူချင်တယ်။

စိတ်ဆင်းရဲနေတယ် ဆိုရင်တော့ ခကာဘဲယူမယ်။ ကြာကြာမယူဘူး။
မယူတဲ့လူကို အပြုံးတင်လို့ ဖြေစီးမယ်။

Laugh and the world laughs with you,

Weep, and you weep alone. ဆိုတာကို ဖတ်ပြီးတော့

ရယ်ရင် တစ်လောကလုံးက လိုက်ရယ်လိမ့်မယ်။ ဂိုရင်တော့
သင်တစ်ယောက်ထဲ ဂိုရလိမ့်မယ်။ ဆိုတော့ လောကကြီးကို အပြုံးတင်ရမလို့
ပြုစေနေတယ်။ လောကကြီးကို အပြုံးတင်သင့်ဘူး။

ကဗျာလောကကြီးဟာ သင့်သီက ရယ်ချင်စရာကို ဤဗျားချင်တယ်။

For the sad old earth must borrow its mirth,
But has trouble enough of its own.

ဝမ်းနည်းပူဇေားနေတဲ့ ကဗျာလောကကြီးဟာ သင့်သီက ရယ်ချင်စရာကို
ဤဗျားချင်တယ်။

("mirth" ဆိုတာ ရယ်စရာကိုပြောတာ။) သူက ကိုယ့်ဆိုက
ရယ်စရာလေးတွေ ပျော်စရာလေးတွေကို ခက္လားချင်တယ်။ ကူးယူချင်တယ်။
ဒါပေမဲ့ လောကကြီးမှာ သူဇူးကြုံနှင့်သူ ရှိနေပါတယ်။ သူမှာလဲ သူဇူးကြုံနှင့်
အပြုံးတင်ရဘူးဆိုတဲ့ အမိပါယ်ပါသွားတယ်။

Sing, and the hills will answer;

သိချင်းဆိုလိုက်ပါ။ အဲဒီလို့ဆိုရင် တောင်တန်းကြီးတွေက ပုံတင်နဲ့
အပြောပေးပါလိမ့်မယ်။

Sigh, and it is lost on the air.

သက်ပြုံးချုလိုက်ပါ။ အဲဒီဟာ လေထဲမှာဘဲ ပျောက်သွားမယ်။
ပြန်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ သက်ပြုံးချုသံဟာ ပုံတင်သိပြန်မလေ့ဘူး - နော်။

တင်တာပြီး ပြောလိုက်ပဲလေး သိပ်ကောင်းတာပဲ။

သချင်းဆိုရင် သံပြိုင် လိုက်ဆိုကြေမယ်။ သက်ပျော်ချေရင်တော့ သံပြိုင် သက်ပျော်ချေမယ့်သူ မရှိဘူး။ မကြာဟန် ဆောင်နေကြမယ်။

The echoes bounce to the joyful sound,

bounce ဆိုတာ ပြန်ကန်တာ။ joyful sound ဆိုတာပျော်စရာ ချိုင်စရာ အသံး ပျော်စရာ ချိုင်စရာအသံက ပဲတင်သံ ပြန်လာတယ်။

But shrink from voicing care.

voicing ဆိုတာ နှစ်က ထွက်ပြောတာ အသံထွက်တာ၊ care ဆိုတာ (ဒါနေရာမှာ) ခုက္ခဏတွေကို ပြောတာ။ အဲဒါတော့ ခုက္ခဏတွေ၊ သောကတွေကို ပြောလို့ရင်တော့ ပဲတင်သံပြန်မလာဘူး။ ပျောက်သွားမယ်။ တွန့်ဆုံးသွားတယ်။

စိတ်ခုက္ခဏကို တာရှည်မွေးမထားဖို့ သတိထားပါ

Rejoice, and men will seek you;

ပျော်ပျော်ချိုင်ချိုင် နေပါ။ အဲဒါလိုဆိုရင် လူတွေက ကိုယ်ကို ရှာပြီးတော့ လာတွေလိမ့်မယ်။ ဘယ်နေရာနေနေ ရုအောင်ရှာပြီးတော့ လာမှာဘဲ။

Grieve, and they turn and go.

ဝမ်းနည်းနေရင်၊ ပူဇော်နေရင်တော့ လှည့်ပြီးတော့ ထွက်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ သတိပေးနေတာနေ။ ဝမ်းနည်းစရာ၊ ပူဇော်စရာဆိုတာ လူတိုင်း ကြုံရပါတယ်။ အဲဒါကို တာရှည်မွေးမထားပါနဲ့။ တစ်ချို့က ဝမ်းနည်းစရာ ကိုယ်မှာရှိတဲ့အပါမှာ ကိုယ်က များများဝမ်းနည်းပြလို့ရင် လူတွေက ကိုယ်ကို ပို့သနားမယ်။ အကူအညီတွေ ပြုပြီးတော့ ပေးလိမ့်မယ်လို့

ဖျော်လင့်တာလည်း ရှိတယ်။ ဝမ်းနည်းပြနေရင် လူတွေကိုယ်ကို များများ ဂရှိစိုက်လိမ့်မယ်။ attention တွေ အများကြီးရလိမ့်မယ်လို့ ထင်တယ်။ ခကတော့ ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ ကြာရင်တော့ ကိုယ့်ဘနားများ ဘယ်သူမှ နေမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဘွားကြုံမှာဘဲ။

ဒါကြောင့် ကိုယ်မှာ ခုက္ခဏကြုံရတဲ့အပါမှာ အဲဒီခုက္ခဏကို ကိုယ်သတိနဲ့ ကိုယ်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်တရားနဲ့ကိုယ် မြင်ဖို့ သိပို့နားလည်စိုင်ဖို့ ခံစိုင်ရည်ရှိဖို့ အဲဒီခုက္ခဏကို လွှာတော်မြေကိုစိုင်ဖို့ကြီးစားရမယ်။ ဒါကိုယ်တာဝန်ဘဲ။ အဲဒီတာဝန်ကို ကိုယ်မယူလို့ရှင်တော့ ဝမ်းနည်းပြရင် လူတွေက အကူညီများများပေးမယ်လို့ ထင်ပေမဲ့ ကြာရင်တော့ ကိုယ် တစ်ယောက်ထဲဘဲ ဝမ်းနည်းနေရလိမ့်မယ်။

ကိုယ်တစ်ယောက်ထဲ ဝမ်းနည်းနေတာကြာရင် ဘယ်လို့ပြန်လာမလဲ စိတ်ဓာတ် ကျပြီးတော့ စိတ်ပျက်ပြီးတော့ လောကကြီးကို မှန်းလာမယ်။ အဖော် ပြီးတော့ မဲ့လာမယ်။ အဖော် ပြီးတော့ မဲ့လာရင် ကိုယ်ပြသသနာက တိုးလာမလား လျော့လာမလား။ ပြီးတော့ဘဲ တိုးလာမယ်။ ကိုယ်မှာ ပြီးတော့ဘဲ စိတ်မကောင်းစရာတွေပြန်လာမယ်။ ဒါကြောင့်ကိုယ်ဘာဝမှာ အဆင်ပြေတာတွေ များချင်ရင်၊ တစ်စိုင်သလောက် စိတ်ကြည်ကြည်လင်လင် အေးအေးရွှေ့ရွှေ့ တည်တည်ပြုပြုပြု နေပါ။ စိတ်ခုက္ခဏကို တာရှည်မွေးမထားဖို့ သတိထားပါ...နော်။

စိတ်ဆင်ရဲစရာကို တာရှည်တွေနေတဲ့သူဟာ ကြာရင် ဒီစိတ်ဆင်ရဲစရာ ထဲက ထွက်လို့ မရတော့ဘူး။ ဘယ်လောက်အထိတော် ဖြစ်သွားနိုင်သလဲ ဆိုတော့ အဲဒါလို မပျော်မျှချင်ကြီး နေနေတာကဲ့ သူရဲ့ပုင်ကိုယ်လို့ ပြစ်သွားတတ်တယ်။ ဒါသူရဲ့ personality လို့ ပြစ်သွားတယ်။

သူ ပျော်ပျော်ချိုင်ချိုင် နေတာကို လူတွေ မြင်သွားရင် ပြန်ပြီးတော့ မပျော်ဟန်ဆောင် လိုက်တယ်။ အဲဒါလို လူလျော့နှိုးတယ်။ သူတစ်ယောက်လဲဆိုရင် သူပျော်နေတယ်။ လူတွေတာနဲ့ သူမပျော်တော့ဘူး။ ဒါစိတ်လျော့ဂါတစ်မျိုး

ဖြစ်သွားတယ်၊ သတိထားကြည့်ပါ။ ဒါ မိတ်ရောဂါမျိုးက တော်တော် ဆန်ကြယ်တယ်။ သူ့ဟာသူ တစ်ယောက်ထဲဆိုရင် ဘေးအေးအေးဆေးပျော်လိုဘဲ၊ သိချွဲးလေး ဘာလေး ဆိုနေတယ်။ လူတစ်ယောက်လာတာ မြင်တာနဲ့ သူမပျော်တော့ဘူး။

အဲဒါဟာ သူ့ခဲ့တော်ချုလို သူယူလိုက်တာနော်၊ တော်လမ်းတော်ချုမှာ သရုပ်ဆောင်ရတာကို တော်လို ခေါ်တယ်။ သူက အမြဲတမ်း မိတ်ဆင်ခဲ့နေရတဲ့ အာခန်းကလ္လာမျိုးမှာ သရုပ်ဆောင်နေတယ်။ ဒီပိုပြင်ပြင် သရုပ်ဆောင် နေတယ်။ ဒီအထဲကကို သူ မထွက်ခိုင်တော့ဘူး။ သူ့အတ်လမ်းကို သူ မပြောင်းနိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သတိထားပြီးတော့ မိတ်ကို ကြည့်ဖို့လိုတယ်။

မိတ်ဆိုတာ သိပ်နံပါးပြုခရာ ကောင်တယ်။ သိပ်ဆန်ကြယ်တယ်။ သိပ်လည်း ကြောက်စရာကောင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူကိုဘဲ သတိနှေ့ဘုံးကြည့်ပြီးတော့ နေသွားမယ်ဆိုရင်တော့ သူကဘဲ အားကိုစရာဖြစ်လာမယ်။ ဒီမိတ်ထဲမှာဘဲ အသိဉာဏ်ဆိုတာ ပြစ်လာတာကို။

နေမကောင်တာကို အခွင့်ကောင်းဘယ်တော့မယူပါနဲ့။

သူ့ကြောက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်ကိုမိတ်သက်သာမှုရဆောင် ကယ်နိုင်မဲ့ သူဟာ ကိုယ်ဘဲး ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဟောတယ်။

“အတ္ထာဖိုး အတ္ထာနော နာထေား”

“မိမိသည်သာလျင် မိမိ၏ ကိုကွယ်ရာ အားထားရာပြို၏”

“ကောဖိုး နာထေား ပရော သိယာ”

“သူတစ်ပါးသည် မိမိအတွက် ကိုကွယ်ရာ အားထားရာ အဘယ်မှာ ပြစ်နိုင်ပါမည်နည်း”

အဲဒါတော့ သူတစ်ပါးကို အားမကိုးရလို အပြစ်တင်မနေနဲ့။ အပြစ်တင်

နေရင် ဒီဒုက္ခာထဲက ဘယ်တော့မှ ထွက်လို မရတော့ဘူး။

ကိုယ့်မှာ ဝမ်းနည်းစရာ၊ မိတ်ညွစ်စရာ၊ မိတ်ဆင်ခဲ့ခရာ ကြုံတဲ့အခါမှာ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ကိုယ့်ရဲ့အခေါ်အခဲ ကိုယ့်ရဲ့ဒုက္ခာကို ဘသုံးချုပြီးတော့၊ ပရိယာယ် တစ်ခုအနေနဲ့ သုံးပြီးတော့ ကိုယ့်တာဝန်ကို သူတို့ပူဇော် လုပ်မိတ်တာ ရှိတယ်နော်။ သူတစ်ပါးကို မလျည့်စားပါနဲ့။ သူများကို လျည့်စားရင်း၊ ကိုယ့်လျည့်စားတာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ယုံပြီးတော့ ဒုက္ခာရောက် တော်တယ်။

နေမကောင်းဟန်ဆောင်တာ ကြာရင် တကယ် နေမကောင်း ဖြစ်သွားမယ်။ မိတ်ဆင်ရဲ့ဟန်ဆောင်ရင် တကယ် မိတ်ဆင်ရဲ့မယ်။ မိတ်ဆိုးဟန်ဆောင်တာ ကြာရင် တကယ် မိတ်ဆိုးလာမယ်။ ပျော်ဟန် ဆောင်ရင်လည်း ကြာရင် တကယ်ပျော်လာမယ်။

ကိုယ်က အခြေအနေအရ ဟန်ဆောင်နေရတယ်ဆိုရင် ဒါ ဟန်ဆောင် နေတာလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တိတိကျကျ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် မလိမ့်စွဲ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်လိမ့်တာကို ကိုယ် ယုံသွားရင် အဲဒါအထဲက ပြန်စွဲက်ရ ခက်တယ်။

တချို့ နည်းနည်းပါးပါး၊ နေမကောင်းတဲ့သူတွေ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ရှိတယ်။ သူတို့ နေမကောင်းတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တော်ချုပ်ရုံကိစ္စ သူတို့ဟာသူတို့ လုပ်လို ရတယ်။ ဥပမာ စားစရာ ဆိုရင် သူတို့ဟာသူတို့ ယူစားလိုရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ ယူစားတော့ဘူး။ ပါးစပ်ထဲ စွဲပေးမှုး စွဲမပေးရင် စားကိုမစားဘူး။ အဲဒါလိုလုပ်တဲ့လူ ရှိတယ်။

သူဟာသူ လုပ်လိုရတဲ့ကိစ္စတွေ အများကြိုးရှိပေမဲ့ သူ မလုပ်တော့ဘူး။ အကုန်လုံး အစာဆုံး ဘာမှုမကျန်အောင် လုပ်ပေးရတယ်။ နေမကောင်းလို့ သူ့ခွင့်ကောင်းတစ်ခု ရသလို ပြစ်သွားတယ်နော်။

ကိုယ် နေမကောင်းတာကိုဘဲ၊ (ကိုယ့်ရဲ့ဒုက္ခာ၊ ကိုယ့်ရဲ့အမျှင်မပြော

ကို) အခွင့်ကောင်း ယူပြီးတော့ လူတွေကို အကြပ်ကိုင်တာ။ လူတွေကို ကိုယ့်အတွက် အသုံးချတာဘဲ။

ကိုယ့်ရဲ့ခွဲ့ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ လူတွေကို အသုံးချလိမ့်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ ဒီခွဲ့တွေထဲက သူ ဘယ်လိမ့် ထွက်လို့မရဘူး။

ကိုယ့် လုပ်နိုင်တယ်ဆိတာကို ပြလိုက်ရင် သူများတွေက လုပ်မပေါ်တော့ ဘူး။ အဲဒါတော့ သူများတွေ လုပ်ပေါ်တာကို သာယာနေရင် ကိုယ်တိုင် မလုပ်နိုင်ဘူး ဆိတာကို ပြရမယ်။ အဲဒါတော့ သူကို လုပ်ပေါ်နေတာကို လိုချင်တော့ သူ ကြာလေလေ ပိုပြီးတော့ နေမကောင်းဘူးလို့ လူတွေ ထင်အောင် ဖြစ်ပြတယ်။ ကြာတော့ ဘယ်လို့ ဖြစ်လာသလဲ။ တကယ် နေမကောင်း ဖြစ်လာတယ်။ တကယ်လည်း သူ ဘာမှ လုပ်လို့မရတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် psychology မှာ ဖတ်ပူးတဲ့ စကားတစ်ခုနဲ့ ရှိတယ်။ နှစ်လုံးတဲ့ မှတ်မိတယ်။ illness alibi ။ alibi ဆိုတဲ့ စကားကို ဥပဒေမှာလည်း သုံးတယ်။ alibi အကြောင်းပြချက် ခိုင်လုံးအောင် ပြတာ။ ဒီသူမှုဖြစ်တို့က သူဒါနေရမှာ မရှိပါဘူး။ တွေး၊ တစ်နေရမှာ ရှိနေတယ် ဆိတာကို အထောက်အထား၊ ပြတာကို alibi လိုခေါ်တယ်။

illness alibi ဆိတာက နေမကောင်းလို့ မလုပ်နိုင်တာပါလို့ အကြောင်းပြတာကို ခေါ်တယ်။ သူတော်ဝါသူ မဟုရအောင် နေမကောင်းတာကို အသုံးချတာ နော်။ ဆရာဝန်ထောက်ခံတာနဲ့ ခိုင်လုံးအောင် အကြောင်းပြုး ခွင့်ယူတာလည်း ရှိတယ်။ psychology မှာ ဘယ်လို့မြောလဲဆိုတော့ illness alibi ကို ဘယ်တော့မ မလုပ်ပါနဲ့။ နေမကောင်းတာကို အခွင့်ကောင်း ဘယ်တော့မ မယူပါနဲ့။ အဲဒါလို့ အခွင့်အရေး ယူလိမ့်ရင် တကယ်နေမကောင်း ဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

နေမကောင်းတာကို အခွင့်ကောင်းယူတာကို သဘောပေါက်အောင် ပြောပြတာပါ။ တစ်ခြားကိစ္စတွေမှာလည်း ဒီလိုပါပဲ။ ကိုယ့်မှာ အဆင်မပြု

တစ်ခုချ ဖြစ်လာရင် အဲဒါ အဆင်မပြုမှုကိုဘဲ အခွင့်ကောင်းအနေနဲ့ အသုံးချပြီးတော့ တွေးလုပ်တွေအပေါ်မှာ တာဝန်မပေါ်ပါနဲ့။ အခွင့်အရေး မယူပါနဲ့။ အဆင်မပြုတာကို အခွင့်ကောင်းယူရင် ဆက်ပြီး အဆင်မပြု ဖြစ်မယ်။

နေမကောင်းပြုရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နေကောင်းအောင် ရှိတေားပါ။ အဆင်မပြုတာ ရှိရင်လဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တတ်နိုင်သလောက် အဆင်ပြုအောင် ရှိတေားပါ။ အဲဒါလို့ တကယ် ရှိရှိသာသာသာ၊ ကြိုတေားပါရင်နဲ့ ကိုယ့်အာက်ဘဲက မပြုသော်ဆိုရင်တော့ မိတ်ဆွေကောင်းတွေ့က သူတို့တော်ဆိုတဲ့ အကုသာဏ်ပေးမှာပါ။

ကိုယ့်ခွဲ့ကို သူတို့အတွက် အသုံးမတည်ဘူး။

ရွှေတစ်ပိုင်ကို ဆက်ကြပို့

They want full measure of all your pleasure.

"Full measure" ဆိုတာ အပြည့်အဝလို့ ပြောတာ။ လောကကြီးဟာ၊ လူတွေဟာ ကိုယ့်ရဲ့ ပျော်ရွှေမှုကို အပြည့်လို့ချင်တယ်။ ကိုယ်က ပျော်နေရင် ကိုယ်ပျော်သလောက် သူတို့ လိုက်ပျော်ချင်တယ်။ နည်းနည်းမ မလျော့ချင်ဘူး။ ပျော်ဝရာကို နည်းနည်း၊ လျော့ယူပါလို့ ပြောလို့မြော မဟုတ်ဘူး။

But they do not need your woe.

(ပဝေဆိုတာ မိတ်ခွဲ့ကို ပြောတာ။) ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ ကိုယ့်ခွဲ့ကိုတော့ မလိုအပ်ဘူး။

သူတို့အတွက် အသုံးမတည်ဘူး။ ကိုယ့်ခွဲ့ကိုတော့ လိုချင်တဲ့သူ မရှိဘူး။ ကိုယ့်ခွဲ့ သူတို့အတွက် အသုံးတည်ပါတယ် ဆိုတဲ့သူ ဘယ်နှစ်ယောက် ရှိသလဲ။ အသုံးတည်ရင် အတင်းလာတော်း နေကြမှာနော်။ ဥက္ကနားနည်း လောက ပေးကြပါအော်။ အသုံးတည်လွန်လို့ပါ။

ကိုယ့်ချွောကို ဘယ်သူမှ မလိုချင်တာဟာ လောကသာဝါ နော်၊
“အေအတူ ပူအမျှ” ဆိုတာ ပြောသူးပါတယ်။ လက်တွေ့မှာတော့
“အေရင်အတူတူ ပူရင်တော့ ဝေးဝေး” ဖြစ်နေပြော များပါတယ်။

ကိုယ့်အနားမှာ မိတ်ဆွေတွေ ဂိုင်းနေစေချင်တယ်ဆိုရင်

Be glad and your friends are many.

ပျော်ပျော်နေပါ။ သင့်မှာမိတ်ဆွေတွေ အများကြီးရှိနေမယ်။
အဲ ဘုန်းကြီးဆီလာတာ ဒုက္ခလိုချင်လို လာတာလာ။ ဘုန်းကြီးချွဲ့အွေ့
နည်းနည်းလောက ယူကြပါး ယူမလာ။ “မယူပါဘူး ဘရာ” ဘုန်းကြီး
ကလည်း ဘယ်တော့မှ မပေးပါဘူး။

လာတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို စဉ်းစားစရာလေးတွေ စိတ်ဝင်စားစရာ
လေးတွေ၊ အသိဉာဏ်ဖြစ်မယ့်စကားတွေ၊ အသိအမြင်ရှင်းမယ့် စကားတွေ၊
သဘောထားလေးတွေ ပိုမ်နံဘူးတို့ လမ်းပျောက်နေတဲ့သူ လမ်းတွေသွားလို့
အဲဒါဘဲ ပေးချင်တယ်။ ဘုန်းကြီးချွဲ့အွေ့ကို ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို မပေးချင်ပါဘူး။
အဲဒါတော့ ဒကာ ဒကာမတွေကို စိတ်ချမ်းသာမယ့် စကားကို ပြောရမယ်။
မှန်တဲ့စကား၊ အကျိုးပြိုတဲ့ စကားကို ပြောရမယ်။ မှန်ပေမဲ့ အကျိုး မျှိုးရင်
မပြောရဘူး။

ကိုယ့်အနားမှာ မိတ်ဆွေတွေ ဂိုင်းနေစေချင်တယ်ဆိုရင် သူတို့
ကောင်းကြောင်းကို ပို့ရှု့သားသား ပြောဖို့လိုတယ်။ ကိုယ့်မှာ မိတ်ချမ်းသာဝါရှုံး
ကြုံရရင် စိတ်ဆွေကောင်းတွေကို ပြောသင့်တယ်။ သူတို့ကို ကောင်းတဲ့
အကြံ့ဘာက်ပေးလို့ လိုတယ်။ ဆရာလုပ်ချင်လို့ပြောတာ မဟုတ်ပဲ အဆင်ပြော
စေချင်လို့ စေတနာမှန်မှန်နဲ့ ပြောဖို့လိုတယ်။ သူတို့အတွက် အထောက်အကူ
ဖြစ်မယ့် စကားတွေ ပြောပေးလို့ လိုတယ်။ အနည်းဆုံးတော့ ရယ်စရာ

မောစရာ ပြောလို့ ရယ်ရတယ်ဆိုရင် လာကြအုံမှာဘဲ။
ဆက်ကြုံး-

Be sad, and you lose them all."

စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရင် သင့်မိတ်ဆွေတွေ အကုန်လုံး ဆုံးရှုံးသွားမှာဘဲ။
မလာတော့ဘူး။ စိတ်ဆင်းရဲနေတဲ့သူဆိုကို ဘယ်သူမှာ မလာချင်ဘူး။

ကျေးမိုင်တဲ့အခါမှ စည်သည်ပေါ်တယ်။

There are none to decline your nectared wine,
ပန်းဝတ်ရည်တွေနဲ့လုပ်ထားတဲ့ သင့်ရှိုင်ကို ငြင်းပယ်မဲ့သူမရှိဘူး။
သောက်လိုအရသာရှိတာကို ဘယ်သုင်းမှာလဲ။

But alone you must drink life's gall.

သင့်ရဲ့ ဘဝသည်းခြေရည်ကို သင်ဘဲ တစ်ယောက်ထဲ သောက်ရု
လိမ့်မယ်။

gall ဆိုတာ သည်းခြေရည်။ အင်မတန် ခါးတာနော်၊ ခါးနေတဲ့
သင့်ရဲ့ (life's gall) ဘဝသည်းခြေရည်ကိုတော့ ဘယ်သူကမှ လာသောက်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ သောက်လိုမကောင်းတာကို ဘယ်သူသောက်မှာလဲ။

Feast, and your halls are crowded.

Feast ဆိုတာ ပျော်ပျော်ရွင်ရွင် စားပွဲသောက်ပွဲ ကျင်းပတာကို
ပြောတာ။ စားသောက်ပွဲ၊ ပျော်ပွဲကြီးလုပ်နေရင် သင့် hall ခန်းမကြီးဟာ
လွှဲတွေ ပြည့်ကြပ်နေမယ်။

Fast, and the world goes by.

Fastဆိုတာ ဘာမှာမစားဘဲနေတာကို ပြောတာ။ Feast နဲ့ လန်ကျင်
ဘက်ဘဲ။ Feast ဆိုတာက အများကြီးစားတာကို ပြောတာ။ အမျိုးစုံစားတာကို ပြောတာ။

တာစရာမရှိလို့ မတော်နေရင်("goes by")ကိုယ့်ကို ကျော်သွား
လိမ့်မယ်၊ ကိုယ့်ဆိုကို လျည့်မလောဘူး၊ လမ်းကြုံတောင် မဝင်တော့ဘူး။

ကျော်ငြင်တဲ့အပါမှာ အော်သည်ပေါ်တယ်။ ကိုယ့်မှာအားစရာမရှိတဲ့
အခါ လမ်းကြုံငြိုတောင် မဝင်လေတော့ဘူး။ အောင်မြင်တဲ့သွားမှာ
ရိုင်းရိုင်းလည်နေကြတယ်။ ဆုံးရှုံးတဲ့အပါမှာတော့ ခြားသွားကြတယ်။ ရာထူး
ရှိုံးမှာ ရိုင်းရိုင်းလည်နေကြတယ်။ ရာထူးမရှိတော့တဲ့အခါ လမ်းမှာ
တွေတောင် နှုတ်မဆက်ချင်တော့ဘူး။

ပေးနိုင်သလောက်လည်း ပေးပါ

Succeed and give, and it helps you live,

အောင်မြင်အောင် ကြိုးတာပါ။ ပြီးတော့ပေးပါ၊ ကမ်းပါ။

ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြိုးတာပါ။ ကောင်တာတွေ သိအောင် လုပ်ပါ။
ကောင်တဲ့ အလုပ်တွေ အများကြိုးလုပ်ပါ။ ပြီးရင် ပေးနိုင်သလောက်လည်း
မျှဝေပေးပါ။

"and it helps you live,"

အဲဒီလိုဆိုရင် ကိုယ့်အတွက် နေရတာ အဆင်ပြုမယ်။ ကိုယ်က
မကြိုးတာဘဲနဲ့ ကိုယ်က သူများကို ဖျော်ပေးနိုင်ဘဲနဲ့ ကိုယ့်ဘဝ အဆင်ပြုမှာ
မဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့်ကိုယ့်ဖက်က လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် တကယ်
ကြိုးတာလိုတယ်။ သိသင့်တာတွေသို့ လုပ်သင့်တာတွေလုပ်။ ရသင့်တာတွေရှာ
အဲဒီလို လုပ်မှ ပြန်မှာ။ ပြီးတော့ ပေးနိုင်သလောက်လည်း ပေးပါ။
အဲဒီလိုဆိုရင် ကိုယ့်ဘဝ ပို့ဆင်ပြုမယ်။ "ခြို့ဆိုမှ ရုတယ်" ဆိုတဲ့
အမိပါယ်ကို ဆိုလိုတယ်။

တည်တည်ဖိမ်ဖိမ် နေပြီးတော့ တည်တည်ဖိမ်ဖိမ် သေသွားတယ်။

But no man can help you die.

ဒါပေမဲ့ သေရမည့်အရေးမှာ ဘယ်သူကမှ အကုအညီပေးနိုင်မှာ
မဟုတ်ဘူး။

ကိုယ့်မှာ တကယ်ဘဲသေရေးရှင်ရေး ကြော်ပြုဆိုရင် ဘယ်သူကမှ
အကုအညီပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တစ်ယောက်ထဲဘဲ
သေရမှာဘဲ။ အသေကောင်းဖို့ ဘယ်သူမှ မကျော်နိုင်ဘူး။ သေခါနီးမှာ
အဖော်မရှိဘူး။

သေခါနီးမှာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စိတ် အောအေားချမ်းချမ်းနဲ့ အောအေား
ဆောဆော သေခိုင်ဖို့ ကြိုးတာပြင်ပြင်ဆင်ထားရမှာဘဲ။ "ဘန္တတတ်မှ အသေတတ်
မယ်။" လို့ပြောကြတာ ကြားမှုးတယ်။ အမြတ်နှင့် အားရှိတဲ့သူဟာ
အဖော်မရှိရင် အားဝယ်နေမယ်။ အဲဒီလိုလူဟာ သေခါနီးမှာ အားဝယ်မှာ
သေချာတယ်။

သေခါနီးမှာ အဖော်မရှိတော့ဘူးဘူး။ တရားအားထွေတာကို ထိထိ
ရောက်ရောက် လေ့ကျင့်ထားတဲ့သူမှာသာ တရားနှင့်လုံးသွင်းနေရင် အဖော်
မရှိဘူး ဆိုတဲ့ အတွေးကိုလည်း မတော့မိတော့ဘူး။ အားဝယ်စိတ်လည်း
မဖြစ်တော့ဘူး။ တရားကပဲ အကောင်းဆုံးအဖော် ပြန်မယ်။

ဒါကြောင့် တရားအားထွေတာတဲ့အပါးမှာ အဖော်ကို မတောင့်တတဲ့စိတ်
ပြစ်နေတာကို လေ့ကျင့်ထားပါ။ အဲဒီစိတ်မျိုးနဲ့သေရေးရင် အားဝယ်စိတ်မဖြစ်ဘူး။
အဲဒီ အကောင်းဆုံး သေနည်ပါ။ အဖွဲ့စိတ်ကသာ သေတယ်လို့ တွေ့တာပါ။
အနုတ္တစိတ်က သေတယ်လို့မတွေ့ဘူး။ ရုပ်တရား နာစ်တရားတွေ ပြန်တာ
ပျက်တာပဲ ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သူတူဝါ သေတာမဟုတ်ဘူး။

သေခါနီးမှာ ကိုယ့်အနားမှာ လုတွေ့ ရိုင်းရိုင်းလည်နှင့် မမော်လင့်

သင့်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သေခါနီမှာ ကြည်ကြည်လင်လင် အောအေး ချမ်ချမ်လေး ဘယ်လို သေမှုလဲဆိတာပဲ စဉ်၊ အေးသင့်တယ်။ တချိုတကယ်ကို တည်တည်ဖြစ်ပြီ နေခြားတော့ တည်တည်ဖြစ်ပြီ သေခွာတယ်။ သူတို့တို့ကို သူတို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပြင်ထားပြီးပြီး။

ဒါကြောင့် ကြိုတင်ပြီးတော့ ပြင်ထားပါ။ သေခါနီအသီးမှာ တကယ်တော့ ဘယ်သူကိုမှ အားကိုလို မရပါဘူး။ ကိုယ့်အနာမှာ လူတွေပိုင်းနေရင်တောင်မှ သူတို့ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ ကိုယ်က သေခြားနေခြားပြီး။

ခုံနှစ်းကျဉ်းလေးမှာ လက်တွဲပြီး သွားမဲ့သူ မရှိဘူး။

There is room in the hall of pleasure
For long and lordly train,

ပျော်ပွဲခန်းမကြီးထဲမှာ နေရာအကျယ်ကြီး ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို ပျော်စရာ ရွှေဝါရာ ခန်းမကြီးမှာ လူတွေ သွားလို့ လာလို့ လမ်းအကျယ်ကြီး ရှိတယ်။ နေရာတွေ အများကြီး ရှိတယ်။ လူဦးပို့ကြီး သွားလို့ရတယ်။ အုပ်စုလိုက် သွားလို့ရတယ်။ အုပ်စုလိုက် ပျော်လို့ရတယ်။

But one by one we must all file on
Through the narrow aisles of pain.

pain ဆိတာ ခုံနှစ်းကျဉ်းတာ။ aisles ဆိတာ လူသွားစရာ လမ်းကလေး။ လေယဉ်ပျံပေါ်မှာ လူသွားစရာလမ်းကလေး ရှိတယ်နော်။ တစ်ပေ့ခေါက် ရှိတယ်။ အဲဒီကို aisle လိုခေါ်တာဘူး။ တဗြာမှာလဲဒီလိုဘူး။ ဥပမာ—ရှုပ်ရှင်ရုံမှာ ထိုင်ခဲ့တန်တွေ ကြားမှာ သွားစရာလမ်းကျဉ်းကျဉ်းလေး ရှိတယ်။ လူတစ်ယောက်ဘဲသွားလို့ရတယ်။ နှစ်ယောက်ရှင်သော် သွားလို့မရဘူး။ အဲဒီမျိုးကို aisle လို့ ခေါ်တယ်။

ခုံနှစ်းကျဉ်းလေးမှာ တစ်ယောက်ချင်းဘဲ လျှောက်လှမ်း သွားရမယ်။ နှစ်ယောက် ရှင်ဘောင်တန်း သွားလို့ မရဘူး။ အဖော်နဲ့သွားလို့ မရဘူး။ လက်တွဲပြီး သွားမဲ့သူ မရှိဘူး။

ပျော်စရာရှိတဲ့အခါမှာ ရိုင်းကြိုးပတ်ပတ် ရှုဝင်ဝင် လုပ်ဖို့ လူတွေ အများကြိုးရှိတယ်နော်။ ဂိတ်ဆင်ရွှေဝရာနဲ့ ကြုံနေရတဲ့အခါမှာတော့ တစ်ယောက်ချင်း သွားရမယ်။ သူလည်း တစ်ယောက်တည်း သွားရမယ်။ ကိုယ်လည်း တစ်ယောက်တည်း သွားရမှာဘူး။

ဒီသဘောတွေဟာ လောကမှာ တကယ်ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတွေဘဲ နော်။ ဒါမဖြစ်သင့်ဘူးလို့ ပြောရင်ကော ရပါမလေး။ “မရပါဘူး ဘုရား” မဖြစ်သင့်ဘူးပြောလည်း ဖြစ်နေမှာဘူး။ အဲဒီကို ကြိုတင် သိထားပြီးတော့ ကောင်းတာနဲ့ ကြုံရကြုံရ ဆိုတာနဲ့ ကြုံရကြုံရ ရိုင်မာတဲ့ ရင်ကျက်တဲ့ ဂိတ်ထားမျိုးပြို့နေအောင် ကြိုတင် လေ့ကျင့်ထားရမယ်။

စိတ်ကို တန်လှပ်မှုနည်းအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။

လောကခံတရား ရှုစိပ်း ရှိတယ်။ အားလုံး သိကြတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ပစ္စည်းပစ္စာတွေ များများရတာနဲ့ နည်းနည်း လေးရတာ။ အဖော်ရှိတာ မရှိတာ။ တချို့အဖော်တစ်ယောက်မှ မရှိတဲ့သွောင် ကြားများတယ်။ အင်မတန်တွေ ရှားလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ရှိမွမ်းတာ ကဲ့ရဲတာ။ ဆင်ရဲ ချမ်းသာ။ လောကခံ အကောင်းလေးမျိုး အဆိုးလေးမျိုး ရှိတယ်။

ဒီလိုအကောင်းနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာလည်း မတဲ့လှပ်ဖို့ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ အကောင်းနဲ့ တွေ့ရင်တော့ ပျော်တာဘူး။ မပျော်ရဘူး လိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တချို့က အကောင်းနဲ့တွဲပြီး အပျော်လွန်ပြီးတော့ မလုပ်သင့်တာတွေ လုပ်မိတာ ရှိတယ်။ သဘောထားတွေ

မှားကာတွေ့ရှိတယ်၊ ခုက္ခရောက်တာဘဲ။

တစ်ချိန်တဲ့က အမြင့်ကြီးရောက်ပြီးမှ ပြတ်ကျေတဲ့သူတွေ ဘယ်နှစ် ယောက် ကြားဖူးသလဲ။ အများကြီးဘဲနော်၊ ဘာလို့ ပြတ်ကျေသလဲ ဆိုတော့ အမြင့်ကြီး တက်သွားတဲ့အချိန်မှာ သတေသနားမှားသွားတယ်။ မလုပ်သင့်တာ တွေ လုပ်တယ်။ ပြတ်ကျေတော့တာဘဲ။

အဲဒီတော့ အကောင်းနဲ့ တွေ့ရကြံးရတဲ့အခါမှာ သတိရှိခို့ ဥာဏ်ရှိခို့ အရေးကြီးတယ်။ အဆိုးမပြုရဘဲနဲ့လည်း မနေဘူး နော်။ အဆိုးနဲ့ကြံးရမှာဘဲလို့ ကြိုတင်သိပြီးတော့ ရင့်ကျေက်တဲ့စိတ်ထား ရင့်ကျေက်တဲ့အသိဉာဏ်နဲ့ ဖုန်းမှန် ကန်ကန်မြင်ပြီးတော့ စိတ်ကို တွန်လှပ်မှန်လှု အောင် ဘယ်လိုထားရမလဲ ဆိုတာ နည်းလမ်းရှုပြီးတော့ အမြတ်း လေ့ကျင့်နေရမယ်နော်။ သတိပြုရန် တရား ဆိုတာ အဲဒီ လုပ်တာဘဲ။

မဟာသတိပြုရန်သိတ် နိဒါန်းအပိုင်းမှာ “အကာယနော အယ် ဘိက္ခဝေ မရှိ သတ္တာနဲ့ ဝိသုဒ္ဓိယာ” သတ္တာဝါတွေ့ရဲ့ စိတ်ထား အသိဉာဏ် ဝင်ကြယ်ဖို့ဘာတွက် ဒီလမ်းဟာ တစ်လမ်းတည်းသောလမ်းဘဲ တဲ့ နော်။ “သောက ပရိဒေဝါနဲ့ သမတိက္ခမာယ” တဲ့။ “သောကပရိဒေဝတွေ လွန်မြောက်ပို့ တစ်လမ်းထဲဘဲ” တဲ့။ ဒီနည်းလမ်းက ဒီခုက္ခတွေ လွန်မြောက်ပို့ ဘုရားကပေးထားတဲ့ နည်းလမ်းဘဲ။

အဲဒီတော့ ကိုယ့်ဘာမှာ ခုက္ခအက်အခဲ ဆိုတာကတော့ ကိုမျှော် ကြုံနေရတယ်။ နောက်လည်း ကြုံရအုံမှာဘဲ။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားမှုသာ ဘမော်အမြင်ရှာ ရောက်တယ်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင် မထားဘဲနဲ့ အဆင်ပြတ်ပဲ့မှာ မမေ့မေ့လျော့လျော့နဲ့ မူမျှရော့ရော့နဲ့ကြပြီးတော့ တကယ် ခုက္ခကြုံတဲ့အခါကြတော့ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိတော့ဘူး။ အဲဒီအခါကျေမှ ဖို့လှကယ်ပါ။ ဒီလှကယ်ပါ။ နောက်ဆုံးဘယ်သွားမှ မကယ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးက ရောက်မှာဘဲ။

ဘယ်သွားမှမကယ်နိုင်တဲ့ ခုက္ခတွေ ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်က အင်မတန်

ချွမ်ပါတယ် ဆိုတဲ့ မိဘတောင် ဘာမှ မတတ်နိုင်တာတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကပဲ ကိုယ့်ကို ကယ်နိုင်မယ်။

ခုက္ခကောင့် လွတ်ချင်ရင်တော့ လွတ်အောင် လျပ်ပေးနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ကို ရမှုဖစ်မယ်။

တကယ်အဆိုးဆုံးကို မကြုံခိုင်မှာဘဲ ကိုယ်က သတိနဲ့ဘာကိုနဲ့ နေလို့ရင် မှားသောအားပြင့် အဲဒီလောက် ဆိုးတာမျိုးတော့ မကြံရတော့ဘူး။ နောက်ဆုံး သေခါနီးယာတောင် အကြီးဘာကျယ် စိတ်ဆင်လဲမှု မပြစ်ဘဲနဲ့ တည်တည့်ပြုမြှင့် အေးအေးချမ်းချမ်း သေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သိတတ်တဲ့ အရွယ်ကပြီး ကြိုတင် စဉ်းစားထားရမယ် နော်။

ဘုန်းကြီး ဘယ်အရွယ်ကတည်းက စဉ်းစားသလဲဆိုတော့။ ၁၅၉၏၊ ၁၆၉၆၌မှာ ဘုန်းကြီးရဲ့အဖေ ဆုံးသွားတာကို။ သူမဆုံးခေါင်မှာဘဲ ဒီဗျားစွာတွေ အကုန်လုံး ပျက်သွားတယ်။ ဒီးလောင်တာ.ကြံ့ရှုတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့အိမ်ကော ဆိုင်ကော ဒီးလောင်သွားတယ်။ ဒီးလောင်တာ နှစ်ခါ ကြံ့ရှုတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စလည်း အကုန်လုံးပျက်စီသွားတယ်။ ဓားပြတ်ကို နဲ့ရတယ်။ ပြည်သွိုင် သိမ်းခဲ့ရတယ်။ နောက်တော့ ဘုန်းကြီးရဲ့အဖေ ဆုံးသွားတယ်။ ခုက္ခတွေဟာ တစ်နှစ်းစား၊ တန်းစား၊ ဒီလောက်ဘဲဆိုပါတော့။ ဆက်တိုက် အများကြီး ကြံ့ခဲ့ရတယ်။

ပစ္စည်းဥစ္စဆိုတာ ဘယ်လောက် ရှိုရှိုသားသားရှား၊ ဘယ်လောက်ဘဲ လျှို့အောင် ထိမ်းသိမ်းထိမ်းသိမ်း၊ မရပါဘူး။ တစ်ခါ ဒီးလောင်တော့ ဓားတဲ့ခွေးလျော့နဲ့ လုပ်နဲ့တစ်ခုပြန်လုပ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဒီးလောင်တော့ သိမ်းမကျုန်တော့ဘူး။

အဲဒီလို ခုက္ခတွေ အများကြီး ကြံ့ရတော့ ဘုန်းကြီး စဉ်းစားတယ်။

ငိုအဖော် အင်မတန် ပြီးစားတယ်။ နေ့မအိပ် ညာမအိပ် အလုပ်လုပ်တယ်။ အများ ကြီးရှာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါတို့ကို အမွေပေးစရာ ဘာမှမကျွန်တော့ဘူး။ ငါကော် ဘာကို ရှာမှာလဲ။ ဘယ်လိုနေမှာလဲ။

ငါ ပညာရအောင် ရှာမယ်။ ပညာကတော့ ဘယ်သူမှ မျိုးစိုင်ဘူးဆိုတာ တကယ်မှန်တယ်။ တခုခုကို တကယ်သိတယ်။ တတ်တယ် ဆိုရင် ကိုယ် ဘယ်နေရာသွားသွား ကိုယ် တတ်ထားတဲ့ပညာကို သုံးလို့ရတယ်။ ပစ္စည်း ဘဏ်တန်ပြီးက ကိုယ့်နောက် ပါချုပ်မှပါမယ်။

နောက်တော့ နည်းနည်း ပိုသိလာတဲ့အပါကြတော့ ဒီလောကီပညာ နဲ့တောင် မလုံလောက်သေးဘူး။ ငါ တရားကို သိမှုပြစ်မယ် ဆိုပြီးတော့ အဲဒီဘွဲ့မျှ၏ အနြေဖြစ်က စပြီးတော့ တရားကို နည်းနည်းစပြီး လေ့လာတယ်။ ရှုပ်တန်းလောက်ကဓိုးတော့ ဘုန်းကြီး တရားနည်းနည်း အားထွေတို့။ ရှုပ်တန်းမှာဘဲ ဘုန်းကြီးအပေါ် ဆုံးသွားတယ်။

ကျောင်းစာလေ့လာရင်း၊ တရားကိုလည်း လေ့လာတယ်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းနေတွန်းလည်း၊ တရားစာအုပ်ဖတ်လိုက် တရားထိုင်လိုက်နဲ့ လုပ်တတ်သလောက် လုပ်တယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ တရားကို ပိုသိလာတယ်။ သဘောပါက်လာတယ်။

လောကီရေးတွေ ဘယ်လောက်အဆင်ပြုပြု ဘယ်လောက် အောင်မြင်အောင်မြင် ကိုယ့်ကို ချိတဲ့ခေါင်တဲ့လွှာတွေ ဘယ်လောက် စိုင်းစိုင်းလည် နေအုံတော့ ဒုက္ခကတော့ ပြုဗျားမှာဘဲ၊ မလွှာတိနိုင်သေးဘူး။ တကယ် ဒုက္ခကနေ လွှတ်ချင်ရင်တော့၊ လွတ်အောင် လုပ်ပေးစိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ကို ရှုပြစ်မယ်။ အသိဉာဏ်နဲ့ လုပ်လို့ရတယ်။ တွေး၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ လုပ်လို့မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီတရားကိုသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ရအောင် ပြည့်ပြည့်နဲ့ ပြီးစားရတာဘဲ။ ရှုံးလည်း၊ အများ ကြီး ပြီးစားရအုံး မှာဘဲ။

သေတဲ့အခါမှာ တစ်ယောက်တည်းပါပဲ။

ဒီကဗျာလေးကို ဖတ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီး တွေးချင်တာတွေးပြီး ပြောတတ်သလို ပြောပြုတာပါပဲ။ တရားဟောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားဆိုရင် ဒီလိုမဟောရဘူး။ အစအဆုံး ဖတ်ပြလိုက်အုံမယ် နော်။

ခေါင်းစဉ်က Solitude “တကိုယ်ထည်း”

Laugh and the world laugh with you;

ရယ်ပါ၊ တစ်လောကလုံး သင်နှင့်အတူ လိုက်ရယ်လိမ့်မယ်။
Weep, and you weep alone.

ဂိုရင်တော့ သင်တစ်ယောက်ထဲဘဲ ဂိုရလိမ့်မယ်။

For the sad old earth must borrow its mirth,

ဝမ်းနည်းနေစဲ့ ကမ္မာလောကကြီးက သင့်ဆိုက ရယ်စရာလေးကို ဌာရမယ်။

But has trouble enough of its own.

ဒါပေမဲ့ သူမှာလည်း သူဇ္ဈာဒ္ဒနဲ့ သူဘဲ။

Sing, and the hills will answer;

သီချင်းဆိုပါ တောင်တန်းတွေက ပုံတင်သဲ ပြန်လာလိမ့်မယ်။

Sigh, and it is lost on the air.

သက်ပြုးချင်တော့ လေထဲမှာပျောက်သွားလိမ့်မယ်။

The echoes bounce to a joyful sound.

ပျော်စရာ အသံကို ပုံတင်သဲက ပြန်ကန်ပေးပါတယ်။

But shrink from voicing care.

သောကတွေ ဒုက္ခတွေကိုတော့ သူပြန်ကန်မပေးဘူး။ တန်ဆုံးတယ်။

Rejoice, and men will seek you;

ပျော်ပျော်ရွင်ဆဲနေပါ။ လူတွေက သင့်ကို တွေ့အောင် လိုက်ရှာ
လိမ့်မယ်။

Grieve, and they turn and go.

ဝမ်းနည်းနေရင်တော့ သူတို့ လှည့်ပြီးတော့ ထွက်သွားလိမ့်မယ်။

They want full measure of all your pleasure,

သူတိုက သင့်ရဲ့ ပျော်ရွင်မှုတွေအားလုံးကို အပြည့်ဆောင်လိုချင်တယ်။

But they do not need your woe.

ဒါပေမဲ့ သင့်ရဲ့ကွဲတွေကိုတော့ သူတို့မလိုအပ်ဘူး။

Be glad, and your friends are many;

စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာနေရင် သင့်မှာ စိတ်ဆွေတွေအများကြီးပဲ့၊

Be sad, and you lose them all.

စိတ်ဆင်းရဲနေရင်တော့ သင့်မိတ်ဆွေတွေ အကျိုးလုံးကို ဆုံးဖုံးသွား
လိမ့်မယ်။

There are none to decline your nectared wine,

ပန်းဝတ်ရည်နဲ့လုပ်ထားတဲ့ စိုင်ကို သင်ကပေးရင် ငြင်းမဲ့သူ မရှိဘူး။

But alone you must drink life's gall.

ဒါပေမဲ့ ဘဝသည်းခြေရည်ကိုတော့ သင်တစ်ယောက်ထဲဘဲ သောက်ရဲ
လိမ့်မယ်။

Feast, and your halls are crowded;

တာပွဲသောက်ပွဲကြီးလည်း သင့်အန်မှာ လူတွေ ပြည့်ကြပ်နေလိမ့်မယ်။

Fast, and the world goes by.

တော်နေရင်တော့ ဘယ်သူကမှ လာမှာမဟုတ်တော့ဘူး။

Succeed and give, and it helps you to live,

အောင်မြင်အောင်လုပ်ပါ။ ပေးပါကမ်းပါ။ အဲဒါက သင့်ဘဝကို
အဆင်ပြုတဲ့ ဘဏေက်အပုံဖြစ်လိမ့်မယ်။

But no man can help you die.

ဒါပေမဲ့ သော်မြတ်ဘေးကိုတော့ ဘယ်သူကမှ သင့်ကို အကျိုး
မပေးစိုင်ဘူး။

There is room in the hall of pleasure

For a long and lordly train,

ပျော်ပွဲခန်းမကြီးထဲမှ လူအုပ်ကြီး တခန်းတနားသွားစိုင်လို့အတွက်
နေရာအကျယ်ကြီးရှိပါတယ်။

But one by one we must all file on

Through the narrow aisles of pain.

ဒါပေမဲ့ ဒုက္ခ လမ်းကျဉ်းလေးမှာတော့ တစ်ယောက်ချင်းတန်ဖိုးတော့
သွားရလိမ့်မယ်။ လက်တွဲသွားမဲ့သူ မရှိဘူး။ အဖော်မရှိဘူး။

ရော့တဲ့လူက Ella Wheeler Wilcox သူက ၁၈၅၇မှ မွေးတယ်။

၁၉၁၃ခုနှစ်မှာ ဆုံးသွားတယ်။

အရှိကိုအရှိအတိုင်း အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း သဘောပေါက်ပြီးတော့
ကိုယ့်ဟကိုယ့် ရိုင်ရိုင်မာမာ ရှင်ရှင်ကျက်ကျက်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို အဆင်ပြေအင်
ကိုယ့်ဟကိုယ့် နေသွားကြပါ။ ကြံတွေ့လာမဲ့ကွဲကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင်တော့
ကြိုကြိုတင်တင် ပြင်ထားပါ။

ကိုယ်က ကိုယ့်ဖက်ကယ့်ရှုံးတာဝန်ကို တကယ် အပြည့်အဝ ယူထားပြီးပြီ
ဆိုရင်တော့ တကယ့်သွာ့နဲ့ကြံ့ရော့အပါမှာ စိတ်ဆွေကောင်း တရှုံးကတော့
ကိုယ့်အနားမှာ ရှိမှာပါ။ နောက်ဆုံးတော့လည်း သေတဲ့အပါမှာ
တစ်ယောက်ထဲပါဘဲ။ အဖော်မရှိပါဘူး။ အဲဒါအတွက်ပါ ကြိုတင် ပြောဆင်
ထားကြပါစိုး။

အနာဂတ်ကို ကြိုးစွားပြီး ပြင်ထားပါ

မရေရှာတဲ့ အနာဂတ်ကို ကြောက်လွန်းတဲ့သူအတွက် ဒီခေတ်မှာ
ဘဝရုပ်တည်ရေး မလွယ်လှေား။

အပြောင်းအလဲတွေက မြန်လွန်းနေပါတယ်။ အခြေအနေ တစ်ခုကို
နားလည်နိုင်ဖို့၊ လက်ခံနိုင်ဖို့ ကြိုးစားနေတွန်းမှာပဲ နောက်ထပ် အခြေအနေ
အသစ်တစ်ခုက ရောက်လာပြန်တယ်။ ဘမေးပွဲတစ်ခုကို ပြေလို့ မပြီးသေး
ခင်မှာပဲ နောက်ထပ် ဘမေးပွဲတစ်ခုကို ပြေဖို့ စဉ်းစားနေရသလိုပဲ စိတ်ဟာ
အနားယူဖို့ အချိန်မရတော့ဘူး။

တစ်နေရာမှာ ထိုင်လို့မဲ့ မန္တေးသေးခင် နောက်တစ်နေရာကို ဖွောပြန်ပြီး။
ဝါနေရာဟာ ဘယ်နေရာလဲဆိုတာ မပြောတတ်တော့ဘူး။ ဒီခေတ်မှာ
ဝါနေရာ ဆိုတာမျိုးဟာ မူးပေါ်လင့်လို့ရတဲ့အရာ ဟုတ်သေးရဲ့လား။

လျင်လျင်မြန်မြန် ပြောင်းလဲနေတဲ့ ခေတ်အခြေအနေကို အချိန်မီ
နားလည်ပြီးတော့ ဆုံးပြတ်နိုင် လုပ်နိုင်မှာ ကိုယ့်လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို
ပြောင်းလဲနေတဲ့ အခြေအနေနဲ့ အံဝင်ခွင်ကျပြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်း
ရှိမှာပဲ အဆင်ပြေမယ်။

ရွှေခေတ်က ပစ္စပွန်ကိုနားလည်ချင်ရင် အတိတ်ကို နားလည်အောင် ဖြူးစားရတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ပစ္စပွန်ကို နားလည်ချင်ရင် အနာဂတ်ကို ဖြူတင်မှုနဲ့ဆပြီးမှ ပစ္စပွန်ကို နည်းနည်း နားလည်နိုင်မယ်။ ဘယ်ကလာတယ် ဆိုတာ သိရှုနဲ့ မလုံလောက်သော်ဘူး၊ ဘယ်ကို သွားနေတယ် ဆိုတာကိုပါ သိမှုပြစ်မယ်။

အပြောင်းအလဲတွေက ခေါင်ပေါ်ကို ဆက်တိုက် ပြုကျလာနေတယ်။ လူမှားရုံဟာ အဲဒီအပြောင်းအလဲတွေကို ကိုင်တွယ်နိုင်ဘူးမှာ ကြည့် မကောင်းလောက်အောင် ပြင်ဆင်မှု ရှိမယာ၍ကြေား။

အခုခေတ်မှာ တစ်ကဲ့လုံးဟာ ပိုက်ကွန်တစ်ခုလိုပဲ ဆက်ဝင်နေတယ်။ တစ်နေရာမှာ အပြောင်းအလဲတစ်ခုဖြင့်လာရင် အချိန်မဆိုင်းပဲ တစ်ကဲ့လုံး ကယက်ရှိက်သွားတော့တယ်။ ဒါကြောင့် တဗြားမိုင်ငံတွေမှာ ပြစ်နေတဲ့ လူမှာရေး အပြောင်းအလဲတွေ ပညာရေး အပြောင်းအလဲတွေ စီးပွားရေး အပြောင်းအလဲတွေကို တတ်နိုင်သလောက် လက်လှမ်းမိအောင် လေ့လာနေမှု ပြစ်တော့မယ်။ ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ်သိရှုနဲ့ မလုံလောက်တော့ဘူး၊ သူမှားအကြောင်းလည်း သိမြဲ လိုတယ်။

လျှင်မြှင့်လွန်းတဲ့ ခေတ်အပြောင်းအလဲကြောင့် ဘယ်လို့ အခြေအနေ မျိုးမှ တွေ့ညွှန်တည်တဲ့နေမယ်လို့ ယုံကြည်ဖိတ်ချုပြုးတော့ စိတ်အေးလောက်အေး အချိန်ယူပြီး လျှပ်နေလို့ မရတော့ဘူး။ မှန်ထားသလို မဖြစ်ရင် ဘာလုပ်မလဲ ဆိုတာကို စဉ်းစားထားရမယ်။

အဲဒီလိုခေတ်မှာ လူတွေရဲ့ စိတ်အခြေအနေဟာ ဘယ်လို့ ပြစ်လာမလဲ။ ရွှေခေတ်လူတွေနဲ့ တူမှာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မရရေရာတဲ့ အခြေအနေတွေကိုပဲ စိတ်အေးထားထားပြီး လက်ခံ ကိုင်တွယ် ရင်ဆိုင် ဖြော်ရှင်းတတ်တဲ့ စိတ်မျိုး မွေးယူရမယ်။

အခုခေတ်လူငယ်တွေကို ရွှေခေတ်လူကြီးတွေက ဘယ်လို့ အကြံ

ဥက္ကာလုပ်မျိုး ပေးမလဲ။ အကြံဥက္ကာ ပေးနိုင်လို့ မလွှာယ်တော့ဘူး။

တရှိလူတွေဟာ အပြောင်းအလဲမြန်လွန်းတဲ့ ခေတ်ကို သတိ မထားစိ ကြသလိုပါ။ ဟို့-အရင် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လောက် စိတ်ထား အတွေးအခေါ်နဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံအတိုင်း နေနေကြတွန်းပဲ။ အသက် နှစ်ဆယ်ကျော်မှာ တွေးခဲ့ ပုံးပြတ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း အသက် ငါးဆယ်ကျော်မှာ နေသွားနေကြတယ်။

တရှိလူတဲ့ ပညာတတ်တွေကောင် အိပ်ပျော်နေတဲ့သူများတွေနဲ့ တူစာနတယ်။ အပြောင်းအလဲ လိုင်းလုံးကြီး ရေကာတာကျိုးပြီး လိုပ့်လာသလို လာနေတာကို မသိကြဘူး။ လိုင်းလုံးကြီး ကိုယ့်အနားကို ရောက်မှုသိရင် ဘာမှ ပြင်ဆင်ချိန် မရတော့ဘူး။ သိင်နောက်ကျ သွားပြီးနော်။

ပြောင်းလဲနေတဲ့ အခြေအနေတွေက တစ်ချုပြီးတစ်ခု ဆက်တိုက် ရောက်လာနေလို့ အခြေအနေတစ်ခုကို အချိန်ယူပြီးတော့ အေးအေးအေးအေး နားလည်အောင် လေ့လာသုံးသပ်ပြီးမှ လုပ်သင့်တာကို လုပ်ပြီးမှ နောက် အခြေအနေတစ်ခုကို ပြောင်းပြီးတော့ ကိုင်တွယ်လို့ မရတော့ဘူး။ တစ်ချုပြီးမှ တစ်ခု လုပ်လို့ မရတော့ဘူး။

အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို သွားချည် ပြန်ချည် လွန်းပျံ့နည်းနဲ့ ကိုင်တွယ်နိုင်တဲ့ စိတ်ထားမျိုးနဲ့ အရည်အချင်းမျိုးကို လေ့ကျင့်ပြုစုံထားပါ။

အဆက်မပြတ် ပြောင်းလဲနေတဲ့ အခြေအနေတွေကြားမှာ ဘဝ ရပ်တည်ရေး၊ အဆင်ပြုချင်တဲ့သူဟာ ပြောင်းလဲနေတဲ့ အခြေအနေတွေကို လျှပ်လျှင်မြှုပ်မြှုပ်နှံနဲ့ နားလည်ပြီးတော့ အဆင်ပြုအောင် ကိုယ့်ရဲ့ အတွေးအော် အယူအဆ သဘောထား လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲပြီးတော့ နေသွားရမယ်။ ဒီအလုပ်ကို ဒီလုပ်နည်းအတိုင်း လုပ်သွားမယ်လို့ ပုံသေး အတွေးအော် ပုံသေး သဘောထား ပုံသေး လုပ်နည်းနဲ့ နေသွားလို့မရတော့ဘူး။ ထိုးတွင်းပြီးတော့ မြှင့်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ တိုးတွင်ပြီးတော့ လုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။

အမြတန်၊ ပညာရှုနေရမယ်၊ လုပ်ပုဂ္ဂိုင်ပုံ နည်းသင်တွေကို အမြတန်၊ လေ့လာနေရမယ်။ သီးမဟုတ်ရင် နောက်မှာ ကျွန်းနေခဲ့မယ်။ ဘေးထိုက လေ့လာနေရမယ်။ လက်ပိုက်နေရမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မျိုးမှ ထိုင်နေရမယ်။ သီးမဟုတ်ရင် နောက်လိုက် နေရာကပဲ နေရမယ်။

တချို့လူတွေဟာ အခြေအနေတွေ အဖြစ်အပျက်တွေ အပြောင်းအလဲ မြန်တာကို စိတ်ဝင်စားတယ်။ သဘောကျတယ်။ သူတို့က အဲခိုလို တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး၊ ပြောင်းလဲနေတဲ့ အခြေအနေတွေကို အမိလိုက်ပြီး လုပ်နေရတာကို ပျော်တယ်။

ဒါပေမဲ့ တချို့လူတွေကျတော့ အပြောင်းအလဲမြန်တာ အခြေအနေ အသစ်တွေ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဖြစ်လာနေတာကို စိတ်ညွှန်တတ်တယ်။ စိတ်ပင်ပန်းတယ်၊ မီအောင် မလိုက်နိုင်ဘူး။ မလိုက်နိုင်လို့ စိတ်ဓမ္မကျတယ်။ သူတို့က နေနေကျနေရာမှာ လုပ်နေကျအလုပ်ကို လုပ်ပြီးတော့ ပေါင်းနေကျ သူတို့က နေနေကျနေရာမှာ လုပ်နေကျအလုပ်ကို လုပ်ပြီးတော့ ပေါင်းချင်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မျိုးလို့ ကိုယ့်မှာ လူတွေနဲ့ပဲ ပေါင်းချင်တယ်။ အောက်ပါတော်လူတွေကိုယ်လို့ အသစ်အချင်းမရှိလို့ တစ်ခုခု ပြောင်းလဲသွေ့မယ်။ အောက်ပါတော်လူတွေကိုယ်လို့ အသစ်အချင်းမရှိလို့ တစ်ခုခု ပြောင်းလဲသွေ့မယ်။ အောက်ပါတော်လူတွေကိုယ်လို့ အသစ်အချင်းမရှိလို့ တစ်ခုခု ပြောင်းလဲသွေ့မယ်။

အချုပ်ကတော့ နေရာသစ်တစ်ခုကို ချက်ချင်းသွားပြီးတော့ အချမှ တွေ့ရတဲ့သူတွေနဲ့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နားလည်မျှရအောင် ညီးစိုင်း၊ ဆွေးနွေးပြီးတော့ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို အဆင်ပြောအင် ဉာဏ်ပါပါ ပြောတည်ထွင်ပြီးတော့လုပ်တတ်မှ ကိုယ့်ဘဝ အဆင်ပြောမယ့်ခေါ် ဖြစ်တယ်။ ကြံးဆတည်ထွင်ပြီးတော့လုပ်တတ်မှ ကိုယ့်ဘဝ အဆင်ပြောမယ့်ခေါ် ဖြစ်တယ်။ လူစိမ့်ကို ကြောက်တတ်တဲ့သူတွေကတော့ တော်တော် မထွေယ်တော့တော် ဖြစ်တယ်။

ယာယိအလုပ် ယာယိနေရာ ယာယိဆက်ဆံရေးတွေ များလာမယ်။ တစ်ခါသုံးပြီး စွန်ပိုက်ရတဲ့ ပစ္စည်းတွေ များလာတယာ လူတွေကဲ့

သဘောထားကို တော်တော် ပြောင်းလဲသွားစေတယ်။ အခု စက္ကာလက်သုပ္ပါဝါ သုံးသလို မကြာခင်မှာ စက္ကာအကျိုးသုံးလိမ့်မယ်။ မလျှော်ရတော့ဘူး။ ပစ္စည်းကို ရိုသေရမယ်ဆိုတဲ့ အသိအမြင် သဘောထားဟာ ပျောက်သွား လိမ့်မယ်။ ကြာရင် လူတွေပေါ်မှာလည်း ဒီလိုသဘောထားမျိုး ထားလာလိမ့်မယ်။

Throw-away culture ပြစ်လာနေတယ်။ Buy, use and throw away. ဝယ်-သုံး-စွန်ပို့။ တစ်ခါသုံးပြီး စွန်ပို့ရတဲ့ပစ္စည်းတွေနဲ့ လိုက်ပို့တဲ့ စိတ်နေသဘောထားမျိုး ပြစ်လာမယ်။ ပစ္စည်းတွေကို ခက်သုံးပြီး စွန်ပို့သလို လူတွေကိုလည်း အဲခိုလိုပဲ (ခက်သုံး)သဘောထားပြီးတော့ ဆက်ဆံလာမယ်။ အသစ်ဖြစ်နေတုန်း ခက်ပဲ တန်ဖိုးထားပြီးတော့ စိတ်ဝင်စားမယ်၊ နည်းနည်း ဟောင်းတာနဲ့ စိတ်ဝင်စားတော့ဘူး။ တန်ဖိုး မထားတော့ဘူး။ နောက်တစ်ခု၊ နောက်တစ်ယောက် အသစ်အသစ်ဆိုကို စိတ်က ရောက်သွားမယ်။

လူတွေဟာ ပါဝင်အောင်ရွက်ရတာ ပတ်သက်ရတာ နည်းအောင် နောက်တော့မယ်။ ဆိုလိုတာက ဥပမာ-ကော်မြို့မြို့တွင်လို့ ရေအေး လောင်းထည်ပြီး သောက်ရတဲ့ သောက်စရာမျိုး။ ခေါက်ဆွဲပြောက် အထုတ်လို့ ရေအေးလောင်းထည်ပြီး စားရတဲ့ စားစရာမျိုး။ လွယ်လွယ်နဲ့ စားလို့ရပြီး ကိုယ်တိုင်လုပ်ရတာ နည်းတဲ့ စားစရာမျိုး။ တွေကို စားမယ်။ သီးမဟုတ်ရင် ဆိုင်မှာ ဝယ်စားမယ်။ ချက်စရာမလို့ ပန်းကန် ဆေးစရာ မလို့တာမျိုး။ ပတ်သက်ရတာ နည်းတာမျိုးကို အသုံးများလာမယ်။

လူတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ပတ်သက်ရတာနည်းတဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ မျိုးများလာမယ်။ ကိုယ့်ကိစ္စ ကိုယ်လုပ်၊ သူကိစ္စ သူလုပ်၊ ကိုယ့်နဲ့မဆိုင်ရင် ဝင်မပြောနဲ့ ဆိုတာမျိုးတွေ များလာမယ်။ အရင်တုန်းက တစ်ယောက်ရဲ့ကိစ္စဟာ တစ်ရွာလုပ်နဲ့ဆိုင်တယ်။ အချုပ်မှာတော့ တစ်ယောက်ရဲ့ကိစ္စဟာ တစ်ယောက်နဲ့ပဲ ဆိုင်တော့တယ်။ ကိုယ့်ကိစ္စတော် ကိုယ်အနိုင်နိုင် ဖြစ်လာတော့ သူများကိစ္စကို ကိုယ့်ကိစ္စလို့ သဘောထားမျိုး မတတ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ အထူးသွေ့

နိုင်ငံခြားမှာ သွားနေကြရတဲ့သူတွေ ဒီမျိုး ပိုမီးကြုံရတယ်။

လူများစုံဟာ ကိုယ်မွေးဖွဲ့စုံတဲ့ အတိအာရုံဒေသမှာ အသက်ကြိုးတဲ့အထိ နေတာ၊ တစ်သက်လုံးနေတာ နည်းသွားမယ်။ ရုပ်ဝေမှာ ပညာသွားသင်ကြတာ၊ ရုပ်ဝေမှာ အလုပ်သွားလုပ်ကြတာ များလာပြီးတော့ ကိုယ်မွေးရုပ်အတိကို ပြန်လာတာ နည်းသွားမယ်။

တစ်နေရာပြီး တစ်နေရာ ချွေးပြောင်းပြီးတော့ နေထိုင်ကြ လုပ်ကိုင်ကြရတာ များတဲ့သူတွေမှာ သိဟန်ကျမ်းဟန်၊ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း၊ ငယ်သွင်းယွင်းတွေနဲ့ အဆက်အသွယ် မရှိတော့တာ ဖြစ်လာမယ်။ တစ်ခါတလေ တရှိကို ပြန်တွေရင်လည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဘဝ အကြောင်း၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ ကဲပြားခြားနားသွားလို့ ပြောဆို ဆက်ဆံရတာ အခက်အခဲ ရှိနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် လူတွေဟာ စိတ်ဓာတ်ရင်ကျက်မှုရှိဖို့ ပိုမီးတော့ လိုတယ်။ တစ်ယောက်ထဲ သွားရ လာရ၊ နေရ ထိုင်ရတာကို အာမင်ယို့ မကြောက်ပို့ လိုတယ်။ အပေါ်မရှိ တကိုယ်တည်း၊ ပြစ်နေရတဲ့ အခြေအနေကို လက်ခိုင်ပို့ ခံဗိုင်ရည် ရှိဖို့ လိုတယ်။ စိတ်ဓာတ် တော်တော်လေး၊ တည်းပြုခြင်းအေးတဲ့သွုံးခိုင်မာရင်ကျက်တဲ့သွုံးဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ထားရှိ လိုတယ်။ ကိုယ့် သားသိုး ထွေကိုလည်း ကြိုတင် လေ့ကျင့်ပေးထားသင့်တယ်။

အလုပ်သောဆန်တဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးနဲ့ပဲ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပေါ်ယံလေး၊ အလုပ်ပြစ်ရုံးလေး၊ ဆက်ဆံကြတာ များလာလို့ လူတွေဟာ အပေါ်မှတဲ့စားမှုကို ခဲ့စားရ လိုပ်မယ်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တကယ်နားလို့၊ ရင်းရင်းနှိုးနှိုး ဆက်ဆံတာ နည်းလာမယ်။ တရှိကတော့ ရှိုးရှိုးသားသားတော့ ဆက်ဆံမယ်၊ ရင်းရင်းနှိုးနှိုးတော့ မဆက်ဆံဘူး။ ရင်းရင်းနှိုးနှိုး ဆက်ဆံရတာဟာ၊ ‘ရင်းရင်းနှိုးနှိုး’ ဆိုတဲ့အတိုင်းပဲ စိတ်အင်အား အများကြိုး ရင်းနှိုးရတယ်။

ကိုယ့်အခက်အခဲကို ကိုယ်ချင်းစာပြီး၊ အကုအညီပေးတဲ့သွုံးမျိုး၊ တွေ့ရရှိ မလွယ်တော့ဘူး။ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်လည်း သူများအပေါ် ဒီလိုပဲ သဘောထားလာမှာပဲ။ သူများ၏ကွဲ သူများအခက်အခဲကို မကြားချင်ဘူး၊ ကိုယ့်၏ကွဲနဲ့ ကိုယ်တောင် အနိုင်နိုင်ပဲလို့ ပြောလိမ့်မယ်။ Mind your own business. လို့ ဆိုတဲ့ အနောက်နိုင်ငံသားတွေရဲ့ သဘောထားမျိုး ထားလာမယ်။

သူများအတွက် ပေးစရာ အချိန် သိပ်မရှိတော့လို့ ရင်းနှိုးတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးကို လူနည်းနည်းနဲ့ပဲ ဆက်ဆံစိုင်တော့မယ်။ အားလုံးကို တရှင်းတနီး၊ ဆက်ဆံရင် စိတ်ပင်ပန်းလွှား၊ သွားလိမ့်မယ်။

ဘယ်လိုဆက်ဆံရေးပြစ်ဖြစ် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အပြန်အလွန် မျှော်လင့်ကြတာတွေ တောင်းဆိုကြတာတွေ ရှိတာပါပဲ။ ရင်းနှိုးမှ ပိုရှိလေလေ ကိုယ့်အတွက် လိုအပ်တာကို ပိုမီးတောင်းဆိုလလေး၊ ပိုမီး မျှော်လင့်လေလေပဲ။ မရမက ဒီအားပေးပြီး၊ အတင်းအကျင်း တောင်းဆိုမှုတွေ လုပ်တတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် လူများစုံဟာ လိုအပ်တာထက် ပိုမီးရင်းနှိုးတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးကို ရှေ့ကြေားလာကြမယ်။

တစ်နောက်အတွင်းမှာ တွေ့ရကြုံရ ဆက်ဆံရတဲ့လူလို့ရော့ များများ လာတဲ့အတွက် ဆက်ဆံရေးမှာ ကန့်သက်ချက် မထားရင် မရတော့ဘူး။ တွေ့သမျှလုံကို အချိန်ပေးပြီးတော့ စကား မပြောနိုင်တော့ဘူး။ တိုတို့လိုရင်းပဲ ပြောနိုင်တော့တယ်။

လူနည်းစွဲလောက်နဲ့ပဲ ကိုယ့်ဘဝ၊ ကိုယ့်အတွင်းရေးတွေကို ပြောနိုင်မယ်။ လူများစုံတော့ “နေကောင်းတယ် မဟုတ်လား။” ဆိုတာ လောက်နဲ့ပဲ ပြီးရတော့မယ်။

အိမ်နှီးနားချင်း ပြစ်ရုံးလောက်နဲ့ ရင်းရင်းနှိုးနှိုး ဆက်ဆံလို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ အချိန်မရွှေ့ အလည်လာပြီး၊ အချိန် အကန့်အသတ်မရှိ စကားပြောလို့ မဖြစ်တော့ဘူး။

တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာကို မကြာခကာ ရွှေပြောင်းပြီး အလုပ်
လုပ်ကြရတဲ့သူတွေ တဖြည့်ဖြည့် များလာမယ်။ အဲဒီလူတွေဟာ တစ်နေရာကို
ပြောင်းသွားတိုင်၊ နေရာဟောင်းက အသိမိတ်ဆွေတွေကို ခွဲခြား သွားရပြီးတော့
အဆက်အသွယ်လည်း မလုပ်နိုင်တော့တာများလို့ အဆက်ပြတ်သွားမယ်။
ဒါလို့ မကြာခကာ နေရာရွှေရတဲ့အပါမှာ ရရှည်ဆက်ဆံရေးရှိုးကို
မပေါ်လင့်တော့ဘူး။ ခကာလောက် ခင်ခင်မင် ဆက်ဆံဘို့ပဲ ရည်ရွယ်ချက်
ထားတော့မယ်။ ထူးထူးပြားပြား၊ မိတ်သက္ကထားချင်။ ဝါသနာချင်း
တိုက်ဆိုင်တဲ့ လှန်ည်စုလောက်နဲ့ပဲ အဆက်အသွယ် မပြတ်အောင် ကြိုးထား
နိုင်မယ်။ ဒါလို့လူတွေဟာ တွေ့တွေ့ချင်း ခင်မင်သွားအောင် မိတ်ဖွဲ့တတ်
ပြောတတ် ဆိုတတ်သွေ့ပြောတော့မယ်။ ခွဲသွားတဲ့အပါမှာလည်း မေ့မေ့
ပျောက်ပျောက် နေလိုက်မယ်။

လူတွေဟာ အတွေးအခေါ် အယူအဆ၊ နေပုံထိုင်ပဲ့၊ ဘာသာရေး
ကိုကွယ်မှုတွေ ပြောင်းတာ များလာမယ်။ အယူအဆ အတွေးအခေါ်ပြောင်းလို့
နေပုံထိုင်ပုံတွေပါ ပြောင်းသွားတဲ့အပါ အရင်က ပေါင်းနေကျ မိတ်ဟောင်း
ဆွေဟောင်းတွေနဲ့ ပေါင်းလို့ ရချင်မှ ရတော့မယ်။ ပေါင်းလို့ မရတော့တာပဲ
များလာမယ်။ အဲဒီလို့အပါမှာလည်း ပြောင်းလသွားတဲ့ ကိုယ့်အယူအဆ
အတွေးအခေါ် နေပုံထိုင်ပုံကို မကြိုက်ကြတဲ့ မိတ်ဆွေဟောင်းတွေကို
ဂန်ဗျာတိုးတော့ မိတ်ဆွေသစ်တွေကိုရှာပေါင်းရမယ်။ အမြဲတန်း မိတ်သစ်
ဆွေသစ် ရှာပေါင်းတတ်အောင် လေ့ကျင့်ထားလိုက်တယ်။

အဲဒီလို့ပဲ အလုပ်အကိုင်တွေမှာလည်း လုပ်နည်းလုပ်ဟန် နည်းစံနစ်
အသစ်တွေ ပေါ်လာလို့ လုပ်နေကျ လုပ်နည်းတွေကို စန်းပြီးတော့ နည်းစံနစ်
အသစ်တွေကို တတ်အောင်လေ့လာပြီး လုပ်ကြရမယ်။ နည်းစံနစ် အသစ်တွေ
ကလည်း မကြာခကာ ပေါ်လာနေမှာဖြစ်လို့ မကြာခကာ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်
ပြောင်းရမယ်။ ဥပမာ-ရှေ့က အိမ်ပုံစံဖြစ်ခေါ် ကားပုံစံဖြစ်ခေါ် ထုတ်မယ်ဆိုရင်

ဝဏ္ဏခြား ပဲတန်နဲ့ အသေးစိတ် ဆွဲရတယ်။ အချေခေတ်မှာတော့ ဝဏ္ဏခြဲတန်
မလိုတော့ဘူး။ ကွန်ပြုတော့နဲ့ ပုံစံဆွဲရတယ်။ ကွန်ပြုတော့နဲ့ ပုံစံမထုတ်တတ်တဲ့သူ
ခေါ်ဟောင်းမှာ နေခဲ့တော့။

ဒီခေါ်မှာ အလုပ် သုံးလေးမျိုး တတ်ထားမှ ဖြစ်မယ်။ အလုပ်တစ်မျိုးထဲ
တတ်တဲ့သူဘာတွေက် ဘဝရှင်တည်မှု မလွယ်တော့ဘူး။

အချေခေတ် လူငယ်တွေကို နားလည်ထားခေါ်တာ-နော်။ ဘယ်နေရာ
ကိုမဆို သွားစိုင်ရမယ်။ ရောက်တဲ့နေရာမှာ မိတ်ဆွေသစ်တွေကို ရှာပြီး
ပေါင်းတတ်ရမယ်။ အလုပ်အမျိုးမျိုး ပြောင်းပြီး လုပ်နိုင်ရမယ်၊ လုပ်တတ်ရမယ်။
ဘက်ခုံ ရတဲ့သွေ့ဖြစ်မှ နေရေးထိုင်ရေး အဆင်ပြောမယ်။ ပြောင်းလမှုကို
ပြောက်လို့မဖြစ်ဘူး။ မိတ်ဆွေသစ်တွဲမှာလည်း မိတ်ဆွေကောင်းတွေ
ရနိုင်ပါတယ်။ ဟောင်းတာမှ ကောင်းတယ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။

“ဘာပဲဖြစ်လာဖြစ်လာ အခြေအနေကို နားလည်အောင်လျှပ်ပြီး
အဆင်ပြောအောင် ပါနေတတ်တယ်” ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှု
ရှိရမယ်။

အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ အသစ်တွေကို အမြဲ လေ့လာနေရမယ်။
သိထားတာ တတ်ထားတာလောက်နဲ့ လုံလောက်ပြီးလို့ မယူဆနဲ့။ သိစရာ
တတ်စရာတွေ ဘင်မတန်များပါတယ်။ ဒီခေါ်မှာ ပညာရှင်အသစ်တွေက
အမြဲပေါ်လာနေလို့ ပညာအမြှော့ရေးရမယ်။ ပညာ မရှာတော့တဲ့သူဟာ
နောက်မှာ ကျွန်ုပ်မယ်။

Each change brings with it a need for new learning.

ပြောင်းလမှုထိုင်းဟာ ပညာအသစ်ရှာဖို့ လိုအပ်ချက်ကို တပါတည်း
ယူလာတယ်။

တန်ည်းအား ဖြင့်ပြောရရင်တော့ ပြောင်းလမှုတစ်ခု ဖြစ်လာတိုင်း၊
အဲဒီပြောင်းလမှုနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ အသိအမြင်အသစ်ကို ရအောင်လျှပ်ရမယ်။

အမြတန်၊ အသီအမြင်အသစ်တွေ သဘောထားအသစ်တွေ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် အသစ်တွေကို ရှာနေရမယ်။ ပိုပြီးရင့်ကျက်တဲ့ စိတ်ထားမျိုး၊ ဖြစ်လာအောင် နဲ့လုံးချွင်းရမယ်။

ပညာရပ် အသစ်တစ်ခု ပေါ်လာတိုင်း၊ ပစ္စည်း၊ အသစ်တစ်ခု ပေါ်လာတိုင်း၊ လူတွေရဲ့ လုပ်ပုဂ္ဂိုင်ပဲ တွေးခေါ်ပဲ ဝင်းစားပဲ၊ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ဆက်ဆံပဲပါ ပြောင်းသွားတယ်။ ဥပမာ ပြောရရင် ကွန်ပြုတာ၊ တိမိ၊ ဖီဒီယို ဆိုပါတော့၊ သူတို့ကြောင့် လူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ် အသီအမြင် နေပါတိုင်ပဲ လုပ်ပုဂ္ဂိုင်ပဲတွေ အများပြီး ပြောင်းသွားပြီး၊ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းနေတယ်။ မသမသာ ပြောင်းနေတယ်။ ဆယ်နှစ်ယောက်အတွင်းမှာ သိသိသာသာ ပြောင်းသွားပြီး။

ဒီလိုပြောင်းလဲမှုတွေကို အချိန်မီ နားလည်အောင် လေ့လာပြီးတော့ အဆင်ပြောအောင် မကိုင်တွယ်နိုင်ရင် (a decline in our sense of mastery) ကိုယ့်ရဲ့နိုင်နှင့်တယ် ကျမ်းကျင်တယ် ဆိုတဲ့အသိဟာ လျော့သွားမယ်။ မတတ်နိုင်တော့ဘူး၊ မလုပ်တတ်တော့ဘူး၊ မနိုင်နှင့်တော့ဘူး၊ နားမလည် တော့ဘူးဆိုပြီး၊ လက်လျော့ရတဲ့ အပြုံးပါကို ရောက်သွားမယ်။

“ဒါ တတ်နိုင်တယ်၊ ဒါ ကျမ်းကျင်တယ်၊ ဒါ နားလည်တယ်၊ ဒါ လုပ်တတ်တယ်၊ ဒါ ပိုင်ပါတယ်” ဆိုတဲ့ ဒဲစားမှု ယုံကြည်မှုဟာ တာပြေးပြေး လျော့သွားမယ်။ ပညာရပ် အသစ်တွေ နောက်ထပ်ပေါ်လာနော်မှာ စိုးဝိုးမိုးစိတ်တွေ ပြုစ်လာမယ်။ ကိုယ်က မတတ်တဲ့အခါ ဒါတွေ အလကားပါ၊ ဒါတွေကို အထင်မကြိုးပါဘူး၊ ဒါတွေ မတတ်တော့ကော ဘာပြုစ်မှာလည်း၊ အရှင်တို့က ဒါတွေမတတ်ပဲနဲ့ လုပ်ခဲ့ကြတာပဲ ဆိုပြီး၊ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် လွန်စားပြီး၊ စိတ်ပြုနေရမယ်။ တတ်တဲ့သွေ့တွေကို အထင်မကြိုးပါဘူးဆိုတဲ့ အပြောမျိုးနဲ့ တန်ဖိုးချွေတဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောမိလိမ့်မယ်။

နောက်ဆယ်နှစ်၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်ယောက် အတွင်းမှာ ဘယ်ယောက်

ပညာရပ်အသစ်တွေ စက်ပစ္စည်းအသစ်တွေ အသုံးဘေးဆောင်အသစ်တွေ ပေါ်လာပြီး လူတွေရဲ့ဘဝ ဘယ်ယောက် ပြောင်းလဲသွားမယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ ကြိုတင်ခန့်မှန်းပြီး မပြောနိုင်ဘူး။

ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးလွှမ်းမြှုံးတယ်။ စိတ်ဝင်စားမှုကို ပြုစ်စေတယ်။ အပျော်ပြုစ်စေတယ်။ စိတ်အနောက်အယ်က် ပြုစ်စေတယ်။ စိတ်ည်စေတယ်။ သူတို့ကို မဲ့သုံးတတ်လို့ (ဥပမာ-ကွန်ပြုတာဆိုပါတော့) စိတ်ဓမ်းတော်တယ်။ အားငယ်တယ်။ ရှုက်တယ်။

အသစ်ပေါ်လာတဲ့ပစ္စည်းတွေကို သုံးတတ်တဲ့သွေ့တွေ သုံးနေတာ ကျမ်းကျမ်းကျင်ကျင်တယ်နေတာ တွေ့တော့၊ ကိုယ်က မသုံးတတ်ရင် ကိုယ်ကို သူများ အထင်မကြိုးဘူးလို့ တွေးပြီး ရှုက်တာ အားငယ်တာ၊ ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုလည်း အထင်သောတာ၊ အားမရတာတွေ ပြုပြီးတော့ စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ စိတ်ရောဂါတောင် ပြုစိုင်တယ်။

စက်တွေကိုမှန်းတဲ့ စိတ်ရောဂါ၊ စက်ပစ္စည်းတွေကို သုံးနေတဲ့သွေ့တွေကို မှန်းတဲ့ စိတ်ရောဂါ ပြုစ်တတ်တယ်။ အခုံ အနောက်နိုင်ငံမှာ ကွန်ပြုတာကို မှန်းတဲ့ စိတ်ရောဂါ ပြုစ်နေတဲ့သွေ့တွေ တော်တော် များလာတယ်လို့ ဖတ်ရှုတယ်။ ကွန်ပြုတာကို မြင်ရင် ထူးရှုက်ခွဲပစ်ချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ ကွန်ပြုတာက လူထက်သာသွားပြီးဆိုပြီး၊ မခံမရပါနိုင်တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်တယ်။

အပြောင်းဘလဲတွေက များလွန်း၊ မြန်လွန်းလာလို့ အသက်ချင်း လေးပါးနှစ်ယောက်ကွာရဲ့နဲ့ ဘဝအတွေးအပြုံချင်း အများပြီး၊ ကွာသွား နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အသက်နှစ်ဆယ်ယောက်ကွာတဲ့ မိဘနဲ့ သာသမီးတွေဟာ ဘဝအတွေးအကြုံချင်း တော်တော်ကြိုးကို ကွာသွားပြီး၊ generation gap ဆိုကြီးလာတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ပြီးကိုတစ်ပြီး၊ နားမလည်းနိုင်တာတွေ လက်မခိုင်တာတွေ များလာတယ်။ ဆက်ဆံရေးမှာ ဒီအချက်ကို မမေ့သုံးဘူး။

၏ ဘယ်လိုလူတော်လဲ

လူတော်တော်များများဟာ ရျရှည် ခိုင်မြဲလောက်တဲ့ ပြစ်သင့်ပြစ်ထိုက်တဲ့ အတွေးအခေါ် အယဉ်အဆ နေပုံထိုင်ပဲ ဝတ်ပုံစားပဲ ဆက်ဆံပြုဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဟန် (personal style) ကို ပန်တို့ရတာ မလွယ်တော့လို့ စိတ်ပင်ပန်မှု (psychological distress) ကို ခဲ့စားနေရတယ်။

ဆပင် ကိုယ့်ကားယား ထား၊ အကျိုးအဝတ်အားတွေ့ကို ကိုယ့်၊ ကားယား ဝတ်နဲ့ ဘောင်းသီအနားဖြီ အဖါအထေးတွေ့ဝတ်ရတာ ကောင်းတယ် ထင်လိုထင်နဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဟန် ပျောက်ပြီးတော့ သူများ လုပ်တာ လိုက်လုပ်နေကြတယ်။ လမ်းပျောက်နေကြတယ်။ ဒါ ဘယ်လိုလူတော်လဲ ဆိုတာ မဆုံးပြုတိန်ကြတော့ဘူး။

လုပ်တွေဟာ စာကျက်ရတာနဲ့ပဲ အချိန်တွေ့ တော်တော်များများ ကုန်တယ်။ ဒီအပြင် တို့မီ ဖီဖိယ့်နဲ့ တဗြားအပျော်အပါးတွေနဲ့လည်း အချိန် တော်တော်များများ ကုန်ပြန်တယ်။ ဘဝနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ခေတ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ လေးနက်တဲ့ မှန်ကန်တဲ့ မျှတတဲ့ ပြစ်သင့်ပြစ်ထိုက်တဲ့ သဘာဝကျတဲ့ အတွေးအခေါ် အယဉ်အဆ၊ တွေးပုံခေါ်ပဲ စဉ်းစားပဲကို ဆွေးနွေးချိန် သိပ်မရတော့ဘူး။ မိဘတွေကလည်း ဆွေးနွေးပေါ် အချိန် သိပ်မပေါ်နိုင်ကြဘူး။ ဆရာ ဆရာမတွေကလည်း ဆွေးနွေးပဲ့ အချိန် မပေါ်နိုင်ကြဘူး။ လုပ်တွေအချင်းချင်း၊ ဆွေးနွေးပို့ကျတော့လည်း ဘဝအတွေးအကြိုးနည်း သေးလို့ တကယ် သဘာဝကျကျ ဆွေးနွေးဖို့ မလွယ်ဘူး။

ဒါကြောင့် လွှာထုတ် တော်တော်များများဟာ အတွေးအခေါ် အယဉ်အဆ မရေရှာလို့ တန်ဖိုးထားမှု မရေရှာလို့ စိတ်ပင်ပန်မှုပြစ်တယ်။ ဒါဘာကို တန်ဖိုးထားသလဲ ဆိုတာ ကိုယ်ဟာကိုယ် မသေခြားဘူး။ မရေရှာမှု (uncertainty) ဟာ တော်တော် စိတ်ပင်ပန်စရာ ကောင်းတယ်။ value

vertigo ပြစ်နေတယ်။ တန်ဖိုးထားမှု မရေရှာလို့ မူးနောက်နေတယ်။ (လူငယ် အားလုံးလို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ တချို့ လူငယ်ပေမဲ့ အတွေးအခေါ် ရင့်ကျက်တာ တွေ့ရပါတယ်။)

အကျင့်စာရိတ္တနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ပြစ်စေ၊ စကားပြောပဲ ဆိုပဲ စကားလဲး အသုံးအနှစ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ပြစ်စေ၊ နေပုံထိုင်ပဲ ဘွားလာပြုမှုပဲ့ ပတ်သက်လိုပြစ်စေ၊ ဝတ်ပုံစားပဲနဲ့ ပတ်သက်လိုပြစ်စေ၊ ဘာကို ခဲ့ထားရမယ် ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အများ သဘောတူ လက်ခံထားတာ မရှိတော့ဘူး။ သူတစ်မျိုး၊ ကိုယ်တစ်မျိုး၊ ပြစ်နေတယ်။

နေပုံထိုင်ပဲ့ ဝတ်ပုံစားပဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံပဲ့ (life style) တစ်ခုကို ကိုယ်က စဉ်းစဉ်းစားစား ရွှေ့ချယ်လက်ခံသည်ပြစ်စေ၊ မစဉ်းစားပဲ သူများ နောက်လိုက်ပြီး လက်ခံသည်ပြစ်စေ၊ အဲဒီ life style က ကိုယ့်အနာဂတ်ကို အင်အားပြီးပြီးနဲ့ ဈွမ်းမိုးမယ်၊ ပုံသွင်းမယ်။

လူတွေမှာ “ဒါ ဘယ်လိုလူတော်မျိုးပြစ်တယ်” ဆိုတာကို ကိုယ်ဟာကိုယ် လည်း ရိရိပြင်ပြင် သိချင်တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအရိုင်းက လူတွေကိုလည်း “ဒါ ဒီလိုလူတော်မျိုးပါ” ဆိုပြီး ပြချင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အဝတ်အားနဲ့ နေပုံထိုင်ပဲ့ ပြောပဲဆိုပဲ့ သွားလာလှပ်ရှားပဲကို ပုံစံတစ်မျိုးပြုပြစ်အောင် အများနဲ့ မတူအောင် လျှပ်တယ်။ ကိုယ့်အုပ်စုနဲ့ကိုယ် အုပ်စုလိုက် ပုံစံတူအောင် လုပ်တယ်၊ သူများအုပ်စုနဲ့ မတူအောင်ကြိုးအားတယ်။ မတူတာကိုပဲ ထူးတယ်လို့ ယူဆပြီးတော့၊ ထူးတာကိုပဲ ကောင်းတယ်လို့ ယူဆတယ်။ မတူတိုင်းလည်း ထူးတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ ထူးတိုင်းလည်း ကောင်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

ဒါပေမဲ့ အခုခေတ်မှာ ပုံစံတစ်မျိုးပြုပြီးတော်မျိုး၊ ပြောင်းတာ များလွန်၊ မြန်လွန်၊ လို့ “ဒါ ဘယ်လိုလူတော်” ဆိုတာကို ရိရိပြင်ပြင် မပြနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ဟာကိုယ်တောင် မသေတော့ဘူး၊ မရေရှာတော့ဘူး။ အဲဒါက (identity crisis) လိုပေါ်တယ်။ “ဒါ ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာ မရေရှာမှု ပြဿနာ”

လိုပဲ ခေါ်သောတာပေါ့။ ငါ ဘကောင်လဲ ဆိုတာ တိတိကျကျ မပြောနိုင်တဲ့ အခက်အခဲ ဆိုပါတော့။

လူငယ်တရှိပြာ (တရှိပြုပေမဲ့ တော်တော်များမဟု ထင်ပါတယ်) အပ်စုတစ်ရွှေ့ပုံစံကို အတုယ္ခြီးတော့ ကိုယ်က အဲဒီအုပ်စုဝင်တစ်ယောက် ဖြင့်အောင် လုပ်တယ်။ အဲဒီအုပ်စုရွှေ့ (dress)ဝတ်ပုံး (opinion) အယူအဆ၊ (expression)အမှုအယာ၊ (values) တန်ဖိုးထားမှု (attitude) သဘောထား တွေကို အားလုံး သိမ်းကြုံပြီး ယူလိုက်တယ်။ သိပ်စဉ်းစားမနေတော့ဘူး။

sense of belonging လိုခေါ်တဲ့ အပ်စုဝင် အဲ့ဝဲ့စုံစားမှုကို လူတွေ လိုချင်တယ်။ ဘယ်အပ်စု ဘယ်အဲ့ဝဲ့စုံစားမှု မပါပဲ တစ်ယောက်ထဲ ရုပ်တည်ရမှာကို ပြောက်တယ်၊ အားငယ်တယ်၊ အထိုးကျန်လို့ ခဲ့စားရတယ်၊ အပယ်ခံလို့ ခဲ့စားရတယ်။ လူငယ် တော်တော်များများဟာ အပယ်ခံ အထိုးကျန် ဖြစ်မှာကို ပြောက်လို့ အပ်စုတစ်ချေထဲကို ဝင်လိုက်ကြတယ်။ (လူငယ်တွေရဲ့ ဒီပြောက်စိတ်ကို အခွင့်ကောင်း ယူပြီးတော့ တရှိပြုလွှဲတွေက ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချုပ်တယ်။)

လူတွေဟာ အသိင်းအရိုင်းရှိတဲ့ဘူး၊ အသိင်းအရိုင်းတစ်ခုထဲမှာ အဲ့ဝဲ့ဝင် တစ်ယောက် ဆိုတာမျိုး၊ ဖြစ်ချင်တယ်။ အတူးသာပြင့် လူအထင်ကြီးတဲ့ အသိင်းအရိုင်းထဲမှာ ပါဝင်ချင်တယ်။ အသိင်းအရိုင်း မရှိရင်၊ ကိုယ့်အပ်စုတာ မရှိရင် အားမရှိဘူး၊ အားငယ်တယ်၊ ပြောက်တယ်။ တစ်ခုခဲ့ ကိုယ့်မှာ ဦ့မးနဲ့ ပြောတွေရရင် အသိင်းအရိုင်းလိုက် အဲ့ဝဲ့လိုက် ရင်ဆိုင်မှု အားရှိတယ်။ တစ်ယောက်ထဲ ရင်ဆိုင်ရမှာ ပြောက်တယ်။

အသိင်းအရိုင်းဆိုတာ တစ်မျိုးအားကိုးရတာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသိင်းအရိုင်း တစ်ခုထဲကို ဝင်လိုက်ရင်၊ အဲ့ဝဲ့အေည်းတစ်ခုထဲကို ဝင်လိုက်ရင် အဲဒီ အသိင်းအရိုင်း၊ အဲဒီ အဲ့ဝဲ့အေည်းက ကိုယ့်ကို ရွှေ့မြို့ချယ်လှယ်တော့မယ်။ ဒါပြောင့် ဘယ်လို့ အသိင်းအရိုင်း၊ ဘယ်လို့အသိင်းမျိုးထဲကို ဝင်မယ်

ဆိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားမှု သင့်တော်မယ်။ အသိင်းအရိုင်းရဲ့ ရွှေ့မြို့မျှပြောင့်၊ အသိင်းအဲ့ဝဲ့ရဲ့ ရွှေ့မြို့မျှပြောင့် ကိုယ်ပိုင်ညာစ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ခွင့် မရတော့ပဲ နိုင်တော့ လုပ်ရရင် ကိုယ့်လွှာတ်လုပ်မှု ဆုံးရှုံးသွားမယ်။ မလျှော်သင့်တာတွေကို လုပ်နေရမယ်။ ဝစ်မှန်တဲ့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ ဝစ်မှန်တဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှု မရတော့ဘူး။

အဲ့ဝဲ့အေည်းတွေက ဘယ်လိုပြောတတ်သလဲဆိုတော့

"Join us, and you become a bigger, better, more effective, more respected and less lonely person."

"တို့အဲ့ဝဲ့ထဲကိုဝင်လိုက်ရင် အဲဒီလိုဝင်လိုက်တယ်။ စဉ်းစားမှု ပြုပြီးကျယ်တဲ့ဘူး၊ ပြုပြီးထိရောက်တဲ့ဘူး၊ ပြုပြီးလေးစားတာ ခဲ့ရတဲ့ဘူး၊ အထိုးကျန် ပြစ်တာ နည်းတဲ့ဘူး ပြစ်လာမယ်" တဲ့။ ဒီလို့ အဲဒီပြုပြီးပြုပြီး စကားမျိုးကို ပရိုယာယ် အမျိုးမျိုးနဲ့ ပြောတတ်တယ်။ ခင်မင်မှုကို ရမယ်၊ အပေါင်းအပေါ် ရမယ်၊ လေးစားမှုကို ရမယ်၊ အသိင်းအရိုင်း ရမယ် ဆိုတဲ့ ပျော်လင့်ချက်တွေ၊ မက်လုံးတွေပေးပြီး ဆွယ်တတ်တယ်။ စဉ်းစားစား ဆုံးဖြတ်ပါ။

ကိုယ့်စရိတ်ပါသနာ၊ ကိုယ့်ရဲ့အခြေအနေနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့၊ ကိုယ့်ဘဝကို စဉ်းကမ်းတစ်မျိုး၊ လမ်းညွှန်မှုတစ်မျိုး၊ ပြစ်စေမည့် နေပုံထိုင်ပုံ life style တစ်မျိုးကို ရှာရတယ်။ ကြောာ life style ကို လက်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ့်အသက်အချေယ်၊ ကိုယ့်တန်ဖိုးထားမှု၊ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လျှို့၊ ကိုယ့်ဘာသာ တရား၊ ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ နေပုံနေနည်း။ ဝတ်ပုံ စားပုံ style ကို ရှားရတယ်။

ဘေးနေပုံထိုင်ပုံဆိုတာ အပေါ်ပါ အပြင်အပ အယူအယာ လောက်ဘဝ ပါဝင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီ အယူအယာမှာ ငုတ်ပြီး ပါနေတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့တာပိုင်ထားမှု values ဆိုတာပါ ပါဝင်နေတယ်။ ဒါပြောင့် ကိုယ့်ရဲ့ life style နေပုံထိုင်ပုံကို

ပြောင်းမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ values , ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ယူ မြင်ပဲ self-image ကိုပါ မပြောင်းလို့ မရဘူး။ ကိုယ့်ရဲ့ life style ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လိုလျှော့ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြနိုင်ပဲ နည်းလမ်းတစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။

A life style is a vehicle through which we express ourselves.

နေပုံထိုင်ပဲဆိုတာ သူကိုအသုံးပြုပြီးတော့ ကိုယ့်စရိတ် ဝါသမာနဲ့ ကိုယ် ဘယ်လိုလျှော့မျိုးပြုခြင်း၊ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ဖော်ပြုရတဲ့ အရာတစ်မျိုးပဲ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပါဟာ တည်ပြုခြင်းလေးနှင့်တဲ့သူလို့ မြင်တဲ့သူ သဘော ထားတဲ့သူဟာ အဲဒီအမြင် အဲဒီသဘောထားနဲ့ ကိုက်ညီအောင် တည်ပြုခြင်းတဲ့ အမှားရာ ရှိရမယ်။ ရှိရှိခဲ့ခဲ့ခဲ့ အဝတ်အစားကို ဝတ်ရမယ်။ စဉ်စဉ်စားစား ပြောရမယ်။

တည်ပြုခြင်းလေးနှင့် ရွှေချေယ်လက်ခဲ့လိုက်တဲ့သူဟာ မတည်ပြုခဲ့ အဝတ်အစား အပြုအမှာတွေကို ပယ်လိုက်ရတယ်။ မလေးနှင့်တဲ့ အတွေးအခေါ် အယူအဆနဲ့ သဘောထားတွေကို ပယ်လိုက်ရတယ်။ ကိုယ် ရွှေချေယ်လိုက်တဲ့ life style နဲ့ မကိုက်လိုပဲ။ လုပ်ငန်း၊ ကြီးကြီးတွေကို ရှိအဆောင်နေတဲ့သူတွေထဲမှာ ဆံပင်ရှေ့ညွှန် စားကွင်းနဲ့လူ မတွေ့ဖူးဘူး။

ဒါကြောင့် ကိုယ်ရွှေချေယ်လိုက်တဲ့ life style ကိုယ့်ဘဝကို လမ်းကြောင်းပေးတယ်၊ လမ်းညွှန်ပေးတယ်။ ဘယ်လို့ ဝတ်ရမယ်၊ ဘယ်သုံး ပေါင်းရမယ်၊ ဘယ်စာမျိုး ဖတ်ရမယ်၊ ဘယ်အလုပ်မျိုး လုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လို့ စကားမျိုး ပြောရမယ်၊ ဘယ်နေရာ ဘွားသင့်တယ်၊ ဘယ်နေရာ မသွားသင့်ဘူး (what to do, how to behave) ဆိုတာကို ကိုယ့် life style က သတ်မှတ် ပေးတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လိုလျှော့ဆိုတာ မဝေးခွဲခိုင်ရင် ဘယ်လို သဘောထားမျိုး၊ ထားပြီးတော့၊ ဘာကိုတန်ဖိုးထားပြီးတော့၊ ဘယ်လို

အပြုအမှာ အပြောအဆို အနေအထိုင်မျိုးနဲ့ နေမယ်ဆိုတာ မဝေးခွဲခိုင်ရင် identity crisis ဖြစ်နေတယ်လို့ဆိုတယ်။

ဒါနေ့ ဒူလ္လာရဟန်ဝတ်တဲ့သူဟာ ရဟန်ခဲ့ပြီးချင်း၊ ကိုယ့်အမေကို “ဒကာမကြီး” ကိုယ့်အဖေကို “ဒကာကြီး” လို့ ခေါ်ပြီးတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် “ရှိခင်” လို့ ဘာဖြစ်လို့ ချက်ချင်း ပြောင်းခေါ်တာလဲ။ life style ပြောင်းသွားလိုပါ။ values ပြောင်းသွားလိုပါ။

ဒါနေ့ လျပ်စွဲက်တာနဲ့ အကျိုလိုချည် ဝတ်လိုက်တာနဲ့ ချက်ချင်းပဲ ကိုယ့်အမေကို အမေလို့ ပြန်ခေါ်တယ်၊ ကိုယ့်အဖေကို အဖေလို့ ပြန်ခေါ်တယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် ကျွန်တော်လို့ ပြောင်းခေါ်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ ဘာပြောင်းသွားလိုလဲ။ life style ပြောင်းသွားလိုပါ။ values ပြောင်းသွားလိုပါ။

ဒါ ဘယ်လို လုပ်စားမျိုးလဲ၊ ဒါ ဘာကို တန်ဖိုးထားသလဲ၊ ဒါ သဘောထားဟာ ဘာလဲ၊ ဒါအသိုင်းအရိုင်းဟာ ဘယ်ဟာလဲ ဆိုတာတွေကို မဝေးခွဲခိုင်လို့ အသိုင်းအရိုင်း ပျောက်နေလို့ တာချို့လျှော့တွေရဲ့သာဝဟာ မပါပြင်ဘူး။ life style မပါပြင်ဘူး။ မရေရှာတဲ့ နေပုံထိုင်ပဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ စိတ်တော်တော် ပင်ပန်းတယ်။ ဒါကြောင့် ကြံရှာ အသိုင်းအရိုင်းတစ်ခုထဲကို ဝင်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို့ ပြုရှာအသိုင်းအရိုင်းထဲမှာလည်း အံဝင်ခွင်ကျ မဖြစ်ပြန်ဘူး။ ဟန်လုပ်ပြီးတော့ ဆက်ဆံနေရပြန်တယ်။ ဟန်လုပ်နေရတော့လည်း စိတ်ပင်ပန်းရပြန်တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ကိုယ် ဘာကို တကယ်တန်ဖိုးထားတယ် ဆိုတာကို သေသေချာချာ သိအောင်လုပ်ပြီးတော့ ကိုယ်နဲ့ တကယ်ကိုက်တဲ့ အသိုင်းအရိုင်းကို ရွှေပြီး ကိုယ်နဲ့ တကယ်ကိုက်တဲ့ life style ကို ရွှေခိုင်မှု ကိုယ့်ဘဝဟာ အဆင်ပြုမယ်။

လူတော်တော်များများဟာ ကိုယ့်ကိုယ်တိုင် စဉ်စဉ်စားစား ရွှေချေယ် လက်ခံထားတာ မဟုတ်တဲ့ ဘဝနေပုံထိုင်ပဲ (life style) ထဲမှာ ထောင်ကျ

နေကြတယ်။ အဲဒီထောင်ထဲက လွတ်ဖို့ မလွှာယ်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်သိမှ၊
ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဖုံးပြည်များပြည့်ရှိမှ၊ ကိုယ့်ခံယဉ်ချက်ကို ကိုယ် ခိုင်ခိုင်မာမာ
တည်ဆောက်ခိုင်မှ၊ ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ ဖုန်မှုန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ခိုင်မှ၊ ခိုင်မာ
ရင်ကျက်တဲ့ စိတ်ဓာတ် ရှိမှာ၊ ချို့မွှမ်းတာ ကဲ့ချွဲတာကို တုန်လျှပ်မှုမရှိမှ အဲဒီ
ထောင်ထဲက လွတ်ခိုင်မယ်။ လိုင်းကတော့ သတိနဲ့ပညာ ရှိမှာ။ သတိနဲ့ပညာ
မရှိသူအတို့ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ မရှိပါဘူး။

ကိုယ့်နဲ့လုံလုံး မကိုယ်သိတဲ့ lifestyle ကို ယူလိုက်ရင် အံဝင်ခွင်ကျပြစ်ဆို
မတတ်ခိုင်တဲ့အခါ ကျန်မာရေး ထိခိုက်ခိုင်တယ်။ တရာ့ရှေဟန်းဝတ်ရင်
နေမကောင်းဖြစ်တာ တွေ့ဘူးတယ်။ တရာ့၏ ခိုင်ငံခြားမှာ သွားနေတဲ့အခါ
ဟိုက life style နေပုံထိုင်ပုံကို မနေတတ်လို့ နေမကောင်းဖြစ်တဲ့သူ
တွေ့ခဲ့ဘူးတယ်။ နောက်ဆုံး ဘယ်လို့မဖြစ်တော့လို့ မြန်မာပြည်ကို
ပြန်လာရတဲ့သူလည်း ရှိတယ်။

မနက်ဖန် ပြစ်လာမယ့် အခြေအနေကို ဖြေတွေ့ပြီးမှ ဒီနေ့
ဘာလုပ်သင့်တယ် ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ခိုင်မယ်။

ဆရာတော်ထံပေးတများ

၇.၉.၂၀၀၃။

ကျေးဇူး၏ ဆရာတော်ဘုရား

ဆရာတော်ပေးသောအသိပညာများကို ကြိုးစားလေ့လာသင်ယူနေကြတဲ့
တပည့်များထဲမှ တပည့်တစ်ခုရဲ့ သိတင်းကျွတ် ကန်တော့ပန်းပါဘုရား။
တပည့်တော် အရင်က သံတော်၌သစ်မှာ ၈/၈ မူပြုလုပ်ပါတယ်
ဘုရား။ ဝါသနာပါ ပျော်မွေးပေါ့ (၂) နှစ်လုပ်ဖြီး နှစ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား။
၁၉၉၃၃ ပေဖော်ဝါရီလထဲမှာ စုံး ရွှေးရောင်းခြင်းအလုပ်ကို စလုပ်ရပါ
တယ် ဘုရား။ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်သင့်တာကို ရွှေးချယ်ခဲ့ရပေ့
ဝါသနာ မပါပါဘူး။

ဝါးနှစ်ကြာကာလအထိ အခက်အခဲပြသာနာ ကြိုးကြိုးမားမား မတွေ့ခဲ့
ရပါဘူး။ ဝါသနာ မပါပေမဲ့လည်း စိမ့်အတူတူ ကိုယ်လုပ်တဲ့ အလုပ်ကို
ပုံပေါ်အောင် အခြေတည်အောင် လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကျိုးစိန်မှာ
ရွှေးသဘာဝ ရွှေးပညာတွေနဲ့ ကြံးတွေ့ရတော့တာပါပဲ ဘုရား။ ဝါသနာမတူ
စရိတ်မတူတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပဋိပဏ္ဏတွေအများကြီး တွေ့ပြီး အရမ်း
ပင်ပန်း ဆင်းရဲ့ခဲ့ပါတယ် ဘုရား။

စုံး စိတ်ဆင်းရဲမျှကြံးတွေ့တဲ့ အသီးနှံမှာပဲ ဆရာတော်ရဲ့ ‘အုပ်ထဲမှာ
ရှင်းအောင်နေ’ စာအုပ်ကို အသိအိမ်မှာတွေ့လို့ ဤအဲခဲ့ပါတယ်။ စာအုပ်ရဲ့
အမည်ကို စိတ်ဝင်စားမိပြီး အထဲမှာရေးထားတဲ့ အကြောင်းအရာကို
သိချင်တာကြောင့်ပါ ဘုရား။ ပတ်ပြီးတော့ နှစ်သက်သဘောကျော်ပြီး
ထွက်ပြီးသွေ့ စာအုပ်မှားကို ရှုံးဝယ်လိုက်ပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ ဤအုပ်တွေ
ပတ်ခွင့်ရှုံး တပည့်တော် အရမ်းကံကောင်းပါတယ် ဘုရား။

တပည့်တော် မိတ်ထဲမှာ အရမ်းပူလောင်နေခဲ့တာပါဘုရား။ ဒေါသတွေ မနာတွေ၊ အခါအားလျော်စွာပဲ မနာလိုက်တွေနဲ့ပေါ့ ဘုရား။

သူတို့ဘဝ ကောင်းကျိုးချမ်းသာရရှိတော့ ကိုယ့်မှာ မိတ်ရောက်ယ်ပါ ကျည်းခဲ့ရတယ်၊ ကိုယ့်ကျေတော့ ပြန်မသိတတ်ဘူး။ ကျော်းကန်းပြီး အကောက်တောင် ကြံသေးတယ်၊ ပြိုင်လိုက်သေးတယ်နဲ့ တွေ့ပြီးချုံမှန်းရင်း ပူလောင်နေခဲ့တယ် ဘုရား။ မပေါင်းဆင် မပေါင်းသင့်သူတွေကို ပေါင်းမိတာပဲ လို့ တွေ့ပြီး မိတ်ဆင်းရဲနေတာလည်း ပါတယ် ဘုရား။

ဟန်ဆောင်စကားပြောဆက်ဆံနေရတာကိုလည်း မလိုချင်ဘူး။ အဲဒါနဲ့ တပည့်တော် အဆက်ဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆိုင်ချင်းကပ်နေတော့ မတွေ့ချင် ဖြင့်လျက်သားပေါ့ဘုရား။ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း မှန်းတယ်၊ ဒေါသ ထွက်တယ်။ နေစဉ် ပူဇော်တော့တာပေါ့ ဘုရား။ ကြာတော့ တပည့်တော် မိတ်ပန်းပြီး လူလည်း ခကာခကာဖျားတယ်။ အကျင့်ပုတ်လို့ ဘုရား။

မကောင်းမိတ်တွေပါလားလို့ သိပြီး ဖျောက်ပေမဲ့ ထိန်းချုပ်ပေမဲ့လည်း မနာလိုက်တွေ့က သူဘာသာ ရှိရှိလာတယ်။ အဲဒါနဲ့မိတ်တွေ ရှိလာတာကိုလည်း မကြိုက်ဘူးဘုရား။ ကိုယ့်အကျင့်တွေ ပုတ်လာမှန်းသိပေမဲ့လည်း ဖျောက်တာ ဖျောက်လို့ မရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ မိတ်ကောင်းချို့ချင်ပေမဲ့ မကောင်းမိတ်တွေပဲ ရောက်နေတယ်။ အဲဒါ မိတ်နှစ်ခဲ့ကြားမှာ လွန်ခွဲရန်းကန်နေရတာ အရမ်း ပင်ပန်းပါတယ်ဘုရား။

တပည့်တော် ရုတေသနဗုံးပါးကို ယုံကြည်ပါတယ်။ သိတတ်စ အရွယ် ထဲကပဲ ဘာသာတရား ကိုင်းရှိုင်းပေမဲ့ တစ်ခါမှ တရား မထိုင်ပူးဘူး။ သတိပွဲနဲ့ အကြောင်းလည်း မသိဘူး ဘုရား။ မသိတော့ ကိုယ့်မိတ်ကိုလည်း မကြည့်တတ်နဲ့မှုံး အရမ်း၊ မိတ်ဆင်းရဲ့ ရပါတယ်ဘုရား။

သတိတရားနဲ့နေမှ မိတ်ချမ်းသောမှာပါလား၊ ဆိုတာ ဆရာတော် စာ္ဗုံးတွေ ဖတ်ရင်း၊ သိခွင့်ရဲ့ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ တပည့်တော်လည်း

ဆရာတော်စာ္ဗုံးတွေ ဖတ်လိုက် တရားစာ္ဗုံးဝင်လိုက်နဲ့ လုပ်ရပါတော့တယ်။ ဆရာတော်ရဲ့စာ္ဗုံးတွေက အထောက်အပဲ အများကြီးပေးပါတယ် ဘုရား။

အခုံတပည့်တော် ရန်သူတွေအပေါ်ကို ကျော်းတင်တတ်ပါပြီးဘုရား။ သူတို့တွေနဲ့အဆင်မပြုလို့ မိတ်ပူလောင်ဆင်းရဲရတဲ့ ဒက်ကို မခံနိုင်လွန်းလို့ အေးချမ်းရှုရှာမို့ ဒီတရားကို အားထုတ်ဖြစ်တာပါဘုရား။ အားလုံးသာ အဆင်ပြေနေရင် တပည့်တော် နည်းလမ်းလည်းရှုရှာမှာ မဟုတ်လို့ ဘာမှလည်း သိမှာ မဟုတ်ဘူး ဘုရား။

အရင်ကဆို ဘဝရဲ့ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်မှု ပျော်ဆွင်မှု အစစ်အမှန်နဲ့ အမိပါယ်ကို ထွေးမိတိုင်း အဖြောမရဲ့ပါဘူး။ ဆရာတော် ပြောပြု တပည့်တော် သိလိုတဲ့ အဖြောကို သိရပါတယ်။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ပျော်ဆွင်တယ် ဆိုတာကိုပါ သိခွင့်ရဲ့ပါတယ် ဘုရား။ ဘယ်လိုပြုပြင်ရမယ် ဘယ်လို လုပ်ရမယ် ဆိုတဲ့ နည်းမသိရင် – မသိတော့ ဘာမှ မလျော်တတ်ဘူး ဘုရား။

ဆရာတော်ပေးတဲ့နည်း အသိပညာတွေဟာ အများကြီးတော်ဖို့ရှိပါတယ် ဘုရား။ လောကခံကို တရားသတိနဲ့ ရင်ဆိုင်စိုင်အောင်၊ မိတ်ကောင်းချို့ချင် မိတ်ချမ်းသောစွာနေတတ်အောင် ကျော်းတင်တတ်အောင် မေတ္တာ ထားတတ် အောင် အများကြီးပဲ သင်ပေးပါတယ် ဘုရား။

အခုံ တပည့်တော် ဘဝအတွက် အရေးပါတဲ့ သူတွေကို အရင်ကထက် ပို့တန်ဖိုးထားရမှန်း၊ သိလာပါတယ်။ အရေးမကြီးတဲ့သူတွေကိုလည်း အဆင်ပြေအောင် ဘယ်လိုဆက်ဆံရမယ်ဆိုတာ သိလာပါတယ်ဘုရား။ အရေးကြီးတာ မကြိုးတာ ခွဲထွက်တတ်လာပြီး၊ အရင်လို့ နေရာတကာ ဝင် ပပါတော့ပဲ နေတတ်လာပါပြီး။ လူမှန်းမခံရတော့ဘူးပေါ့။

တပည့်တော် လော်စွဲခွဲသမီး အရွယ်ထဲက စိုင်ဆုံးပါးခဲ့ပြီး၊ (၃) နှစ်အချွဲယ်ကျေတော့ နောက်မေမေ ရပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်က မာနကြီး ဒေါသကြီးပြီး၊ အင်မတန် ဂျ်တူးကျတဲ့သူပါ ဘုရား။ ထမ်းတာတိုင်း

ဟင်ကို စိတ်ဖြောက်ပုံစံ ချက်ထားတာမဟုတ်ရင် အမြဲလို စိတ်ကောက်ပြီး
ပညာပြ ဂျစ်တူးကျပါတယ် ဘုရား။ အခုမေတ္တာပို့ရင်၊ ကျော်ရှုတ်ရင်၊
တာတော့ ထမင်းတာရတာ ပျော်စရေကောင်းသွားပါတယ် ဘုရား။ မိသာဓါ
ဆက်ဆံရေး ပို့စွဲတွေးသွားပါတယ် ဘုရား။ သူဘက်ကို ပို့တွေးပေါ်ပြီး
ကိုယ်ချင်းတာတတ်လာတယ် ဘုရား။

အရင်က မသိခဲ့တာတွေ သိလာတတ်လာရပြီး ကောက်ချက်ချလိုက်
အများတွေပြင်လိုက်နဲ့ အဆင်ပြေပါပြီ့ဘုရား။ နည်းပညာအသစ်တွေနဲ့
ကြိုးစားပြီး လောကဆက်ဆံရေးထဲ ဝင်ရတာ ကျေနှင့်စရေ ပျော်စရေ
ကောင်းပါတယ် ဘုရား။ ကိုယ်ကြိုးစားလုပ်သမျှတွေကြောင့် ရလာတဲ့
လုပ်အားအတွက် တွက်ရတာလည်း တွေ့စိတ်ငြင်း ပျော်တယ်ဘုရား။
စိတ်ခံစာမွန်နဲ့ အလျဉ်းသင့်တဲ့ စာကြောင်းတွေ ခေါင်းထဲဝင်လာပြီး သူနေရာနဲ့သူ
အံဝင်ခွင်ကျ ပြစ်နေတယ်။ ကိုယ်စိတ်ကို ဆုံးမလိုရတာ များလာတယ်။
အရာရာကို သတိလေ့လဲနဲ့ ကြည့်ပြီး နေတတ်အောင် ကြိုးစားနေပါတယ်
ဘုရား။

တပည့်တော်နောက် ပုံမှန် မနက်တစ်နာရီ ညနာရီဝိုင် နှေ့လည်
(တစ်နာရီမှ သုံးနာရီကြား) ရလာလို အဆင်ပြေသလို တရားထိုင်ပါတယ်
ဘုရား။ ကျွန်းဘျိန်တွေကိုလည်း သူဘျိန်နဲ့သူ သတ်မှတ်ခွဲဝေထားပါတယ်။
သတိကပ်ဖြစ်အောင် ကျိုးစားပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်တွေက တပည့်တော်ကို (တာ-ဝတ်-နော)
နည်းတတ်အောင် သေသေချာချာ စိတ်ဤည်ဗျားနည်းစုံစွာ သွန်သင်ပြသ
ပေးတဲ့ အနိုင်က် ဆရာပါပဲဘုရား။

တပည့်တော် ဘဝအသိအမြင်တွေ အများကြိုးရပါပြီ့ဘုရား။

ဆရာတော် စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း၊ ပြည့်စွာဖြင့်
တရားအရာမှာ ပြီးမြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါစေ။

ဆရာတော်က ကျော်ရှုတ်ကို ရည်မှန်းကန်တော့လျက်ပါ ဘုရား။

တပည့်
( )

(အမည်နှင့်နေရပ်ကို ချိန်ထားခဲ့ပါသည်)

၈.၉.၂၀၀၃.

ကြည်ညိုသေစာဖြင့်လျောက်ထားအပ်ပါတယ် ဘုရား။

တပည့်တော်သည် ဒိပဿာတရားတော်မြတ်ကို အားထားယုံကြည်သူ
ဖြစ်ပါတယ်။ လက်တွေလည်း ကျင့်ပြီးနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်ဟာ
တရားမာတဲ့ အမှုမှာတော့ အာနည်းပါတယ်။

တပည့်တော် နာယူသော တရားတို့မှာလည်း တပည့်တော်စိတ်မှာ
နှစ်သက်ခြင်းမရှိလို မမှာဖြစ်ခဲ့ပါ။ နေက်အကြောင်းတစ်ခုမှာလည်း နေစဉ်
ပရိတ်တော်များ ဂါတာများကို ရွက်ဖတ်ပုံးကော်ခြင်း၊ စီးပွားရေး လျမ်းရေး
လုပ်ခြင်း၊ အားလပ်ချိန်တို့ကြည်ဗျားနည်းစုံအကြောင်းခြင်း၊ တပတ်ခြင်းပြင့် ငါးမှာ တရားကို
ထိုင်ပြီးနာရီ အချိန်မရှိပါဘူးလို သတ်မှတ်ပြီး တရားမမှာဖြစ်ခဲ့ပါဘုရား။

ကိုယ်ဘာသာလည်း တရားနာတာနဲ့ တရားစာပေ ဖတ်ရှုတာဟာ
အတူတူပါပဲ တော်မှာ နေရာမရေး၊ အချိန်မရေး၊ ဖတ်လိုရတယ်။
ပြန်စဉ်းစားချင်ရင် သုံးသပ်ချင်ရင်လည်း ခကာဝိတ်ထားလိုရတယ်။
ကက်ဆက်ကမှ မီးလာမှ ပြန်ရှုစုံမှနဲ့ ဝန်ကျယ်တယ်လို ဆုံးဖြတ်ပြီး တရား
မမှာဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။

အျော်ဘုရားရဲ့တရားတော်မှာနဲ့ ထိုတွေတာကတော့ မိတ်ဆွဲက ဌားလို

‘အရှင်ထဲမှာ ရှင်အောင်နေ’ အနွေကို စနာဖူပါတယ်။ သမန်ကာရှန်ကာပါ နာဖြစ်လိုက်ပါတယ်။ ဒိတ်ထဲမှာ ခွဲမသွားဘူး၊ ထိမသွားဘူး။ မကြာချင့်မှာ အရှင်ဘုရားရဲ့ ‘အရှင်ထဲမှာ ရှင်အောင်နေ’ ဆိုတဲ့ စာအပ် ထွက်လာတယ်။ လျှပြောလည်း များတာနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဝယ်ပြီး ဖတ်ပါတယ်။ ဖတ်တယ် ပုံးတား တယ်။ underline တားထားတယ်။ နည်းနည်း သဘောကျလာတယ်။ ဘဝဆိုတဲ့ကြောင်း စာအပ်ထွက်တော့ ဂိုသဘောကျသွားပါတယ်။ နောက်ဆို အရှင်ဘုရားရဲ့စာအုပ်ထွက်တိုင်း ဝယ်သိပ်ပါတယ်။ သူများကို လက်ဆောင် ပေးပါတယ်။ တပည့်တော်ဟာ အရှင်ဘုရားရဲ့ တပည့်ရင်းတစ်ရီး ပြစ်သွား ပါပြီ။ အရှင်ဘုရားကို မဖူးဘူးပေမဲ့ ကိုယ်ကို အမြဲဆုံးမတဲ့ ဆရာဝင်းလိုပ် နှလုံးသွင်းပါတယ်။ မေတ္တာလည်း ဂိုပါတယ်ဘုရား။ သတိနဲ့နေတဲ့ အကျင့်ကိုလည်း လောက့်မွေးမြှုပါတယ်။

အရှင်ဘုရားစာအုပ်တွေထဲက တချို့စားပိုင်တွေဟာ ဒိတ်ထဲမှာစွဲထင်ပြီး၊ အလွတ်ရနေပါတယ်။ ရုပ်နှုန်း ဒိတ်အနောက်အယုက် ပြစ်ရတဲ့ အခါများမှာ ဆေးတစ်ခွက် ပြစ်ရပါတယ်။ ဥပမာ—ဘယ်သွားသည်ဖြစ်စေ မှန်သည်ပြစ်စေ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဒိတ်တွေ မပြစ်စေနဲ့ ဆိုတဲ့ စကားဟာ ဒိတ်ဘဝင်မကျေမရာ ကိစ္စကြံ့လို့ ဒိတ်လျှပ်ရှားနေတုန်းမှာ ပြတ်ခနဲ့ သတိရလိုက်ရင် ပြစ်နေတဲ့ ပြစ်လာတဲ့ ဒေါသမုန်တိုင်းဟာ ရုတ်တရက် ဇွဲကျ သွားတတ်ပါတယ်။ သူ ဘာပြစ်ဖြစ် ပါ့ ဒိတ်ထဲမှာ အကုသိုလ် မပြစ်အောင် ပါ အေးချမ်းအောင်ပဲ နေပါမယ်လို့ ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း လိုက်မီ တယ်။ တစ်ခါတလေတော့လည်း အကုသိုလ်တွေ ပြစ်တော့မယ် ပြစ်တော့မယ်နဲ့ ပြစ်မှာကို သိရက်သာနဲ့ ငဲ့အကြောင်းတော့ ပြုအုပ် နှစ်ရှင် ပါကို အတဲ့ အအ ထင်နေမယ်။ အစွမ်းအစမျိုး အောင်းမေ့နေမယ်ဆိုပြီး၊ တမင် ဒိတ်ကို လွှတ်ပေးတဲ့အခါခြုံပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နည်းပါတယ် ဘုရား။ ‘ကိုယ်နှစ်သော်လည်း ဒိတ်မပန်းပါ’ စာအုပ်ထဲက (တဗြားစာအုပ်

တွေမှာလည်း ပါလူးပါတယ်) ကိုယ့်ကို ဦးကြေပေးတာ သူများ မဟုတ်ဘူး ကိုယ့်စိတ်ပဲ ဆိုတဲ့ ဘဆုံးဘမကို အရမ်းဖြစ်သက်သွားပါတယ်။ ဘင်မတန် မှန်လိုက်တာလို့လည်း ဆင်ခြင်ဖိုပါတယ်။ ဒီတရားပို့ကလေးက တပည့်တော်မှာ ‘လက်ကိုင်တစ်ခု’ ဆိုမဟုတ် ‘ဖြေဆေးတစ်ခု’ ရလိုက်သလို ပါပဲ။ အဆင်မပြေ ကြုံတဲ့အခါများမှာ ငါ့မိတ်က ငါ့ကို ဦးကြေပေးနေတာ ငါ့ ဒိတ်မထားတတ်လို့သာပဲလို့ ဖြေယူနိုင်နေပါပြီး။

ပြီးတော့ ခု တပည့်တော် တရားလည်းနေနေပါပြီဘုရား။ ကက်ဆက်ကို ထမင်းတားခန်းထဲ ရွှေ့ထားလိုက်ပါတယ်။ မနက်တော့တော့ ကော်မီသောက်ချိန် နေ့လည်တာ ညာနေတာ တာတဲ့ အချိန်တွေမှာ အလျှော်သုတေသန တရား နာပါတယ်။ အတားတစ်ခါတားရင် ဆယ်ငါးမီန်၏ မိနစ်နှစ်ဆယ်လောက် ကြေတော့ တားရင်နဲ့ပဲ တရားနာလိုက်ပါတယ်။ တရားနာချိန်ကို ဤယူတတ် သွားပါပြီ။ အရှင်ဘုရားရဲ့တရားခွေ တော်တော်များများကိုလည်း နာပြီးပါပြီး။ တာပြီးတဲ့အချိန်မှာ ကက်ဆက်ကိုပို့ပြီး၊ သွားစရာလုပ်စရာကို ဆက်လုပ်၊ နောက်တစ်ခါတားချိန်မှာ တစ်ခါဖွှဲ့ပြီး ရောက်တဲ့နေရာက ဆက်နာပါတယ်။ အချွေတော့ အရှင်ဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေကို ဖတ်လည်းဖတ် နာလည်း နာခိုင်ပါပြီ ဘုရား။

တပည့်တော်ဟာ ဒေါသကြီးပါတယ် ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အခု သတိနဲ့ နေလာတဲ့အခါ အလေ့အကျင့်ကြောင့် အလေ့အထုပြစ်လာပြီး ဒေါသဟာ ပြစ်ကြော မရှည်တော့ပါဘူး။ ဒေါသ ပြစ်လာရင် ပြစ်လာမှန်းသိပြီး ဆင်ခြင်လိုက်ပါတယ်။ ဒေါသဟာ ပေါက်ကွဲတဲ့ အဆင်ထိ မရောက်တော့ ပါဘူး။

ပစ္စဖွ် လက်ရှိဘဝါးရော သံသရာအတွက်ပါ ဒိတ်ချမ်းသာအောင် နေတတ်ဖို့ အရှင်ဘုရားရဲ့ ဆုံးမည့်နှစ်ပြုမှုကို ခံယူရတဲ့အတွက် အရှင်ဘုရားကို ကျေးဇူးတင် ပြီ့မိုက် ကန်တော့ပါတယ် ဘုရား။ အရှင်ဘုရား ကိုယ် မိနစ်နှစ်ပါး

ချမ်းသာပါစေ ဘုရား၊ ဒီတကို ဝါကျွတ် ကန့်တော့ပန်းအဖြစ် ရေးလိုက်ပါတယ် ဘုရား။

တပည့်

(နာမည်နှင့် နေရပ်ကို ချွန်ထားခဲ့ပါသည်။)

ဒကာကြိုးမေတ္တာပို့တာကို ဝစ်၊ ခြေမြားက်ဝစ်၊ သာ ခံယူပါတယ်။

န န စ န စ

၁၆.၉.၂၀၀၃.

ဆရာတော်ဘုရား

တပည့်တော် ပဲခူးမြို့က ဆရာတော်ရဲ့ စာဖတ်ပရီသတ် တစ်ဦးပါ ဘုရား။ ဆရာတော်ကိုလည်း ပဲခူးမွေးမော်ဇော် ဘုရားပေါ်မှာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၂) နှစ်လောက်က ပူးတွေ့ရွှေ့ပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်တွေ့တော့ ထွက်သမျှအားလုံး၊ ဝယ်ဖတ်ပါတယ် ဘုရား။ တရားတိပ်ခွေတော့ တစ်ခွဲမှ မဝယ်မိပါဘူး။ တပည့်တော်က စာဖတ်တာကိုပဲ ဂီရိုးအားသန်တာကြော်ပါ။

ခုတော့ တပည့်တော်ရဲ့နှစ်တဲ့မှာ ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဆန္ဒ တစ်ခုရှိနေပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါကတော့ သေဆုံးခါနီး ဝေဒနာသည် တစ်ယောက်အတွက် အယူ မတိန်းပဲ ဘဝူးကောင်းအောင် ဆရာတော် အနေနဲ့ တရားခွေ တစ်ခွဲလောက် တို့တို့ပြုရှင်းလေး၊ ဟောကြားပေး ဆောင်တာပါ ဘုရား။

တပည့်တော် အသက် ငါးဆယ်ကျော်ပါပြီ။ အရင်ကတော့ တရား ရှုံးတာကို အချိန်ရှုရင် ရသလိုတော့ မှတ်ပါတယ်။ ပုံမှန်ရယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါးငါးဆယ်ပြည့်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ တစ်နှေ့မှာ မနောက်ပိုင်းမှာ

နာရိုဝက်ရအောင် တရားထိုင်နေပါတယ်။ အာရုံတွေကတော့ လွန်ပါတယ် ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော် ပြို့စားပြီး မှတ်နေပါတယ်။

၁၉၉၈ ချွမ်းမှာ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်မှာ စတင် ဖတ်မိပြီ့တဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ တပည့်တော်ရဲ့စိတ်တွေ တပြုးပြုး ပြောင်းလဲ တိုးတက် လာတာ သိပ်ကို သိသာ ထင်ရှုံးပါတယ်။

တပည့်တော်မှာ ရောဂါက ခတ်မှားမှားမျိုး ဝေဒနာ ခံစားနေရချိန်မှာ စာတောင်မှ မဖတ်နိုင်မှာ စိုးပါတယ်။ နောက်ဆုံးချိန်မှာ ဆရာတော်ရဲ့ တရားကိုနာပြီး၊ အေးချမ်းခြင်းနဲ့ပဲ ဘဝူးကူးချုပ်မိပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်နှင့်တကွ ဆရာတော်၏ တပည့် ဒကာ ဒကာမ အပေါင်းကို သနားငဲ့ညာသောအားဖြင့် တရားတစ်ခွဲကို ဟောကြားပေးပါရန် ရှိသော ဓာတ်တွားလျက် မေတ္တာရပ်ခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရား၊ ကိုယ်ကျန်းမာ စိတ်ချမ်းသာနှင့် သာသနာတော်အကျိုး သယ်ပိုးရင်၊ (၇) ရှုက် သားသမီးမှားကို မေတ္တာတရား ပြန့်ဝေရင်၊ သက်တော်ရာကျော် ရှုည်ပါဝေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာ ရှိပါသည် ဘုရား။

ဒေါ်ဝင်းကြုံ

န န စ န စ

ဆရာတော် ဘုရား

တပည့်တော်ဟာ ရှုံးတန်းအောင်တဲ့အထိ ကျော်းပညာကို သင်ခဲ့ရပါ တယ်။ တပည့်တော်ရဲ့အဖေ ကျွန်းမာရေး မကောင်းတော့လို့ အလုပ် မလုပ်နိုင် တော့တာနဲ့ မိသာရု စာဝတ်နေရေး အက်အခဲကြော့ ကျောင်းထွက်ပြီး၊ အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ တပည့်တော်ရဲ့ ပညာအဆင့်နဲ့ အလုပ်ရှိနိုင် မလွှာယ်ပါဘူး။

ဘရာ။ ဒါကြောင့် ရရှာအလုပ်ဖြစ်တဲ့ အိမ်ဖော်အလုပ်ကို လုပ်နေပါတယ်။ တပည့်တော် ဆရာတော်ရေး၊ စာအုပ်တွေကို ရသလောက် ရွှေဖတ်ပါတယ်။ ဝယ်နိုင်သလောက်လည်း၊ ဝယ်ထားပါတယ်။ တပည့်တော် ပထမဦးဆုံး ဝယ်ဖတ်တဲ့ စာအုပ်က “ဘဝဆိုတဲ့ကျောင်း” စာအုပ် ဖြစ်ပါတယ်။

တပည့်တော် ငယ်ငယ်ကတည်းက စာဖတ်ပါသနာ ပါပါတယ်။ ဘရေးချင်တဲ့ ပါသနာလည်း ပါပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်အတွက် မျှော်လင့်ချက် သိပ်မရှိဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။

တပည့်တော် တစ်နေ့မှာ ၁၆ နာရီလောက် အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ အိပ်ချိန်ကလွှာရင် အလုပ်နဲ့ လက်နဲ့ မပြုတော်များ လုပ်ရပါတယ်။ ဒါတောင် အလုပ်တွေက ပြီးနိုင်ပါဘူး။ မို့လင်းတာနဲ့ တပည့်တော် နိုတ်ထဲမှာ ဖြန့်မြန် - မြန့်မြန် ... ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အဆက်မပြတ်ပြောနေပါတယ်။ တပည့်တော် အပြောခံရတာ အဆုံးရတာကို မခံနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အပြောမခံရအောင် လုပ်ပါတယ်။

တပည့်တော်ရဲ့ အိမ်ရှင်တွေ မနက်စာ စားဆို ချက်ရပါတယ်။ အားလုံး၊ အကြိုက်ကို ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပေးရပါတယ်။ စားပြီးကြတဲ့ အခါ ပုဂ္ဂတွေ တစ်ထပ်ကြီး ဆေးရပါတယ်။ ပြီးရင် ကျောင်းသွားတဲ့ ကလေးသုံးယောက် အတွက် ထမင်းဘူး ထည့်ပေးရပါတယ်။ ပြီးတော့ နေ့လည်စာ ချက်ရ ပါတယ်။ အိမ်ရှင် အစ်ကိန္တာအစ်မတို့ ရုံးသွားကြပြီးနောက် အိမ်မှာ ရှိတဲ့ အဖိုးအတွက် လိုအပ်တာတွေကို လုပ်ပေးရပါတယ်။ တပည့်တော် လုပ်ရတာတွေဟာ ဘာမှ အရေးကြီးတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပေးမယ့် မလုပ်လို့လည်း၊ မဖြစ်တဲ့အလုပ်တွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ သူ့အချိန်နဲ့သူ အချိန်မှန်မှန်ပြီးအောင် လုပ်ရပါတယ်။

နေ့လည် အဖိုး အိမ်နေရှိနို့မှာ တပည့်တော် စာဖတ်ရှိန် ခက် ရပါတယ်။ အော်အချိန်ဟာ တပည့်တော်အတွက် တန်ဖိုးအူးဆုံး အချိန်လို့

ခံစားရပါတယ်။ ဒီလိမ့် ဘမဖတ်ရရင် တပည့်တော်ရဲ့နိုတ်ဟာ သေသွားလိမ့် မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘဖတ်ရင်နဲ့ လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေကို သတိရလိုက်ရင် အလုပ် ထလုပ်ရပါတယ်။

နေ့လည်မှာ လျှော်ပြီးသာ၊ အဝတ်တွေကို မီးပူတိုက်ရပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ပင်ပန်းလွန်းလို့ ထိုင်လိုက်တာနဲ့ ထိုင်ရက်ပဲ အိပ်ပျော် သွားပါတယ်။

တပည့်တော် တစ်သက်လုံး အိမ်ဖော်ဘဝနဲ့ မနေ့နိုင်ပါဘူး။ ထိရောက်တာတစ်ခုခဲ့ လုပ်ချင်ပါတယ် ဘရာ။ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်တွေကို ဖတ်တိုင်း၊ တပည့်တော် အားရှိပါတယ်။ အားတက်ပါတယ်။ ဒီအလုပ်ကို အခု လုပ်နေရဉ်နှော အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် စေတနာနဲ့ လုပ်မယ်။ တစ်နေ့မှာ ကိုယ်စိတ်ဖြောက်အလုပ်ကို လုပ်ရမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

တစ်ခါတလေ အစ်မ ရွေးဝယ်သွားတဲ့အခါ လိုက်သွားရပါတယ်။ ဆူပါမားကောက်တွေကို ရောက်ပါတယ်။ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး တွေ့ရပါတယ်။ မှန်တာလျှောက်ရရင် တပည့်တော် ဝယ်လိုက်ချင်တာတွေ အများပြုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပစ္စည်းတစ်ခု ဝယ်လိုက်ရင် တပည့်တော် တစ်လရတဲ့ လစာ ကုန်သွားမယ်။

တပည့်တော်ရတဲ့ လစာအားလုံးကို မိဘတွေကို ပေးပါတယ်။ မောင်လေးအတွက် ကျောင်းစံပိတ်ကို တပည့်တော်ပေးပါတယ်။ တပည့်တော် အပောက တပည့်တော် သုံးဖို့ဆိုပြီး ပြန်ပေးတာကိုပဲ တပည့်တော် ယူပါတယ်။ အဲဒီပို့ကံဆံကိုလည်း၊ မသုံးရက်ပါဘူး။ တပည့်တော် အင်မတန် ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ပြီးမှာရတဲ့ ငွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဇွန်နဲ့ တပည့်တော် စာအုပ်ဝယ်ယံတ်ပါတယ်။ တပည့်တော် ပညာတတ် သိပ်ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ဘွဲ့မျောက်ရှိလို့သူ အရည်အချင်းရှိတဲ့သူတော်ယောက် ဖြစ်ချင်ပါတယ်။

နိုတ်ကူးယဉ်ထဲမှာ တပည့်တော် ကိုယ်ပိုင် စာအုပ်ဆိုင်ကိုဆိုင် ဖွင့်ပါ

တယ်။ စာအုပ်ဆိုင် ဖွင့်နိုင်ရင် စာအုပ်ကျေ ရိုပတ်ရမယ်။ တစ်နောက် စာရေးဖြစ်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ တချို့အောင်မြင်တဲ့ စာရေးဆရာမကြီး တွေဟာ တက္ကသိလိုက ဘွဲ့မရှေ့ကြဘူး ဆိုတာကို ဖတ်ရတော့ တပည့်တော် သိပ်အားတက်ပါတယ်။

ဆရာတော်ရွှေစာအုပ်တွေကို ဖတ်ပြီးတော့ တပည့်တော် ဘာလုပ်လုပ် သတိနဲ့လုပ်တဲ့အကျင့်ကို လုပ်ပါတယ်။ သတိနဲ့လုပ်တော့ ပင်ပန်တာ သက်သာ ပါတယ်။ ‘ဘဝဆိုတာ စိတ်နဲ့တန်သလို ဖြစ်တယ်’လို့ ဆရာတော်ရေးတာကို ဖတ်ရတော့ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ဘဝမျိုးကို ရအောင် ကိုယ့်စိတ်ကို ဖြွင့်ရမယ်လို့ သဘောပေါက်ပါတယ်။

တပည့်တော်ကို လူတွေက အိမ်ဖော်တစ်ယောက်လိုပဲ မြင်နေကြ ပါတယ်။ တပည့်တော် လုပ်နေတာက အိမ်ဖော်အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်ရဲ့စိတ်ကတော့ အိမ်ဖော်စိတ် မဟုတ်ပါဘူး။

တပည့်တော်ရဲ့တာဝန်တွေကို စေတနာအပြည့်နဲ့ လုပ်ပါတယ်။ ကိုယ်စေတနာက ကိုယ့်ကို အကျိုးပေးမယ် ဆိုတာကို ယုံပါတယ်။

တစ်ခါတလေ တပည့်တော် ဘဝရှေ့ရေးကိုတွေးပြီး ဘာလုပ်ရမှန်၊ မသိတော့ဘူး။ အသက်ရှုကြုံသလို ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်ကို ဖတ်ပါတယ်။ ဆရာတော်က တပည့်တော်ကို အနားကင် အားပေးနေသလို ခံစားရပါတယ်။ တပည့်တော်စိတ်ကို အောအေးထားနိုင်လာပါတယ်။ ဆရာတော်ကို သိပ်ကျေးတင်ပါတယ်ဘူး။

တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ ပြောချင်နေတာတွေ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော် အခု ဘာဆက်ရေးမှုများ၊ မသိတော့ပါဘူး။ ဆရာတော်ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်လိုပဲ ထပ်ပြောချင်ပါတယ်။

သို့

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ရှိသေးလေးတာ၊ စွာပြင့် ရှိခိုးကန်တော့ရင်၊ လျောက်ထားဘပ်ပါသည်။

၉၅ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ ဆရာတော်ရဲ့တရားတော်တွေကို သိခွင့်ရဲ့ပါတယ် ဘူး။ ဝန်ထမ်းဘဝမှာ ရှိနေစဉ် ပြဿနာ အခက်အခဲ စိတ်ဆင်းလဲမှုတွေနဲ့ ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နေရတဲ့အချိန်မှာ အသိမီတ်ဆွေတော်ရှိုးထဲမှာ ဆရာတော်၏ အျေပ်ထဲမှာ ရှင်အောင်နေဆိုတဲ့ဘာအုပ်ကို ဖတ်ခွင့်ရဲ့ပါသည် ဘူး။ ဆရာတော်ရဲ့ အဆုံးအမတွေကို အချိန်မီလေး၊ သိလိုက်ရတဲ့ အချိန်မှာပဲ ကျေးဇူးတော့မယ့် လုပ်ရပ်တွေ၊ သဘောထား မမှန်ကန်မှုတွေ တုန်ပြန်မယ့် ဒေါသတွေကို ပြုပြင်နိုင်ခဲ့ပါတယ် ဘူး။ အဲဒီအချိန်ကနေဝါဒီး၊ ယနေ့ အချိန်ဘယ် ဆရာတော်ရဲ့ တရားခွေ တရားတာအုပ်တွေဟာ တပည့်တော်ကို သွန်သင်ဆုံးမ ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်ခဲ့တာကို ကျေးဇူးအထူးတင်ရှုကြောင်၊ လျောက်ထားပါရစေဘူး။

“သည်၊ အမှန်လုပ် မှာ ချမှတ်သာမည်” (ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲခဲ့ခြင်း၊ စာအုပ်မှ)

သည်၊ လည်းခံမှ အမှန်ကိုလည်းလုပ်မှ တချို့လှုတွေက သည်တော့ ခံတယ်၊ ဘာပြောပြော ခံတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မဟုတ်တာ အကုန်လုပ်တယ်။ တချို့လှုတွေက မှန်တာတော့လုပ်တယ် ဒါပေမဲ့ လုံးဝ သည်၊ မခံဘူး။ အဲဒီ နှစ်ရှိုးစလုံးက မအောင်မြင်နိုင်ဘူး။ မချမှတ်သာဘူး။ အောင်မြင်ချင်ရှုရင်၊ သည်၊ လည်းခံပါ၊ မှန်တာလည်း လုပ်ပါတဲ့။

မှန်တာလုပ်ပြီး၊ သည်၊ မခံတတ်တဲ့လှုတွေထဲမှ တပည့်ဖော်လည်း ပါတယ် ဘူး။ အခုတော့ မှန်တယ်ထင်ရှင် လုပ်တတ်တဲ့အကျင့်ကို ပြင်ပါပြီး၊

၁၄၁၀၊ ၂၀၀၃။

ဘုရား၊ ဖုန်ပေမဲ့လည်း ပြောသင့် မပြောသင့် လျှပ်သင့် ချင့်ချိန်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်ကလေးကို ဆရာတော်ရဲ့ အဆုံးအမန့် ဘာသုချွင့် ရခဲ့ပါတယ် ဘုရား။ မှားရင် ပြင်ဋီ အရင်က ဝန်လေး တွေဝေမီခဲ့ပေမဲ့ အချုအချိန်မှာ မှားရင်ပြင်ဋီ ဝန်မလေးတော့ပဲ ချက်ချင်းပြင်တဲ့ အကျင့်ကောင်းကို ဆရာတော်ဆိုက ရခဲ့ပါပြီး ဘုရား။

ဆရာတော်ရဲ့ အဆုံးအမတွေနဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ဘာဝဟာ ပြောင်းလဲ ခဲ့တာကို စိမိရော ပတ်ဝန်ကျင်ကပါ သတိထားမဲ့ကြိုပါတယ် ဘုရား။ အရင်က ဒေါသကြီးတတ်ပေမဲ့ အချေတော့ ဒေါသပြစ်ကြော သိပ်မရှေ့တော့ပါ။ ဒေါသ ဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ ဆရာတော်ဟောသလို ဖြစ်စဉ်ကို မတွေးပဲ စိမိအန္တာမှာ ဖြစ်လာတဲ့ ပြောင်းလဲမှုတွေကို သတိထားမိပါတယ် ဘုရား။ နှစ်ဦးခုန် သာမန်ထက် မြန်လာတာ ဦးဆုံး သတိထားမိပါတယ် ဘုရား။ တစ်ကိုယ်လုံး ပူဇ္ဈာဇ်ပြီး အကြောတွေ ကြိုက်သားတွေ တောင်းတင်းလာတာ သတိထားမိပါတယ် ဘုရား။ ဝင်လေလွှာက်လေကို သတိကပ်ပြီး အကြိုစ် တော်တော်များများ မှတ်လိုက်ရင် ဒေါသကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာပြောင်းလဲတဲ့ ပြောင်းလဲမှု ဆဲမှုတွေကို သိနေပါတယ်။ သတိကပ်မှုမြှေကြောင့် ဒေါသရဲ့ ဆဲမှုတွေ လျှော့နည်းသွားပါတယ် ဘုရား။

အရင်ဆီ ဒေါသ ဖြစ်လာရင် ဘာမှမစဉ်းစားတော့ပဲ စိတ်ထင်တဲ့ဘတိုင်း လုပ်မိလို့ ပြဿနာဖြစ်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကာလနဲ့ သတိကပ်ပြီး အသိရှိလာတဲ့ အချိန်ကာလဟာ ကွာခြားမှုတွေ အမှားကြီးရှိနေပါပြီး ဘုရား။ ဆရာတော် ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်မိ ကန်တော့မိပါသည် ဘုရား။

ဝန်ထမ်းဖြစ်မှ စုတ်ထွက်ပြီး ဘဝသစ်တစ်ခုအတွက် မှားစွာလိုအပ်တဲ့ မှန်ကန်တဲ့ အတွေးအမြင် ရှိသွားမှု တန်ဖိုးထားမှု အစိပ်ပို့ယှဉ်တဲ့ ဘဝပြစ်အောင် ဆရာတော်ရဲ့ အဆုံးအမ တရားတော်တွေနဲ့ ကြိုးစား နေပါတယ် ဘုရား။ လောကဓာတ်ရားတွေနဲ့ ကြို့တွေ့ခဲ့ ကြို့တွေ့ဆဲ ကြို့တွေ့။

နေရအုံမယ့် အချိန်တွေမှာ ဆရာတော်ရဲ့ဘာဆုံးဘမတွေဟာ တပည့်တော် အတွက် အားဆေးပါဘုရား။ လူဆင်းရဲ့ပေမယ့် စိတ်မဆင်းရဲ့အောင် နေတတ်အောင် ကြိုးစားနေပါတယ် ဘုရား။ တက္ကာလိမောင်းပြီး ဘသက် မွေးနောတဲ့ တပည့်တော်အတွက် ဆရာတော်ရဲ့အဆုံးအမဟာ တပည့်တော်ရဲ့ ဘဝကို ပိုပြီး အားရကျေနှစ်ပါတယ် ဘုရား။ ‘ပါကာနဲ့ ပိုလိုက်ရတဲ့ ခရီးသည်ဟာ ဘေးဘာဗျာယ်ကင်းကင်း စိတ်ချမ်းချမ်းသာသနဲ့ လိုရာခရီးရောက်ပါစေ’ ဆိုတဲ့ စောနာထားတတ်အောင် သင်ပြပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဘုရား။

တရားကိုကျောင်းသဲ့သွားကို တရားက စောင့်ရွှေ့က်တယ် ဆိုတဲ့ ဆရာတော်ရဲ့အဆုံးအမကို အကြိုင်းမဲ့ လက်ခံယုံကြည်ပါတယ် ဘုရား။ ဂိပသာ ဆိုတဲ့ အမြင်အဆုံးအဆင့်ကို မလှမ်းနိုင်သေးပေမဲ့ အခြေခံကျေတဲ့ ဆရာတော်ရဲ့အဆုံးအမတွေနဲ့ အခြေခံကနေ အဆင့်ဆင့်တက်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါမယ် ဘုရား။ သတိပုံးနှင့်တရားကိုလည်း ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေးစားစားနဲ့ ကြိုးစား အားထုတ်နေပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်ရဲ့ သဘေးထားဘမြင်တွေ ဖုန်ကန်လာလို့ ကျော်ပါတယ် ဘုရား။

ဆရာတော် ကိုယ်စိတ်စွဲပါး ကျုန်းမာချမ်းသာစွာပြင့် တရားတော်များ ဟောကြားရေးသားနိုင်ပါစေ။ တပည့်အပေါင်းကိုလည်း အဆပေါင်းမှားစွာ သွွန်သင်ဆုံးမနိုင်ပါစေလို့ စုတောင်းမေတ္တာ ပိုသပါသည်။

ရိုသေလေးစားစွာပြင့်
မောင်ရဲတွင်

န န န န န

၂၀၁၀၊ ၂၀၀၃။

၃၇/

ကျေးဇူး၏ ဆရာတော် ဦးဇော်က

ကျေးဇူး၏ ဆရာတော် ဦးဇော်က အားတပည့်တော်က ဤစာဖြင့်
လက်အုပ်စိုး၏ ဒီမိုးပူဇော် ကန်တော့ပါရမေ ဘုရား။

တပည့်တော် နာမည်က ဦးမင်းချုပ်စဲ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။ အသက်
၄၁ နှစ်ကျော်၌ ပြီး အတိက ကရင်ပြည့်နယ် ဘားအဲ မြို့နယ် ရှိုင်းမြစ်ကမ်း၊
နေားက မွန်စွာကလေး၊ ခရားအတွင်းရွာ ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်က
အလည်တန်းပြဆရာ အထိမ်းစားယူပြီး မလေးရွားမှာ အလုပ်လုပ်နေပါတယ်
ဘုရား။

တပည့်တော် မလေးရွားရောက်ပြီး၊ တစ်နှစ်ကျော် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀
ကျော်လောက်မှာ ရွာက တပည့်တော်ရဲ့နေ့က ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ ဘဝဆိတ္တဲ့
ကျောင်းစာအုပ်ကို ဤကြိုက်လွန်းလို ဆိုပြီး၊ တပည့်တော်ကို ပတ်ဝန်ဆောင်လွန်းလို
စာတိုက်ကနေ စာကြားမှာ ညျပ်ပြီး၊ နည်းနည်းမီ ညျပ်ညျပ်ပြီး ပို့လာပါတယ်။
အပူးမပါ စာသားသက်သက်ပြီး တဝ်ကလောက်ပဲ ပတ်ရပြီး ကျွန်းတစ်ကိုက
ပျောက်သွားပါတယ်။ အဲဒီကဝပြီး၊ ဆရာတော်ဘုရားရဲ့စာကို ဝယ်ဖတ်ရှင်းနဲ့
အခု အတော်လေး ပြည့်စုံနေပါပြီး။

ဆရာတော်ဘုရားရဲ့စာကို ပတ်ရတာ တပည့်တော်အတွက် အတော်
အကျိုးများလှုပါတယ် ဘုရား။ အထူးသာဖြင့် တပည့်တော်ကို တိုက်ရိုက် ဆုံးမ
နေသလို ခဲ့စားရပါတယ် ဘုရား။ သူများတွေ့ရဲ့ ပေါ်စာတွေ့ကို ပတ်ပြီး
တပည့်တော်မှာ ဝမ်းသာပိတော့ ဖြစ်ပြီး၊ တစ်ခါ တစ်ခါ မျက်ရည် ကျရ
ပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်အောက် ထွေ့ခွေ့တဲ့သွေ့တွေ့ အတော်များများ
တော် အသိတရားတွေ့ အကျိုးတရားတွေ့ ကောင်းမွန်နေတာသိပြီး

BURMESE
CLASSIC
.COM

တပည့်တော် သံဝေဂ ဖြစ်ရပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့်ဆုံး အံ့ဩနဲ့ နေက်မကျခဲ့
ဆရာတော်ဘုရား ပြောပြတဲ့အတိုင်းပဲ သတိနဲ့သိနေတဲ့ အကျိုးကို လေ့ကျင့်
နေပါပြီး ဘုရား။ အစက ဖြစ်နိုင်ပါမလားတောင် တွေ့မိပါတယ်။
အလုပ်လုပ်နေရင်းနဲ့ သတိနဲ့သိနေဖို့ဆိုတာ လွယ်ပါမလားလို ထင်ခဲ့ပါတယ်
ဘုရား။ တပည့်တော် စံပြုလေ့ကျင့်တာက ဝါစိန်တန်းပါ သတိတစ်ချက်ရရင်
ကျော်ပြီးလို လေ့ကျင့်လာတာ တကယ်လုပ်ကြည့်တော့လည်း ဝါးမိန်
ကြားမှာ ခကာခကာပဲ သိနေပါတယ် ဘုရား။ ခုတော့ စိတ်ပိုင်တော့ မရသေး
ပါဘုံး ဘုရား။ ဆရာတော်ဘုရား ဆုံးမတဲ့အတိုင်းပဲ တပည့်တော် နေလာတာ
ခုချိုင်း အတော်လေးကိုပဲ နေထိုင်တတ်လာပါပြီး စိတ်လည်း ချမ်းသာ
သင့်သလောက် ချမ်းသာလာပါပြီး ဘုရား။

ဒါဟကို ရေးရတာလည်း ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ ကျေးဇူးတွေ့ ရှိုင်းစာလို
မရအောင် ကြီးမားတာကို ပြောပြုချင်လိုပါ ဘုရား။ နောက်ပြီး လမ်းစ
ပေါ်ပေးတဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ အမျိုးသမီးကိုလည်း ကျေးဇူးအများကြီး
တင်ခဲ့ပါတယ်။

တပည့်တော်လည်း ရွှေဆက်ပြီး ဆက်လက် ခြိုးစား အားထုတ်အုပ်မယ်
ဘုရား။ ရွာပြန်ရောက်ရင် ဆရာတော်ဘုရားသိ ပူးပြုအောင် လာခဲ့မယ်
ဘုရား။

ဆရာတော်ဘုရား ကျွန်းမာပါစေ ချမ်းသာပါစေ သက်တော်ရာကျော်
ရှုည်ပါစေလို အဝေးကနေ ကန်တော့ပါရလေး။

တပည့်
ဦးမင်းချုပ်စဲ

နဲ့

၂၀၁၂၊ ၂၀၀၃

ကျေးဇူး၏ ဆရာတော်လီးအောက် ဘုရား

တပည့်တော်မ ရိသော်စာရေးလျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်မသည် ဆရာတော်၏ စာအုပ်များကို ဖတ်ရသည့်အချိန်မှစ၍ အကျိုးကျေးဇူး များစွာရရှိပါသဖြင့် ကျေးဇူးတင်စွာ စာရေး လျှောက်ထား ရှုပြင်း ဖြစ်ပါသည် ဘုရား။ တပည့်တော်မသည် ရွေးသည် ဖြစ်ပါသဖြင့် အထူး မန်မာန ကြိုးခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်မ၏ အမြော်ဖုံးနေသေး စိတ်ကို ကြည့်လင်သန္တိ၌၊ ပြီး အမြှင့်မှန်အတွေးမှန်ရောက်အောင် ပို့ဆောင် ပေါ့တဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်စွာ စာရေးလျှောက်ထားရတာပါဘုရား။

“အသက်ရှင်နေလျက် ဘဝသေနေသူ” စာအုပ်ကို ဖတ်ရသည့် အချိန်မှ စ၍ တပည့်တော်မသည် ဆရာတော်၏ ရေးသားထဲတ်ဝေခဲ့ပြီးသော စာအုပ်များကို ဝယ်ယူရှုဖွေ ဖတ်မိပါတယ် ဘုရား။ ဆရာတော်၏ စာအုပ် များကို ဖတ်ပြီးသည့်အခါမှတစ် တပည့်တော်မ၏ သဘောထားများ အတော် ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်မ ရွေးသည်ဆိုတော့ အပြိုင် အဆိုင် အတော်များပါတယ်ဘုရား။ အရင်ကဆိုရင် သုတေသနများစကားနဲ့ စောင်းပြောရင် ကိုယ်ကလည်း တစ်ခွဲနဲ့ ပြန်ပြောတတ်တယ်ဘုရား။ အခုချိန်မှာ တပည့်တော်၏ စိတ်ဟာ အရင်လိုမဟုတ်တော့ဘူး ဘုရား။ အော်... သူ ပြောချင်တာ ပြောပါစေ ပါ ခန်းတုံး မပြန်တော့ပါဘူး။ ပါပိတ်ထားတဲ့စာတွေ အလကာ၊ အပြစ်မခဲ့နိုင်ပါဘူး။ သူနဲ့ပါဟာ အသိဉာဏ်ချင်း တူတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲလိုပဲ အောင့်မော်ပြီး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဆင်ခြင်လိုက်ပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော်မ အရင်က ဆရာတော်ရွှေစာအုပ်တွေကို ဘာလို့ မဖတ်မိပါ လိမ့်လို့ တွေးစိတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်မရဲ့ ကိုကိုက ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ စာအုပ်တွေကို ဖတ်တယ် ဘုရား။ တပည့်တော်မရဲ့ကိုလည်း ဖတ်ခိုင်းတယ် ဘုရား။ အရင်က သိပြီး၊ စိတ်မဝင်စားဘူး ဘုရား။ ကာတွဲ၊ ဝဲ

BURMESE
CLASSIC
.COM

လောက်သာ ဖတ်ဖြစ်တာ ဘုရား။ နောက်တော့ ရုပ်ဝွှေတွေရဲ့နောက် လိုက်မှာ ဖို့မိမ်တာနဲ့ ကာတွဲနဲ့တွေ့ ဝဲလွှေတွေကို ဖတ်ရလို့ တပည့်တော်မရဲ့ ကိုကိုနဲ့မပက တားမြစ်တယ်ဘုရား။ နောက်တော့ ဖတ်စရာမရှိတော့ ဆရာတော်ဘုရားရဲ့စာအုပ်တွေကို ဖတ်တယ်ဘုရား။ “အသက်ရှင်နေလျက် ဘဝသေနေနေသူ” စာအုပ်ကို ဖတ်လိုက်ရတဲ့အချိန်မှာ ပါဟာ အသက် ရှင်နေပါလျက်နဲ့ ဘဝသေနေနေသူထဲမှာ ပါနေပါလားလို့ အောင်မေ့ ပိုပါတယ်။ နောက်တော့ ဆရာတော်ရဲ့စာအုပ်တွေကို ရှိသူမျှ ရွှေဖတ်တယ် ဘုရား။ မရှိတဲ့စာအုပ်ကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ဝယ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အရင်က ဆိုရင် စာအုပ်တွေဝယ်လို့ စိတ်ကုံးတောင် မရှိပါဘူး ဘုရား။ အခုချိန်ရဲ့ ဆရာတော်၏ ဆုံးမဖြုတဲ့ကို နာခဲ့ပြီး တရားထိုင် သတိနဲ့နေခြား အကျိုး အကြောင်း ကောင်းမကောင်းကို စဉ်စားဆင်ခြင်နေတတ်ပါတယ် ဘုရား။ အရင်ကဆို တပည့်တော် တရားထိုင်ရင် စိတ်တွေဟာ လွင်ပြန်ပြီး ဟိုရောက် ဒီရောက် ဖြစ်တယ်ဘုရား။ အဲဒါနဲ့ တရားထိုင်လည်း အလာကားပဲကွာ မထိုင်ဘူးဆိုပြီး နေနေတာ တစ်နှစ်လောက်ရှိသွားပြီး ဘုရား။ ဆရာတော်ရဲ့ စာအုပ်တွေကို ဖတ်ပြီးမှပဲ တရားပြန်ထိုင် ဖြစ်တယ်။ သဘောထားတွေဟာ အားလုံး ပြောင်းလဲသွားပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်ပြောတဲ့ စကားကိုလည်း ပြန်ပြီး ဝေါ်နဲ့ ဆုံးသပ်တယ် ဘုရား။ လွှာများနဲ့လည်း အဆင်ပြောအောင် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ တတ်လာပါတယ် ဘုရား။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ကျေးဇူးကို တပည့်တော်မ အောင့်မော်ပြီး စာရေးလျှောက်ထားလိုက်တာပါဘုရား။ အမှားပါရင် ခွင့်လွှာတ်တော်မူပါ ဘုရား။ တပည့်တော်မရင်ထဲမှာ အတိုင်းမသိ ဝစ်သာလွန်းလို့ ရေးလိုက်တာပါဘုရား။

ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောင့်မော်လျက်
(တပည့်)မြန်မွန်

န န န န န

အလှအပကိုဝင်မြန်ခွဲမျှ၊ စံလာတတ်လာရင်

ဘဝါယာပို့ပြီ၊ အောင်ပို့ယိုနဲယိုင်းစံလာရုဏ်မြတ်မယ်။

သတ်ဆိုတာသာသာတာအားတောင်မျိုးပြစ်ပါတယ်။

သတ်ဟာစိတ်ကိုအသုဆောင်ပေးတယ်။

သတ်ဆိုတဲ့လမ်းကနေလွှားခင်အနုန်းဘာနဲ့လွှာတ်လပ်မှုဆီကိုရောက်မယ်။

စိတ်ချမ်းသာမျှခဲ့လျှို့၊ ကိုချက်ဟာ

လိုချင်စိတ်မရှိပါတာအဲတဲ့မူတ်မူတ်နဲ့နှီးတန်ပြီးထားတတ်တာ

ချို့သာတ်လာပဲ့လာယ်။